

Computer

PANORÁMA

XIII. ÉVFOLYAM 8. SZÁM • 1195 Ft/4,90 €

3 CD!

3 CD-munkletteken

Pityke (5-8.)

Színes magyar rajzfilm

SuSE eMail Server

Levelezőszerver (teljes verzió)

Crypt Edit 4.1

Szövegszerkesztő és kódoló

OpenFx 1.0

3D-s tervező és animációs program

Hot

Keyboard

Gyorsbillentyű-kiosztó

• **Filmek a neten**

Videokalózkod archívumai

• **100 Windows-program ingyen**

• **Anonim szörfözés**

Tesztek

- **11** kártyaolvasó
- **21** fotópapír + **5** fotónyomtató
- **6** digitális fényképezőgép
- **13** szoftveres DVD-lejátszó
- **21** memóriakártya

Gyakorlat

- Családi költségvetés Excellel
- Reklámkészítés Paint Shop Próval
- Merevlemez-menedzselés

Internet

- Panorámaképek Magyarországról
- Virtuális videokölcsönző

Szorító

- Tweak UI for Windows XP kontra TweakAll 3

Korlátlan internet-hozzáférés

mobillal havi 2500 Ft-ért, sőt most 3 hónapig ingyen!*

Nem szokunk le!

És Te... hogy vagy?

www.vodafone.hu

Mostantól bárholnan, akár külföldről is annyit internetezhetsz, amennyit csak akarsz. Egy mobil-internetezésre alkalmas GPRS készülék is hihetetlenül kedvező áron a tiéd lehet, ha elhozod nekünk régi, még működőképes egysávos mobilodat.

Ericsson R600

most akár bruttó

9900 Ft-ért
a tiéd lehet**

* A szolgáltatás havi díja bruttó 3125 Ft. Meghatározott feltételek mellett. Részletek a www.vodafone.hu honlapon.

** Bármely Rock 'n' Roll előfizetéssel, ha részt veszel az akcióban.

Az akció 2002. július 11-től visszavonásig, vagy az akciók készlet erejéig érvényes. Az akcióban kizárólag az Ericsson R600-as készülék vásárolható. Az ügyfél által behozott régi mobilkészülék elfogadásának feltétele, hogy a készülék csak 900 Mhz-en működő, egynormás és működőképes legyen. A működőképséget az ügyfélnek egy hívással – kivéve segélyhívás – demonstrálnia kell az értékesítési ponton. A mobilkészüléket az összes alaptartozékával vesszük át (akkumulátor, töltő). Az akcióban felhasználható használt egynormás készülékek listája megtekinthető az értékesítési pontokon és a www.vodafone.hu weboldalon. Egy személy legfeljebb két havidíjas előfizetést vásárolhat évente. A Rock 'n' Roll havidíjas előfizetés Magyarország területén kizárólag a Vodafone hálózatában használható. Havidíjas előfizetői szerződés esetén az ügyfelek előzetes hitelképesség-vizsgálaton vesznek részt. A Vodafone fenntartja az akció előzetes bejelentés nélküli felfüggesztésének, illetve megszüntetésének, továbbá az akciók feltételek módosításának egyoldalú jogát. További információ az értékesítési pontokon található. Vodafone Ügyfélszolgálat: 1270.

Net(t) programok

Szeretünk vásárolni, szeretjük az új dolgokat, legfeljebb akkor keseredik meg kissé a száánk íze, ha a pénzértára mélyére kell nyúlnunk, hogy fizessünk értük. Nincs ez másképp a számítástechnikában sem, ahol jól megkérlik mindennek az árát, legyen szó hardvereszközökről vagy programokról. Szerencsére azért kivételek is akadnak ebben a „műfajban”, mármint ami a programok illeti. Léteznek ugyanis (és nem is kis számmal) olyan, freeware néven emlegetett szoftverek, amelyek egyetlen fillérébe sem kerülnek a felhasználóknak, ennek ellenére igazán jól lehet dolgozni velük.

Itt vannak azután a shareware-ek, azok a programok, amelyek általában ugyancsak ingyenesek, ám tartalmaznak valamiféle korlátozást (ami érthető a funkcióját vagy például a használat idejét), persze kedvező árúknak, „próbának” ezek is megteszik.

Felvetődhet a kérdés: miért éri meg a programozóknak az ajándékozás? Nos, a régi mondással élve azért, mert evés közben jön meg az étvágy, azaz ha valaki kipróbál egy kisebb tudású, esetleg lebutított programot, s elégedett azzal, az előbb-több ohatatlan vágyat érez majd, hogy az „igazit” is kipróbálja, birtokolja.

Bármilyen meglepő is, a programok „ajándékozásában” a Microsoft is az élen jár. E megállapításban persze van némi csúsztatás, hiszen a szoftverírás főleg – pénzért kapható – operációs rendszereihez kínál javítócsomagokat, update-eket, amelyek persze vitathatatlanul hasznosak a felhasználó számára. Ezeket ugyan nem szükséges letölteni, ám ha valaki tényleg ki szeretné használni operációs rendszerének rejtett képességeit is, az nem mehet el szó nélkül ezek mellett.

E havi számunkban éppen ebben a „frissítésben” kívánunk segíteni, s kereken száz windowsos programról szólnunk. Vannak közöttük fejlesztőrendszerek, update-ek, a legkülönfélébb konverterek a népszerű Windows-programokhoz, a Wordhöz, az Excelhez, a PowerPointhez, javítócsomagok, amelyek biztonsági réseket foltoznak, multimédiás szoftverek, karaktertérképek, CD-játékok.

Hasznos böngészést kívánunk közöttük!

HORVÁTH ANNAMÁRIA
FŐSZERKESZTŐ

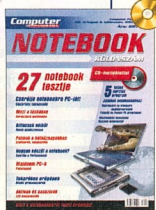
DIGIT FOTÓ különszám

- Digitális fényképezőgépek tesztje
- 66 tipp és trükk a képfeldolgozáshoz
- Házi fényképstúdió
- Vásárlási tanácsadó
- Photoshop-iskola
- Mókás képek készítése
- A képernyőtől a nyomtatógépig

NOTEBOOK különszám

- Cserélje notebookra PC-jét!
- Mozi a táskában
- Bilincsek nélkül: mobil adatbiztonság
- Hogyan készül a notebook?
- Aktív és passzív: LCD megjelenítők
- Palmok a hétköznapi életben
- A CD-n: 5 teljes verziós program

MEGJELENIK JÚLIUSBAN

A következő DVD-n!

Rendelje meg

a Computer Panoráma
szeptemberi, DVD-melléklettel
megjelenő számát
mindössze

2390 Ft-ért!*

Várjuk rendelését:

Internet: www.computerpanorama.hu/akcioi

Telefon: 456-6964, E-mail: terjesztes@cpanorama.hu

Computer Panoráma Kiadói Kft., 1091 Budapest, Üllői út 25.

Az ajánlat a készlet erejéig érvényes!

*Az ár a postaköltséget is tartalmazza!

A FÖLDI LÁNYOK CSABÍTÓK

Valery a filmgyártás fellegvárában, Hollywoodban él és dolgozik, egy műkörnyékben. Egyik gyönyörű napfényes délután egy óriási hajszárfőra emlékeztető UFO landol az üszömedencéjében. Az űrhajóból három színes szörmök földön kívüli miszkiok elő. A rémült lány összebarratkozik az idegenekkel és megpróbálja elrejteni őket a világ és főleg főleg vélegénye szemé előtt. Mestermunkájának köszönhetően három el-képesztően jóképű srác kerül ki a kezei közül, akik egyből bele-velik magukat Los Angeles éjszakai életébe.

Szereplők: Geena Davis, Jeff Goldblum, Jim Carrey, Damon Wayans

S: 1-es eredeti hang és magyar szinkron
É: Extrák: eredeti mozielőzetes, a szereplők bemutatása és filmográfiák, közvetlen jelenetválasztás, interaktív menük

JOG

Elektronikus Európa – Jövőkép – 2005-ig 26

HARDVER

Digitális fényképezőgépek – Hatan a felsőházból	34	■	TESZT
2,53 GHz-es Pentium 4 – Lépett az Intel	39	■	TESZT
Fotónyomatók és fotópapírok tesztje – Szín-árnyalat	40	■	TESZT
Memóriakártyák tesztje – Kártyavár	48	■	TESZT
Gyorsteszt/ECS Elitgroup P4IBAD	59	■	TESZT
Gyorsteszt/Logitech MouseMan traveler	59	■	TESZT
Gyorsteszt/ Toshiba TDP-S3	59	■	TESZT
Gyorsteszt/Aiptek Mini PenCAM	60	■	TESZT
Gyorsteszt/Logitech TypeAway	60	■	TESZT
Gyorsteszt/Maxell CD-megsemmisítő	60	■	TESZT
Gyorsteszt/Panasonic PT-AE100E	61	■	TESZT
Gyorsteszt/Intel D845GLADL	61	■	TESZT
Gyorsteszt/Erbert plussz Gericom P4 konfiguráció	61	■	TESZT

GYAKORLAT

A fényképezőgépből a PC-be – Memória-átvitel	37		
Disk Manager 2000 – XXL-es merevlemezek	63	●	CD

LINUX

SuSE eMail Server II – Levelezőszerver a vállalatnál	65	●	CD
--	----	---	----

SZOFTVER

Szoftveres DVD-lejátszó – Komputer-mozi	68	●	CD
Netpublisher – Elektronikus szerkesztőség	76	●	CD

SZORÍTÓ

Tweak VI for Windows XP és TweakAll 3 – Tuningműhely titkok	78
---	----

FEJLESZTŐRENDSZER

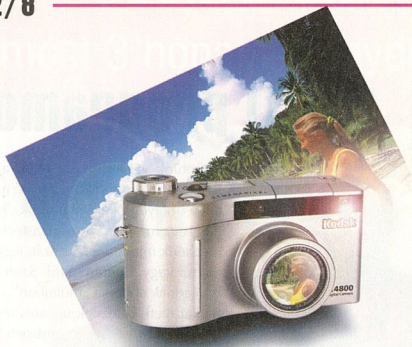
Visual Basic tanfolyam (4.) – A VB nyom(t)at	81
--	----

INTERNET

Anonim böngészés – Nyomtalanul	84
A net sötét oldala – Titkos filmarchívumok	86
AntenNet szolgáltatás – Virtuális videokölcsönző	88
Fényképes levél mobiltelefonról – Nem képtelenség	89

WINDOWS/SZOFTVER

Ajándékok a neten – Windows programok ingyen	91
--	----

Digitális fényképezőgépek 34

A digitális fényképezés gyökeresen megváltoztatta a fényképezés menetét, s bizony egyre többen döntenek úgy, hogy lecserélik hagyományos fotómasinájukat. Tesztünkben hat, felsőkategóriás készüléket mutatunk be a nyár eleji újdonságok közül.

Fotónyomatók és fotópapírok tesztje 40

Ha elkészítettük a fotókat digitális fényképezőgépünkkel, papíron is szeretnénk látni a képet. Ekkor sietnek a segítségünkre a fotónyomatók. Az persze nem mindegy, milyen papírt választunk hozzájuk. Tesztünk éppen ebben kíván segíteni.

Memóriakártyák tesztje 48

Végleg leáldozott a floppy-lemezek kora, s helyüket lassan átveszik a memóriakártyák. Tesztünkkel nem kívánunk rangsort állítani e kártyák között; csupán a működési elvüket, tulajdonságaikat mutatjuk be, valamint azt, hogy mely területeken a leghasznosabbak az egyes típusok. No persze vitelen nagy mennyiségű adat tárolására és szállítására (vagyis a floppy kiváltására) valamennyi típus megfelel.

Szoftveres DVD-lejátszó 68

Május óta már DVD-melléklettel is megjelenik újságunk, hiszen egyre több olvasónknak van már DVD-meghajtója, s bizonyára nem kevesen vannak, akik mostanában szánják rá magukat DVD-olvasó vásárlására. Persze a DVD-filmek megtekintéséhez egy lejátszószoftverre is szükség van. Éppen ezért ebben a hónapban több ilyen programot is megvizsgáltunk, azzal a nem is titkolt szándékkal, hogy valamennyi olvasónk ki tudja választani a számára legmegfelelőbbet.

Online álláslesen

Az erotikus oldalak után valószínűleg az álláskereséssel kapcsolatos lapok a világháló legnépszerűbb helyei. A fejevadászcégek és állásközvetítők internetes oldalait nem csak akkor érdemes felkeresnünk,

ha állás nélkül vagyunk, vagy éppen váltani szeretnénk, hiszen nem árt, ha folyamatosan tisztában vagyunk végzettségünk és gyakorlatunk munkaerőpiaci értékével.

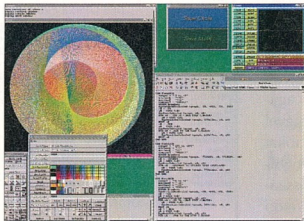
FÓKUSZBAN

Mit, hol, hogyan?	28
Első lépések	28
Fontolva haladva	28
Szemben az árral	28
Apróhírdetések	29
Portálok-állások	30
A specialisták	30
Hasznos apróságok	31
Személyzeti tanácsadók a hálón	32
Online fejevadászok	32
Hasznos linkek	32

Windows programok ingyen

91

Nem kell feltétlenül drága programokra költenie annak, aki számítógéppel dolgozik. A Microsoft és még több más cég ugyanis ingyenes programok szavait kínálja a felhasználóknak. Először a legremekbbr fejlesztői segédeszközökből csemegézünk, majd táblázatban összefoglalva mutatjuk be a száz legjobb ajándékprogramot.

ÁLLANDÓ ROVATOK

Toptémák	1
Tartalom	2
CD-/DVD-melléklet	4
A hónap ajánlatai	8
Hírek, újdonságok	10
Olvasók fórum	24
Computer Panoráma Business	114
Bölköstoló	121
Osztályozzon bennünket!	124
Adatbank	125
Előzetes	126
CP-szerviz	127
Impresszum	127
CP-interjú	128

WINDOWS/GYAKORLAT

Paint Shop Pro – de hogyan? (2.) – Reklámfogás	98
Könyvelés Excellel – Családi költségvetés	100
Windows XP akadémia (4.) – Ünneprontó drájevrek?	104

DVD

A hónap lemeze: Mission Impossible 2	108
Bronxi mese	108
A szajrjé	109
A mexikói	109

JÁTÉK

Haegemonia: Legions of Iron	110
SWAT: Urban Justice	110
Savage	111
American Conquest	111
Rally Trophy	112

Jelen lapszámunk 34 500 példányban készült.

A MATESZ 2002 I. negyedévi gyorsjelentése szerint az átlagos terjesztett példányszám 28 151 darab, az átlagos remittenda 712 darab.

A Szonda Ipsos és a GfK Hungária piacutató intézetek Média-analízis című munkája szerint olvasóink kimagasló jövedelemmel rendelkező, többnyire vezetőbeosztásban lévő fiatal, illetve középkorú férfiak. A számítástechnikán kívül kiemelten érdeklődnek a technikai témák – szórakoztatáelektronika, autók – iránt, de nagy jelentőséget tulajdonítanak a környezetvédelemnek is.

Tavaly ősszel indult be a Median webaudit, amely honlapunk látogatottságát is méri. Nyitóoldalainkat, a kutatások alapján, havonta több mint 105 ezren töltik le, az ingyenes hírlevelünket előfizetők száma pedig meghaladta a 3000-et.

Egyéb programok

GRAFIKA

Algalob Photo Vector 1.77
 ATV 2000 14.7
 Aunt Abigail's Photo Album 1.0
 B5Player 0.85
 Digital Photo Web Slide Show & Screen Saver 2002.3
 DVD Subber 6.19
 Fractalus 3.7
 ImageDupeless 1.3
 MegaView 5.52
 Mindx Viewer-SlideShow 1.0
 PhotoMeister 1.0
 Picture-Shark 1.0
 PowerDVD 3.0 Trial
 Resource Hunter 1.12
 Smart Pix Manager 5.52
 VobSub 2.14
 ZoomPlayer 2.60

HÁLÓZAT

Access Reports Automatic Mailer 2.7 Trial
 Ad Killer 5.0
 Agnitem Outpost Firewall Free
 Agnitem Outpost Firewall Pro
 ARELIS 3.01
 DB to HTML Express 3.0
 Easy Free Web Cam
 FixLinks 1.12
 KEEPITUP 4.0
 KeyFocus Web Server 1.0.2
 Mailbag Assistant 3.0 Trial
 MailTalkX 3.37
 Major Markup 1.3
 PDF2HTM 1.1
 Picture Pump 1.6
 PP Mailcheck 1.5
 WebGenz 5.9.5
 WinMX 3.10

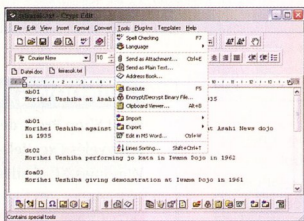
ZENE

Advanced WMA Workshop 1.6
 Audio Notes Recorder 3.3
 AudioEdit Deluxe
 Blaze MediaConvert
 CDMaster32 5.0b
 Dubit 2.0.10
 Karawin 1.3
 MP3 Hits Music Station Player

Computer Panoráma

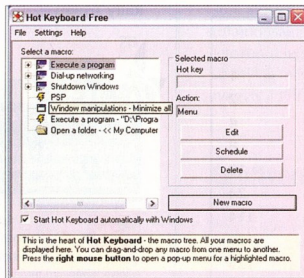
CRYPT EDIT 4.1

TELJES VERZIÓ Mindig hasznos, ha találunk egy kisméretű, de nagytudású szövegszerkesztőt. Az pedig kiváltképp szerencsének mondható, ha ez a szövegszerkesztő egyben kódoló/dékoló, konvertáló és levélküldő funkciókkal is büszkélkedhet. Márpedig a Crypt Edit éppen ilyen: kicsiny, de roppant sokrétű alkalmazás.

HOT KEYBOARD FREE 2.0

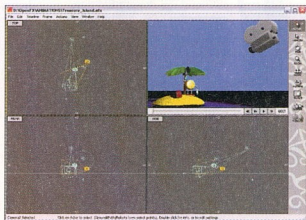
TELJES VERZIÓ A Hot Keyboard egy apró, de nagyon hasznos – a munkavégzést gyorsító és egyszerűsítő – programcska. A segítségével programok indítását, rendszerfunkciókat stb. rendelhetünk különböző billentyű-kombinációkhoz, hogy ne kelljen hosszasan bogarászni az egérrel egy-egy ikon vagy menüpont után.

OPENFX 1.0

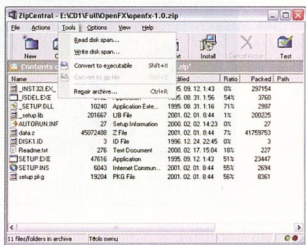
TELJES VERZIÓ Egy sokrétű és könnyen kezelhető 3D-s tervező és animációs program. Rendkívül

nagy eszköztázzal és jól átgondolt kezelői felülettel jellemzi.

ZIPCENTRAL 4.01

TELJES VERZIÓ A ZipCentral egyike a legjobb ZIP állománykezelő szoftvereknek. Leegyszerűsíti a tömörített állományok használatát, és a segítségével akár önkicsomagoló állományokat is készíthetünk. Ráadásul mindez ingyen.

JELSZÓFEJTŐK GYŰJTEMÉNYE

SHAREWARE ÉS TELJES VERZIÓ Elfejtette dokumentumai jelszavát, vagy régi gépének BIOS-a „használja ki” feledékenységét? E csokorba gyűjtött shareware és freeware jelszófejtőkkel visszailleszthető állományainak elfelejtett jelszavát. A programok által okozott esetleges károkat a kiadó nem vállal semmiféle felelősséget!

HEROES IV MOVIE

DEMÓ VERZIÓ Végre megjelent a körökre osztott stratégia királyának legújabb verziója, immár

lemez melléklet 2002/8

DVD

DVD-VEL IS!

A Computer Panoráma augusztusi száma vagy 3 CD-melléklettel, vagy egy DVD-melléklettel vásárolható meg. A DVD-s kiadás vásárlói, a CD-mellékleten is megtalálható programokon kívül, egy igazi, könnyű nyári vígjátékot is találnak a DVD-korongon. A méltán népszerű angol „Folytassa...” sorozat főhősei ezúttal a Francia Forradalom eseményeinek kellős közepébe csöppennek, hogy a maguk módján éljék át a párizsi eseményeket...

magyarul is. Sajnos játszható változat meg nem készült a játékból, de azért egy kis videoelőítőt adunk a magyar verzióból. A Heroes IV egyébként, méltón régi nagy híréhez, ismét egyszerű lett.

SUSE eMAILSERVER II

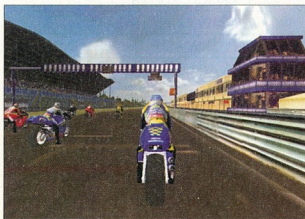
TELJES VERZIÓ

A SuSE eMail Server II az egyik legjobban testre szabható és legegyszerűbben – grafikus felületen keresztül – konfigurálható e-mail szerver, amelynek teljes magyar nyelvű változatát adjuk közre. A használatához nem kell külön operációs rendszert telepíteni, mivel eleve tartalmazza a szükséges SuSE Linux alaprendszert. A szerverről újságunk hasábjain részletesen is olvashatnak.

MOTOGP DEMO

DEMÓ VERZIÓ

E forró nyárban bizonyára jól fog esni egy kis száguldás, süvítő szél. Ehhez nem

kell mást tennünk, mint a virtuális motor nyergébe pattanva végigmotorozni a demóban található pályát.

AGE OF WONDERS

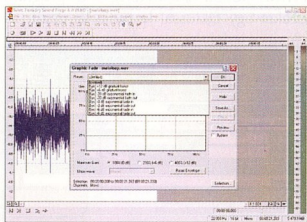
DEMÓ VERZIÓ

Hasonlóan a Heroes-hoz, ez is egy körökre osztott, fantasy környezetben játszódó stratégiai játék, amelynek a demó verzióját adjuk közre.

SOUNDFORGE 6.0

DEMÓ VERZIÓ

Az egyik leghatékonyabb és legkedveltebb hangszerkesztő program ismét új verzióval büszkélkedhet. Természetesen segíteni új funkció és lehetőség áll rendelkezésünkre.

MANÓ OLVASÁS

DEMÓ VERZIÓ

A Manóka sorozat az olvasás elsajátításában is nagy segítséget nyújthat, kihasználva a számítógép multimédiás lehetőségeit.

MAGYARORSZÁG VÁROSAI: EGER

TELJES VERZIÓ

Borpincék, török kori emlékek, gyönyörű lányok – kinek mi jut eszébe Eger nevét hallva. Multimédiás összeállításunkban egyéb oldalairól is megismerhetjük hazánk e kis gyöngyszemét.

Egyéb programok

MP3Finder 2.30
Waver 2.71
WhMic 1.0.04
Winamp 2.80 lite
WinRipper v0.78
X2CD 2.21

FELHASZNÁLÓI

Automotive Wolf v4.33
Barcode Creator 3.1
BinWizard 3.0
CD Box Labeler Pro 1.75
CDRoller 3.12
CopyProf 1.35
EF Process Manager 1.50
EF System Monitor 1.30
eNotebook 2.0
File Compare Version 6.0
FreshDiagnose 4.20
FreshUI 3.0
Haxial DiskCatalog
Hotkey Master 1.1
IntelliPointer
ISO Buster 1.0
ISO Recorder 1.0
MDR Apps Version 6.0.0
Microsoft Installer Application
Source Editor v. 1.2
Space 1.3.0
SpeedFan 4.05
TrayIcon Pro 2.0
WinRAM Turbo Pro 4.92

CD-/DVD-HOTLINE

Amennyiben kérdései, problémái lennének a Computer Panoráma CD-/DVD-mellékletével kapcsolatban, érdeklődjön e-mailben Nákovics László kollégánknál.
cdsupport@cpanorama.hu

SHAREWARE KOLLEKCIÓ

AUNT ABIGAIL'S
PHOTO ALBUM 1.0

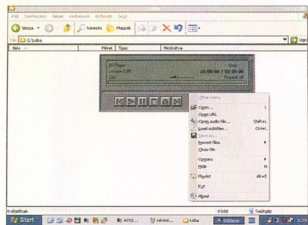
GRAFIKA Ez egy olyan fotóalbum program, amely a digitális géppel készített képeinket nem a macerás nyomtatási módokkal, hanem egy igazi fényképalbum-mintával helyezi a papírra, a hozzájuk tartozó megjegyzésekkel, aláírásokkal összekapcsolva. A kezelői felület hat tárgykörre oszlik, amelyekben oldalakat hozhatunk létre, ezekre képeket

illeszthetünk, a képeket kis mértékben szerkeszthetjük, átméretezhetjük, szöveget szerkeszthetünk és nyomtathatunk. A program nagy előnye, hogy a képeinkről másolatot készít, a módosítások nem hagyják maradandó nyomot rajtuk.

BSPLAYER 0.85

GRAFIKA Nagyon jó videonéző program, amely méltán pályázik a *Radlight* babéjaira: automatikus feliratbetöltés, változtható sebességű lejátszás, gyors keresés. És ez még nem minden: a program kifogástalanul bánik a hangkártyánk digitális kimenetével, arra AC3 kódot tud küldeni, de a filmek belső hangját tetszőleges külső hanggal is ki tudja cserélni. A *WinLirc* nevű külső programmal a tunerkátyákhoz tartozó távirányítók is használhatók.

DVD SUBBER 6.19

GRAFIKA Egyszerű és látványos program, amellyel a feliratos filmeket nézhetjük meg. A program nem önálló DVD-lejátszó, tehát a megfelelő DirectShow szűrőket kell a gépre telepíteni (vagy egy DVD-lejátszóprogramot telepíteni). Különlegessége, hogy az esetek többségében olyan filmeknek a feliratát is ki tudja cserélni, amelyeknek általában nem lehet. Beépített feliratszerkesztővel és szinkronizálóval is fel van szerelve, és támogatja az ismert feliratos zselét.

PICTURE PUMP 1.6

HÁLÓZAT Ezzel a programmal megfelelő weblapok képeit „pumpálhatjuk” le a gépünkre akkor, ha azok valamilyen módon sorrendbe vannak állítva. Mivel a képkollekciók a legtöbb esetben sorszámkok alapján vannak a HTML kódba „belinkelve”, a program ezeket egy ciklussal le tudja kérdezni. A

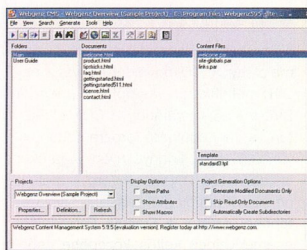
program, állítása szerint, még a legfarcukcibb scripteket is le tudja kapni, így a bajos oldalakról is le tud tölteni.

PP MAILCHECK 1.5

HÁLÓZAT Ingyenes levélértesítő program, amely a tálcára ül, és a szerveren lévő levelek számától függően is értesíteni tud. A tizenkét accountot kezelni képes program – szokás szerint – levélérkezésekor villog, hangot ad, vagy megjeleníti az érkezett levelek számát. A leveleknél csupán a fejlécét tölti le, a szövegtörzset csak kérésre, és a csatolt fájlok is letölthetők vele. Egy levélellenőrző programtól talán szokatlan, ám gyakori, hogy egy tetszőleges SMTP szerveren keresztül levelet is tud küldeni.

WEBGENZ 5.9.5

HÁLÓZAT Különleges, elsősorban profik által használható program, amely a HTML szerkesztőket egészíti ki azzal, hogy a tartalomtól független formát valósít meg a honlapokon, így azok egymástól függetlenül kezelhetők.

Ennek az előnyét talán nem kell esztelenünk. A kezelői felület avatatlan leelő számára érthetetlen, másoknak átlátható. A program tulajdonképpen a HTML bejegyzéseket tudja kikeresni és cserélni.

WINMX 3.10

HÁLÓZAT Újjafjta keresővel, és kísé módosult kezelői felülettel ellátott MP3 és AVI kereső program, amely P2P, közvetlen kapcsolatot épít ki a felhasználók között. Mivel a program már régóta teljes funkciókkal bír, azokon csak csiszoltak a készítő. Ez alkalommal a hálózatkézelés esett át komolyabb fejlesztésen, így tapasztalhatóan is megbízhatóbb, gyorsabb lett. A korábban megszokott le-töltések is folytathatók.

Havi Top 10 – Külföldi

1. (1) KaZaA Media Desktop
2. (-) Morpheus
3. (2) ICQ 2002a
4. (5) WinZip
5. (10) iMesh
6. (-) Ad-aware
7. (-) BearShare
8. (-) Download Accelerator
9. (-) Yahoo Messenger
10. (-) ZoneAlarm

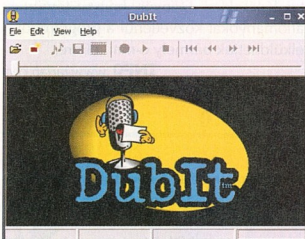
Forrás: CNET, ZDNet

DUBIT 2.0.10

HANG ÉS ZENE A program nemcsak képekhez, hanem akár a videóhoz is tud hangot keverni vagy leválasztani. Utószinkronizálásra vagy zenék különválasztására használható. A hangok szerkesztéséhez, és a méretükben is optimalizálhatók. Ugyanez igaz a videóra is, a film kisebb méretben is újratörölthető, de igény szerint újratörölés nélkül is hozzáfűzhető a hang. Még akár a film egy adott képkockájához is fűzhetünk hangot, amelyet külön képként menthetünk el.

WHMIC 1.0.04

HANG ÉS ZENE Mint ahogyan egy-egy effektprocesszor program az extrém hangok produkciójaként jeleskedik, addig ez a shareware elsősorban a zajszerű tekintetében mutat újat a térbeli hangpozícionálás mellett. A kezelői felü-

let látszólag egyszerű, de ha a kifinomult szűrők beállítását kell elvégeznünk, akkor csúszkák tömkelegével találkozunk. Működés közben a be- és kimeneti jeleket

Havi Top 10 – Hazai

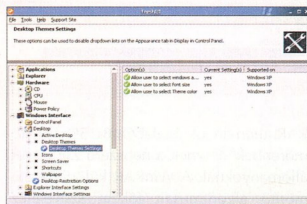
- (1.) Windows Commander 5.0
- (2.) Norton Antivirus frissítés
- (3.) Winamp 2.80a
- (4.) GetRight 4.5d
- (5.) MSIE 5.5 Hu
- (6.) ICQ 2002a
- (7.) GetRight 4.1
Magyar kiegészítés
- (8.) QuickTime Player 5.0.2
- (9.) McAfee Virusscan 4.5
- (10.) Netscape Communicator 4.51

Forrás: Prim Letöltés

meg is jelenti a gyors ellenőrzés érdekében.

FRESHUI 3.0

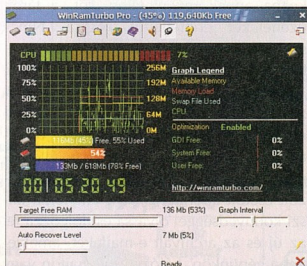
FELHASZNÁLÓI Látványos és könnyen áttekinthető, néhány „rejtett” funkciót is tartalmazó rendszeroptimalizáló (tweaker) program. Jellemző, hogy az újonnan telepített operációs rendszerek sebessége, viselkedése nem felel meg az igényeinknek, holott a régebbi kényel-

sebb volt, vagy nem rendelkezett annyira biztonsági résszel. A program opcióin érdemes szépen lassan végighaladni, és csak akkor változtatni, ha tudjuk miért jó a hatása.

WINRAM TURBO PRO 4.92

FELHASZNÁLÓI Régóta nem jelent meg új verzió e memóriaoptimalizáló programból. Talán megint kezdjük kinőni a szabad kapacitásokat? A Windows minden verziója alatt monitorozza

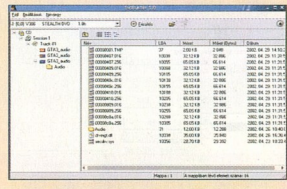

a program az erőforrásokat, de tapasztalataink szerint XP alatt nem szabadít fel memóriát. A ma már éppen megfelelő 128 Mb-át memóriánál tényleg gyorsulást hoz a program, nagyobb memória esetén viszont a virtuális memória (ahova a program kírja az adatokat) léte, és így a ha-

A szerkesztő váltásása

ISO BUSTER 1.0

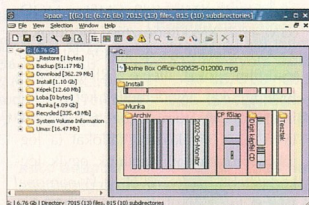
Ha egy ISO fájlból csak egyetlen apróságot szeretnénk kinyerni, akkor ez a program tökéletesen megfelel a célunk. Akkor is, ha például egy Buffer Underrun hiba miatti lemezt szeretnénk visszaolvasni – már amennyi adat rákerült –, és nemcsak fájlokra, hanem trackerekre (zene) és szektorokra (rész-adat) is kiterjed ez a szolgáltatás. Mi több, a Commodore újabb formátumát és a zenei CD-Text formátumát is támogatja. Akár a tizenöt CD image formátumok bármelyikét (például a Nero NRG vagy az általános ISO fájlok) is meg tudja nyitni. A telepítéskor a magyar nyelv is választható.

sonló memória-felszabadító programok léte is kérdésessé válik.

SPACE 1.3.0

FELHASZNÁLÓI Ezt a könyvtárg megjelenítési módot a SpaceMonger nevű programmal már láttuk, hiszen nagyon jól használható a fájlok grafikus megjelenítésére ez a módszer, amely „nagyதாகítás”

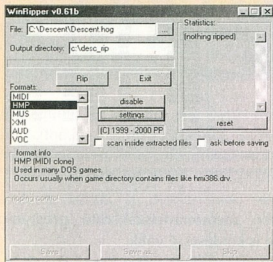

előtt és közben jön jól. Főleg azért, mert a fájlokat jól áttekinthetően a méretük szerint rendezni sorba, és ezekhez területeket rendel. Ez a program ugyan nem olyan látványos, mint a fent említett társa, de jobban használható annál.

WinRipper

A zenei CD-inken lévő számokat egy megfelelő grabber-, illetve ripperprogrammal könnyen a merevlemezünkre másolhatjuk. De mi a helyzet akkor, ha egy játék zenéje tetszik meg nekünk, ám nem tudjuk a játékokból „előbányászni” e dallamokat? Ekkor siethet a segítségünkre a WinRipper nevű program.

A program, mint sok freeware és shareware szoftvertárs, alig pár száz Kb-át méretű. A WinRipper freeware alkalmazás, azaz bárki szabadon letöltheti, használhatja, továbbadhatja, sőt a weboldalon még a *forráskódja* is elérhető és letölthető! A WinRipper nem akar vetekedni a zeneszerkesztő programóriásokkal, „csupán” ahhoz ért, hogy a hang- és zenefájlokat „kibá-

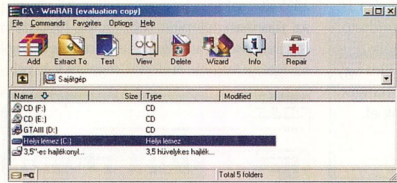

nyásza” egy-egy játékból. A program legújabb, 0.78-as verziójában számos kiegészítő funkció is elérhetővé vált. A szoftver támogatja a WAV, a VOC, az AUD, az AIFF, az AU/SND és a 8SVX hangformátumokat. Kezeli továbbá a MIDI-t és különböző klónját (RMI, HMP, HMI, XMI, MUS, CMF), a MOD, S3M, IT és XM kiterjesztésű modulokat, az AVI, Shockwave és a VQA kiterjesztésű filmfájlokat, illetve a RIFF, IFF és a BMP fájlokat. Mindemellett képes a különböző formátumok közötti konvertálásra is. A kiválasztott fájlokat (a leg-többi formátumot) napjaink egyik legkedveltebb szoftverével, a Winampal juttassa le, anélkül, hogy kicsomagolná a zenefájlt a játékból. Előnye még, hogy miután kicsomagoltuk a tömörített programfájlt, nem kell telepíteni, azonnal munkára foghatjuk és nem piszkál a Windowsba sem.

INFO www.blorp.com/~peter/ripper.htm.

WinRAR 3.0

A számos archiválóprogram közül is kiemelkedik a WinRAR. Minden ismert tömörítési formátum esetében képes az alapvető műveleteket végrehajtani, és persze támogatja a ZIP és a RAR formátumot. A teljesítményére sem lehet panasz, hiszen a

RAR állományok általában 8-15%-kal „többrebbek” lesznek a népszerű ZIP és ARJ állományoknál. A WinRAR különleges tömörítő algoritmusait főként szöveghez, hanghoz, grafikához optimalizálták. A WinRAR jellemzője, hogy programozható, önkisomagoló archiv-állományokat készíthetünk (akár tömöríteteket is), a sérült archiv-fájlokat javíthatjuk, beagyazott

archív-, illetve fájlkomentárokat készíthetünk, és ellenőrizhetjük a hitelességet. Ha a tömörítési arány fontos, és sok, kis-méretű, hasonló típusú fájl szeretnénk tömöríteni, akkor használhatjuk a *Solid tömörítést*, amellyel a legkedvezőbb mértékben zsugoríthatjuk össze őket.

Az új, visszaállító funkcióval letehetővé válik a többkötetes anyagból hiányzó fájlok egyszerű visszaállításra. A WinRAR képes az ISO állományok böngészésére és kicsomagolására is. Az archiv fájlokat az AES-128 szabványt használva titkosíthatjuk, s ez a

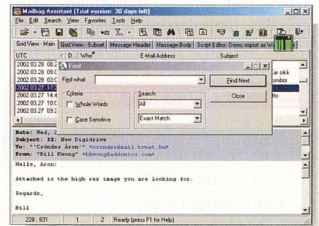
módszer jóval erősebb a ZIP-ben használt eljárásnál. A 3-as verzió újraszabott grafikus kezelői felületet kapott, és a varázslók használatával akár a kezdők is könnyen boldogulhatnak az archiválással kapcsolatos lépésekkel. Előnyös, hogy a tömörített állományokat közvetlenül a programból is elküldhetjük bármely e-mail címre.

INFO www.rarlab.com

Mailbag Assistant 3.0

Amennyiben megszámlálhatatlan mennyiségben tomyosulnak gépünkön az e-mailek, hasznos segítőtársnak bizonyulhat a Mailbag Assistant, amely ügyesen kiegészíti levelezőprogramunkat anélkül, hogy a legcsekélyebb mértékben is beavatkozna annak műveleteibe, sőt, a tárolt üzeneteket érintetlenül hagyja. Nincs szükség az e-mailek importálására sem, ha használni akarjuk őket a Mailbag Assistant-ben. E felhasználóbarát alkalmazás minden üzenetmappát képes átkutani, logikus csoportokba szervezi az e-maileket, képes tömörített arcív állományokba menteni őket, sőt, a vírussal fertőzött csatolt állományokat is ellenőrizi. Játsszi könnyedséggel olvassa és dolgozza fel az új és az archivált e-maileket, amelyeket a gépünkön, hálózati meghajtón vagy cserélhető adathordozón tárolhatunk. A programnak remek kereső és szervező eszközei vannak, amelyek a hagyományos levelezőprogramokban elégtelenül kis tudásúak vagy egyáltalán nem is léteznek. A varázslókkal még a logikai műveletek is kezelhetők, amelyekkel egyszerre több kritérium alapján hajthatunk végre

komplex keresést. A nem túl tapasztalt felhasználók élvezni fogják a program egyszerű rácsos elrendezését, ami lehetővé teszi, hogy sokféleképpen rendezgessük az e-maileket, pusztán az oszlop fejlécére kattintva. A tapasztaltabb felhasználók

számára beépített parancsnyelvet találunk a programban, amellyel automatizálhatjuk az ismétlődő feladatokat. A Mailbag Assistant a következő levelezőprogramokat támogatja: Outlook Express, Eudora, Netscape Messenger, Pegasus, The Bat!, Forte Agent, PocoMail, Calypso, FoxMail, Juno 3.x.

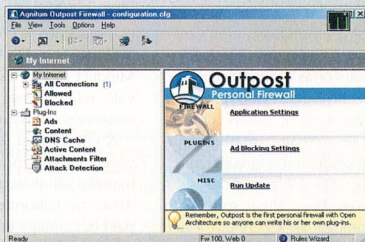
INFO www.fookes.com/mailbag

A hónap ajánlatai

Agnitum Outpost Firewall

Manapság egyre fontosabbá válnak a tűzfalak, s akinek állandó internetkapcsolata van (például ADSL, kábelmodem), az bizony nem mondhat le rólok. A személyi tűzfalak között jelent meg egy új, igencsak ígéretes „versenyző”, az *Agnitum Outpost*. A program különlegessége a *moduláris felépítés*. A bárki által készíthető, különböző beépülő modulok (plug-in-ek) segítségével rendkívül egyszerűen bővíthető az Outpost funkcionalitása. Már most – a kezdeti szakaszban – is számos beépülő modul áll rendelkezésre, így mindig naprakész és teljes lehet a védelem. A *Hirdetés Blokkolás* modul a legtöbb banner-típusú hirdetést kiküszöböli. A *Behatolás Érzékelő* az ismert internetes támadásokat „gáncsolja el”, illetve érzékeli és kivevdi a port-szkenneleket és a komplex DOS támadásokat is. A *Tartalom Szűrés* modulall teljes

domainekeket tilthatunk le, így például a *sex.org*-ot, vagy egyes oldalakat, amelyek olyan szavakat tartalmaznak (sex, porno stb.), amelyeket nem kívánunk megjeleníteni böngészés közben. Az *Aktív Tartalom szűrés* modul blokkolja a cookie-kat, a Java-kisalkalmazásokat, a Java-Scriptet és a VBScriptet. A *Bejövő Állományok Óra* nem enged teret a trójakának, férgeknek, VB-vírusoknak, biztonságosabbá téve az e-mailezést. A program támogatja a legújabb biztonsági technikákat, így a teljes „lopakodó” módot és az MD5 hitelesítést is. A rendszer és az alkalmazások szintjén egyaránt szűr, és információt ad minden kapcsolatról és nyitott portról. Előre definiált rendszer- és alkalmazás-beállításokat is kínál minden gyakorta alkalmazott

feladatra, a webböngészésre, az ICQ-ra és így tovább. Nem igényel kezdeti konfigurálást, így a telepítés után azonnal megkezdí áldásos tevékenységét, egyfajta pajzsot képezve az internetről leselkedő veszélyek ellen – a Windows 95-től az XP-ig bezárólag minden Windows verzió alatt.

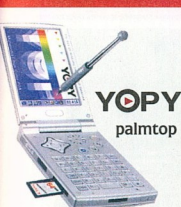
INFO www.agnitum.com

Régi notebookját visszavásároljuk, ha újat vesz!

CRITO

ASUS Magyarországi disztributor

YOPY
palm top

Új Linux op. rendszer
206MHz (kicsi és okos)
3.5" TFT (240x320)
64MB RAM
10-15 óra LiIon akku
contacts, e-mail, MP3
otepad, control központ
99,900 Ft

Erőmű 15" SXGA
(1400x1050)

Új 13 mikron 2.0 GHz CPU
Csúcs 64 MB ATI videokártya
DVD+CD-RW combo drive
512 MB DDR RAM, 40 GB HDD
559,900 Ft

A legkisebb 14.1" XGA a világon.
8X DVD, TV-out

Celeron 500 MHz
128 Mb, 10 GB,
8 Mb Video RAM
56 Kb modem, 10/100 LAN
199,900 Ft

„Az év legjobb vétele”

– Computer Panorama

A teszt első helyezettje!

– Új Alaplap

CHIP Tipp 2001

– CHIP Magazin

Mobil P4 – 1.7 Ghz !!!!!!!
Könnyű súly minden egyben
ATI M7 32 MB video RAM
512 MB gyors **DDR** RAM
40 GB, DVD+CD RW
2 db 1394 „Firewire” port
599,900 Ft

USB optical mouse
3,900 Ft

USB Port Replicator
19,900 Ft

Power Adapter
Minden notebook-hoz jól!
29,900 Ft

auto adapter
szivargyújtóról!
15,900 Ft

USB numeric
Klaviatúra
9,900 Ft

USB FDD
19,900 Ft

Ai-Flash memoria
32MB: 16000 Ft
64MB: 32000 Ft

USB adatkábel
4,900 Ft

ASUS B1 SXGA

Mobil PIII – 1.0 Ghz
(1400x1050) 32 Mb video
512 MB RAM, 40 GB, 8X DVD
Opció: 6 órás akku
399,900 Ft

gyorshírek

1,8 GHz-es Celeron ● Az Intel bejelentette az 1,8 GHz-en működő Intel Celeron processzort, az alsó árkategóriás számítógépekbe szánt leggyorsabb processzort. Az új Celeron chip 128 Kbájt másodsztű gyorsítótárat tartalmaz, és 400 MHz-es front side buszt használnak, ezen felül támogatják a Pentium 4-nél bevezetett SSE2 utasításkészletet. A processzorokat Socket478 kivitelben hozza forgalomba az Intel.

INFO www.intel.com

3,5 terabájtos Tandberg adatmentő ● A Tandberg Data bemutatta 3,5 Tbájt tárolókapacitással, 2U magas Autoloader adatmentő be rendezését. Az SuperLoader SDLT3520L egy SDLT3520 típusú meghajtót tartalmaz, és maximális kiépítésben 16 SDLT1 kazettát fogadhat be. Az eszköz adatátviteli sebessége 22 Mbájt/s.

A Tandberg másik újdonsága a SuperLoader DLT1280L, amely 1,2 Tbájt kapacitással, a „lelke” pedig egy DLT1 szalagos meghajtó, amelynek a maximális adatátviteli sebessége 6 Mbájt/s. A berendezésekhez webalapú kezelőszoftvert adnak a távoli konfiguráláshoz és menedzseléshez. Moduláris kivitelének köszönhetően az eszköz könnyen továbbfejleszhető, egyszerűen karbantartható és rugalmasan konfigurálható. A meghajtó, a tápegység, a hűtés és az interfész különálló modulok, amelyek könnyen cserélhetők vagy bővíthetők. A Tandberg SuperLoader rendszer a kompatibilitásról is gondoskodik.

INFO www.axico.hu

A HP bemutatta két új, 4800 dpi felbontású tintasugaras nyomtatóját, a HP Deskjet 3820-at és a Deskjet 5550-at. Mindkét modell esetében a kiváló teljesítmény elegáns formatervezéssel párosul.

A HP Deskjet 3820 segítségével fényképmínőségű nyomatokat állíthatunk elő, akár 4800 dpi felbontással. A kompakt ház a négy felhajtható papírtálcával takarékos helykihasználást valósít meg. Az eszköz feladatáról érintőgombbal és az üzemeltetés gazdaságosságát javító tintaszintkijelzővel látták el. A Deskjet 3820-assal 12 oldalnyi éles fekete szöveget, illetve 10 oldalnyi fotómínőségű, színes képpnyomatot állíthatunk elő percenként.

A HP Deskjet 5550 a Deskjet nyomatok közül elsőként támogatja színes nyomtatásnál a 4800x1200 dpi-re optimalizált

HP tintasugarasok

A HP Deskjet 5550 különösen a színes fényképek nyomtatásában jeleskedik

felbontást, valamint az opcionális HP Photorez IV precíziós technológiát, amely hatintás nyomtatással gondoskodik a kivételes fényképmínőségről. Az új nyomtatóval 10x15 cm-es, szegély nélküli szabványfotókat is előállíthatunk. A HP Deskjet 5550 tizenhét oldalnyi lézermínőségű fekete szöveget vagy tizenkét oldalnyi színes fotót állít elő percenként. A berendezés innovatív, felhasználóbarát jellemzői között említ-

jük a képernyő-nyomatási lehetőséget, az energiatakarékos üzemmódot és a papírtípus-érzékelőt.

A HP Deskjet 5550 automatikus papírtípus-érzékelője felismeri a bemeneti tálcába helyezett papír jellemzőit, majd az optimális nyomtatminőség érdekében meghatározza az kiválasztja az adott papírhoz vagy fóliához legmegfelelőbb nyomtatási üzemmódot.

Az opcionális, vezeték nélküli nyomtatási kiegészítők használatával a felhasználó otthona bármely pontjáról elindíthatja a nyomtatást. A tintataralékolási üzemmódban (ink backup mode) még akkor is be tudjuk fejezni az aktuális feladatot, ha közben kifogy a festékkazetta, a tintaszint-kijelzőnek köszönhetően pedig időben beszerezhetjük a cserepatront.

INFO www.hp.com

48-szoros CD-író

A tajvani ASUS bejelentette legújabb CD-íróját, amely minden eddigin túlszab sebességben. Az ASUS CRW-4816A típusjelű készülék az egyszer írható lemezek (CD-R) esetében

48-szoros sebességgel rögzíti az adatokat az ASUS újrírója

akár negyvennyolcszoros sebességű írásra (CAV) is képes, ezenkívül tizenhatszoros sebességgel írja a megfelelő minőségű újrírható diszketek (CD-RW), és negyvennyolcszoros sebességgel olvassa a belehelyezett lemezeket.

Az ASUS-szal nagyjából egy időben jelentette be saját negyvennyolcszoros sebességű CD-RW meghajtóját a Benq és a Lite-On Technology is.

INFO www.asus.com

Dell hordozható munkaállomás

A Dell bejelentette az első igazi mobil munkaállomását, a Dell Precision M50 Workstation hordozható modellt, amelyet a professzionális felhasználók számára tervezett. A mobil munkaállomás induló ára 3599 dollár. A rendszer nagy számítás- és grafikus teljesítményről az 1,8 GHz-es mobil Intel Pentium 4-M processzor és az Nvidia Quadro 4 500 GoGL grafikus alrendszer gondoskodik.

A hordozható munkaállomás Intel mobil 845MP lapkakészletet, 400 MHz-es rendszerbuszt, legfeljebb 1024 Mbájt PC2100 DDR SDRAM memóriát, 60 Cbájtos ATA-100 merevlemez meghajtót, 8/4/24x CD-RW- vagy 8x DVD-meghajtót, IEEE 1394 és két USB kaput, Crystal CS4205 hang alrend-

Dell Precision M50 Workstation: munkaállomás profinknak

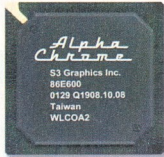
szert (külső harman-kardon HK-206 hangfalakkal) és 15 colos Dell UltraSharp TFT UXGA (1600 x 1200 képpont felbontás, 16 millió szín) képernyőt tartalmaz. A Dell az új mobil munkaállomást Microsoft Windows XP Professional vagy Windows 2000 Professional operációs rendszerrel szállítja.

INFO www.dell.com

S3 grafikus processzorok

A VIA által felvásárolt S3 hamarosan új grafikus lapkákkal jelentkezik. A cég *AlphaCrome* néven egy noteszgépekbe szánt, önálló – tehát nem integrált – processzort jelentett be, amely rendkívül alacsony fogyasztást és fejlett 3D képességeket kínál. A több pipeline-os, multitextúrás 3D motor 128 bites DDR memóriavezérlőt tartalmaz. A lapkában alkalmazott DuoView technológia lehetővé teszi a kettős megjelenítést, az S3 5. generációs *Motion Compensation* motorja pedig a DVD-lejátszást segíti.

Az S3 másik újdonsága a *SavageXP*, egy asztali PC-khez tervezett grafikus lapka, amelyet 64 Mbájtos képpufferrel, 128 bites DDR memóriavezérlővel, hardveres T&L motorral szerelték fel. A memória órajele 183 MHz, a memória sávszélesség 5,7 Gbájt/s, a 3D

Az AlphaCrome lapkák alacsony áron gazdag funkcionalitást kínálnak a noteszgépek gyártóinak

motort pedig dupla pixel pipeline-nal látták el, egyenként két-két textúrázó egységgel. A lapka tartalmazni fogja a tévékimenetet és a *Motion Compensation* technológiát a DVD-zéshez, ráadásul a *DuoView* technológiát is támogatja. Az adatokból világosan kiderül, hogy a *SavageXP*-t belépőszintű kártyának szánták, amelyet több cég is gyártani fog, többek között a *Tyan*, a *Gigabyte* és a *Soyo*.

INFO www.s3graphics.com

Nagysebességű Seagate merevlemezek

A Seagate két új merevlemez meghajtósaladót jelentett be a *Cheetah* sorozatban: a *Cheetah 15K.3*-at (harmadik generációs Cheetah meghajtó, 15000 rpm forgási sebességgel) és az alacsony profilú *Cheetah 10K.6*-ot (10000 rpm forgási sebességgel).

A Cheetah 15K.3 jelű meghajtó 18 Gbájtos tányérok tartalmaz. Így az egy, kettő, illetve négy tányért tartalmazó meghajtók kapacitása 18, 36 és 73 Gbájt, átlagos késleltetési idejük 5,6 ms, belső átviteli sebességük 609-891 Mbit/s, külső átviteli sebességük 49-75 Mbit/s, energiafelvételük a tányérok számától függően 12/10/9 watt, a GMR fejek száma pedig 8/4/2. Az új meghajtók Ultra320 SCSI interfészt és 2 GB/s-os optikai csatort tartalmaznak.

A Cheetah 10K.6 meghajtók szintén 18 Gbájtos tányérokból

A Cheetah 15K.3 15 ezres fordulatszámon száguld

épülnek fel. Az egyes meghajtók tárolókapacitása 146, 73 és 36 Gbájt, átlagos elérési idejük 7,6 ms, belső adatátviteli sebességük 475-871 Mbit/s, külső átviteli sebességük 38-68,5 Mbit/s, az egyes meghajtók 4/2/1 tányért, 8/4/2 GMR fejet, valamint Ultra320 SCSI interfészt és 2 GB/s-os optikai csatort tartalmaznak.

INFO www.seagate.com

Megoldás a hálózati nyomtatók kezelésére

Canon NetSpot Suite

Az IT rendszer működése hatékonyabb a nyomtatók központi vezérlésével. A Canon NetSpot Suite segítségével a hálózaton lévő összes nyomtató egy központi helyről beállítható és kezelhető. A hálózatot kezelő rendszergazda minden, a hálózatra kapcsolt nyomtató állapotát figyelheti, megbizonyosodhat róla, hogy ki-vagy be vannak-e kapcsolva, felfedezheti a hibaállapotot, a hiba körülményeit, figyelheti a kazettákban lévő papír mennyiségét, valamint ellenőrizheti az információkat a betöltött fontokról, akár Web alapú adminisztráció segítségével, akár az EMS integrációs lehetőséggel.

Az összes olyan funkciót, amit eddig az egyes gépek kezelőpaneljéről kellett működtetni, most egyetlen helyről, egyetlen székéből, a NetSpot-tal el lehet érni.

A Canon NetSpot Suite hatékonyan támogatja a Canon iR2200-as nyomtató/másológépet is, mely egyesíti a lézer nyomtatás előnyeit a másológépek költséghatékonyágával (2400x600dpi PS/PCL nyomtatás, A3 Zoldalas fax, képszoerver, teljes körű befejező műveletek).

Canon iR2200

you can
Canon

PROCOMP
Hungary Kft.

Vizonteladok jelentkezését várjuk!

1107 Budapest, Szállás u. 21.
Tel.: [+36.1] 43.29.350, Fax: [+36.1] 264.3655, 260.6318
e-Mail: sales@procomp.hu, Net: <http://www.procomp.hu>

gyorshírek

2 GHz-es mobil proceszor • Az Intel megkezdte a 2 GHz-es, kifejezetten a mobil PC-khez szabott új mikroprocesszorának a szállítását. Az új Mobile Intel Pentium 4-M proceszor kiemelkedő teljesítményt nyújt az üzleti és a fogyasztói hordozható gépekben egyaránt.

Az Intel mobil processzorainak teljes családja 0,13 mikronos technológiával készül, ez biztosítja a lehető legnagyobb teljesítményt és a legalacsonyabb fogyasztást. A Mobile Intel Pentium 4-M processzorcsalád 1,4-től 2 gigahertzes sebességig terjedő változatokban kapható. A processzorban 55 millió tranzistor található, és az Enhanced Intel SpeedStep és a Deeper Sleep Alert State technológiákat használják.

INFO www.intel.com

Csendes processzorhűtők •

A Coolink piacra dobta a találon „hűvös fuvaltatnak” (COOL Breeze) elnevezett CPU hűtőt. A sorozatban egyelőre négy hűtő kerül forgalomba: a H2TwinBreeze (H2TB), a H1TwinBreeze (H1TB), az U1Breeze2 (U1B2) és az U1Breeze (U1B). Ezeket a Socket 7/370/462/A processzorokhoz készítették, de nemskára a Socket 478-hoz (Pentium 4) is megjelennek a Coolink halk hűtői. Az alacsony zajszintet (30 dBA alatt) az alacsony fordulatszámú (3200 rpm) ventilátorok szavatolják, amelyek a Coolink új fejlesztésű hűtőbordájával működnek. A sorozat modelljei egy Athlon XP 2200+ hűtésével is megbirkóznak.

INFO

www.coolingcooler.com.tw

HP színes lézeryomtató

A HP bemutatja első, kis helyigényű in-line színes lézeryomtatóját, a HP Color LaserJet 4600-at. A berendezést a nagy nyomtatási volumennel dolgozó, csúcsmínőségű színes nyomtatásokat igénylő munkacsoportos felhasználók és kreatív szakemberek számára tervezték.

A HP in-line technológiája négy, egymás fölött elhelyezett, előlről betölthető intelligens festékkazettával dolgozik, így a nyomtató egyetlen művelettel tudja felvinni a színeket a papírra.

A Color LaserJet 4600 percenként 16 fekete-fehér, illetve színes A4-es oldal előállítására képes. A HP inductív beégető-mű-technológiájának köszönhetően az új nyomtató késznetléti és energiatakarékos üzemmódban egyaránt alig 19 másodperc alatt készíti el az első oldalt.

Az innovatív szoftver- és hardverfejlesztéseknek köszönhetően kevesebb kalibrációra van szükség, így a kalibrációs ciklusok nem szakítják meg a nyomtatási folyamatot. A HP Color LaserJet 4600-at új 400 MHz-es processzorral és 416 Mb-igjt bővíthető memóriával látták el.

Az egyszerű használatról egysegységes grafikus vezérlőpanel

A HP Color LaserJet 4600 nemcsak minőségben, hanem terhelhetőségben is kiváló jellemzőket kínál

gondoskodik, amely nemcsak magyar nyelven, szöveges formában, hanem rajzos magyarázatokkal is megjeleníti az információkat.

A HP új festékekészési algoritmus pontos színszabályozást és festékkeverést garantál, így élesebb körvonalú szöveget és részletesebb grafikákat tartalmazó, fényképmínőségű nyomtatásokat készíthetünk.

A papírtovábbítási útvonal egyszerű kialakítása csökkenti a papír elakadásának a valószínűségét, míg a havi 85 ezer oldalas terhelhetőség a nagy volumenű irodai nyomtatás igényeinek is megfelel.

A HP Color LaserJet 4600 beágyazott webszervere segítségével az eszköz bármilyen webböngészővel, távolról is menedzselhető.

INFO www.hp.com

ViewSonic monitorok

A minőségi monitorairól nevezetes ViewSonic két vadonatúj lapos LCD kijelzőt jelentett be, amelyek az úgynevezett UltraBrite technológia révén akár háromszor akkora fényerőt képesek elérni, mint hagyományos társaik. Mindkét megjelenítő 15 colos képátlójú, azonban míg a ViewSonic VE510+ modell 500 dollárba kerül, és kicsit kisebb a fényereje, a ViewSonic VX500+

ára 550 dollár, és valamivel nagyobb a fényereje. A ViewSonic nemrég mutatta be két vadonatúj katódugárcsőves monitorát is, amelyek, LCD-s társaikhoz hasonlóan, az UltraBrite technológiát hasznosítják. A 17 colos képátlójú ViewSonic P75f+ 235 dollárba kerül, a 19 colos képátlójú ViewSonic P95f+ ára pedig 345 dollár.

INFO www.viewsonic.com

Ezerlábú tároló

Az IBM nanotechnológiai kutatórészele egy Zürichben rendezett hivatalos sajtótájékoztató keretében elártoztotta a leplet egy új adattárolási technológiáról. A nanotechnológiai módszereket alkalmazó megoldásal egyetlen négyzetcentnyi helyen egybillió bit rögzíthető, azaz hússzor több, mint a legnagyobb sűrűségű mágneses adattárolón. Mindez lehetővé teszi, hogy 25 millió nyomtatott oldalt tároljunk egy postai bélyeg nagyságú helyen.

Az Ezerlábú (Millipede) elnevezett kutatási projekt keretében bemutatott megoldás lényege, hogy fantasztikusan piciny tűk alkalmazásával mikroszkopikus méretű bemélyedéseket hoznak létre a műanyag hordozóanyag felületén – a bemélyedések a tárolt biteknek felelnek meg. Az Ezerlábú működési elve kísértetiesen hasonlít a jó öreg lyukkártyákéhoz, két óriási különbséggel: ez a technológia lehetővé teszi az újraírást, és egyben a régi lyukkártya egyetlen lyukának megfelelő területen körülbelül 3 milliárd bitnyi adat tárolására képes. A nanotechnológiai módszerrel az adatsűrűség területén a jelenleg használt technológiáéhoz képest 1000-szeres növekedés érhető el. A gyakorlatban azonban egyelőre meg kell elégednünk azzal, hogy – a Flash memóriához viszonyítva, amely a közeljövőben nem valószínű, hogy túllépné az 1-2 Gb-átos kapacitást – az Ezerlábú technológiával 10-15 Gb-nyi adat is tárolható ugyanakkora helyen, nagyobb energiaforrás igénye nélkül.

INFO www.ibm.com

PC-doktor

Elsősegély vészhelyzetben

PC-szervíz otthon

Kiszámolta már Ön, hogy mennyi pénzt költött el feleslegesen PC-je szervizelésére, akár csak egy apró beállításért? Vagy hogy mennyi időt vesztegetett el szabadidejéből hibakeresésre? Ennek most vége!
A Computer Panoráma Kiadó most nem kevesebbre vállalkozott, mint hogy Önből is PC-doktort faragjon.

Ha a PC sztrájkolni kezd, esetleg elsötétül a monitor, megnémul a hangkártya, akkor az átlagfelhasználó megretten, s máris a szervíz költségeket kalkulálja. Pedig van jóval egyszerűbb megoldás is: a PC-s problémák legnagyobb része ugyanis otthon is megoldható, feltéve persze, hogy ismerjük ezen dolgok természetét, s orvoslásuk mikéntjét.

Nehéz olyan hibát találni, amelyre könyvünkben ne találna megoldást. Legyen ez a könyv az Ön elsősegélydozsa, amely mindig kéznél van, vagy ahová bátran fordulhat segítségért, ha a PC-je nem engedelmeskedik.

Több mint
300
tipp!

Volt hiba, nincs hiba

A PC-doktor című könyv érthető és könnyen kezelhető. Egyszerűen csak a könyvben található utasítások szerint járjon el, és akkor biztos lehet a sikerben.

Ne vesztegesse idejét!

Kétféleképpen takaríthat meg időt: az egyik, hogy már most befizeti az újságban található csekken szereplő összeget, a másik, hogy nem kezd el hibák után "vadászni", hanem a PC-doktort hívja segítségül.

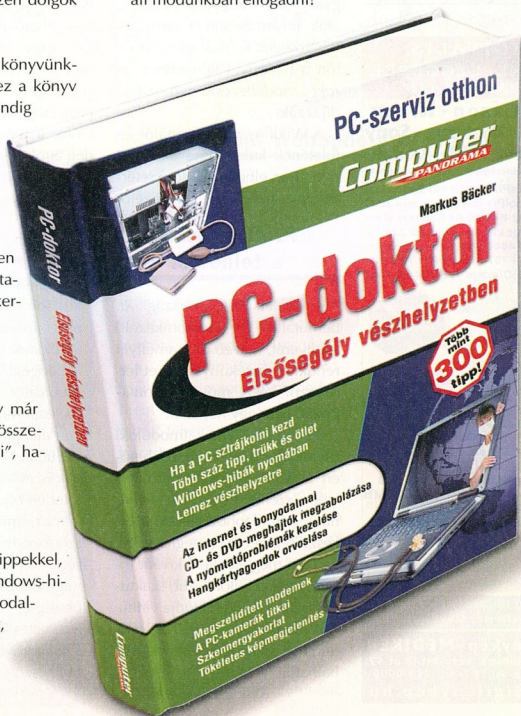
Közel 500 oldal segítség!

A könyv közel 500 oldalon keresztül látja el Önt tipppekkel, trükkökkel, ötletekkel. A PC-doktor segítségével Windows-hibák nyomába eredünk, kikeveredünk az internet bonyodalmaiból, megzabolázzuk a CD- és DVD-meghajtókat,

megszelídítjük modemünket és természetesen a PC valamennyi perifériáján keresztül megyünk utunk során.

Nincs postaköltség!

A Computer Panoráma olvasói már megszokhatták, hogy az újságban rendszeresen megtalálható egy csekk, amellyel a vásárlást szeretnék gyorsabbá, és nem utolsósorban olcsóbbá tenni. Egyikünk sem időmilliomos, hiszen ha azok lennének, meglehet e könyvre sem lenne szükségünk. Másrészt valószínűleg egyikünk sem szeret naphosszat könyvesboltokban keresgélni. Most nincs se utánajárás, se postaköltség, a könyvet az otthonában veheti kézbe. Amennyiben ajánlatunk felkeltette az érdeklődését, nem kell mást tennie, mint az újságban megtalálható csekken szereplő összeget befizetnie. Figyelem! Ez az akció kizárólag az **augusztus 21-ig** befizetett megrendelésekre érvényes! Utána a megrendeléseket csak postai díj felszámításával áll módunkban elfogadni!

gyorshírek

Oracle9i, 2-es verzió • Az Oracle bejelentette az Oracle9i adatbázis-kezelő 2-es verzióját.

A szoftver új funkciókat és lehetőségeket kínál a nagyfokú rendelkezésre állás, az üzleti adatelemzés és az XML támogatása terén. A korábbi verzióhoz képest a teljesítménye és a felügyelhetősége is számottevően javult.

Az Oracle9i Database Release 2 már megrendelhető valamennyi támogatott platformhoz, a Unixhoz, a Linuxhoz és a Windows-hoz is.

INFO www.oracle.com.

DIGITALIS FÉNYKÉPEZŐGÉPEK az Alagútnál

Fuji - Canon - Nikon Casio - Olympus - Sony Minolta - HP - Kodak

digitális fényképezőgépek hatalmas választéka
 Fuji FinePix S602 F601 2800 2600
 Nikon CoolPix 5000 485 775 2500 2000
 Canon G2 S40/30 A40/30 IXUS v7/330
 Olympus E20 E10 4040 3020 700 220 120
 Casio QV 4000 3500 2900 2400 Exilim
 Sony DSC F707 S85 P9 P71 P51 P31
 Minolta DiMage T1 S 404 304 X 203

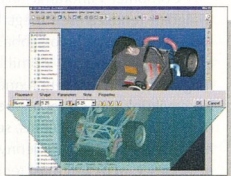

Casios PowerShot A40 Olympus CamEDIA 700UZ
CompactFlash 32 - 512 MB
SmartMedia 32 - 128 MB
MemoryStick 32 - 128 MB
MMC 32-64MB SD 32-128MB
 Nikon dia/filmszennerek
Olympus digitális diktafonok
Canon minidV kamerák
 MV5501 22x opt. zoom, fénykép rögzítés

10, 20, 30 GB MiniStor (FireWire) mobil háttértár fényképekhez
DigiFénykép - MEDIKER
 1103 Budapest I. ker., Ártilla út 47.
 H-P: 10-18h Sz: 10-14h T: 225-0000
www.digifenykep.hu

Pro/ENGINEER Wildfire

A PTC bejelentette csúskategóriás CAD/CAM/CAE rendszerének gyökeresen megújult verzióját, a Pro/ENGINEER Wildfire-t. A szoftver felhasználói két különböző munkamódszert alkalmazhatnak, előképzettségük függvényében. A kezdők valószínűleg az új felhasználói felület „varázslót” fogják előnyben részesíteni, azok a

A kezelőpult egyaránt használható építőelem létrehozására és módosítására

gyakorlott mérnökök viszont, akik folyamatosan a gyorsítás lehetőségeit keresik, előreláthatóan a rendkívül kényelmes direkt modellezési eszköztárat díjazák.

A Wildfire új felhasználói felületének kulcseleme a képernyő alján elhelyezkedő, esetlegény kezelőpult. A kezelő-

pultot egyaránt használhatjuk új geometria létrehozására, vagy az aktív elem tulajdonságainak a módosítására.

Az új Style szolgáltatás segítségével játszni könnyedséggel készíthetők görbék, akár közvetlenül a 3D-s felületekre rajzolással is. A görbékre esztétikus szabadformájú felületek „feszíthetők”. Az ugyancsak új WARP szolgáltatás segítségével lokális és globális deformációk hozhatók létre, ezáltal játékoság vihető a modellekbe.

Az új PhotoLux raytracing technológia az egyszerű használhatóságot kombinálja a meggyőző látvánnyal. Néhány effekt a gazdag kínálatból: köd, füst, fény megcsillanás, üvegtörés, tükröződések, árnyékok.

A Pro/ENGINEER Wildfire valós idejű együttműködést tesz lehetővé az eddig elszigetelt vagy részben elszigetelt munkahelyek között. A szoftver segítségével bárki meghívható projektegyeztetésre, konzultációra, a rendszer a teljes modell áttöltéséről gondoskodik.

A meglévő NC szolgáltatások új NC pályagenerátor módszer-

Valóság ez, vagy ... Photolux?

rel gazdagodnak. Nagylás esetén az eredeti precíz geometriát közelítő – síklapokból álló – felülettel helyettesíthetjük. A célnak megfelelő pontosságú egyszerűített modellen jelentős mértékben gyorsul a pályák kiszámítása.

Az új Job Manager segítségével a nagy szerszámipályák számára több gépre osztódó szét, ami gyorsítja a folyamatot. A különösen számításgépes feladatok éjszakára is időzíthetők.

A PTC elsőként jelentette be az iparágban a Linux támogatását. A Pro/ENGINEER Wildfire Linux-verziója várhatóan az év második felében jelenik meg.

INFO www.unitis.hu/cad

Profi website a telnettől

A telnét Magyarország Rt. bemutatta új tartalomkezelő szoftverét, a webX-et, amellyel rendkívül hatékonyan lehet létrehozni kész, működő honlapokat, akár egy hét alatt.

Az egyes elemek (modulok) cserélhetőségének köszönhetően a webX rendszer bármikor igény szerint bővíthető, alakítható, a honlaphoz tartozó szerkesztőségi rendszer segítségével pedig a megjeleníteni kívánt információkat különböző szakadák nélkül, bárki fel tudja vinni.

A rendszer egyes részeit, moduljait bárki ingyenesen kipróbálhatja.

INFO www.webx.hu

Lecsap a Mozilla!

Végre megjelent a nyílt forráskódon alapuló Mozilla programcsomag 1.0-s, mérőföldkőnek számító változata. A böngésző a Netscape Communicator 1998-ban szabadláttal forráskódjára épül, egyben alapját képezi a 6-os verzió utáni Netscape változatoknak is. A Mozilla gyakorlatilag minden olyan alkalmazást tartalmaz, amelyre az interneten szűrőző felhasználónak szüksége lehet. A fejlesztésnél nagy segítséget nyújtottak a sebessége, valamint a friss internetes szabványok és ajánlások követésére. Tartalmaz böngészőt, ftp-leletőt, levelező-

Mozilla 1.0: új szoftint a böngészők világában

zőprogramot, hírcsoport-kezelőt, IRC csevegőt és HTML-szerkesztőt is. Különösen előnyös, hogy a Magyar Mozilla Projekt elkészítette a magyar nyelvi csomagot is, amely a <http://mozilla.fsf.hu/langpack> címről tölthető le.

INFO www.mozilla.org

Intel fejlesztő készlet

Az Intel bejelentette az Intel Architecture Software Development Kit for RosettaNet (IA SDK for RosettaNet) elnevezésű megoldását, amelynek a segítségével a fejlesztők a kis- és közepes méretű vállalatok elektronikus üzleti tranzakcióit lehetővé tévő alkalmazásokat építhetnek. Az Intel által kifejlesztett IA SDK fejlesztői készlet nyílt forráskódú licenccel érhető el a RosettaNet konzorcium honlapján.

INFO www.intel.com

HP-UX az Itanium 2-höz

A Hewlett-Packard az Itanium 2 processzorhoz bejelentette a HP-UX operációs rendszer új változatát. A HP-UX 11i, Version 1.6 szállítása július közepén, míg a HP Intel Itanium 2 lapkán alapuló szervereké a nyár közepén kezdődik.

A HP-UX 11i, Version 1.6 operációs rendszerrel vásárolt Itanium 2 alapú rendszerek vállalati osztályú, hatalmas teljesítményű rendszerek. Ilyeneket korábban a HP csak PA-RISC lapkákkal szállított. Az Itanium alapú rendszerek lassan kiszorítják a PA-RISC alapú rendszereket. A HP az utolsó PA-RISC alapú szervert 2004 tavaszán bocsátja ki.

A HP-UX 11i, Version 1.6 legfejlebb 64 Itanium 2, vagy Itanium processzort támogat, és fűrtöket is kezel, és a biztonsági jellemzők széles tartományát foglalja magában. A Linux környezetben is használható HP-UX 11i, Version 1.6 2003 első felétől lesz kapható.

INFO www.hp.com

Piacon a StarOffice 6.0

Megjelent a StarOffice 6.0 komplett irodai programcsomag, amely számos platformon, így például Linux, Solaris és Windows környezetben is gazdaságos alternatívát kínál a versenytársak drága szoftvereivel szemben. Az üzleti célú felhasználóknak a szoftver – a megrendelt mennyiségtől függően – 25-50 dollárba kerül felhasználónként. A csomag javasolt kiskereskedelmi listára 75,95 dollár; az oktatási szféra vásárlóinak csak az anyag- és szállítási költséget kell megfizetniük. Az egyéni felhasználók a csomagot továbbra is ingyenesen tölthetik le a <http://www.openoffice.org> címről.

A StarOffice 6 továbbra is ingyenes az egyéni felhasználók számára

A StarOffice 6.0 teljes funkcionalitású irodai csomag, amelyet különböző nyelvi változatban kapható. A program valamennyi funkciója egységes, egyszerűen használható, integrált, ugyanakkor szabadon konfigurálható felületen érhető el. Nem hiányzik a funkciók közül az adatbázis-kezelő sem: a csomag a Software AG Adabas D adatbázis-kezelőjét tartalmazza. A StarOffice számos különféle fájlformátumot kezel, többek között a Microsoft Office dokumentumokat.

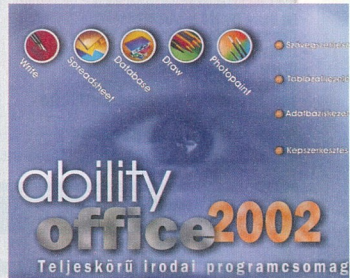
A StarOffice 6.0 alapértelmezettként egy nyílt, nyilvánosan hozzáférhető, XML alapú fájlformátumot használ. A végleges verzió számos előnyös funkciót kínál a felhasználóknak.

INFO www.sun.com/staroffice

Ability Office 2002

Az Ability Office Kft. bejelentette az Ability Office 2002 irodai programcsomag új változatát. Az új programcsomag számos újítást tartalmaz az előző változathoz képest: javultak a dokumentumkezelési és -formázási tulajdonságok, a sügő, az export-import tulajdonságok, a konvertálási lehetőségek. Jobb lett a magyartíz színvonala, valamint az integráció a programok között és a kompatibilitás a hasonló alkalmazásokkal.

Az Ability Office 2002 szövegszerkesztője kiegészült a Fülelek beszédfelismerő programmal, amelynek a segítségével a vezérlési utasítások mikrofonon keresztül is kiadhatók. Új terméként megjelent az Ability Office 2002 EASY iro-

Az Ability Office új változata számos hasznos újítást tartalmaz az előző változathoz képest

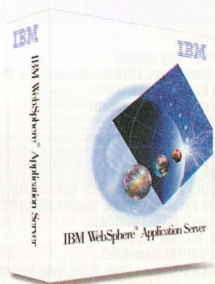
dai programcsomag, mely a szövegszerkesztőt (Write) és a táblázatkezelőt (Spreadsheet) tartalmazza. A teljes csomagban megtalálható még egy adatbázis-kezelő (Database), egy képszerkesztő (Photopaint) és egy rajzolóprogram (Draw) is.

INFO www.ability.hu

IBM WebSphere új verzió

Az IBM bemutatta a WebSphere portálszoftver új verzióját, amely azzal segíti a vállalatok hatékonyabb együttműködését, hogy lehetővé teszi számukra információik testre szabását és megosztását. Az IBM WebSphere portál 4.1-es verziója új együttműködési lehetőséget, új eseménymenedzsment-támogatást, webszolgáltatási lehetőségeket, tartalomközzételti opciókat, gyorsabb portlet-fejlesztést, nagyobb biztonságot, új keresőfunkciót és a kereskedelmi technológiába történő előzetes integrációt nyújtja.

A WebSphere portál segítségével az üzletemberek önállóan hozhatnak létre együttműködési felületeket, ahol a csapatok virtuális táblán szerkeszthetik a dokumentumokat,

A WebSphere 4.1-es verziója új együttműködési lehetőségeket kínál a vállalatok számára

információs könyvtárakat hozhatnak létre, karbantarthatják a csoport-időbeosztást, vagy hirdetőtáblákat és azonnali üzenetküldő jellegű beszélgető felületeken chatelhetnek.

INFO www.ibm.com

GERICOM

m o b i l e w o r l d

- Intel 845 chipset
- ATI Radeon 7500 Mobility 64MB DDR + TV-OUT
- Fax Modem 56K V90 beépítve
- EtherNet 10/100Mbit beépítve
- FireWire IEEE 1394 beépítve, Infra Port, 4 USB port
- D3 funkció (közvetlenül vezérelhető CD lejátszás)
- Digitális 3D hangkártya, sztereó hangszórók
- Touch Pad scroll gombbal, Windows angol billentyűzet
- 1x Type II PCMCIA csatlakozó
- Párhuzamos, VGA, Mikrofon, hangfal csatlakozó
- Li-Ion SMART akkumulátor
- 332mm x 274mm x 38mm, 3.9kg, metál színben

- 15.1" TFT kijelző (1400x1050)
- Intel Pentium4 2200MHz / 512KB cache
- 8x CD írő / 8x DVD Combo Drive
- 256MB SDRAM
- 30GB merevlemez **489.900 Ft**

- 15.1" TFT kijelző (1400x1050)
- Intel Pentium4 2200MHz / 512KB cache
- 8x CD írő / 8x DVD Combo Drive
- 512MB SDRAM
- 40GB merevlemez **539.900 Ft**

MASTERPIECE Per4mance

MASTERPIECE Per4mance a vezérlő notebook!
A gép teljesítménye maga mögé utasít minden konkurenciát. Kimagasló felbontású kijelző, az asztali gépekét is felülmúló teljesítményű legújabb generációs ATI 7500 Radeon grafikus kártya, CD-író és DVD meghajtó, 16GB-ig bővíthető memória. Ezzel a típpsal egy minden létező extrém felszerelt Notebook-ot ajánlunk figyelmeztetéssel!

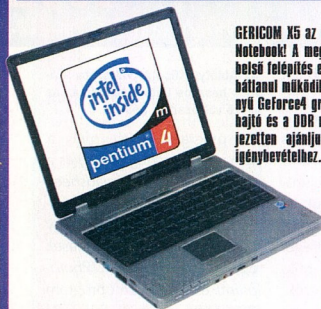

X5

VILÁGJOVONASÁGI

GERICOM X5 az első MOBIL Pentium4-es útés és cseppálló Notebook! A meg erősített magozóló ház és ultra modern belső felépítés egyedülálló útésállóságot biztosít. A gép hibátlanul működik egyetlen lecsúsztatás után is. A nagy teljesítményű GeForce4 grafikus kártya, a CD-író és DVD combo meghajtó és a DDR memória teljes kiépítést eredményez. Kifejezetten ajánljuk hosszabb kültéri munkákhoz és erős igénybevételhez.

- GeForce4 Go 32MB DDR RAM + TV-OUT
- D3 funkció
- Fax Modem 56K V90
- EtherNet 10/100Mbit beépítve
- FireWire IEEE 1394 beépítve
- SMART kártya olvasó
- Infra Port
- 3 USB v2.0 port
- AC'97 hangkártya, sztereó hangszórók
- Touch Pad, Windows billentyűzet
- 1x PCMCIA csatlakozó
- Mikrofon csatlakozó
- Li-Ion SMART akkumulátor
- 312mm x 258mm x 30mm, 2.2kg

- 14.1" TFT kijelző (1024x768)
- MOBIL Intel Pentium4 1600MHz / 512KB cache
- 8x CD írő / 8x DVD Combo Drive
- 384MB DDR RAM
- 30GB merevlemez **489.900 Ft**

Silver Seraph Per4mance

Fantasztikus grafikus sebesség és mobilitás!

A Silver Seraph a GERICOM felső kategóriás MOBIL processzorú notebookja. Ezzel a processzorral lényegesen nagyobb működési időt lehet elérni akkumulátoros használatkor. A gép GeForce4 grafikus kártyával, így a 3D-s programok kiváló sebességgel futhatnak. A Combo meghajtó és DDR memória mindenki számára a maximális kiépítést biztosítja!

- GeForce4 Go 32MB DDR RAM + TV-OUT
- D3 funkció
- Fax Modem 56K V90
- EtherNet 10/100Mbit beépítve
- FireWire IEEE 1394 beépítve
- SMART kártya olvasó
- Infra Port
- 3 USB port
- AC'97 hangkártya, sztereó hangszórók
- Touch Pad, Windows billentyűzet
- 2x PCMCIA csatlakozó
- Párhuzamos, PS2, VBA
- Mikrofon csatlakozó
- Li-Ion SMART akkumulátor
- 325mm x 275mm x 41mm, 3.2kg, metál színben

- 14.1" TFT kijelző (1024x768)
- MOBIL Intel Pentium4 1600MHz / 512KB cache
- 8x CD írő / 8x DVD Combo Drive
- 256MB DDR RAM
- 30GB merevlemez **449.900 Ft**

WEBGINE Per4mance

- VIA chipset
- 1.44MB floppy meghajtó
- S3 Savage4 max. 32MB shared memória + TV-OUT
- Fax Modem 56K V90
- EtherNet 10/100Mbit beépítve
- SMART kártya olvasó
- FireWire IEEE 1394 beépítve
- Infra Port
- 3 USB port
- Digitális 3D hangkártya, SPDIF digitális hangkimenet
- Touch Pad scroll gombbal, Windows billentyűzet
- 1x Type II PCMCIA csatlakozó
- VBA, Mikrofon, hangfal csatlakozó
- Li-Ion SMART akkumulátor
- 325mm x 275mm x 41mm, 3.2kg, metál színben

Webgine Per4mance szennyezés árón kínálja a 15.1" kijelző méretét és a Pentium4 processzor erejét. A gép tartalmaz mindent ami a mindennapos munkához szükséges. Két különböző felszereltségű típus közül választhat. Mindkét modell kedvező árú tovább bővíthető az igényeknek megfelelően!

- 15.1" TFT kijelző (1024x768)
- Intel Pentium4 1600MHz / 512KB cache
- 8x CD írő / 8x DVD Combo Drive
- 128MB DDR RAM
- 15GB merevlemez **399.900 Ft**

- 15.1" TFT kijelző (1024x768)
- Intel Pentium4 2000MHz / 512KB cache
- 8x CD írő / 8x DVD Combo Drive
- 256MB DDR RAM
- 30GB merevlemez **449.900 Ft**

WEBSHOX Per4mance

WEBSHOX Per4mance a legkedvezőbb vételárú Pentium4 alapú Notebook. Ne lőttek feleslegesen az idejét az ismeretlen márkájú Notebook ajánlatok bűngészeivel, mert a GERICOM megbízható minőséget, páratlan árfekvést és magas teljesítményt kínál 1995 óta Magyarországon!

- SiS650 chipset
- SiS650 grafikus chip
- TV-OUT (SVideo)
- 1.44MB floppy meghajtó
- Fax Modem 56K V90
- EtherNet 10/100Mbit beépítve
- FireWire IEEE 1394 beépítve
- Infra Port
- 2 USB port
- AC'97 hangkártya, sztereó hangszórók
- Touch Pad scroll gombbal, Windows billentyűzet
- Mini PCI csatlakozó
- Párhuzamos, PS2, VBA, Mikrofon csatlakozó
- Li-Ion SMART akkumulátor
- 318mm x 258mm x 30mm, 3kg, metál színben

- 14.1" TFT kijelző (1024x768)
- Intel Pentium4 1600MHz / 512KB cache
- 8x DVD meghajtó
- 128MB DDR RAM
- 15GB merevlemez **309.900 Ft**

- 14.1" TFT kijelző (1024x768)
- Intel Pentium4 2000MHz / 512KB cache
- 8x DVD meghajtó
- 256MB DDR RAM
- 20GB merevlemez **349.900 Ft**

GERICOM CO. KFT

7100 Szekszárd, Rakóczi u. 34.

B & T Irodástechnika Kft.

5800 Bekéscsaba, Szarvasi ut.

Tel.: 06-74-510-092 Fax: 06-74-510-093, gericom@telina.net

Tel.: 06-66/442-614, Fax: 06-66/520-900, bcsaba@bt-irodatechnika.hu

8400 Sopron, Újteleki u. 1-5.

1134 Budapest, Róbert Károly Krt.

Tel.: 09-89 524-250, gardez@axelero.hu

Tel./Fax: 339-5647, 339-5648 acomp@acomp.hu

1103 Budapest, Dömsödi utca 1/b.

1152 Budapest, Szentmihályi út

CEBRUS COMPUTER KFT

Tel.: 433-4147, Fax: 264-8549, cedrus@citynet.hu

ACOMP PEST

ACOMP PÓLUS CENTER

Tel./fax: 419-4091, 419-4092 acomp@acomp.hu

gyorshírek

Online játékdívat • Az *Interactive Digital Software Association* felmérése szerint az interaktív játékokkal játszó emberek 43 százaléka nő. Az amerikai népesség mintegy 60 százaléka – mintegy 145 millió ember – játszik videojátékokat és e játékok egyre nagyobb része kerül át a kibertérbe. Az USA-ban több mint 49 millió ember játszott tavaly online számítógépes játékkal, és ez a szám idén akár 58 millióra is emelkedhet.

INFO www.intel.com

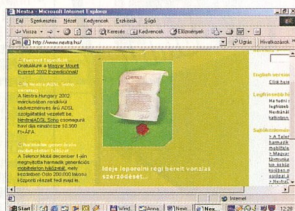
Online közösség • Több ezer előfizetője van már az alig három hónapja indult, a www.netizen.hu címen elérhető online piackutató felületnek. A *Netizen.hu* az első olyan online közösség, amelynek a létrehozásában egy internetszolgáltató és egy kutatócég működik együtt, egy marketing- és közvélemény-kutatási adatbázis létrehozása céljából. Az *Axelero Internet* és a *BellResearch* online kutatási felületet a két cég közösen működteti, a magyarországi internet-használók közösségének reprezentatív leképezésére és az interneten keresztül piac- és véleménykutatások lebonyolítására. A *Netizenek* a hazai internetezőket, az online közvélemény alakítóit reprezentálják, a *Netizen Panel* résztvevői véleményükkel, válaszaikkal a magyarországi internet-felhasználókat képviselik. Az online közösség tagjainak véleményalkotásait nyerménysorsolásokkal honorálja a *Netizen*.

INFO www.netizen.hu

NextralNet Airlink

A *Nextra Hungary Kft.*, amelynek tulajdonosa a norvég *Telenor*, Európa egyik legstabilabb és legdinamikusabban fejlődő telekommunikációs cége, egyedi üzleti modelljében a komplex kommunikációs szolgáltatások (CSP) mellett webalapú üzleti alkalmazások széles körét is kínálja ügyfeleinek. Nyári újdonságuk a *Nextra-Net Airlink*, egy új, mikrohullámú technológiával működő, bérlet vonali internet-hozzáférés.

Az új technológia 2,4 GHz-es frekvencián működik, állandó összeköttetést biztosítva. A cég az új bérlet vonali megoldását rendkívül kedvezményes áron, rövid kiépítési határidővel, alacsony egyszeri kiépítési költséggel és kiegészítő szolgáltatások szűk körével kínálja.

A Nextra új szolgáltatásáról a cég honlapján is olvashatunk

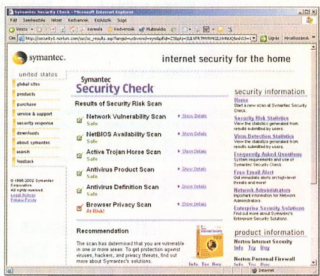
A *Nextra Net Airlink* korlátlan internet-forgalom bonyolítására ad lehetőséget 64 kbps-től 5 mbps sávszélességgel tervezhető, fix havi költséggel. A technológia gyors kiépítést tesz lehetővé, a sávszélesség az igényeknek megfelelően méretezhető, illetve telephely változtatás esetén az áthelyezés is gyorsabb és egyszerűbb a hagyományosnál.

INFO www.nextra.hu

Symantec biztonsági teszt

A *Symantec* bejelentette, hogy mostanáig 20 millió számítógép-felhasználó vette igénybe a *Symantec Security Check*-et, a világ leggyakrabban látogatott biztonsági teszt honlapját, amelyet a hálózatos-biztonsági fenyegetések azonosítására hoztak létre. Az ingyenes szolgáltatás segítségével a PC- és a Macintosh-felhasználók világszerte behatárolhatják, megérthetik és orvosolhatják számítógépük hálózati biztonsági gyengeségeit. A *Symantec Security Check* a vizsgált rendszert minden részletre kiterjedően szűri, hogy átkutassa, hogy az mennyire van kitéve az online fenyegetéseknek.

A *Symantec Security Check* egyik újdonsága a honlapon látható vizuális nyomkövető alkalmazás, amely azonosítja

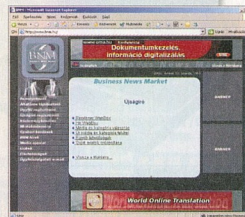
A biztonsági ellenőrzés kéri lehetetlenül feltárja a rendszer sebezhető pontjait

a lehetséges támadást, és behatárolja a támadásra használt számítógép földrajzi helyét.

INFO www.symantec.com/securitycheck

Elektronikus hírcik

Megkezdődött a munka Magyarország első elektronikus hírtovábbító piactérén. A *Business News Market* (Üzleti Hír Központ) néven elindított és a www.bnm.hu oldalon elérhető szolgáltatás célja, hogy hatékony eszközt adjon mindazon vállalkozások kezébe, amelyek sajtóközleményeikkel széles médiakört kívánnak elérni. A cégek, vállalkozások előfizetés alapján vehetik igénybe a szolgáltatást, s maguk helyezik el közleményeiket a piactéren. A vállalkozások hírei – folyamatos bővülés mellett – ma már 55 médiához továbbíthatók, s szába-

A Business News Market oldalon egymásra találhatnak a vállalkozások és a médiumok

don megválasztható, hogy az adott vállalkozás mely médiához kívánja eljuttatni a híreit.

A nyomtatott és az online újságokat, magazinokat, televíziós-csatornákat, rádiókat is az ingyenesen csatlakozó újságrókk képviselik, a hírek pedig azok ügyeletes szerkesztőseikeihez érkeznek be. A tervek között szerepel a határon túli magyar nyelvű újságok még nagyobb mérvű bekapcsolása és a rendszer nemzetközivé-orientáltságának bővítése is.

INFO www.bnm.hu

Westel Webshop

Kezelőfelületében és szolgáltatásaiban is megújult, s mostantól kedvező házhosszállítási feltételeket is kínál a Westel/teljes áruválasztékát, így az előfizetés és a Dominós ajánlatokat egyaránt felvonultató, a nap 24 órájában elérhető Westel Webshop. A Westelavidjás és Dominós ügyfelei mellett bárki könnyedén regisztrálhatja magát, így azok is vásárolhatnak új előfizetést vagy Domino csomagot, akik még nem ügyfelei a Westelnek. A gyors és egyszerű regisztráció-

A megújult Westel Webshopban akciós termékek, készülékek, tartozékok és feltöltőkártyák közül válogathatunk

nek köszönhetően egyszerűsödik a vásárlás, és a felhasználók személyre szabott ajánlatokból válogathatnak. A Webshop nyitóoldalan az akciós termékek közül készült válogatás, a tartozékajánlat és a megrendelt termékek toplistája mellett Westel-híreket is olvashatunk, továbbá a Westel készülékböngészőjét is elérhetjük.

A kezelőfelület átalakulása mögött jelentős technológiai változások húzódnak meg. Az új rendszer az IBM WebSphere e-business szoftverplatformján alapul, amely az üzleti alkalmazások széles skáláját támogatja, az egyszerű webes publikálástól a nagyvállalati szintű tranzakció-feldolgozásig. A megoldás hardveralapját az IBM nagy megbízhatóságú eServer pSeries kiszolgálói képezik.

INFO webshop.westel.hu

Új e-mail féreg

Június 20-án új, Yaha.e nevű féreg tűnt fel. A Yaha az interneten keresztül, fertőzött e-mailekhez csatolva terjed.

A féreg egy 27 Kb-át hosszúságú Windows PE fájl, amelyet UPX tömörítő segítségével tömörítették. A féreg fájljainak végén általában egy véletlenszerű dátum található, ennek a területnek a hossza és a tartalma eltérő a különböző mintákban. Ha a féreg aktivizálódik egy tiszta rendszerben, és SCR kiterjesztésű, előfordulhat, hogy a képernyőn egy üzenetablakot jelenít meg és/vagy egy videót játszik le, miközben a képernyő rázkódik.

A féreg véletlenszerűen választott néven telepíti önmagát a C:\Recycler vagy a C:\Recycled könyvtárba, vagy ha ezek nem elérhetők, akkor a Windows könyvtárba. Ezt követően módosítja az alapértelmezett EXE fájlindítási kulcsot, így minden EXE indításakor lefuttatja saját magát. Folyamatosan ellenőrzi a kulcsot annak érdekében, hogy megelőzze a felhasználó és a mentesítő program módosításait.

A féreg e-mail mellékletként terjed, amelynek különböző nevei lehetnek; az üzenet létrehozásának szabályai is meglehetősen összetettek. Előre meghatározott SMTP szerver nevek, üzenet tárgyak, melléklet nevek és kiterjesztések közül véletlenszerűen választja ki az e-mail tartalmát, majd elküldi az összes feltehető e-mail címre.

Az F-Secure és a Kaspersky Anti-Virus programok a 2002. június 25. adatállományaikkal már képesek detektálni.

INFO www.2f.hu

Amit a CD-írásról tudni kell

- A CD másolás fortélyai
- CD-írók tesztje
- 121 tipp, trükk, ötlet
- CD-író programok
- CD-borítók házilag
- Boot-CD készítése

Ara: 3490 Ft

Amit a CD-írásról tudni kell

Computer PANORAMA

CD-írás A-tól Z-ig

121 tipp, trükk, ötlet
CD-írók tesztje
CD-író programok
CD-borítók házilag

Kezdeknek haladókna!

CD-melléklettel

88 hasznos shareware
CD-másolók
CD-címkezők
CD-égetők

Boot-CD készítése
CD-írás Linux alatt
Naprakész firmware
A CD-másolás fortélyai

Megrendelhető:

Computer Panoráma Kiadói Kft.
1091 Budapest, Üllői út 25.
Telefon: 456-6964, Fax: 456-6970
E-mail: terjesztes@cpanorama.hu

Ara: 3490 Ft

gyorshírek

Kompakt Dell projektor

• A Dell számítógépgyártó nemrég egy kompakt méretű és olcsó projektort mutatott be, amelyet kifejezetten a hordozható számítógépekhez terveztek. Az alig 1,6 kilogrammos, „pohérsúlyú” készüléket a Dell elsősorban a sokat utazó üzletembereknek ajánlja.

A 3100 MP típusjelzésű LCD projektor – a kiváló képmínőségnek és fényerőnek köszönhetően – az állóképből összeállított prezentációk és a multimédiás bemutatók vagy akár filmek vetítésére egyaránt alkalmas. Az új projektor ára egész pontosan 2499 dollár.

A Dell 3100 MP projektor fényereje 1050 ANSI lumen, a felbontása pedig a kategória átlagának megfelelően 1024×768 pixel (XGA).

INFO www.dell.com

VIA audiovezérlő • A tajvani VIA nemrég az audiofronton is agresszív támadásba lendült: a nemrég felvásárolt ICEnsemble fejlesztéseire alapozva piacra dobta csúcskategóriás megoldásként beharangozott Envy24HT audiovezérlőjét. A VIA-nak olyan partnereket sikerült maga mögé sorakoztatnia, mint a Terratec, az Altec Lansing, az M-Audio és az ESI.

Az Envy24HT egy 24 bites, többsatornos audiovezérlő, amely 192 kHz-es mintavételezésre képes. 10 kimenő jeláramot támogat, így az 5.1-es, 6.1-es, sőt akár a 7.1-es térhangzást kínáló audiorendszereket is vezérelni tudja.

INFO www.viatech.com

Altec Lansing hangszórók

A remek hangszórókészleteiről ismert amerikai Altec Lansing piacra dobta „elérhető árú”, 200-as hangszórócsaládját. A sorozat nagygégyája a 250-es típus, amelynek a tervezések főleg a játékosokra gondolt a cég. Az impozáns rendszer 90 wattos összteljesítményt (45 wattos RMS) és hatsatornás hangot kínál. A szett öt szatellitből és egy mélynyomóból áll, amely 13,3 cm-es hangszórót tartalmaz.

A vezérlők könnyedén elérhető a jobb elülső hangszóróról; itt található a kibekapcsoló, a master és a surround hangszórók pedig külön állíthatók. A virtuális surround kapcsoló ötcsatornás térbeli hangot produkál, hangkártyánk képességeitől függetlenül.

A család középső tagjával, a 221-es típusal elsősorban a

Az Altec Lansing 221-es hangszórórendszerét a zenekezelők számára tervezték

zenekezelvelőket célozták meg. A rendszer 50 wattos összteljesítményt (25 wattos RMS) nyújt, és két szatellitből, valamint egy mélynyomóból áll. A család legkisebb tagja a 220-as szett, amely mindössze két szatellitből áll, mélynyomó nélkül.

Mindhárom szettet mágneses árnyékolással láttak el, hogy a monitor mellett is biztonságosan használhassuk őket. Mindegyiket fejhallgató dugással is felszerelték.

INFO www.alteclansing.com

Panasonic hordozható projektor

A Panasonic projektor vezeték nélkül kommunikál a számítógéppel

A Panasonic új, kiváló hordozhatósági jellemzőkkel büszkélkedő LCD projektort mutatott be, amely innovatív hálózati technológiájával és a vezeték nélküli kommunikációt támogató LAN-kártyájával tűnik ki. A PT-L712NTE típusjelű készülék segítségével megtartott interaktív prezentációk során a PC-k kábelcsatlakozás nélkül továbbíthatják adataikat a projektorra. A kiváló képmínőségről az 1600 ANSI lumen maximális értékű fényerő, a 400:1 kontrasztrány, a több mint 16,7 millió szín és az

XGA felbontás gondoskodik. A vezeték nélküli LAN-kártya (IEEE 802.11b) 11 Mbps maximális adatátviteli sebességgel gondoskodik a PT-L712NTE és a tőle legfeljebb 100 méter távolságra elhelyezett, adatjeleket kibocsátó eszköz (például PC) között. A többszerevős prezentációt is támogató projektor egy időben akár 256 PC-ről képes adatokat fogadni anélkül, hogy ehhez módosítani kellene a Setup menü keresztül elérhető beállításokat, így a prezentációba bekapcsolódó felhasználóknak nem kell az eszköz közelében lenniük.

A projektor videoüzem-módban 760 sort, számítógépes diagramok esetén pedig 1024×768 pixelt (XGA) tud megjeleníteni. Ha nincs szükség a teljes fényintenzitásra, a a fénytakarékos üzemmóddal mérsékelhetjük az energiafogyasztást.

INFO www.panasonic.hu

VIA multimédiás lapkakészlet

A VIA nemcsak a piacra dobja alacsony árú, főként DVD-zésre és internetes videózásra szánt Apollo CLE266 lapkakészletét. A CLE266 az integrált grafikus mag mellett hardveres MPEG-2 dekódolást, video scalinget és Alpha Blendinget kínál a DVD gyorsításhoz és a multimédiás alkalmazásokhoz. Az integrált 128 bites 2D motor és az 1 pipeline/2 textúrás 3D motor grafikus motor belső 8x AGP buszok csatlakozik. Az új lapkakészlet LCD-, CRT- és tévékimenetet, továbbá 2 videóbemenetet is kínál. Ezenfelül támogatja a kettős megjelenítést és a kép-a-képből funkcionálitást. Az Apollo CLE266-hoz 200/266 DDR vagy PC100/133 SDRAM memóriatípusok használhatók.

Az eszközhöz (CLE266) csatlakozó déli híd (VT8235) hatsatornás AC97 hangvezérlőt, gyors ATA-133 interfészt, 6 USB 2.0-s portot, 10/100 Ethernet vezérlőt és MC97 modemet tartalmaz.

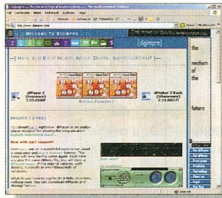

Az VIA lapkakészlete kiválóan támogatja a DVD-zést

A cég közleménye szerint a VIA Apollo CLE266 lapkakészlet a VIA C3, az Eden ESP, az Intel Pentium III és Celeron (Socket 370) processzorokat támogatja. A VIA processzorai (C3 & Eden) nem igényelnek aktív hűtést.

INFO www.via.com.tw

Korai Öröm di formátumban

A Digipro weboldalon minden lényegeset megtudhatunk a digitális improvizációról

A Korai Öröm újhullámos rockcsapat és a magyarországi alapítású digitális zenei cég, a Digipro Kft. kiadta az első zenei CD-ROM-ot a forradalmian új di (digitális improvizáció) formátumban.

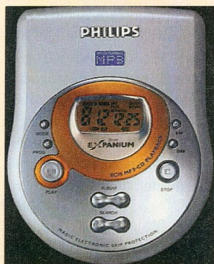
A di technológiában az áttörést a digitális improvizáció

elemei és a **többvariációs lejátszás** jelenti: egy dal minden lejátszásnál különböző verzióban, folyton változó remixként hallható. A di szakít a zenei tradícionális szabályaival: a program a dal különböző egységeinek többféle verzióját használja fel s illeszti össze egy kompozícióvá. A zenemű egységeinek különböző variációit maga az előadó hozza létre a stúdióban, a lejátszó tehát az előadó által megszabott korlátok között tud csak „improvizálni”.

A diTechnológia Mester Sándor (közismert néven: MS3) találmánya. A lejátszószoftver, a diPlayer ingyen letölthető a cég honlapjáról, de az első CD-ROM is tartalmazza.

INFO www.digipro.com

Mindentudó PDA-k

Újrairtható 8 cm-es CD-eket is használhatunk a Philips remek kis lejátszójában

A Philips ősszel megjelenő MP3-CD lejátszója jellemzői alapján nagy sikerre számíthat. A készüléket 8 cm-es CD-k lejátszására tervezték, emellett képes 3 óránál hosszabb zenei anyagot tárolni tömörített – MP3, UDF vagy AAC – formában. Energiaforrásként csupán egyetlen AA méretű elemet használ, amellyel több mint 4 órán keresztül hallgathatjuk kedvenc

zenénket. Az **expanium EXP401** a hagyományos 12 cm-es lejátszónál kisebb, és mindössze 220 g-ot nyom, így elég kicsi és könnyű ahhoz, hogy a zsebben is elférjen. A folyamatos lejátszóról a Philips csúcstechnológiájú elektronikus rázkódásvédelmi technológiája gondoskodik, amely 100 másodpercnyi MP3-CD adatot olvas fel előre a tárolójába (128 kbit/s-on). A **Dynamic Bass Boost** funkció kétszintű mélyhangkiemelést tesz lehetővé bármilyen hangerő használatával mellett anélkül, hogy a hang torzulna. A nagyméretű LCD kijelzőn az album és a számcímek is megjelennek, és előre akár 50 számot is beprogramozhatunk. A lejátszó mellett fejhallgatót és hálózati adaptert is találunk majd az alapsomagban.

INFO www.audio.philips.com/expanium/expanium.asp

Digitális fényképezőgépet vásárolna?

Vásárlás előtt tájékozódjon a Computer Panoráma DIGIT FOTÓ különszámából!

- 66 tipp és trükk
- Digitális fényképezők tesztje
- Vásárlási tanácsadó
- Photoshop iskola
- Színelmélet kezdőknek
- Képfeldolgozó programok tesztje

Computer PANORÁMA

Computer Panoráma
XIII. évfolyam 8. különszám, 2002. nyár
Ára: 695 Ft

DIGIT FOTÓ

Digitális fényképezőgépek, képfeldolgozás

66 tipp és trükk

Digitális fényképezők tesztje
A piac legjobbjait

Házi fényképestúdió
Változtassunk fotóinkon

Művészek a komputerben
Képfeldolgozó programok tesztje

Mókás képek
Harikaturák fényképezőből

Vissza a papírhoz
A képernyőtől a nyomtatásig

Színek és csatornák
Színelmélet kezdőknek

Vásárlási tanácsadó
Melyiket válasszuk?

Photoshop Iskola
Képfeldolgozó mindenkinél

A digitális fényképezés és képfeldolgozás ábécéje

CD-melléklettel!
115
program ingyen

A színek csodálatos világa

Megrendelhető:

Computer Panoráma Kiadó Kft.
1091 Budapest, Üllői út 25.
Telefon: 456-6964, Fax: 456-6970
E-mail: terjesztes@cpanorama.hu

Ára: 695 Ft

Olcsó ADSL a FreeStart-tól • A *FreeStart Kft.*, Magyarország egyetlen ingyenes internet-szolgáltatója, közel 70 ezer regisztrált felhasználó számára biztosítja az ingyenes internet-hozzáférést telefonvonalon keresztül, Budapesten és vonzáskörzetében. Ez év júniusától a *FreeStart* olcsó ADSL internet hozzáférési szolgáltatást indít anyavállalata, az *EuroWeb Rt.* közreműködésével.

A *START ADSL* elvezetésű szolgáltatás – jellegeből adódóan – a *FreeStart* más szolgáltatásaival ellentétben nem ingyenes, azonban továbbra is a piacon elérhető legolcsóbb megoldást kínálja a korlátlan internetezésre, fix összegű havidíj mellett.

A *FreeStart* a *START ADSL* szolgáltatást havi nettó 7800 forintos ártól kínálja egyéni előfizetők számára.

INFO www.freestart.hu

3Com csomag • A *3Com* bejelentette az *XRN Interconnect* csomagot, amely a *3Com Switch 4060*-val és a *SuperStack 3 Switch 4900* családdal is telepíthető, és amely egy XRN szoftvert, modulokat és kábeleket tartalmaz. A csomag segítségével a hálózati menedzserek kölcsönösen összeköthetik a switcheket; a switch-csoportok ezáltal kapszolt osztozt központként viselkedhetnek, és skálázható, nagy teljesítményű és széles körben hozzáférhető LAN gerinchálózatokat hozhatnak létre.

A *Switch 4060* az első LAN switch, amely az *XRN Interconnect* csomag komponenseit fogja összekapcsolni.

INFO www.3com.com

Samsung színes mobil

A *Samsung* elkészült *SCH-V300* típusjelű új mobiltelefonjával. Az új készülék, a jó minőségű TFT-LCD kijelzőnek köszönhetően, mintegy 260 ezer szín megjelenítésére alkalmas.

A telefon több mint 2,4 Mbps sebességgel képes küldeni, illetve fogadni az adatokat, így jelenleg ez a világ leggyorsabb mobiltelefonja.

Samsung új mobilját TFT-LCD kijelzővel szerelték fel

Az *SCH-V300* képes a folyamatos videó-, illetve audioadós fogadására, a zenei videók, az internetes hírek, az animált filmek, illetve híradások letöltésére.

A TFT-LCD panel a *Samsung Electronics Digital Device Solution Division* fejlesztése. Elég nagy ahhoz, hogy 12 sor szöveget jelenítsen meg egy időben.

A telefonban egy 110 ezer pixeles kamera is megtalálható, amellyel a felhasználók viszonylag jó minőségű digitális képeket készíthetnek. Ezeket azután ismerőseik megfelelő mobiltelefonjára vagy e-mail címére küldhetik. A készülékben 100 képet tárolhatunk.

Az *SCH-V300* támogatja az *MMS-t*, így a hang, a szöveg, a kép, a háttérkép is az üzenet részét képezheti.

A független hangfelismerés közönséghozhatóan úgy is hívhatunk számokat, hogy előtte nem kell felvonnunk a hangunkat.

A telefon többszámú csengőhangot használ, akár negyven akkord is megszólalhat. A 3G grafikus felhasználói felület különleges élményt nyújt a felhasználóknak. A készülék 150 perc beszélgetési és 120 óra készenléti időt kínál.

INFO www.samsung.com

MMS-re termett Nokia mobil

A *Nokia* legújabb mobilkészülékét a Java technológia és az *MMS* szolgáltatások teszik vonzóvá. A háromsávú *Nokia 6610* szállítása 2002 harmadik negyedévében indul.

A készülék támogatja a *Java 2 Micro Edition (J2ME)* programot, amelyet kifejezetten a kisméretű elektronikai fogyasztási cikkekhez fejlesztettek ki. A gyárilag telepített alkalmazások között átváltó (pénzmenek, hőmérséklet, súly és más mértékegységek számára), port-

Nokia 6610: a multimédiás üzenetküldés ideális eszköze

folió-kezelőt (részvények és értékpapírok nyilvántartására) és Java-játékokat találunk.

A *Nokia 6610*-et 4096 szín megjelenítésére alkalmas kijelzővel, többszámú csengőhanggal és beépített FM rádióval látták el.

INFO www.nokia.hu

Nyílt Mobil Szövetség

A világ közel 200 vezető mobilszolgáltatója, berendezés- és hálózatszolgáltatója, informatikai vállalata és tartalomszolgáltatója bejelentette egy új világszervezet, a *Nyílt Mobil Szövetség (Open Mobile Alliance, OMA)* megalakítását. A *Nyílt mobil architektúra-kezdeményezés* és a *WAP Fórum* is csatlakozott az új szervezet alapító tagjaihoz, míg a *Helyi Interoperabilitási Fórum (Location Interoperability Forum, LIF)*, az *MMS Interoperabilitási Csoport (MMS Interoperability*

Group, MMS-IOP), a *SyncML*, és a *Wireless Village* kezdeményezés egyetértési nyilatkozatban jelentette be csatlakozási szándékát.

A *Nyílt Mobil Szövetség* célja a piac és a felhasználók igényeinek megfelelő, jól működő és jó minőségű nyílt szabványok és specifikációk létrehozása, a magas színvonalú központok kialakítása a többszámú interoperabilitást is lefedő interoperabilitási tesztek (IOT) elvégzésére.

INFO

www.openmobilealliance.org

Új NeoPhone telefonkártya

Az új NeoPhone kártyáért már csak 2000 forintot kell fizetni

A vásárlói igényekre reagálva az *EuroWeb Internet Szolgáltató Rt.* 2002. június 1-től az eddig csak 5000 forintos kiszerelésben kapható *NeoPhone INSTANT* telefon-

kártya mellett bevezette a *2000 forint értékű* kártyát.

A *NeoPhone* rendkívül olcsó percdíjak mellett – kapcsolási- és havidíj nélkül – teszi lehetővé a külföldi telefonálást a hagyományos telefonkészülékről és mobiltelefonról egyaránt. Az újonnan kereskedelmi forgalomba kerülő 2000 forintos kártya csak a lebeszélhető összegben különbözik az 5000 forintos változattól, a szolgáltatásaiban ugyanazt nyújtja.

INFO www.neophone.hu

Hálózat és kommunikáció

Mobilok a Nokiától

A Nokia 3410 felhasználói különféle Javás alkalmazásokat tölthetnek le mobiltelefonjukra (balra) Ha GPRS-ről van szó, a megoldás a Nokia 3510 (jobbra)

Akár internetes tranzakciókat is lebonnyolhatunk a Nokia 6310i-vel (balra)

Az üzletemberek presztízseink is használják egy Nokia 8910-es (jobbra)

A Nokia egyszerre több új mobiltelefon mutatót be, mindegyiket más felhasználói réteg számára. A 3410-es készülék a Java 2 Micro Edition (J2ME) technológiával támogatja a különféle szórakoztató alkalmazások letöltését. A Nokia 3410 J2ME platformja az iparágban szabványos mobil információeszköz-profil 1.0 (Mobile Information Device

Profile, MIDP 1.0) változatán alapul, amely a mobilalkalmazások létrehozásához szükséges funkciókat tartalmazza. A Nokia 3410 felhasználói a telefon WAP böngészőjével elérhető játékokat, virtuális kedvenceket és animációkat tölthetnek le. A készüléket a Java alkalmazások letöltéséhez 150 Kbájtis elkülönített memóriával látták el.

A Nokia 3410-hez a felhasználók WAP-on keresztül személyre szabott háromdimenziós képernyővédőket tölthetnek le a *Club Nokiából*, a fejlesztők pedig a www.forum.nokia.com címen érhetik el a háromdimenziós animált képernyővédőköz felhasználható tartalomefejlesztő eszközöket.

Az ugyancsak újonnan bemutatott Nokia 3510-es már „tudja” a GPRS-t, a többszólamú MIDI csengőhangot és az MMS-t (multimédiás üzenetküldést). A készülékhez többféle borítást kínálnak, a kikapcsolódni vágyók pedig öt játék közül választhatnak.

A Nokia 6310i egy háromsávú készülék, amely GPRS-en keresztül internetkapcsolatot, HSCSD-n át gyors adatkapcsolatot, az integrált Blue-

tooth technológia révén pedig továbbfejlesztett csatlakozást kínál, ezenkívül támogatja az egyéni Java alkalmazásokat.

A Nokia 6310i tartalmazza a mobil pénztárca alkalmazást, amelynek a segítségével a WAP-on keresztül a felhasználó kényelmesen és megbízhatóan bonyolíthatja le internetes tranzakcióit.

A Nokia 8910-et az igényesebb, főleg üzleti felhasználóknak szánják, erről tanúskodik a készülék titán borítása is, amely nemcsak esztétikus, hanem ellenálló is. A telefon Bluetooth technológiával látta el, amely lehetővé teszi például a fejhallgató vagy a PC vezeték nélküli csatlakoztatását. A készülék a GPRS technikával kapcsolódik az internetre.

INFO www.nokia.hu

Sony Ericsson kombi mobil

A Sony Ericsson számos új termékkel kíván előrukkolni a közeljövőben. Ezek között van a P800-as mobiltelefon is, amelyről a cég úgy beszél, mint egyik legfejlettebb modelljéről. Ez cseppet sem túlzás, ha figyelembe vesszük a beépített kamerát, a színes kijelzőt, a képi lehetőségek sokaságát és a közel 80 fájlformátum támogatását. A kamerával készített fényképet például könnyedén színes MMS üzenetünkhöz csatolhatjuk, majd elküldhetjük egy másik MMS-kompatibilis telefonra vagy e-mail címre. Sőt – a beépített kamerának köszönhetően – arra is lehetőségünk van, hogy telefonos beszélgetőpartnerünk ne csak a hangunkat hallja, hanem a képműnt is lássa.

A P800 – állítja a gyártócég – úgy viselkedik, mint

Új funkciók sokaságát foglalja magában a Sony Ericsson P800 típusú mobiltelefonja

egy mobiltelefon, de úgy gondolkodik, mint egy PDA.

Több mint ezer címet, találkozt, feladatot vagy naptárbejegyzést tárolhatunk benne, és képes megnyitni a Microsoft Word, az Excel és a PowerPoint dokumentumokat, valamint az Acrobat pdf fájlokat. A P800 az Outlookkal és a Lotus Notes-szal is szinkronban működhet, az adatkommunikációról pedig Bluetooth kapcsolat vagy kábel gondoskodik. Gazdag lehetőséget tartogat még a Symbian operációs rendszer és a Java-támogatás.

INFO www.sonyericsson.com

Ericsson MMS megoldások

A hongkongi 3G világkongresszuson az Ericsson – az iparágban elsőként – bemutatta a CDMA2000 és GPRS hálózaton működő, több technológiát átfogó multimédiás üzenetkezelési szolgáltatásait. Az MMS (Multimedia Messaging System) segítségével a felhasználók képeket, szöveget és hangot tartalmazó multimédiás üzeneteket küldhetnek és fogadhatnak. A rendezvényen az Ericsson azt demonstrálta, hogyan küldhet MMS CDMA-2000 PDA-ról GPRS végberendezésre.

Az Ericsson mostanáig 80 tesztrendszert telepített világszerte, és vezető szerepet tölt be az MMS technológia terén. A cég végponttól végpontig terjedő MMS-megoldást kínál, amely tartalmazza valamennyi szükséges komponenst, illetve szolgáltatást.

INFO www.ericsson.com/mms

Intel WLAN termékek

Az Intel több európai országban is bevezeti a nagy sebességű 802.11a technológiára épülő WLAN termékcsaládot. Az Intel emellett arról is beszámolt, hogy hamarosan Európa egész területén megjelenik az Intel PRO/Wireless 2000 LAN kétsávú hozzáférési ponttal. Ez a 802.11b kliensekhez szánt termék a 802.11a technológiára történő átállás támogatása révén garantálja felhasználói számára beruházásai értékállóságát.

INFO www.intel.com

Együttműködő partnerünk a hírek összeállításában:

Aktuális - Mit és hol vásároljak?

Az idén nyáron mindenképpen szeretnék vásárolni egy CD-írót. A Tesco áruházban most akcióban kapható (19 999 Ft) a Philips CD-RW 12x8x32-es író. Mivel semmilyen adat sem szerepelt a reklámban, nem lehet eldönteni, hogy megéri-e az árat. A teljesítmény adatai, annak ellenére, hogy már nem a legkorszerűbb, megfelelnek, mert nem túl gyakori archiválásra használnám elsősorban.

Mire újságunk megjelenik, valószínűleg már sem az ár, sem a CD-író típusa nem lesz valós. Mégis azért emeltük ki ezt a levelet, mert több, ehhez hasonló kérdés jut el hozzánk, s bizony igen nehéz választ adni ezekre. Egyrészt azért, mert az ár szempontjából mi is úgy hozzuk a döntéseket, hogy az interneten rákeresünk a – jelen esetben – CD-írók árára, valamint ismerjük az eszköz előnyeit és hátrányait. Azt, hogy a kedves olvasóknak éppen melyik meghajtó éri meg, nem nekünk kell eldöntönnünk: mi tesztet készíttünk. Lehet, hogy ami a belépőszinten az egyik embernek jó vétel, az a másikat nem. Azt természetesen meg tudjuk mondani, hogy mennyire jó az adott készülék, de csak akkor, ha az már megátogatta a tesztlaborunkat. Így tehát azt ajánljuk, hogy olvasóink lapozzák fel az aktuális számokat, és – mint mindig – döntsenek belátásuk szerint. Ha a vásárló végképp nem tud dönteni, akkor természetesen megkérdezhet minket, viszont mi jobbára szubjektív véleményt fogunk mondani, hiszen az objektív a tesztekben található. A szubjektív véleményt pedig nem újságrókról, hanem magánemberként vállalhatjuk csak fel. A mindenkori kínálat böngészéséhez ajánljuk a Boltkostolót, valamint a CD-mellékletet, illetve a honlapunkon található Compass rovatot.

DAO hibák

Írtam egy egyszerű programot, amely a Microsoft Access 97 adatbázist használja az adatok eltárolására. Mikor megírtam a programot, azt hittem nem lehet velem gond más operációs rendszeren való futtatásokor. A program megírásakor Windows 98 rendszert, Office 97-et, valamint Visual Basic 5.0 alkalmazásokat használtam. Az így elkészült programot egy Windows 95-ös, és Office 95-tel vagy 97-tel telepített rendszeren szerettem volna futtatni. Fontos lehet talán, hogy ezen a rendszeren nincs telepítve az Access. Szóval a program telepítését követően futtatni próbáltam, de nem indult el. A Windows üzenetei a következők voltak. Az msjet35.dll nem található, vagy a Vbajet eltérő verzió.

A kérdésem a következő lenne. Mi az oka, hogy nem fut a program? Hogyan

lehetne megoldani a program futtatását anélkül, hogy telepíteni kellene az Access-t? Esetleg milyen dll vagy ocx vagy egyéb fájlok szükségesek a program futtatásához? A Visual Basic installálása során kiderül, hogy 32 bites rendszerhez készült. Tudtommal a Windows 95 már 32 bites...

A DAO (Data Access Object) az adatbázisok közös elérési és kezelési nyelve, amely tipikusan az Office Access programjával kerül a gépre. Természetesen külön is telepíthető, ezeket a programokat a CD-mellékletünkön elhelyeztük. Azért beszélünk több programról, mert a DAO igen nagy felület, az adatbázist lekérdező programok több módszert is használhatnak (pl. JET), ennek megfelelően létezik csak részfeladatokra készült telepítőmodul is.

Modemes kérdések

Lenne két kérdésem: 1. Van egy „Rockwell softk56”-os modemem és nincs hozzá meghajtó a Windows XP alá. Honnan tudnék ilyen letölteni hozzá? 2. Van egy másik modemem is, ami „lucent win modem” ehhez már van Windows XP drájer, de nem működik a Windows alatt, mert nincs „tárcahang”. Már megpróbáltam mindent, de nem juttattam semmire. Egyébként a modem két-hónapos, és a Windows 98SE alatt sem működik.

Sajnálatos módon, a Windows XP nem minden 56k-s modemet kezel, ezeket meghajtóprogramot kell szerezni. Elsőként a modem gyártójának a honlapját kell megnézni. Az FCC-ID, azonosító alapján kereshetünk a www.windrivers.com címen, de ha végképp nem tudjuk a modemünk típusát, akkor kereshetjük a www.driverforum.com/modem cím alatt is.

A második modem valószínűleg hibás, s tekintettel arra, hogy garanciális, kérje a tesztelését; esetleg a cseréjét.

AVI kép-hang eltolódás

Miért van az, hogy ha nézek egy filmet a MediaPlayerrel, akkor a hang néha előrébb van, mint a kép? Ez csak AVI formátumú videónál van így. Ha van rá valami megoldás, kérem írja meg. Válaszát előre is köszönöm!

A legvalószínűbb, hogy a számítógép lassú, s a hangadatokat nagyobb sebességgel dekódolja, mint a képet. A videó-kártya meghajtóprogramjában, illetve a képet kikódoló kodek verziójában kereshetjük elsősorban a hiba okát.

Csak röviden! ☺

Azt szeretném megkérdezni, hogy legutoljára melyik lapszámunkban tesztelték 14-15”-os asztali CRT-monitorokat?

Tekintettel arra, hogy igen régen teszteltünk a 14 colos kategóriában, valamint a kifejezetten 15 colos kategóriában tesztelt monitorok közül nagyon sok ma már nincs a piacon, az egyik legaktuálisabb kiadványunkat, Monitor különszámunkat ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Fagyos Windows

Új alaplap és processzor vásárlása után (Abit KT7-es alaplap + AMD Duron 1200 MHz-es processzor) megpróbáltam a frissen formázott Winchesterre telepíteni a Windows 95-öt, de a Windows indulása állandóan megáll a következő hibaüzenettel: „IOS eszköz inicializálása során hiba lépett fel: Windows védelmi hiba. Indítsa újra a számítógépet”. A Windows-t a mai napon „csupán” ötször telepíttem újra, de mindig ez a hiba. Kérem mielőbbi segítségüket.

A hiba jellemző oka a hibás vagy gyenge minőségű memória, ritkábban a nem megfelelő hűtésű processzor vagy a hibás merevlemez a ludas. Nagyon ritkán az is okozhatja, ha egy kártya (pl. hangkártya) nem fér össze az alaplappal.

Feltelepíttem a gépemre a Windows 2000 operációs rendszert, de [...] a rendszer nem támogat bizonyos játékokat. [...] A játék, amellyel a probléma van: a Tiberian Sun. Korábban Windows 98 alatt gond nélkül futott! A játék telepítésénél semmi probléma nem volt, ám később egy hibaüzenetet küldött a Windows: Alkalmazás hiba történt! [...] Korábban ugyanez a probléma jelentkezett a Windows NT 4.0. Workstation operációs rendszer esetében is. A játék dokumentációjából kiderült, hogy a Windows NT 4.0 rendszeren való futáshoz be kell szerezni a szervizcsomag 3, vagy annak frissebb változatát. [...] Van-e valamilyen megoldás a problémára, ugyanakkor kérdéses számomra az is, hogy a Windows 2000, valamint a Windows NT 4.0. képes-e támogatni a játékokat? A régebbi, DOS alatt futó játékokkal nincs gond, de

például a Pharao vagy a Queen of The Nile már csak hang nélkül futott.

Talán még nem mindenkinek világos, hogy a Windows NT sorozat (NT és 2000) alapvetően nem otthoni operációs rendszernek készült, tehát a játékok támogatása is kérdéses. A fent említett példa azt tükrözi, hogy egyes játékok a szervizcsomagok telepítése után futhatnak, de jellemző, hogy a 3D-s játékok is csak szoftveresen, ablakban indulnak el. Azoknak tehát, akik az NT sorozat stabilitására és a játékok futtatására is vágnak, a Windows XP Home Edition-t javaslom.

Továbbra is várjuk leveleiteket, észrevételeiteket a c.panorama@cpanorama.hu vagy a zsolt.kohler@cpanorama.hu címen.

KÖHLER ZSOLT (ZSOL@)

Internet-telefon

A Világ több mint 200 országába szinte ingyen !!

InternetPhone

USB: 19.800.-

PCI: 15.800.-

Mini PenCam Plus

Max. 2,1 Megapixel (1680x1240)
- 32 MB memória - 160 kép tárolása
- USB kábel, Onkioldó, JPG és AVI rögzítés
- Manuális fókusz, szoftverek

25.800.-

Pocket Cam SMC

1,3 Megapixel
- 4 MB beépített memória
- 8 MB SMC kártya (max. 128MB)
- Vaku, USB kábel, Szoftverek

26.800.-

Digitális fényképezőgépek

(Digitális kamerák, Webkamerák)

StyleCam Blink

VGA felbontás (max. 1024x768)
8 MB beépített memória
Apró termetű, csak 5x5 cm
USB kábel, Átvány, Szoftverek

12.800.-

SC-2300

2,1 Megapixel (1600x1200)
- 1,8" színes LCD kijelző
- 16 MB Smart Media kártya
- 2x dig. zoom, vaku, USB

45.600.-

(A fenti árak nem tartalmazzák az ÁFA-t. Minden termékhez 12 hónap teljes garancia, valamint teljeskörű műszaki támogatás tartozik)

ATCOMP

www.atcomp.hu - mail@atcomp.hu - 4313-415, 445, 485

INFORMATIKA RT.

NYELVI TUDÁSBÁZISOK

cégeknek, intézményeknek!

Professzionális szótárak,
fogalomtárak
intraneten!

6771 Szeged, Mályva u. 34.

Tel.: (62) 406-133, fax: (62) 405-722

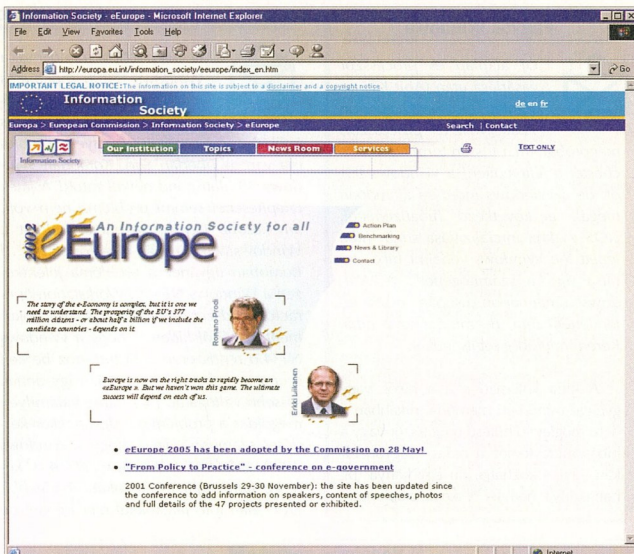
www.scriptum.hu

8 JOGI ESETEK

Az Európai Unió által 1999 őszén meghirdetett eEurope kezdeményezés az elektronikus Európa jövőképét vetítette elő, s változta a cél eléréséhez vezető gyakorlati lépéseket. A kezdeményezés tíz területen kíván jelentős eredményeket felmutatni, s Európát a világ élvonalába emelni.

Az eEurope az „új gazdaság”, az információ-technológiai alapú társadalom közeli realitásán alapul, egyben a „következő nagy ugrás”, s a vezeték nélküli internet vonatkozásában a kontinens vezető szerepre törekését is kifejezi. A koncepció a 2000. évi márciusi liszaboni csúcson, valamint a tanács 2000. június 19-20. között Feirában megrendezett ülésén – kisebb szerkezeti változásokkal, a célok tovább strukturálásával, a közben elfogadott politika- és jogalkotási fejlemények figyelembe vételével – tovább formálódott, s a kitűzött alapvető cél még grandiózusabbá vált. Lisszabon után pedig az akcióterv célja nem kevesebb, mint hogy Európa „a legversenyképesebb, leg-ütőképesebb gazdasági közösséggé váljon a világon.”

Az Elektronikus Európa kezdeményezés tíz kulcsterületen jelölt meg akciók célokat: a fiatalok beletétele a digitális korszakba, az olcsó internet-hozzáférés, az elektronikus kereskedelem terjedésének gyorsítása, a gyors internet a kutatók és a diákok részére, „smart card” az elektronikus hozzáférés biztosításához, a kockázati tőke a magas technológiájú kis- és középvállalkozásoknak, az „elektronikus részvételi lehetőség” biztosítása a fogyasztók, korlátozott munkaképességű személyeknek, az online egészségügyi szolgáltatások, az intelligens közlekedés és

Európa is elkezdte már kiépíteni a maga információs társadalmát

ELEKTRONIKUS EURÓPA

JÖVŐKÉP

szállítás megvalósítása, valamint az online nyilvános szektor (a közsziéra információinak az interneten keresztül elérhető tétele) kiépítése. Az akcióterv nyomán 11 részprogram vette kezdetét: az egyik alapvető cél olyan szabályozási környezet megteremtése volt, amely – a korlátozó rendelkezések leépítésével, a hiányzó, speciális jogszabályok megalkotásával – az egységes, európai piacon támogatja az e-gazdaság kialakulását, az elektronikus demokrácia és a hozzáférés kiteljesedését.

A 2001. június 16-án megrendezett göteborgi csúcson az Elektronikus Európa kezdeményezés megvalósítását segíteni kívánó eEurope+ program célkitűzéseiben, a megfogalmazott cselekvési tervekben és a célok valóra váltásának ütemezésében igyekezett tekintettel lenni a csatlakozó országok sajátos gazdasági és társadalmi helyzetére. Az akciótervet a csatlakozó

országok a bizottság közreműködésével készítették elő. A csatlakozni szándékozó közép-kelet-európai országokkal való információs társadalmi célú együttműködés új szakaszba lépett: a kezdeményezéshez való csatlakozás azonban kötelezettségek vállalását is jelentette.

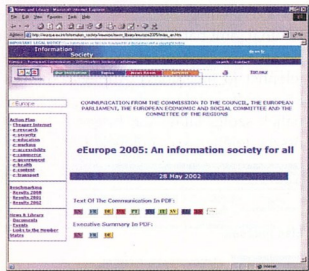
Az Európai Unió és jelenlegi tagállamai eltökélt szándéka a liszaboni célok valóra váltása – a tagjelölt országok integrációja is csak e célok és értékek mentén folytatódhat. Az eEurope+ akcióterv végrehajtását a bizottság folyamatosan nyomon kíséri: az időszaki jelentés elkészültét 2002 tavaszára, a folyamat záró értékelését 2003-ra tervezték.

A 2002. június 21-én és 22-én megrendezett sevillai európai tanácsülés előkészületeinek keretében a bizottság a tanácsához, az Európai Parlamenthez, a Gazdasági és Szociális Bizottsághoz és a Régiók Bizottsághoz címzett tájékoztatót

fomájában 2002. május 28-án bocsátotta ki az *eEurope 2005* akcióttervet. Az akciótterv célja, hogy a magánbefektetések és az új munkahelyek számára kedvező feltételeket teremtsen, növelje a termelékenységet, modernizálja a közszolgáltatásokat, s mindenki számára biztosítsa a globális információs társadalomban való részvétel lehetőségét. E célkitűzések megvalósítása érdekében támogatni kívánja a széles körben elérhető, nagy sávszélességű adatátviteli infrastruktúrára alapozott biztonságos szolgáltatásokat, alkalmazásokat és tartalomfejlesztést.

Az *eEurope 2005* a feirai tanácsülésen elfogadott *eEurope 2002* akciótterv helyébe lép: a program számos célkitűzése már megvalósult, illetőleg 2002 végéig megvalósulni. Az *eEurope 2002* főcsapásának iránya a tudásgazdaság feltételrendszerének a megeremítése volt, eszköze az internetre való kapcsolódás támogatása. A növekedés „generálása” azonban megköveteli, hogy a rákapcsolódást immár a gazdasági tevékenységek szintjére is „lefordítsák”: az új akciótterv olyan területekre kíván összpontosítani, ahol a kormányzati politikák elősegíthetik az ér-

lőtt államok is csatlakoznak majd az unióhoz. Ezért olyan rugalmas konstrukciók kialakítására és középértvű akcióprogramok meghatározására törekszik, amelyek az új tagállamok számára zökkenőmentessé tehetik az akciótterv végrehajtásába való bekapcsolódást.

Május óta az *eEurope 2005* kezdeményezés szellemében cselekszik az unió

E követelményrendszer meglehetősen magas: 2005-re Európában már működni kell a modern online közszolgáltatásoknak, versenyképes áron és széles körben elérhetővé kell tenni a nagy sávszélességű hozzáférést, meg kell valósítani a biztonságos információs infrastruktúrát. Mindehhez az akciótterv kíván segítséget nyújtani: egyfelől azzal, hogy pontosan meghatározza az elvárásokat, másfelől úgy, hogy egyedi akciók keretei között támogatási rendszerek igénybe vételének lehetőségét kínálja. Az új akciótterv minden esetben a már elért eredményekre épít, s ezekhez képest állapít meg többletkövetelményeket.

Az *eEurope 2005* olyan mechanizmus kialakítására törekszik, amely a kitűzött célok végrehajtását folyamatosan értékeli, az „élethez igazítja” őket, a kedvező tapasztalatok megosztását pedig a lehető legszélesebb körben lehetővé teszi. Tekintettel a közösségi „elektronikus politikák” és kezdeményezések igen nagy számára és jelentőségére), a végrehajtásukkal kapcsolatos koordinációs és értékelési feladatokra, szükség van egy Elektronikus Európa Kormányzócsoporthoz (*eEurope Steering Group*) létrehozására. A bizottság által elnökölt csoport munkájában részt vesznek a tagállamok és a tagjelölt országok, az Európai Parlament, s ahol szükséges, a magánszféra, a fogyasztói csoportok képviselői is.

Az akciótterv végrehajtása jelentős anyagi forrásokat igényel: ezeket a bizottság a már futó finanszírozási programok

(a TEN-Telecom helyébe lépett *eTEN*, az *IDA*, a *PROMISE* folytatását jelentő *eContent*, a 6. Kutatási-Fejlesztési Keretprogram) lehetőségeinek a megnyitásával kívánja biztosítani. A bizottság a sevillai tanácsüléstől azt várja, hogy támogassa az új akciótterv a tanács és a parlament általi, a „lehető legrövidebb időn belül történő” elfogadását, vagy a végrehajtáshoz szükséges költségvetési átcsoportosítások haladéktalanul elvégezhető legyenek.

A csatlakozás előtti országok számára 2002. június 3-án és 4-én Ljubljában megrendezett információs társadalmi miniszteriális konferencia a jövő vonatkozásában már az új akciótterv ismeretében foglalkozhatott állást. A *Connecting Europe* konferencia alapvető célja az *eEurope+ 2003* kezdeményezés végrehajtásának értékelése volt: a tanácskozás elé terjesztett jelenléti áttekintette a feladatok által elért eredményeket, a kialakított nemzeti stratégiákat, a közösségi jogkincs, az *acquis* átvetelének helyzetét (különös tekintettel a távközlésre és az elektronikus kereskedelemre vonatkozó szabályozásra). A tagjelölt országokkal közösen kimunkált *eEurope+* akciótterv ezen országok számára a felzárkózás és a bekapcsolódás lehetőségét biztosította: az eltelt időben sikerült megvetni a „biztos alapokat” – a folyamatnak azonban tovább kell lépnie. Ljubljánban a továbbiakban alapvető elveiről is megállapodás született. A Ljubljánai tanácskozás résztvevői elfogadták, hogy az *eEurope 2005* akciótterv elsőbbségi céljai „Európa minden országa számára közös fontossággal bírnak”, s hogy a fejlődés következő fázisában az új akciótterv céljai ki kell hogy egészítsék a már elfogadottakat. Mindehhez új támogatási források, lehetőségek is rendelkezésre állnak majd.

A tagjelölt országok információs társadalmi politikái számára tehát 2002-től mindenképp új szakasz kezdődik: a célok és prioritások bővülnek, az eredmények kiértékelése rendszeresebbé, az Unió részéről szorosabb ellenőrzötté válik. A politikáformálásban és végrehajtásban nagyobb szerep vár a civil szerveződésekre és a nem kormányzati szervezetekre, fokozni kell az országok közötti együttműködést és az információcserét, nagyobb erőfeszítéseket kell összpontosítani azokra a területekre, ahol a tagállamokhoz képest a legnagyobb lemaradás tapasztalható.

DR. VEREBICS JÁNOS

2005-ig

ték növekvő tényezőket, s hozzájárulhatnak a magánszféra befektetései számára kedvező környezet kialakulásához.

A változásokat a technológiai fejlődés is indokolja: az internet jövőbeni lehetőségeit már a többszintű, konvergens hozzáférés – digitális televíziózás, harmadik generációs mobil kommunikáció – és a széles sávs adatátvitel – ADSL, FWA (fixed wireless access), harmadik generációs mobil rendszerek, R-LANs, műholdas távközlés – határozza meg. Az új technikai lehetőségek a szolgáltatások számára is új horizontokat nyitnak: ezekre azonban fel kell készülni, meg kell tanulni élni velük, s ki kell alakítani az internet biztonságosabb használatának feltételrendszerét.

Az akciótterv azt várja, hogy a fejlesztések pozitívan hatnak majd vissza az európai gazdaságra. Nem csak a jelenlegi tagállamokban gondolkodik: azzal számol, hogy 2005-re a jelenleg még tagje-

Munka
az interneten

Az erotikus oldalak után valószínűleg az állás kereséssel kapcsolatos lapok a világháló legnépszerűbb helyei. A fejvadászcégek és állásközvetítők internetes oldalait nem csak akkor érdemes felkeresnünk, ha állás nélkül vagyunk, vagy éppen váltani szeretnénk, hiszen nem árt, ha folyamatosan tisztában vagyunk végzettségünk és gyakorlatunk munkaerőpiaci értékével.

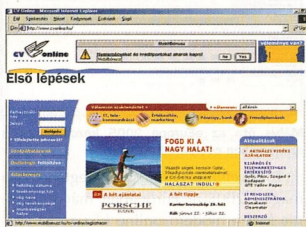
ONLINE ÁLLÁSLESEN

Mit, hol, hogyan?

Statistikák szerint az Egyesült Államokban az internet-felhasználók több mint kétharmada próbálkozott már állás kereséssel. Az USA munkaerőtörzsoz site-jain becslések szerint több mint hárommillió önéletrajzt tartanak nyilván, és mivel ennek csak harmincöt százaléka származik számítástechnikai szakemberektől, kijelenthetjük, ma már nem csak a műszaki szakterületek privilégiuma az online hirdetési forma. Hasonló, bár szerényebb eredményekkel büszkélkedhet Nyugat-Európa is. Ma már az állásközvetítés első számú csatornája az internet, különösen, ami a magasan kvalifikált, vezetői állásokat illeti. Magyarországon is rendkívül dinamikus a fejlődés, amit a gombamód szaporodó állásközvetítő oldalak is mutatnak. A site-ok többsége, úgy tűnik, túljutott a gyerekbetegségen, azaz „civilizált” webes felület fogadja a látogatót.

Első lépések

Első lépésként érdemes alaposan feltekinteni a munkaerőpiacot, azon belül pedig a saját helyzetünket, hogy reálisan lássuk, ami bár ingyenes, főként a közepesen kvalifikált munkavállalók számára jelenhet jó megoldást. A magán munkaözvetítők ezzel szemben már pénzért kínálják szolgáltatásaikat, hiszen egy adott összeg fejében közvetítenek a munkavá-

Karrier ötletek, önéletrajzok, állásajánlatok, fizetési varázsló - www.cvonline.hu

láló és a munkaadó között, ám a ceheet legtöbb esetben az előbbi állja. A szemlyzeti tanácsadó cégeket az állásözvetítói hierarchiában egyel feljebb találjuk, hiszen ők főként első- és középszervezői állásokba keresnek diplomás, nyelvet vagy nyelveket beszélő munkatársakat. A hierarchia csúcsát az ügyvezető fejvadászcégek jelentik, amelyek a meghatározott pozíciókba diplomás, gyakorlott, tehát a legtöbb esetben a megkeresés pillanatában is dolgozó embereket keresnek.

Bár mindhárom kategóriában találni internetes hídfőállásokat, inkább a diplomásoknak szóló, marketinges, műszaki és sales-es pozíciók dominálnak. Ezen belül, legalábbis a CV-Online (www.cvonline.hu) házi toplistája szerint, a marketing menedzseri és asszisztensi állások a legkeresettebbek, de az internetezőkközül sokan érdeklődnek a termékmenedzser, a közgazdász, a rendszergazda és a szoftver

tanácsadó pozíciók iránt is. Ami a szak-képzettséget illeti, a legtöbb álláskereső közgazdasági és műszaki diplomával rendelkezik, de marketingesből, gépészből, sőt jogászból és angol nyelv és irodalom szakot végzettek közül is akad itt bőven. Az internetező férfiak és nők aránya az elmúlt években egyre inkább kiegyenlítő-dött, sőt egyes statisztikák szerint a hölgyek már át is vették a vezető szerepet. Az online álláskeresésben mindenesetre a sok műszaki, informatikai pozíció miatt még mindig az erősebb nem talál könnyebben megfelelő ajánlatokat.

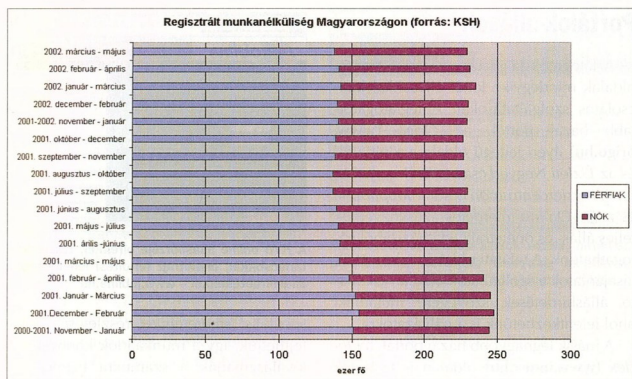
Fontolva haladva

Álláskereséskor az egyik leggyakoribb hiba, hogy kapkodunk, és azonnal jobbnál jobb ajánlatokra, lehetőségekre számítunk. Pedig a türelem itt is kifizetődő, ezért mielőtt a dolgok közepébe vágnánk, érdemes kicsit szétnéznünk, hogy mire is számíthatunk.

A hirdetési újságokhoz hasonlóan weboldalakkal kapcsolatban nincs mit írni, hiszen az itt megjelenő álláshirdet-

Szemben az árral

Az IDC jelentése szerint az eRecruiting, azaz az elektronikus állásözvetítő szolgáltatások forgalma több mint 50 százalékkal növekedett tavaly, így a piac összértéke elérte a 2,8 milliárd dollárt. A fejadász piac mindeközben erős recesszió ment át, hiszen a cégek tavaly csaknem 13 százalékos forgalomcsökkenést voltak kénytelenek elkönyvelni. Eközben az online piac több mint felével bővült, ami azt mutatja, hogy egyre nagyobb az internetes hirdetések és az elektronikus fejadászok iránti igény. A jövő hasonlóan ígéretesnek tűnik, ugyanis az IDC az eRecruit forgalmát 2006-ra már csaknem 100 milliárd dollárra becsüli, ami 2001 és 2006 között 8,9 százalékos növekedést jelent.

sekre éppen úgy jelentkezhetünk, mint az újságokban megjelenő hirdetésekre.

Az állásközvetítésre szakosodott portálok, valamint a személyzeti tanácsadók és fejedáscégek oldalai ezzel szemben már számos új lehetőséget kínálnak. Amennyiben a meghirdetett állások valamelyike felkeltette az érdeklődésünket, nincs más dolgunk, mint önéletrajzunkat elküldeni, majd várni, hogy telefonon vagy e-mailben megkeressenek bennünket. Természetesen nem csak az interneten keresztül, de telefonon, levélben, valamint személyesen is érdeklődhetünk a szimpatikusabb ajánlatokról, így ha nem vagyunk hálóközelben, papíron is elküldhetjük életrajzunkat.

A legtöbb oldalnak saját személyi adatbázisa van, amely a látogatók által kitöltött, személyes adatokat tartalmazó adatlapokat tartalmazza. A szolgáltatók egyfelől a náluk megjelentetett hirdetések, másfelől az adatbázisban való keresés után jutnak bevételezhez.

A cégek és közvetítők tehát próbálkoznak hirdetésekkel, illetve megpróbálhatják ők maguk kikeresni az adatbázisból a megfelelő jelölteket. A szolgáltatásért mindkét esetben fizetniük kell, míg a munkát keresőnek sem a hirdetések elolvasása, sem az adatbázisba való jelentkezése nem kerül pénzbe. Fontos, hogy amennyiben egy cég kiválasztja önéletrajzunkat, nem jut hozzá automatikusan minden személyes adatunkhoz. Mindezekelőtt ugyanis értesítenek bennünket arról, hogy valaki érdeklődik irántunk, és csak ha beleegyeztünk, akkor adják ki adatlapunkat. Eszerint érdemes minél

több helyre feltennünk adatlapunkat és életrajzunkat, hiszen így kockázatmentesen mérhetjük le munkaerőpiaci értékünket, ráadásul bármikor befuthat egy vissza nem utasítható ajánlat.

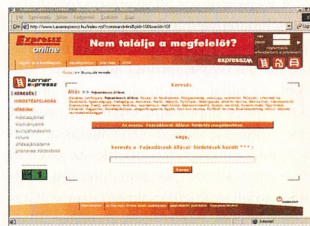
Amennyiben a megkeresés éppen nem aktuális, azaz nem kívánunk váltani, akkor egyszerűen nem járunk hozzá adataink átadásához. Ilyen személyi adatbázis természetesen nem csak az internetes portálok, hanem maguk a személyzeti tanácsadók is fenntartanak, ezért ezek oldalaira is érdemes ellátogatnunk.

Valószínűleg sokakban felmerül a kérdés, hogy mi történik az állásközvetítő oldalon tárolt önéletrajzunkkal, nem kerülhet-e illetéktelen kezekbe? Mivel a fejedáscégek által meghirdetett állások anónimok, azaz a munkatársat kereső vállalkozás nevét szinte csak az utolsó pillanatokban ismerjük meg, akár az is előfordulhat, hogy saját cégünk hirdetésére jelentkezünk. Ennél már csak a kínosabb, ha éppen a mi helyünkre meghirdetett állásra jelentkezünk. Egy fejedász elmondása szerint az ilyen és ehhez hasonló cífa ügyek bár ritkák, mégis előfordulnak, ám ilyenkor a fejedász dolga az, hogy az ügyet elsimítsa. Ez többnyire azt jelenti, hogy saját cégéhez senkit nem közvetítenek ki, de a próbálkozásról természetesen a munkaadó sem értesítik. Volt már példa arra is, hogy egy cég saját munkatársára számára keresett állást, mégpedig annak tudta nélkül, így próbálva meg fájdalommentessé tenni a váltást. Az önéletrajzok kezelésére jó példa az *Inter-view Személyzeti Tanácsadó Iroda* eljárása. Mint minden esetben, az *Inter-view* adatbázi-

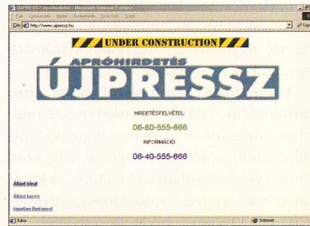
sába is díjmentesen jelentkezhetünk, önéletrajzunk és adatlapunk nyilvántartásáért pedig szintén nem kell fizetnünk. Az internetes álláshirdetésekből szinte kivétel nélkül egyetemi vagy főiskolai végzettségű munkatársakat keresnek, többnyire idegennyelv-tudással, ezért önéletrajzot is főként nekik érdemes felrakniuk.

Apróhirdetések

Az állásközvetítő oldalak egy része valamely hirdetési újság online változata, többnyire a lapok hirdetéseiével. A legnagyobb hazai hirdetési újság, az *Expressz* internetes oldalán (www.expressz.hu) ott jártunkkor csaknem 2300 álláshirdetés közül válogathattunk. A kínálat meglehetősen színes, hiszen itt a szakképzettséggel nem rendelkezők, a varrónők, az üzletkötők, az építőipari munkások, a házzelvezető, vagy éppen az informatikusok is nagy eséllyel kereshetnek, sőt még erotikus munkalehetőségekből sincs hiány. A több mint kétezer hirdetés között az eligazodást egy jól átlátható, állások szerinti strukturált menürendszer segíti, amelyhez egy keresőrendszer is kapcsolódik. Lényeges, hogy az itt található hirdetések nem azonosak a napilap hasábjain megjelentekkel, ezeket ugyanis interneten keresztül ingyen adhatjuk fel, míg az új-

A legnagyobb hazai hirdetési újság online változata – www.expressz.hu

Az Újpressz hirdetési újság online változata – www.ujpressz.hu

Online apróhirdetési újság – www.apronet.hu

ságban való megjelenésért fizetünk kell. Az interneten feladott, és csak ott olvasható hirdetések díjmentesen megnézhetjük, míg az újságban megjelenő állásoknál csak a szöveget olvashatjuk el, a hirdető elérési adataihoz azonban már jelszó szükséges. A napi jelszót egy 0690-es, emeldíjas telefonszám felhívásával kapjuk meg, amellyel 24 órán keresztül szabadon hozzáférhetünk a teljes hirdetésekhez.

A szintén országos terjesztésű *Újpressz* folyóirat az interneten a www.ujpressz.hu címen érhető el, itt az állást keresők, illetve kínálók hirdetéseit egyaránt megtaláljuk. Az oldal meglehetősen puritán, keresőrendszer, esetleg munkakörönkénti felosztás hiába keresünk, így nem tehetünk mást, mint húszával végigbongesszük a hirdetéseket.

A hagyományos álláskereső szolgáltatásoknál maradványként meg kell említenünk a *Stop!* portál *apronet* szolgáltatását, mely a (www.apronet.hu) címen érhető el. Az oldal mögött, eltérően az előbbiektől, nincs papíralapú orgánom, azaz itt egy ízig-veéig online szolgáltatással van dolgunk. Amikor arra járunk, az oldalon több mint 38 ezer aktuális hirdetést találunk, amelyek közül csaknem ezer volt az napi. Ezeknek persze csak töredéke állás-hirdetés, ott járunkkor például 211 állás és 177 munkát kínált Budapest területén. A kínálat meglehetősen vegyes, hiszen fúvások, oboások, mobiltelefon műszerek, ügynökök és AU-PAIR-ek számára egyaránt akadt ajánlat.

Ha munkát keresünk, a www.apronet.hu oldalon is érdemes szétzézünk, még akkor is, ha az összes, több mint 2600 apróhirdetés közül alig száz munkával kapcsolatos találatunk. A kínálat szintén vegyes, autószerelőt, ügyintézőt, informatikus egyaránt keresnek itt, ám ennek ellenére elsősorban diplomások kutakodhatnak itt sikerrel.

Portálok-állások

A látogatók kegyeiért versengő portálok oldalai mindegyike kínál állásokkal kapcsolatos szolgáltatásokat. A leglátogatottabb hazai portál, az *Origo* (www.origo.hu) ilyen jellegű oldala a főoldalról és az *Üzleti Negyed* csatornából is elérhető. A *Karriercentrum* belülről a *Jobpilot.hu* és a *CV-Online* internetes állásközvetítő teljes állás- és önéletrajz adatbázisából válogathatunk. A találati oldalakon kapott állásajánlatok a szolgáltatók oldalán található állás-hirdetések szövegére mutatnak, ahol jelentkezhetünk is a pályázatokra.

A másik legnagyobb hazai portál, az *Index* (www.index.hu) oldalán is találunk karriertanácsokkal foglalkozó oldalt, vagyis csak annak ikonját, mert arra klikkelve sajnos semmi nem jött be. Reméljük, a kihagyás ideiglenes, így ha állást keresünk, talán érdemes itt is szétzézünk.

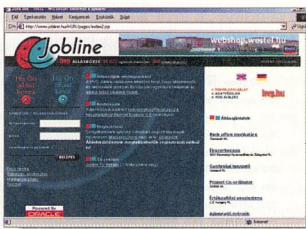
A specialisták

Míg az előbbi portálok profiljában csak apró szeletet az állásközvetítés és a karrier tanácsadás, addig vannak oldalak, amelyek kifejezetten erre a területre szakosodtak. A *Karrier.hu* (www.karrier.hu) az egyik legrégebbi és leglátogatottabb online karriermagazin. A portál érdekessége, hogy Magyarországon elsőként az egyes szakmai közösségeknek – IT, értékesítés és marketing, emberi erőforrás,

Linkek, fórum, tanácsok, hírek, álláslehetőségek, önéletrajzok – www.karrier.hu

bank és pénzügy, valamint technológia – külön karrierooldalak hoztak létre.

Ha állást keresünk, vagy egyszerűen csak szeretnénk tudni, hogy milyen lehetőségek vannak, itt is feltehetjük önéletrajzunkat. A személyes adatainkat tartalmazó önéletrajzot kívül kitölthetünk egy szakma-specifikus adatlapot is. Ebben az adott területen megszerzett tudásunkat,

A HVG online állásbörzeje hírekkel, tesztekkel, tanácsokkal, önéletrajz felvétési lehetőséggel, állás-hirdetésekkkel – www.jobline.hu

speciális ismereteinket részletesen is kifejezhetjük, így a munkaadók könnyebben kiválaszthatják a számukra legmegfelelőbb jelöltet.

Az oldalon tárolt önéletrajzok mindegyike külön pályázói kezelőfelületet kap, ahonnan magunk intézhetjük karrierünket. Személyenként három ilyen önéletrajzi oldalt hozhatunk létre, amelyek közül mindig csak egy lehet aktív státuszban. A több önéletrajz azért praktikus, mert az egyes ajánlatokban más-más szakmai és emberi elvárásokat fogalmaz meg, ezért érdemes önéletrajzunkat és kísérőlevelünket is mindig eszertint finomítani. Az oldalon készíthetünk kísérőlevelet, pályázatunkhoz csatolhatjuk az általunk megszerkesztett, dokumentum formátumú életrajzunkat, online jelentkezhetünk a kiválasztott állás-hirdetésekre, de megnézhetjük az aktuális ajánlatokat is. Ezen túl cég és pozíció szerint rákereshetünk az elmúlt tíz napban beérkezett munkalehetőségekre is.

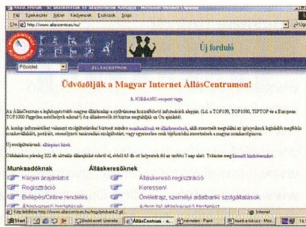
A www.karrier.hu oldalon természetesen konkrét állásajánlatokat is találunk, ezek között egy részletes – cégnevű, gazdasági terület, pozíció, illetve földrajzi terület szerint strukturált – keresővel kutakodhatunk. Mi természetesen az informatikai munkalehetőségek között néztünk szét, ahol többek között Server Product Manager, programozó, ABAP programozó, Senior SAP Sales Manager állásokat találunk, amelyek egy részét személyzeti tanácsadók, más részüket közvetlenül az informatikai cégek jelentették meg. Ahhoz, hogy jelentkezeshünk a hirdetésekre, regisztrálnunk kell magunkat.

Az eredetileg négy évtől fiatal által alapított *CV-Online* ma már Észtországon kívül Csehországban, Lengyelországban, Lettorszában, Litvániában, Oroszországban és Magyarországon kínál internetes

állasközvetítő szolgáltatást. A magyar oldalon (www.cvonline.hu) látogatásunkkor 112 aktuális állásajánlat közül válogathatunk, míg a munkaadók számára értekes önéletrajzok száma 6692 volt. Az álláskeresőt megkönnyítendő, az ajánlatok területenként szétbontották, így az IT és telekommunikációs, az értékesítési és marketinges, a pénzügyi és banki, valamint a kifejezetten frissdiplomásoknak szóló munkalehetőségek között külön-külön kereshetünk.

Azoknak, akik bizonytalanok saját képességeikben, egy 29 pontos álláseszt segíthet a megfelelő önértékelésben, vagyis, hogy milyen típusú pozíciók felelnek meg leginkább a személyiségünknek és képességeinknek. Amely a hasonló oldalak mindegyikén, önéletrajzunkat itt is feltölthetjük, az úgynevezett *Fizetés Varázslóval* pedig azonnal meg is nézhetjük az egyes pozíciókhoz tartozó átlagfizetéseket, így ellenőrizhetjük, igényeink vajon mennyire reálisak.

Magyarország legnagyobb online állasközvetítő szolgáltatása a HVG JobLine (www.jobline.hu), amelyen ottjártunkig csaknem 95 ezer álláskereső, illetve 380 pozíciót kínál a cég regisztráltata magát. Teljes szolgáltatást nyújtó szakmai portálról lévén szó, az oldalon számos karrieréptéssel, illetve álláskeresővel kapcsolód-

Munkaadók és munkavállalók oldala, hírekek, tanácsokkal, letölthető önéletrajz mintákkal, önéletrajzi adatbázissal, álláslehetőségekkel – www.allascentrum.hu

tos információt is megtalálunk. Egy kicsit beleshetünk a kulcsszák mögé is, hiszen megtudhatjuk, hogyan is néz ki egy toborzás, a szakemberek mi alapján választják ki a megfelelő jelölteket, de hasznos tanácsokat kapunk önéletrajzunk megírásához és az állásinterjúra való felkészüléshez is.

Miután felvettük magunkat elméleti tudással, természetesen ide is feltölthetjük életrajzunkat, amelyből azután a cégek csemegézhetnek. Amennyiben inkább magunk vadászunk állásra, az aktuális ajánlatok közül egy keresővel választhatjuk ki a számunkra legmegfelelőbbeket. Megadhatjuk a számításba jöhető cégek típusát – például mezőgazdasági, tanácsadás, közigazgatás –, az áhított pozíciót,

annak szintjét, valamint, hogy területileg mely országrészek, megyék, illetve nagyobb városok jöhetnek számításba. Ezen felül, ha különleges kívánságaink vannak, mi magunk is megadhatunk keresési kifejezéseket, így könnyebben eljuthatunk a kívánt pozícióhoz.

Amennyiben regisztráltuk magunkat, és elkészítettük önéletrajzunkat, máris jelentkezhetünk az állás hirdetésekre, amelyek a rendszer közvetlenül az állást meghirdető cégekhez továbbít. A beérkező válaszokról e-mailben, illetve igény szerint mobiltelefonon, SMS-ben értesítenek bennünket, így biztosan nem maradunk le egyetlen jó ajánlatról sem. Nam szeretnék a kereséssel vesződni, beállíthatjuk, hogy a rendszer automatikusan feltájékoztason bennünket a megadott feltételeknek megfelelő új álláslehetőségekről.

Amikor arra jártunk, az *Álláscentrum* oldalán (www.allascentrum.hu) összesen 396 állásajánlatot találtunk, melyek több mint egynegyedében irodai, adminisztrátori munkaerőt keresek. Favoritnak számíthatnak még a műszaki jellegű állások is, hiszen gépészmérnöki, elektromérnöki, villanygépészi, műszaki előkészítői, SAP termelésirányítói, szoftverfejlesztői, programozói végzettséggel szinte bizonyosan találunk valamilyen ajánlatot. Információi és telekommunikációs hirdettekben

Hasznos apróságok

Az álláslehetőségekkel foglalkozó oldalak számos szolgáltatást kínálnak, amelyek megkönnyíthetik az állásra vadászó felhasználó életét. Az *Álláscentrum* (www.allascentrum.hu) oldalán például magyar, angol és német nyelvű önéletrajzmintákat tölthetünk le, így biztosak lehetünk benne, hogy irányonyuk megfelel a műfaji követelményeknek. Amennyiben a regisztrációt követően ki-töltünk egy adatlapot, a program ennek alapján elkészíti, megszerkeszti életrajzunkat, amelyhez akár fényképet is csatolhatunk. Ezt az adatlapot azután elmenthetjük, így ha a későbbiekben bármikor önéletrajzra lenne szükségünk, nem kell újra megírniuk azt. Mivel adatainkat bármikor módosíthatjuk, az aktualizálás is gyorsan megy, amivel szintén órákat spórolhatunk. Fontos, hogy az *Álláscentrum* személyi adatbankjában lévő önéletrajzi adatainkat – természete-

sen csak, ha szeretnénk – a cég eljuttatja a partner fejedvadász- és tanácsadócégekhez. Így ha olyan állásajánlat érkezik, amelyre képzettségünk és gyakorlatunk alapján mi magunk is megfelelőek lennénk, a cégek számítógépes adatbázisa azonnal kiadja az önéletrajzunkat. A fejedvadászoké ugyanis bizonyos állások betöltésekor először saját adatbázisukban keresnek alkalmas jelöltet.

Amennyiben motivációs levelet kell írunk, szintén találunk segítséget, így a siker már biztosan nem ezen múlik majd. Az oldalon az állásinterjúk során leggyakrabban feltett kérdésekből is szép csokort találunk. Ha kellőképpen felkészülünk ezekből, biztosan nem érnek váratlanul minket az olyan kérdések, mint hogy „Szeretjük-e a rutinmunkát?”, „Hogyan tudunk kijönni az emberkel?”, illetve „Olvastunk, vagy látunk-e mostanában valamilyen a céggel

kapcsolatos híradást?”. Az új állásról természetesen magunknak is minél több információt kell begyűjtönnünk, így a legfontosabb kérdéseket a szerkesztők már összegyűjtötték számunkra.

Egyre több állás betöltéséhez szükséges a nyelvismeret. Mivel a cégek többsége nem nyelvtudásra bizonyítványt, inkább konkrét nyelvtudást kér, a pályázónak nehéz előre felmérniük a tudás szintjüket, az interjún dadogni viszont óriási blamázs. Ezt azonban elkerülhetjük, ha jelentkezés előtt szintfelmérést ellenőriztük a tudásunkat. Ehhez még csak fel sem kell állnunk a gépünk elől, hiszen például az *Idegnyelvi Továbbképző Központ* (www.itk.hu) oldalán angol, francia, német és spanyol nyelvű, alap, közép és felsőfokú vizsgafeladatok edzhetünk. Ezek persze írásbeli gyakorlatok, míg a mindennapi életben inkább a szóbeli tudás hasznosítható, ám azért az önértékelésben ezek is jelentenek némi segítséget

Kell egy ember

A Személyzeti tanácsadó cégek ügyfelei elsősorban nem a munkavállalók, hanem az egyes pozíciókat meghirdető cégek, hiszen a keresés költségeit végső soron ők állják. Szerkesztőségünk egy tanácsadó céget keresett fel, hogy megtudja mi történik akkor, ha egy cégnek kell egy ember.

A fenti gondolatot az ABLEMEN Személyzeti Tanácsadó Iroda vezetője Beck Szilvia azzal egészítette ki, hogy szerinte mindkét oldalt korrekten kell képviselni, hiszen e nélkül aligha nyújthatnak megfelelő szolgáltatást.

– Meglátásom szerint csak akkor lehet igazán sikeres egy közvetítés, ha mindkét fél igényeit szem előtt tartjuk. A garancia, melyet a területen kötelezően vállalni kell egy közvetítés után, csak akkor lesz elkerülhető vagy minimálisra leszorítható, ha jelöltjeink számára olyan munkahelyet ta-

lálunk, ami hosszú távú céljaikat és törekvéseiket szolgálja, azaz ha nem a rövidtávú előnyserzés diktálja a váltást.

– Megosztanám velem, hogy az Ablemennél arányában tekintve mennyi a garanciális eset?

– Arányában tekintve százból egy-két fő. Egy személy igazán csak ott tudja teljesítőképeségének legjavát adni, ahol a cég által nyújtott lehetőségek korrelálnak a személy célférgvnyével.

– Hogyan tudják megállapítani, hogy egy személy szakmailag mit tud és mire alkalmas és milyen jövőbeli potencia rejlik benne?

– Azt hiszem itt kell elmondanom, hogy mi az, ami az egyik legelismeretebb IT fejevadászczzeggé emelte az Ablement. Fontos számunkra hogy szakmailag is ellenőrizzük jelöltjeink tudását és rátermett-

ségét, hiszen az olykor meglehetősen hangzatos rövidítéseket tartalmazó önéletrajzok gyakran szakmai inkompetenciát takarnak. Az IT területre szakosodott munkatársaink azonban képesek ellenőrizni a bizonyítványok és a leírtak mögötti valódi tudást. Természetesen vannak általános és speciális emberi képességeket vizsgáló beszélgetések és tesztek, melyek tovább erősítik kiválasztási rendszerünket.

– Térjünk vissza a beszélgetésünk elejére. Ha kell egy ember, akkor mi a folyamat?

– Először is megkeres egy cég minket az igényeivel, melyet a szaktanácsadóknak a lehető legpontosabban felmér. A munkakör minden részletét meghatározzuk, leszűkítve a potenciális jelöltek körét, közülük pedig sokkal könnyebben kiválaszthatjuk a cég igényeinek legmegfelelőbb személyeket. Feladatunk másik része, a jelöltek szakmai alkalmasságának és céljainak elemzése, ami ha egybevág a cég által nyújtott perspektívával, akkor elmondhatjuk, hogy megtaláltuk a megfelelő személyt. (x)

Scott
the digital cleverness

monitorok 4 év gyári garanciával

<p>570</p> <p>Képcsőátmérő: 15"</p> <p>Képpont távolság: 0,28 mm</p> <p>Max. felbontás: 1280 x 1024</p> <p>Sugárzási szabvány: TCO99</p>	<p>795</p> <p>Képcsőátmérő: 17"</p> <p>Képpont távolság: 0,26 mm</p> <p>Max. felbontás: 1600 x 1200</p> <p>Sugárzási szabvány: TCO99</p>
<p>772</p> <p>Képcsőátmérő: 17"</p> <p>Képpont távolság: 0,27 mm</p> <p>Max. felbontás: 1280 x 1024</p> <p>Sugárzási szabvány: TCO99</p>	<p>795T</p> <p>Képcsőátmérő: 17", 100% sikk</p> <p>SONY Trinitron képcső</p> <p>Képpont távolság: 0,24 mm</p> <p>Max. felbontás: 1600 x 1200</p> <p>Sugárzási szabvány: TCO99</p>
<p>772 Flat</p> <p>Képcsőátmérő: 17", sikk</p> <p>Képpont távolság: 0,25 mm</p> <p>Max. felbontás: 1280 x 1024</p> <p>Sugárzási szabvány: TCO99</p>	<p>995</p> <p>Képcsőátmérő: 19"</p> <p>Képpont távolság: 0,26 mm</p> <p>Max. felbontás: 1600 x 1200</p> <p>Sugárzási szabvány: TCO99</p>
<p>LCD 15"</p> <p>Képcsőátmérő: 15"</p> <p>aktív TFT</p> <p>Képpont távolság: 0,30 mm</p> <p>Max. felbontás: 1024 x 768</p>	<p>LCD 17"</p> <p>Képcsőátmérő: 17"</p> <p>aktív TFT</p> <p>Képpont távolság: 0,264 mm</p> <p>Max. felbontás: 1280 x 1024</p>

A digitális fényképezés gyökeresen megváltoztatta a fényképkészítés menetét, s bizony egyre többen döntenek úgy, hogy lecserélik hagyományos fotómasinájukat. Tesztünkben hat, felsőkategóriás készüléket mutatunk be a nyár elejei újdonságok közül.

A fényérzékeny filmek használatának mellőzésével már nincsen szükség az előhívás és a nagyítás hosszas procedúrájára. A nyomdaiparban pedig drámai módon lerövidült a nyomdai előkészítés (prepress) ideje, hiszen a megfelelő berendezéssel létrehozott CMYK digitális kép révén a szkennelés, színrebotás, levilágítás és a filmelőhívás kiküszöbölhető a folyamatból. Ráadásul a digitális képfeldolgozás előnye – a teljes reprodukálhatóság, a minőségromlás hiánya, és az elektronikus úton, adatként való egyszerű továbbíthatóság – igencsak kecsgetetőek. A fényképezőt a számítógépre csatlakoztatva pedig – akár a hobbi-felhasználó számára is – új távlatok nyílnak a képfeldolgozás területén. Ráadásul a készülékeket a tévéhez is lehet csatlakoztatni, így egy nyaralás során már este, pél-

DIGITÁLIS FÉNYKÉPEZŐGÉPEK

Hatan a felsőházból

dál a szállodában is megtekinthetjük fényképeinket.

A digitális fotózás tehát egyre népszerűbbé válik, s a kínálat is óriási: a néhány ezer forintos modellektől a milliós értékű masinákig ki-kitalálhat az igényeinek és a pénztárcájának megfelelő gépet.

Az 1-2 megapixeles fényképezőgépek általában kevés extrával, viszont kedvező árral szolgálnak, így elsősorban a család első készülékének ajánlhatók. A 3-5 megapixeles társak esetében már az amatőr fotózáshoz szükséges mindenféle beállítási lehetőség megtalálható, s a képek fel-

bontása a viszonylag nagy lenyomatok készítését is lehetővé teszi. Ezeknél a gépeknél rendszerint minden paraméter kézzel állítható (de persze automatikus mód is választható).

A *professzionális felhasználásra* alkalmas készülék közös tulajdonsága, a kényelmi funkciók garmadája mellett, a kiemelkedően jó képminőség, s a könnyű kezelhetőség és az esetenként cserélhető objektív.

Tesztünkben ezúttal hat vadonatúj modellt mutatunk be, a felsőkategóriás gépek háza tájáról.

Digit Fotó különszám

Ha további digitális fényképezőgépek adatai is érdeklék, szívesen olvassa a vásárlásukkal kapcsolatos buktatók elkerüléséről, kipróbálna a számítógépes képfeldolgozás leghatékonyabb tippjeit és trükkjeit, akkor mindenképpen la-

pozza fel *Digit Fotó* különszámunkat, amelyhez CD-melléklet is jár. Ezen 115 programot mellékelünk, amelyek mind-egyike kapcsolatban van a digitális fotózással. A mindössze 695 Ft-ba kerülő különszámot megvásárolhatja az újságárusoknál vagy a Computer Panoráma szerkesztőségében (1091 Bp. Üllői út 25.), illetve megrendelheti telefonon (456-69-64), faxon (456-69-70), e-mailben (terjesztes@cpanorama.hu) vagy az újságban található fax megrendelőlapon.

Canon EOS D60

A Canon professzionális termékcsaládjába tartozik az EOS D60. Néhány a szolgáltatások közül: cserélhető objektív, állókép készítésére alkalmas fogantyú (természetesen kioldó gombbal), 6 megapixel felbontás, az IBM Microdrive, valamint a RAW formátum támogatása. A kategóriában alap-

követelmény a teljes kézzel programozhatóság, erre azonban csak ritkán lesz szükségünk, hiszen minden paraméter automatikusan is beállítható, előre definiált sémákból is választhatunk. A kényelmi szolgáltatások sokféleségére jellemző, hogy az autofókuszát szükség esetén segédfény is támogatja, de akár az is, hogy a keresőbe dioptriakorrekciót is beépítettek. Az objektív cserélhető. Első látásra a készülék kezelése nem tűnik egyszerűnek. Nos, újbóli nekifutásra sem az, de legalább logikusan felépített, így minden esély megvan a használat gyors megtanulására. Nyolcféle lehetőség közül választhatjuk ki az igényeinknek leginkább megfelelő felvételi módot.

Fuji FinePix S602Z

Nemrégiben jelent meg a félprofi igényeket is kielégítő S602Z. A készülék legfontosabb paramétereit vizsgálva (6x-os optikai zoom, 3 megapixel felbontás – FinePixszel 6 megapixel) megállapíthatjuk, hogy a 6900Z utódjáról van szó, de a készülékbe rengeteg újítás is került. A szí-

nes LCD kereső dioptriakorrekciós lehetőségeket kínál, a fényérzékenység mértéke ISO 1600-as szintig állítható (természetesen minden más paraméter manuálisan is finomítható), a szupermakró móddal akár 1 cm-es távolságból is fényképezhetünk. Az objektívnál található tárcsa segítségével a fókusz is manuálisan állítható (ekkor egyébként lehetőség van a fókuszpont kiagyítására, a nagyobb pontosság elérése miatt). Szintén fontos újítás, hogy a SmartMedia kártya mellett a fényképezőgép elboldogul a CompactFlash tárolóval, sőt az IBM MicroDrive-val is. Ezekre igazából akkor lehet szükség, ha tömörítetlen képeket akarunk készíteni.

Minolta S404

A négy megapixeles készülékek táborát gyarapítja a Minolta egyik legújabb készüléke, az S404. A használhatóság tekintetében a gép jóval túlmutat az amatőr fotózás igényein. Egyik különlegessége az autofókusz mező szokásosnál nagyobb mérete, valamint az, hogy a fénymérésre 200-nál is

több szegmens bevonásával kerül sor. A képek tárolása négyféle méretben és négyféle tömörítés mellett történhet (nem számítva a TIFF és a DPOF opció), így a csomagban található 16 Mb-ajos kártyára, a felvétélkészítés módjától függően, 1-20 kép kerülhet. A makró mód használatával teleobjektív nélkül is látványos eredményeket érhetünk el, és a célobjektumhoz akár 16 cm közelre is mehetünk. Extraként lehetőség van mozgókép (320 x 240 pixel) és hangfelvétel készítésére is. Utóbbiból egyébként a fent említett méretű kártyára közel 15 perc anyag fér. A standard USB port mellett egy AV port is van a kártyán, amely egyaránt támogatja a PAL és az NTSC formátumot.

INFORMÁCIÓK

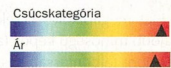
Gyártó, típus: Canon EOS D60
 Forgalmazó: Canon Hungária
 Ár: 799 992 Ft
 Internetcím: www.canon.hu

Értékelés

Képmínőség: 39	1	40
Szolgáltatások: 26	1	30
Kezelhetőség: 19	1	20
Támogatottság: 7	1	10

CP 2002/8

91 pont

- + gyors és pontos elektronika, dupla akkuval sokáig bírja
- lehetne benne zajsűrűs

INFORMÁCIÓK

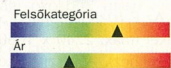
Típus: Fuji FinePix S602Z
 Forgalmazó: Mediker
 Ár: 264 000 Ft
 Internetcím: www.mediker.hu, www.fuji.com

Értékelés

Képmínőség: 37	1	40
Szolgáltatások: 26	1	30
Kezelhetőség: 16	1	20
Támogatottság: 8	1	10

CP 2002/8

87 pont

- + minden otthoni felhasználás közben felmerülő igényt maximálisan kielégít
- a szolgáltatásaihoz képest kissé drága

INFORMÁCIÓK

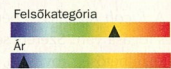
Típus: Minolta Diimage S404
 Forgalmazó: Mediker
 Ár: 200 000 Ft
 Internetcím: www.mediker.hu, www.minolta.hu

Értékelés

Képmínőség: 36	1	40
Szolgáltatások: 24	1	30
Kezelhetőség: 15	1	20
Támogatottság: 7	1	10

CP 2002/8

82 pont

- + könnyen kezelhető menü, gyors működés
- nem jár hozzá hálózati adapter

Nikon D100

Hat megapixeles érzékelőjével a legkiválóbb minőségű képek (akár 3008 x 2000 képpont felbontással) készítését teszi lehetővé a Nikon D100. A készülék összes többi paramétere is kiváló. Ízelítőül néhány közülük: 200-1600-as ISO érték, 5 pontos autofókusz (segédfényvel), háromféle szín-

kezelési módszer (akár Adobe RGB formátum is). A készülék objektívje cserélhető, a foglalat kompatibilis valamennyi Nikon lencsével. Ennek megfelelően a lencsével kapcsolatos tulajdonságok széles skálán mozoghatnak, és csak a pénztárcánk vastagsága szabhat határt a képzeletnek. A maximális felbontással készített képek egyébként elég jó minőségűek ahhoz, hogy akár A3-as méretű kép is készüljön róluk. A képek tárolásához sok helyre van szükség, ezért a masina elboldogul az 1 Gb-ajos MicroDrive-val is. A 3D Digital Matrix Image Control eljárás segítségével a D100-ással készült képek színreprodukciója kiváló.

Olympus E-10

Az E-10-es felbontása „csak” négy megapixel (max. 2240 x 1680 pixel felbontású képekhez). A készített képek minőségével teljes mértékben elégedettek lehetünk, ahogyan a készülék által nyújtott extra- és kényelmi szolgáltatásokkal is. A készülékhez például egy kiegészítő is tartozik, amely ak-

kor lehet nagyon hasznos, ha álló helyzetű képeket szeretnénk készíteni. A kis toldalék ugyanis valójában egy fogantyú (exponáló gombbal, de azon túl plusz elemet is rejt, hogy a készülék tovább bírja energiával). Az extra szolgáltatások közül az egyik legérdekesebb a sorozatfelvétel-készítés. Ehhez kétféle módszert használhatunk. Az egyikkel másodpercenként 3 képet készíthetünk, de a műveletet, a memória véges mérete miatt, csak négyszer ismételtethjük meg gyors egymásutánban. Ha ennél több felvételt szeretnénk, be kell érünk az egy másodpercnél picivel hosszabb lépésközzel, viszont ekkor már korlátlan számú képet készíthetünk.

Ricoh Caplio RR1

A Ricoh digitális gépének igazán érdekes fogása van! Szerencsére ez nem megy a kezelhetőség rovására, sőt! Mivel a készüléket hosszabban és megdöntve kell tartani, az LCD panelt nem lehetett a szokásos módon elhelyezni. Ha felhajtjuk az LCD-t, előbukkannak a visszajátszáshoz

szükséges gombok. A 11 gomb segítségével messze itt a legkönnyebb a navigáció. A fontosabb beállítási paraméterek egy fekete-fehér LCD kijelzőn is figyelemmel kísérhetők. A készülék belső memóriája 8 Mb-ajos, a bővítés azonban elengedhetetlen, hiszen a 4 megapixeles felbontás teljes kihasználásával csak alig néhány kép tárolható. A sokféle extra két csomagot is tartogat. Az egyik a mindössze 1 cm-ről is használható szupermakró felvételi lehetőség, a másik a sok szöveget tartalmazó kompozíció felvételét megkönnyítő üzemmód. A hangfelvételek visszajátszásához beépített hangszóró is a felhasználó rendelkezésére áll.

H. G.

INFORMÁCIÓK

Típus: Nikon D100
 Forgalmazó: Digitcam
 Ár: 680 000 Ft
 Internet cím: www.digitcam.hu, www.nikon.hu

Értékelés

Képmínőség: 39	1	40
Szolgáltatások: 28	1	30
Kezelhetőség: 17	1	20
Támogatottság: 9	1	10

CP 2002/8

93 pont

- + cserélhető objektív, kézzel finomhangolható
- mint minden csúcstechnikának, a D100-nak is megkéri az árat

INFORMÁCIÓK

Típus: Olympus E-10
 Forgalmazó: Olympus Magyarország
 Ár: 399 992 Ft
 Internet cím: www.olympus.hu

Értékelés

Képmínőség: 37	1	40
Szolgáltatások: 29	1	30
Kezelhetőség: 18	1	20
Támogatottság: 9	1	10

CP 2002/8

93 pont

- + könnyen kezelhető, sok kényelmi funkció
- a MicroDrive használatát az Olympus nem ajánlja

INFORMÁCIÓK

Név: Ricoh Caplio RR1
 Forgalmazó: Ricoh Magyarország
 Ár: 225 000 Ft
 Internet cím: www.ricoh.hu

Értékelés

Képmínőség: 35	1	40
Szolgáltatások: 24	1	30
Kezelhetőség: 16	1	20
Támogatottság: 8	1	10

CP 2002/8

83 pont

- + nagyon jól használható, könnyen kezelhető
- kicsit nehéz

A FÉNYKÉPEZŐGÉPBŐL A PC-BE

Memória-átvitel

Egy digitális fényképezőgép büszke tulajdonosaként a PC-n is meg szeretnénk nézni a képeinket és persze fel is szeretnénk dolgozni azokat. Cikkünkben azzal foglalkozunk, miként is lehet a fényképezőgép memóriájából közvetlenül a PC képfeldolgozó programjába tölteni a képeket.

A digitális fényképezőgéppel elkészített képeket ilyen-olyan okból szinte mindig célszerű áttölteni a számítógépre. A PC-n ugyanis rengeteg olyan alkalmazás futtatható, amelyekkel a képek szerkeszthetők. Erre egyrészt minőségjavítás, másrészt a számunkra érdektelen részek kivágása miatt (pl. ha a csoportképbe „illetékeltenek” is kerültek) lehet szükség. Ha az elkészített képeket idővel CD-re szeretnénk írni, akkor szükségünk lehet még egy katalogizáló (fényképalbum) programra is. A lehetőségek tárháza tehát előttünk áll, már csak a képeket kell valamilyen módon a PC-be préselni.

Tulajdonképpen három módszer közül választhatjuk ki a számunkra leginkább kényelmes megoldást.

A fényképezőgépet és a PC-t összekötő kábel

Az első esetben nincsen szükség a digitális kamera és a PC között közvetlen összeköttetésre. Ekkor ugyanis kártyaolvasót használunk, amelyet csupán csatlakoztatni kell a PC-hez, s utána már ebbe helyezhető a memóriakártya. A megfelelő meghajtó betűjelének a kiválasztása után kezdődhet is a képek másolása. (A kártyaolvasókról részletesebben is olvashatnak e havi memóriakártya-tesztünkben). Ez a megoldás kényelmes, persze némi anyagi terhet is ró a felhasználóra.

A digitális kamera oldalán lévő ajtó alatt lapul az USB csatlakozó

A második és harmadik megoldások enélkül valamivel összetettebben működnek. Csatlakoztassuk a fényképezőgépet a számítógéphez a mellékelt USB kábel segítségével. Néhány másodperc elteltével a Windows értesíteni fog minket az új eszköz érzékeléséről, majd a telepítőlemez kéri. kattintsunk a *Tovább* gombra, majd válasszuk ki a drájer automatikus keresését. Nyomjunk *Tovább*-ot. A következő ablakban tegyünk pipát a CD-ROM előtti boxba, és nyugtázzuk a választást. Ezután a Windows megkeresi a CD-n lévő meghajtóprogramot, és telepíti azt számítógépünkre. Végezetül kattintsunk a befejezés gombra!

A drájer telepítése után a PC felkészült a kamera kezelésére. Nincs más dolgunk, mint a kamerán is kiválasztani a megfelelő átviteli üzemmódot. Ennek módjáról érdemes a digitális kamera kézikönyvét „kér-

dezni”, hiszen minden gyártó egyedi módon oldotta meg ezt a feladatot (*Fuji* készülékek esetében elegendő a kamera bekapcsolása, a *Minolta* gépeknél a PC állásba kell forgatni a tárcsát).

Alapszabály, hogy a kamerák ki- és bekapcsolása között legalább fél percet várjunk, mert a telepítés közbeni eszköz-eltávolításnak kellemetlen következményei is lehetnek (pl. lefagy a gép). Bár a legtöbb esetben nem okoz gondot, ha a digitális fényképezőgép nincs kikapcsolt állapotban amikor a kábelt csatlakoztatjuk, mi mégis inkább azt ajánljuk, hogy a készülék mindig ki legyen kapcsolva. A drájer telepítése után minden alkalommal, amikor csatlakoztatjuk a fényképezőgépet, egy új meghajtó (cserélhető lemez) jelenik meg a *Sajátgépen*. A képek áttöltése bármilyen fájlkezelő programmal történhet, de akár a kártyáról közvetlenül is szerkeszthetők / nyomtathatók felvételeink. Szerkesztés előtt azért ajánlatos a képek átmásolása egyrészt biztonsági okokból, másrészt a kártya sebessége a merevlemezekhez képest akár 40-szer is lassúbb lehet, ami felesleges bosszúságot okozhat.

Mielőtt a kábelt a PC-hez csatlakoztatjuk, győződjünk meg róla, hogy ki van-e kapcsolva a fényképezőgép

A harmadik módszer a RAW formátum használatakor kerülhet előtérbe. Ha a kamera a képeket RAW formátumban tárolja, akkor mindenféle feldolgozás nélkül azt az állapotot rögzíti, amit a CCD a felvétel elkészítésekor „lát”. A RAW formátum előnye tehát, hogy a képfeldolgozó program

ténylegesen az eredeti képet tudja feldolgozni, nem pedig azt, amin egyszer már a kamera processzora is „átment”. Mivel a tömörítetlen kép nagyon nagy tárhelyet foglalhat, a képet csomagolni kell. Ez minden kamera esetében eltérő módon történik, így általában még az azonos márká modelljei sem használhatók egymás drájvereivel (a gyakorlatban azért a meghajtók majd' minden esetben lefelé kompatibilisek, így az újabb kamerák drájverei márkán belül elbaldogolnak az előző generációkkal is). A formátum használatához szükség lesz tehát a kamera egyedi TWAIN meghajtójára is (amelyet a mellékelt CD-ről telepíthetünk).

A legegyszerűbb módszer: valamilyen külső kártyaalváltó használata

nüpont. Ezen belül általában az összes lehetséges TWAIN forrás látszik. Régebbi programok esetében itt további két lehetőség közül kell választani: *Select source (Forrás kiválasztása)* és *Import TWAIN (Beolvasás)*. Utóbbi eset kevésbé kényelmes, hiszen mindig váltogatni kell az aktuális források között. Főleg akkor bosszankodhatunk, ha szkener vagy más TWAIN felület is csatlakozik a PC-hez. Válasszuk ki tehát a megfelelő TWAIN drájvert, és indítsuk el.

3 A megjelenő felület kameraként eltérő lehet, de általában mindegyik meg-

jeleníti a kamerán tárolt képeket, előnézet formájában. Csak ki kell jelölünk a kívánt képet, képeket, és az *Import (Beolvasás)* gombra kattintani.

4 A képek törlését inkább a fényképezőgép segítségével javasoljuk, mintsem a TWAIN-en keresztül, mert ha a PC esetleg lefagy, akkor a veszteség a képek törlése után már a kártyáról sem pótolható. Ha mégis inkább a TWAIN segítségével szeretnénk a képeket törölni, azt a *Delete (Törlés)* kapcsolóval tehetjük meg.

5 A képek beolvasása után az általunk kiválasztott program a szokott módon használható tovább.

6 A képek feldolgozása és elmentése után javasoljuk valamelyik képfeldolgozó program használatát, amellyel a képeket csoportokba fűzhetjük, új nevet adhatunk nekik, vagy akár kommentárt is fűzhetünk hozzájuk.

HIGYED GÁBOR

Képek áttöltése TWAIN-en keresztül

1 Indítsuk el a képfeldolgozó programot!

2 Rendszerint a *File (Fájl)* menüpont alatt található egy *Import (Importálás)* alme-

DIGITCAM

A DIGITÁLIS PARTNER

Fujifilm Finepix S2 Pro

12.1 millió képpontos képméret (max. 4256x2848-es felbontás)
6.17 millió képpontos SuperCCD
3D mátrixfénymérés
Nikon TTL rendszerű vakusaru
SM & Type II CF foglalat (MicroDrive is)

Fujifilm Finepix S601z

6 millió képpontos képméret (max. 2832x2128-as felbontás)
3.3 millió képpontos SuperCCD
3x optikai zoom: 36-108mm
Manuális beállítási lehetőségek
640x480-as mozgóképfelvétel

Fujifilm Finepix S602z

6 millió képpontos képméret (max. 2832x2128-as felbontás)
3.3 millió képpontos SuperCCD
6x optikai zoom: 35-210mm
Központi érzékelős vakusaru
SM & Type II CF foglalat (MicroDrive is)

Hivatalos Canon, Fujifilm, Nikon mintabolt és szaküzlet

Fujifilm Finepix S1 Pro

Fujifilm Finepix 2800z

Fujifilm Finepix 2600z

Fujifilm Finepix A101

IMAGE TANK Kit

10 / 30 GB mobil háttér tárr

nettó 100.000,- Ft-tól

Nagy- és kiskereskedelmi értékesítés

H-1072 Budapest, Rákóczi út 4-6. Nyitvatartás:
Astória Üzletház, alagsor Hétfő - péntek: 10.00 - 18.00
Tel.: (36 1) 235 0570, 71 Csütörtök: 10.00 - 19.00
Fax: (36 1) 235 0572 Szombat: 10.00 - 14.00

www.digitcam.hu
foto@digitcam.hu

IBM 1 GB MicroDrive Kit

PCMCIA adapterrel és 3 év garanciával!

nettó 76000,- Ft

Üzletünkben megtalálhatja a Canon, Casio, Fujifilm, HP, Kodak, Kyocera, Minolta, Nikon, Olympus, Panasonic és Sony digitális digitális fényképezőgépeit, és a Canon, Nikon film- és diaszkennerét. Legnyilvános PC konfigurációk összeállításával.

2,53 GHZ-ES PENTIUM 4

Lépett az Intel

Ismét mozgolódás támadt a processzorok és chipkészletek világában. Új chipkészletek és egy új processzor látta meg a napvilágot. Az eredmény: rekordok és egy halottnak hitt feléledése.

Uoltaképpen csak idő kérdése volt, hogy mikor fogja az Intel is 100-ról 130 MHz-re megemelni az FSB-órát. A *Pentium 4* most 400 helyett 533 MHz-es Front-Side-busszal működik (133 MHz x 4), aminek a processzor órajelére is hatása van. Pontosan 2533 MHz-es órajel-frekvenciával számol ki az Intel új CPU-ja mindent, ami a regisztereibe kerül.

Három új chipkészlet

Az Intel három új, az emelt frekvenciával is elboldoguló chipkészlettel is kirukkolt. A DDR memóriamodulok használatához a már ismert *i845*-ön kívül megjelent az *i845E* verzió is (az E a megnövelt FSB órajelre utal), valamint a *845G*, amely szintén 533 MHz FSB-vel pörög, és egy új, integrált grafikus egységet is tartalmaz.

A Rambus továbbra is a termékportfólióban maradt. Az új chipkészlet neve, az elvárásnak megfelelően, *850E*.

A *845E* és *845G* SDRAM chipkészletek a gyorsabb buszon kívül egy új I/O controller hub-ot is kaptak az *ICH4* alak-

A CPU teljesítmények áttekintése				
	i850E	i845E	i845G	nForce 420
SYSMark 2001	245	233	233	182
3Dmark 2001 (1024x768x16)	11820	10808	1342	2553
3Dmark 2001 (1024x768x32)	11658	10747	1370	1687
PC Mark 2002 CPU	6221	6217	6107	5077
PC Mark 2002 memory	6518	5167	4236	2765
Quake III Timedemo (fps)	287	250.5	19.9	36.9

Konfiguráció: Processzor: P4 2533 MHz illetve Athlon XP 2100+, grafikus kártya: GeForce 4 TI 4600 ill. onboard, memória: 256 MB PC1066 Rambus, illetve DDR266.

jában. Ezen egy hatportos USB 2.0 controller található. Kár, hogy az Intel nem látta el egyből egy soros ATA-val az ICH-t.

Kevés újdonsággal találkozhatunk a *850E* esetében. Itt továbbra is a már korosodó ICH2 szolgálja ki az MCH-t. Az ICH4-gyel szembeni visszafogottságnak – az Intel szerint – azok az alaplapgyártók az okai, akik a RAMBUS-os alaplapok alacsony értékesítési kvótái miatt minél kevesebbet szeretnének változtatni az alaplapjaikon.

Pentium 4 a tesztlaborban

A vezető tesztlaboratóriumok kíváncsiak voltak arra, hogy a jó műszaki adatok valóban jó sebességet is eredményeznek-e. Különösen a *845G* új grafikus egysége került előtérbe, mert most már a játékokhoz is alkalmassá vált.

„Ellenfélként” a Leadtek alaplapot választották *nForce 420* chipkészlettel. Ez is integrált grafikájú és két memóriacsatornája van, ami éppen az onboard grafika alkalmazásánál enyhíti a sávszélesség-gondon.

Az új Pentium 4 az összes tesztben jelentős teljesítménynövekedést mutatott. Különösen figyelemre méltó, hogy a *845E*-s alaplap a GeForce4-Ti-4600-zal együttműködve még a DDR memóriával is valamennyi tesztben rekordokat döntött.

A PC1066 Rambus modulokkal ellátott *850E*-s alaplap is megmutathatta, hogy mire képes. Ezeket az Intel ugyan nem érvényesítette a *850E* chipkészletre, ennek ellenére hibátlanul működtek.

Még lehet javítani

Akármiilyen gyors is lett a Pentium 4 az új platformokon, az Intel által büszkén bemutatott grafikus engine még erősen elmarad a csúcsteljesítménytől. Itt bizony többre számítottak a tesztelők, hiszen az *nForce* chipkészlet is bizonyítja, hogy az onboard grafika többre is képes. Talán az új illesztőprogram, amely az *OpenGL* zóna renderelést (*Zone Rendering*) is támogatja, képes lesz javítani a sebességen.

Ragaszkodás a Rambushoz

Az Intelt gyakran kinevelték, mert sebességi okokból ragaszkodott a Rambus-hoz, de ez a nevetés, a teljesítményadatokat nézve, némelyeknek az arcára fagyhat. A Pentium 4 ugyan is maximálist alakított a Rambus memóriával és az amúgy is nagyon gyors *845*-ös rendszert is határozottan megverte. Hogy ez elég lesz-e a Rambus feltámadásához, azt persze még nehéz megítélni.

A tintasugaras nyomtatás fejlődésével a nyomtatók ára egyre barátságosabbá válik, bárki kiválaszthatja a megfelelő nyomtatót. Persze felmerül a kérdés: milyen hordozóra nyomtassunk, hiszen nemcsak a nyomtatóhoz készített, hanem más, független gyártók papírjai is a piacon vannak. Ezért tettük próbára a ma kapható papírok többségét.

FOTÓNYOMTATÓK ÉS FOTÓPAPÍROK TESZTJE

Szín-árnyalat

Tintasugaras nyomtatóval igen sokféle médiumra nyomtathatunk, a hagyományos papíroktól kezdve az írásvetítő fólián át a textilre vasalható réteggel ellátott papíroktól. A hagyományosan csak fotópapírnak nevezett „papír” a fent vázolt lehetőségeknek megfelelően nem minden esetben papíralapú, hiszen a követelmény a fényképek készítésekor az, hogy meglegyen a hagyományosan ismert „fényképérzet”. A képek minőségét nagybán befolyásolja a tinta-papír összhangja, valamint a nyomtató technikai minősége. Az elkészült nyomtatnak lehetőség szerint hosszú időn keresztül változatlan formában meg kell maradnia, s ellen kell állnia a napsütés (UV sugarak), a nedvesség és a

korrozív levegő hatásainak. A papírgyártók ezért különösen figyelnek arra, hogy a többretegű papírok megfelelően ezeknek a követelményeknek, és még a nyomtató tintájával is tökéletes párt alkossanak. Többek között ezért egyértelmű, hogy egy nyomtatóhoz a vele azonos márkájú papírt ajánlott venni – legalábbis a nyomtatógyártók szerint. A piacon persze független papírgyártók is vannak, akik más területekről kerültek ide, hiszen itt is összemosódik a fényképezéssel a számítástechnika.

Tesztünkőről

Tesztünk egyetlen feltétele az volt, hogy a *papír alkalmas legyen fotók nyomtatására*. A felsőkategóriában bizonyára nem volt akadály a papír benevezésének, a belépőszintű, azaz az általános papírok között viszont csak kevés vállalta a *fotóminőséget*. A fotóminőség az esetünkben azt jelenti, hogy a nyomtatás során a festékszemcsék nem folynak meg, nem mosódnak össze.

Azért, hogy a legsokoldalúbb képet

Papírtípus	HP				Canon				EPSON				
	Tájkép	Csendélet	Színstálya	Portré	Tájkép	Csendélet	Színstálya	Portré	Tájkép	Csendélet	Színstálya	Portré	Tájkép
Canon Glossy Photo Paper GP-301N	3	4	4	3	5	4	4	5	5	3	3	3	2
Canon Photo Paper Pro PR-101	3	3	4	1	5	5	5	5	4	4	3	4	2
EPSON Photo Quality Ink Jet Paper	5	2	2	2	3	3	4	3	4	3	5	2	2
EPSON Photo Paper	5	3	4	2	4	4	3	4	4	4	5	3	4
EPSON Photo Quality Glossy Paper	5	3	4	3	4	4	4	4	3	4	4	4	5
EPSON Premium Glossy Photo Paper	4	4	4	1	3	5	4	4	4	3	5	5	4
Forté PHG-170	5	5	5	5	3	2	2	2	2	2	3	1	4
Forté SPM-230	3	2	3	3	3	3	2	2	3	4	2	4	3
Forté PPHG-270	5	4	4	4	4	4	4	4	5	3	3	3	3
Forté PPHS-270	4	4	4	5	4	4	4	5	5	4	5	4	4
HP Premium Photo Paper	5	5	5	5	4	5	5	2	2	2	2	1	3
Ilford Classic Gloss Paper	5	5	5	5	5	3	5	4	3	3	3	4	5
Ilford Classic Pearl Paper	5	5	5	5	4	2	5	1	4	5	5	5	3
Ilford Smooth Pearl Paper	5	5	5	5	3	3	3	4	4	5	3	2	4
Kodak Premium Picture Paper Ultra Glossy Paper	3	5	5	3	5	4	5	4	3	3	4	2	5
Seiko Precision High Glossy Paper	5	4	5	4	2	5	4	4	4	5	4	3	2
TDK Special Coated Paper	3	2	3	2	4	4	3	2	5	4	5	4	2
TDK Photo Paper Glossy 170g	4	4	3	3	5	3	4	5	4	4	5	2	4
TDK Photo Paper Matt 210g	5	4	4	4	5	5	5	5	4	5	5	5	4
TDK Photo Paper Glossy 210g	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	2	4
TDK Professional Photo Paper Glossy 270g	4	4	4	5	5	5	4	4	4	4	3	3	3

A megfelelő tinta

Az optimális kép a papír egy vékony rétegében helyezkedik el, alatta és fölötté tükröző réteggel, amely növeli a kontrasztot. Minél vékonyabb a tintatároló réteg, annál élesebb kontrasztok rajzolhatók, annál pontosabban lehet kikeverni a színeket. Érthető tehát, hogy miért van szükség a nyomtató felbontásának a növelésére. Mégis érdemes belegondolnunk, hogy egy általunk értékelhető képpontot a tintasugaras nyomtatók valójában több képpontból állítanak össze, tehát a felbontás növelése számunkra csak a pontosabb színek előállítására használható. Ezt azért mondhatjuk, mert egy fotokémiai papírra dolgozó fotónyomtató valós felbontása 300 dpi, amely látványban is kiváló. Azoknál a nyomtatóknál, ahol a színek keverednek (pl. HP), felesleges feltornászni a felbontást, hiszen egy képpont sokszínű lehet. A kép száradása ennek megfelelően tovább tart, és a papírnak is jó nedvszívónak kell lennie. Ott viszont, ahol a tinta gyors vegyi kapcsolatot létesít a papírral (pl. EPSON), a felbontást kell növelni ahhoz, hogy egy képpontban több színt is ki lehessen keverni.

kapjuk, a rendelkezésünkre álló, a maga kategóriájában kiemelkedő fotónyomtatókkal valamennyi papírra nyomtattunk. A Canon, az EPSON, a HP, a Lexmark és – a picit kakukktójás – Seiko nyomtatóból a legtöbbet hoztuk ki, amikor a tesztünk alatt közel száz nyomtatot készítettünk.

A nyomtatók más-más technológiát használnak, ezért az általuk felkínált beállítási lehetőségek közül a legoptimálisabbra voksoltunk, minél több automatikus beállítást és természetesen a legjobb minőséget választva. Azokban az esetekben, ahol pontosan ki lehetett választani a nyomtatóhoz illő (saját) papírt, ott ez is megtettük.

Tesztünkön az átlag feletti minőségű nyomdai technológiának megfelelő 600 dpi-s A4 méretű kép volt, amelyen több kisebb, valós méretben elhelyezett, módosítás nélküli képeket vegyesen (virágok, tájképek, portrék, csendéletek), valamint egy kis tesztábrát és színskálát is elhelyeztünk. A tesztábrán sűrűn egymás mellé helyeztük, gyorsan kiértékelhető vonalminták, valamint a nyomat vízállóságának a vizsgálatához szükséges ábrák voltak. A tesztábrát egy ötvétkeszes nagyítósú mikroszkóppal megtekintve, képet kaptunk arról, hogy milyen mértékben folyik meg a tinta a papíron, illetve milyen pontosan tudja ezeket a pontokat elhelyezni, esetleg keverni a nyomtató. A színskála kettős, egyik fele papírjaink al-

járól levágható, ezzel egy hosszútávú tesztet kívánunk megalapozni, a nyomtatók öregedésének a vizsgálatát. Az öregedés vizsgálatá optimalis esetben is többetes folyamat, ahol (fény)energiát nem kímélve lehet modellezni a több év távlatban végbemenő vegyi változásokat. Ettől ez alkalommal eltekintettünk, de a felhasználók tapasztalatainak tükrében ezekre a finomságokra is kitérünk.

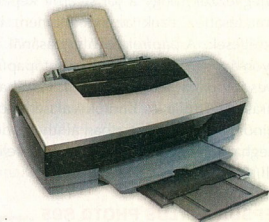
A nyomtatókat minőségük szerint papír-relatív és nyomtató-relatív módszerekkel pontoztuk, s előbb papírtípus, majd nyomtatótípus szerint rendeztük sorba a nyomtatókat. A harmadik pontszámot önmagukhoz képest, a papír-tinta kapcsolatainak tükrében adtuk, amely természetesen a nyomtatás utáni rövidtávú állapotot tükrözi.

Az eredményeket szokás szerint táblázatban rögzítettük. Áraikat azért nem tüntettük fel, mert a cégek árpólitikája, valamint egy-egy kereskedő annyira befolyásolhatja az amúgy kedvező áraikat, hogy azok egyik-másik konkurens papír ára alá is kerülhetnek.

Fotónyomtatók

CANON S900

A Canon legfejlettebb fotónyomtatója igazi műremek, nemcsak az esztétikai megjelenés, hanem a felépítés és a működés szempontjából is. A nyomtató teljes minőségben alig két perc alatt kinyomtat egy oldalt, amire nem lehet panasz. A hat különálló tintapatron külön-külön cserélhető, és a meghajtóprogram még idejé-

ben figyelmeztet, ha kifogyóban van a tinta, ezt pedig a patronba épített prizma segítségével olvassa le (vagyis „látja” a tintát). Tesztünk elején már alacsony volt a tintaszint, mégis mintegy húsz oldalt ki tudtunk nyomtatni, igaz, ekkorra már három színt kellett benne cserélni. A patro-

Lexmark			Seiko			Összpontszám					
Csendélet	Színskála	Portré	Tájkép	Csendélet	Színskála	Portré	HP	Canon	EPSON	Lexmark	Seiko
3	3	2	4	3	3	4	3.5	4.5	3.5	2.5	3.5
3	3	5	4	3	3	4	2.75	5	3.75	3.25	3.5
1	2	2	4	4	4	4	2.75	3.25	3.5	1.75	4
5	4	5	3	3	4	3	3	3.75	4	4.5	3.25
5	5	4	5	5	5	5	3.75	4	3.75	4.75	5
4	4	5	3	5	3	4	3.25	4	4.25	4.25	3.75
3	3	4	5	2	3	5	5	2.25	2	3.5	3.75
2	4	3	5	2	5	4	2.75	2.5	3.25	3	4
3	3	4	3	4	4	3	4.25	4	3.5	3.25	3.5
3	3	4	3	2	5	5	4.25	4.25	4.5	3.5	3.75
5	4	5	3	1	2	3	5	4	1.75	4.25	2.25
4	5	5	4	2	4	4	5	4.25	3.25	4.75	3.5
4	5	5	1	4	1	4	5	3	4.75	4.25	2.5
5	4	5	2	3	5	2	5	3.25	3.5	4.5	3
3	5	5	3	1	2	3	4	4.5	3	4.5	2.25
3	4	2	3	3	3	3	4.5	3.75	4	2.75	3
2	2	2	2	3	4	2	2.5	3.25	4.5	2	2.75
3	4	5	5	3	4	5	3.5	4.25	3.75	4	4.25
2	5	4	3	3	4	3	4.25	5	4.75	3.75	3.25
2	3	3	3	4	5	4	4.75	4	3.5	3	4
2	3	3	3	4	4	4	4.25	4.5	3.5	2.75	3.75

ÉRTÉKELÉS

Habár a papírok, a minőségük szerint, több csoportra oszthatók, megállapíthatjuk, hogy a belépőszintű, általános felületkezeléssel ellátott papírokon szinte mindegyik nyomtató emelt minőségű nyomtatást állít elő. A kezelés bonyolultabbá válásával pedig tipikusan szűkül a papír felhasználhatósága, hiszen egyre jobban megfelel egy-egy nyomtató tulajdonságainak. Találkozhatunk persze olyan papírral (pl. TDK), amely rációfor erre, de olyannal is, amelyik a nyomtató optimalizálása nélkül nem a hozzá tartozó nyomtatótán produkálja a legszebb képeket. Ilyen az EP-

SON papírok egy része, amelyek a legújabb Lexmark nyomtaton legalább olyan minőségű képet állítanak elő, mint az EPSON nyomtatót.

A legjobb párosítást is ajánlott megtalálni: a nyomtatók szinte mindig a saját papírjaikkal nyomtatnak a legszebben, de a független papírokat is el kell helyeznünk. A Forte papírok belépő szinten a HP-val, a csúcskategória felé pedig az EPSON-nal használhatók a legjobban. Az *Ilford* papírok elég univerzálisak, a HP, EPSON és Lexmark nyomtatókban kapjuk velük a legjobb eredményt. A TDK papírjai pedig általában mindegyik nyomtatóban használhatók.

nok előnye, hogy áttetszőek, a bennük lévő szivacsról jól leolvasható, mennyi használható tinta van még a tartályban. A nyomtató a ma divatos USB-n csatlakozik a számítógéphez – párhuzamos interfésze nincs –, és a tinta mennyiségét, a hátralévő időt, valamint az aktuális nyomtatási helyzetet is kijelzi. A fényképméretű papírokra keret nélkül is tud nyomtatni, tintájának fényállósága a gyári érték szerint 25 év. A nyomtató telepítése egyszerű, a beállításai között sokféle, mégis átlátható mennyiségű opció található. Ha gyors beállítás szükséges, akkor is szép képeket produkál, ak a képváltó funkciókat is aktiváljuk, akkor csak bizonyos esetekben. A különleges esetek közé tartozik a kis felbontású kép éleinek az elmosása, az automatikus színbeállítás, a szín, a kontraszt és az élesség javítása. Megjegyezzük, hogy a jól sikerült képek nyomtatásához ezek az opciók nem is szükségesek. A papírok kiválasztásánál a hagyományos, nagyfelbontású, fotópapír, fényes fotópapír, fényes fotófilm, vasalható, írásvetítő fólia és boríték választható. A minőség három fokozatban állítható, de a meghajtó elvégzi a papírnak megfelelő beállításokat.

EPSON STYLUS PHOTO 895

Az EPSON legelső, számítógép nélküli is működő fotónyomtatója a legmodernebb nyomtatási technológiát kamatoztatja. A 2880×720 dpi-s felbontás szám szerint az a második, hiszen már jelent meg 2880×1440-es nyomtató is, az EPSON Stylus Photo 950-nél. A Stylus Photo 895-ösnek PCMCIA interfésze van,

amelybe a nyomtatóhoz adott CompactFlash konvertert helyezhetjük. A memóriakártyán lévő képeken kisebb változtatásokat is végezhetünk, de EPSON digitális fényképezőgép használatára erre ritkán van szükség, hiszen az a fénykép készítésének a körülményei is rögzíti a kártyán. Ezekből az adatokból a nyomtató a valóságosnak megfelelő képet tud készíteni. Ezt a rendszert *Print Image Matching* névvel illetik. Sajnálatos módon a képek a nyomtatót alapkiépítésben nem tekinthetők meg, így azokat a fényképezőgép DPOF opciójával kell kiválogatnunk. Opcióként rendelhető *színes LCD kijelző* is. A nyomtató beállításait egy ötletes, cserélhető nyelvű LCD kijelzőn tekinthetjük meg, és a hozzá tartozó gombokkal változtathatunk rajtuk. A régebbi típusokon az általános gombok külön csoportot képeznek, de úgy gondoljuk, hogy nem ártott volna egyesíteni a kezelő felületet.

A nyomtató USB felületű, a telepítése könnyen és gyorsan lezajlott. A meghajtóprogramot kiegészítő *Status Monitor* a

patronokban lévő tinta mennyiségét, valamint a nyomtatás hátralévő idejét is kijelzi. A hat színárnyalattal a világos tónusok is tökéletesen reprodukálhatók, s a tinta minőségének köszönhetően a nyomtatók maximális élettartama – EPSON Matte Paper használatával – 20 év. Igazi különlegesség, hogy a nyomtató A4-es oldalra is tud kifutó, keret nélküli nyomtatásokat készíteni a 10×16 cm-es fényképek mellett.

A meghajtóprogram annyira sok beállítási lehetőséget kínál, hogy csupán hosszasan kitérő után találhatjuk meg egy teljes ismeretlen papírhoz, de a neves gyártók (a tesztünkben is szereplő cégek) listájához még a legújabb nyomtatókhoz is találunk beállítását. Általában egy-egy színen, illetve a tinta mennyiségét kell változtatni. A beállítások az EPSON papírjaira is kiterjednek.

HP PHOTOSMART 7350

A HP egyik legújabb, fotónyomtatója beépített memóriakártya-olvasó is tartalmaz. Az ebben a kategóriában kötelezőt igen sokoldalú, hiszen *SmartMedia*, *CompactFlash*, *SD* és *MMC* kártya, valamint *Memory Stick* olvasására is alkalmas. A kártyáról való nyomtatás mellett az olvasó itt is önálló meghajtóként jelenik meg, és egy különleges, USB 2.0-s előlapi csatlakozót is találunk, amely csak bizonyos HP fényképezőgépek számára használható.

A nyomtató telepítése a HP hagyományait követi, tehát a meghajtókat még a nyomtató csatlakozása előtt kell installálni. A nyomtató érzékelője automatikusan felismeri a behelyezett papír méretét és minőségét, tehát nem kell többször elindítanunk a nyomtatást akkor, ha különböző papírokra szeretnénk nyomtatni. Esetünkben még hasznosabb volt ez a szolgáltatás, hiszen a meghajtóprogram a hagyományos papír típusok mellett csupán a HP papírjainak az arzenálját tartalmazza (miért is kellene más?). A *PhotoREt IV*

Köhler Zsolt
tesztlaborvezető

Véleményem

Ha fényképek nyomtatására adjuk a fejünket, akkor a képek felhasználási területétől függően kell választanunk. Ha fényképalbumot készítünk, akkor egy közepes sűrűségű papír is megfelel, hiszen a lapokat fólia fogja védeni. Ha önállóan használható képeket, fényképeket készítünk, akkor csakis valamilyen fényezett, esetleg Ultra Glossy papír felel meg a céljainkra. A képek bekeregetéséhez, hosszú idejű bemutatásához a nyomtató saját papírját használjuk. Úgy gondolom, hogy egyszerre csak kis mennyiséget érdemes vásárolni, hiszen ennyi is bőven elég egy hosszú próbára. Ha bevált a papír, és elégedettek vagyunk a minőséggel, akkor vásárolhatunk nagyobb tételt is. Fontos, hogy mindig csomagoljuk be a papirokat, hiszen a fény és a levegő hatására lassan ugyan, de lebomlanak, megsárgulnak. Persze ez nem olyan nagy baj, hiszen ha a papír kifakul, a számítógépről ismét ki tudjuk nyomtatni a fényképet.

technológiát alkalmazó nyomtató HP papíron 1,2 milliárd színt képes megjeleníteni a 4 pikoliteres cseppek egymásra helyezésével. A minőség tekintetében választani lehet a PhotoREt IV és a 4800x1200 dpi felbontás között, de a tapasztalataink szerint a felbontás növelése nagyobb mértékben növeli a nyomtatási időt, mint a kép minőségét. Hagyományos felépítésénél a két nyomtatófély egyikében fekete, a másikban három alapszín található, s fotópatronnal kicserélve, halványfekete, világos cian és világos bíbor színekkel válthatjuk fel a feketét. A fekete árnyalatok nem a fekete képpontok szórásából, hanem a más színekkel való keverésével jönnek létre.

A nyomatok archiválásakor, sötét helyen való tárolásakor a tinta a hagyományos fényképek időtartamával vetekszik, belső téri kiállításakor a látható fakulás ideje 18 év.

A memóriakártyán lévő képeket néhány effekttel feldobhatjuk, és jó tudni, hogy a képek hatvanánál több digitális fényképezőgépről is származhatnak.

LEXMARK Z65

Több szempontból is korszakalkotó a Lexmark Z65 nyomtatója, amely a legjobb minőségű tintasugaras technológiával nyomtat 4800x1200 dpi felbontással. A külsőre is különleges nyomtatón először az tűnik fel, hogy az eddig megszokott függőleges papírtálcá helyett ezen a típuson kettő is található. A váltott használatukkal akár folyamatos nyomtatást is megvalósíthatunk, de a papírtálcások felhajtási sorrendje miatt nem használhatjuk önállóan az egyst. Mindenesetre helytakarékos megoldásról van szó. A másik különlegesség, hogy a Lexmark felsőkategóriás tintasugaras nyomtatóiban

hálózati kártya is használható, tehát viszonylag kis havi terhelési igényű munkacsoportok egymástól függetlenül is nyomtathatnak színes oldalakat. Valószínűnek tartjuk, hogy az automatikus papírfelismerés a Lexmark lépésével kezd majd igazán elterjedni. A papírfelismerés legalább olyan biztonságos, mint a HP bizonyos típusainál, ezért is választottuk az automatikus opciót. A minőség beállításánál is több lehetőség közül választhatunk, és a papírok tekintetében is el vagyunk látva a megfelelő típusokkal. Természetesen még mindig a Lexmark az, amelyik teljesen magyar nyelvű meghajtóprogramot ad a nyomtatóhoz, és ez alól csak a nyomtatás aktuális állásának megfelelő hangos üzenetek a kivételek – de reméljük, hogy ezeknek is lesz magyar változatuk.

A thermal inkjet technológiával a nyomtató 3-10 pikoliter színes festéket tud a papírra juttatni, ám arról, hogy a nyomatok mennyire őrzik meg a színüket, sehol nem találunk adatot. De persze ha belegondolunk abba, hogy a digitális fényképezőgéppel készült kép minden nyomtatással reprodukálható, valószínűleg nem fogunk aggódni az évek miatt.

A Lexmark Z65 igazi előnye a gyorsaság, a csendes működés, valamint a sokoldalú felhasználási lehetőségek.

SEIKO CD-PRINTER 2500

Érdekes, hogy Európában inkább a Seiko CD-nyomtatója divatos, amely nem csak nyomtatható felületű CD-lemezekkel használható. A készülék EPSON Stylus Color C60 mechanikájú (ami amúgy nem csoda, hiszen az EPSON és a Seiko igen-csak közér állnak egymáshoz), s ennek megfelelő nyomtatási minőséget produkál. A Seiko, a nyomtató különleges alkalmazási területe miatt, néhány kiegészítővel hozza forgalomba a printert, s e kiegészítők a hagyományos és különleges formájú CD-lemezek, etikettek és névjegyek nyomtatásához szükségesek. A nyomtató azon tulajdonságát használják ki, hogy a papírt akár egyenes, a papír-fej távolság pedig igen nagy is lehet. Minthogy fotópapírokat teszteltünk, hagyományos lapadagolóval használtunk. A piezo technológiával legfeljebb 2880x720 dpi felbontású képeket vehetünk papírra, az EPSON minőségével megegyezően. A nyomtatóhoz egy CD-borít-készítő program is jár, fényképek nyomtatásához viszont elegendő, ha a meghajtóprogram telepítjük. A beállítási lehetőségek természetesen szórol-szóra megegyeznek az EPSON-éval.

Bármily gazdag is a papírok kínálata, bizonyos papíroknál csak nagyjából tudtuk meghatározni azok típusát. No persze EPSON, valamint a saját gyártású Seiko papírra természetesen tökéletes minőségű produkál a nyomtató. Az egyéni gyártók pedig biztosan mellékelnek nyomtató beállítási értékeket annak érdekében, hogy a képeink tökéletes színekben pompázhassanak.

Fotópapírok

CANON

Canon fotópapírt természetesen a Canon Hungáriától (www.canon.hu) kaptunk a nyomtatójuk mellé, mégpedig a Canon Glossy Photo Paper, valamint a Photo Paper Pro típusokat. Ez utóbbi any-

A papírok felépítése

A hagyományos papír elemi celluloid-szálakból áll, amelyek a festéket – akár egy törőfröngy – pillanatok alatt magukba szívják, miközben az alakjukat is megváltoztatják. Az igényesebb kivitelű papírok tehát különféle beavatkozáson mennek keresztül, hogy az emléttek mellett még több problémát is megoldjanak. Az igények persze különbözőek, például nincs mindig szükség a legösszetettebb papírra.

A legelső követelmény a tinta egyenletes beszívása, amelynek érdekében az alap hordozópapírt különleges felülettel vonják be, így a tinta csak az alap hordozóban terül szét, a felénk eső bevonaton nem (inkább hátrafelé távozik a hordozórétre). Ezeket hívják *nagyfelbontású vagy előkezelt papíroknak*, s közös jellemzőjük a kis tömeg és a szokásosnál világosabb nyomtatási felület. Előnyük a gyors száradás, a sokoldalú használhatóság, valamint a fekete tinta jobb elnyelési képessége, amellyel mélyebb fekete árnyalatokat reprodukálhatnak, mint a hagyományos papíron. Hátrányuk a *rövid élettartam*, hiszen a fény hatására a papír is bomlik, sok tinta esetén hajlamos hullámosodni és nem vízálló.

A felületkezelés nemcsak olyan lehet, hogy a tintát együttesen fogadja be az alap papírhordozóval, hanem olyan is, amelyik önmagába zárja a tintát. Ezeket *nanokeramikus vagy nanoporózus papíroknak* hívják, hiszen a rájuk eső tinta pillanatok alatt a bevonat pórusaiba hatol, nem terül szét, és a felületől eltávolodik. Ezért nincs masztalódás, ami a nagysebességű nyomtatás egyik követelménye. A nagyobb súlyú papír komolyabb fényképezetet kelt, és a tartóssága is kiváló.

A *többretegű bevonatos papír* rétegeinek a számát növelve, könnyen meghatározható a tinta elhelyezkedése, és az optikai tulajdonságok is javulnak. A papír ezeknél a típusoknál is hordozó, amelyet mind a két oldalon bevonnattak kezelek. A festékdalal a fehér színről és ennek fényvisszaverő képességéről gondoskodik, az alsó oldalon pedig szilárdabbá teszi a papírt és óvja a nedvességtől. Ez a védelem csak a beszivargó nedvesség számára akadály, hiszen a tinta nedvessége bizonyos esetekben errefelé távozik. A papír festékdaloldali rétege szívja magába a tintát, amelyet a Glossy, a High-Gloss vagy az Ultra Gloss típusoknál egy festéket átteresztő, csillogó felülettel is bevonnak a fényképhatás előállítás érdekében.

ezen alapján kapta a díjakat. A papírookra lényös gondot fordító cég a közelmúltban dobta piacra azt a különleges papírfajtát, amelyik a környezeti hatásokkal szemben messze ellenállóbb, mint a konkurens termékek. A fotónyomatató kategóriában a 25 év garancia kiemelkedő, de archiválási célokra olyan nyomtató-papír párosítást is kaphatunk, amelyek élettartama látható minőségromlás nélkül is 200 év. Otthoni felhasználásra egy rövidebb élettartamú papír is jó választás.

A tesztelt papírok között az igényesebb szórólapok, dokumentációk papírjainak megfelelő nagyfelbontású, fotóminőségű tintasugaras papír a jó választás, de csak az EPSON festéket használó nyomtatók számára. A fotópapír, valamint a fényezett fotópapírok meglepő módon a Lexmark nyomtatóinak a minőségében játszanak nagyobb szerepet. A papír súlyának, valamint bevonatuk minőségének emelésével a nyomatok minősége is jobb lesz, ám a *Premium Glossy Photo Paper* esetében itt is csak az EPSON és a Seiko nyomtatók feleltek meg sikeresen a nyomtatás emelt minőségi elvárásainak.

Az EPSON nyomtatót és papírokat a *HRP Hungary Kit-től* (www.epson.hu, www.hrp.hu) kaptuk.

FORTE

A *Forte* neve még az amatőr fotósoknak is ismerősen csenghet, ami nem is csoda, hiszen a *Kodak* már 1922-ben

nyiban tér el a fényes papírtól, hogy az alapszíne fehér, de csak éppen annyira fényezett, hogy a színeket az általa beszívott tinta a lehető legnagyobb tartományban verje vissza. Ez igaz a többi gyártóra is, hiszen nyomtatók fejlesztésében szerzett tapasztalatokkal könnyebb egy papírt a tintához hangolni. A fényezett felületű papírok tökéletes színvisszaadásúak, egyetlen hátrányuk, hogy a fényezett bevonat láthatóan érzékeny: nem Canon nyomtatóban hosszirányú, vékony karcok jelennek meg rajta, a nyomtatók lapada-

goló- és továbbító rendszerén áthaladva. A papírok csomagolása minden igénynek megfelel, a *Photo Paper Pro* papírokat külön-külön közlapokkal burkolták, hogy még véletlenül se sérüljenek meg. A csomagolófóliából történő kivételkor a Canon papírjainál is vigyáznunk kell, hiszen a fólia ragasztója hozzáérhet a papírhoz, s ezen a helyen rontja a nyomtatás minőségét. Ez a „hiba” több, hasonló csomagolású papírnál is előfordul.

A Canon papírjai természetesen a Canon nyomtatóiban mutatják meg igazi tudásukat, közülük a *Photo Paper Pro* méltán pályázhat a legjobb nyomtató-papír kombinációra, hiszen a színhűsége kiváló, és a csillogása sem zavaró.

EPSON

Az EPSON fotós-nyomtatós pályafutása alatt igen sok elismerő díjat szerzett, közöttük a mérvadó EISA-díjat is. A megfelelő nyomtatáshoz persze a „saját” papír a legjobb, nem véletlen, hogy az EPSON is

Teszt

megalapította egyik leányvállalatát, Vácut. Azóta a cég folyamatosan fejleszt, és nemcsak hagyományos fotópapírokat, hanem röntgenpapírt és művészi papírokat is készít. Néhány éve a tintasugaras piacra is belépett, hiszen a cég nyitott a digitális képek feldolgozása felé is.

A hazánkban készült papírok csomagolásán EPSON nyomtatókat találunk, így valószínűsíthetjük, hogy a gyár a piezotechnológiához igazította papírjait minőségét. A csomagolás egyébként kiváló, a hazai megjelenés és magyar feliratok leleményes ötletekkel színesítették. Ezek egyike a papírokat levegőtől óvó fólia nagyobb mé-

rete, amelynek köszönhetően könnyebb a papírkezelés. Más gyártóknál, ahol éppen csak belefér a papír a fóliába, a kivételkor nemcsak összefogdoszuk a papírt, hanem a fólia ragasztója meg is foghatja azt. A „Bevonatos oldallal felfelé” felirat pedig megkímél minket a papír hosszan tartó nézegetésétől, tapogatásától. Végül pedig a papír használatát segítő papírost emelénk ki, amelyen a tipikus nyomtatókhoz való beállítások szerepelnek. Egyedül a típusok aktualitására lehet panaszunk, de legalább a próbanyomatok száma csökken e kis útmutató segítségével.

A Forte kis tömegű, általános célra használható papírját meglepő módon a HP nyomtatóiban kamatoztathatjuk, a tömeget, valamint a kezelési mértékének növelésekor viszont az EPSON nyomtatóban kapunk jobb minőséget.

A Forte papírokat a Forte Fotókémia Rt.-től (www.forte-photo.com) kaptuk.

HP FOTÓPAPÍR

A HP az egyik legnagyobb múltú, nyomtatókat gyártó és fejlesztő cég, nem

véletlen, hogy a papírjai leginkább a saját nyomtatóinak felelnek meg. A HP-ra jellemző, egyszerű csomagolás jól beleillik a palettába, és a reklám a teszttünkre érkező Premium

Photo Paper hátoldalán is megjelenik, a cég logójának képében. Megjegyezzük, hogy ezt csak a nagyhírű cégek engedhetik meg maguknak, holott a jelzés elhelyezése önmagában emeli a papír „fotóérzetét”. Az, hogy a HP nyomtatójában a HP papír vizsgázott a legjobban, nem meglepő. De az, hogy a különleges, csúcscategóriás papírral a Canon és a Lexmark nyomtatójában is kiemelkedő eredményt érhetünk el, igencsak figyelemre méltó. Ezt az eredményt valószínűleg a technológiák közeli kapcsolata, valamint a kép rögzítések használta kisebb mértékű vegyi reakció teszi lehetővé. Az EPSON tintája ugyanis vegyi reakcióba lép a papírral, ezért fontos a papír jó megválasztása. A HP eseté-

14 lap/perc • 600x1200 dpi
DOS/Windows/PCL
4-36MB RAM • 250-850 lap
+borítékadagoló
párhuzamos, USB
hálózati kártya (opció)
15.000 lap/hó

csereakció

OKIPAGE 14ex-re

Az OKIPAGE 14ex vásárlók bármilyen típusú (tintasugaras, mátrix, lézer, pos, LED, thermo, bubble jet, stb.) használt, akár üzembőltemen (de még hiánytalan állapotú) nyomtatóját beszámítjuk az új árba bruttó 25.000 Ft-ért.

ajánlott végfelhasználói ár: 99.900 Ft +áfa

79.900.- Ft+áfa
cserekeszülékkel

OKI Network Solutions
for a Global Community

OKI Systems (Magyarország) Kft. 1061 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 12. Telefon 327 4070 Fax 327 4076 e-mail: oki@nyomtato.com www.oki.hu

OKI SHINJAI PARTNERINK - ÜZEMTARTÁSOK BUDAPEST AT COM MULTIMÉDIA KFT 343-3445 • DAREN KONTR TRADE KFT 302-3202 • DUNA ELEKTRONIKA KFT 237-7259 • FOXART KFT 453-1070

GRÁNATALMA TEAM KFT 315-1797 • HUMANSÁGI KFT 270-7014 • KVENTA KFT 289-5262/190 • MINOR RENDSZERHÁZ RT 438-3020 • MŰSZERTÉCHNIKA RENDSZERHÁZ KFT 469-6277 • PRINTREX BT 222-2919

PROCESSORG SOFTWARE KFT 267-6768 • PROFESSZIONÁL KFT 216-5300 • PUB KFT 351-3400 • SÉNZOR KFT 347-5093 • SHIVA COMPUTER KFT 343-3158 • SPRINT COMPUTER KFT 210-4835

DEBRECEN TRACO-D KFT 52500-444 • EGER ANSYS KFT 36537-204 • GYŐR MÁSOLÓGÉPCENTRUM KFT 96313-008 • HŐMÉZŐVÁSÁRHÉLY DELFIN COMPUTER INFORMATIKA RT 62246-810

KECSKEMÉNY BESTCOM KFT 76485-119 • GENIUS GROUP RENDSZERHÁZ KFT 76505-950 • MÁTÉSZALKAN WANTEX INFORMATIKAI KFT 44502-859 • PÁTY POLI COMPUTER PC KFT 30395-7177

PÉCS LETTCOMP INFORMATIKA BT 72511-183 • VH COM KFT 72333-987 • SALGÓTÁRJÁN CORAL KFT 32317-322 • SOPRON TELECOMP KFT 99338-555 • SZEGED IRODAGÉP KFT 62044-022

SZÉKESFÉHÉRVÁR ITV ALBATECH KFT 22500-331 • SZOLNOK WIN INVESTOR RT 56413-086 • SZOMBATHELY FLAG SZÁMÍTÁSTECHNIKAI KFT 94501-890 • ZALAEGERSZÉG V GROUP KFT 92350-977

OKI

ben viszont erre kevésbé van szükség. A nyomtatók automatikus papírfelismerése is jobb nyomtató eredményez, hiszen gyakorlatilag bármilyen típusú papírt használhatunk, a tinta mennyisége éppen a papírhoz illő mértékű lesz.

A HP nyomtatót és a fotópapírokat a HP Magyarország (www.hp.hu) bocsátotta a rendelkezésünkre.

ILFORD

Az Ilford Angliában és Svájcban működő gyárai szoros kapcsolatban vannak a cég tintákat és papírokat együttesen fejlesztő laboratóriumaival. A fejlesztéseknek és a kínálat széles körű bővítésének köszönhetően a világ egyik legnagyobb olyan cégéről van szó, amelyik minden területen kielégíti a digitális képreprodukció papírgényét. A tesztünkben szereplő papírok még annyira frissek voltak, hogy a négy új tintasugaras típusból csak három volt szerezésünk tesztelni.

A két fő csoportot a Glossy (fényes) és a Pearl (gyöngyházszerű) képviseli. Ezeknek még van egy Classic és egy Smooth változat is, ez utóbbin simább a felület, ezért a fekete árnyalatai markánsabban jelennek meg. A Glossy alapszíne főképp, míg a Pearlé ennél árnyaltabb. A két között a nyomtatás tárgya tekintetében kell választanunk, hiszen a fényes papíron a nem portré jellegű képek mutatnak jobban, a matt jellegű felületeken viszont a bőrszín lesz kiváló minőségű. Az Ilford papírjait – méréseink szerint – elsősorban a HP, valamint az EPSON és a Lexmark

nyomtatóiban használhatjuk sikerrel, a pontszámok alapján ezen papírok bármilyen típusa kiváló nyomtató eredményez. Csak tudjuk kiválasztani a megfelelőt!

Az Ilford papírokat az Ilford Magyarország, valamint a GA-TS Kft. (tel.: 229-2513) bocsátotta rendelkezésünkre.

KODAK FOTÓPAPÍR

A Kodak és a Lexmark már régóta szoros kapcsolatot tart fenn, ezért a két cég termékeit nyugodtan párosíthatjuk egymással, a minőség a lehető legjobb lesz. A Kodak elsősorban a fényképezés területén jeleskedik, s a tintasugaras nyomtatás-

ban együttműködik a Lexmarkkal. Mivel a cég professzionális alkalmazásokban gondolkodik, a papírjaival sem fukarkodik: Premium Ultra Glossy papírja ötven darabos csomagolásban kerül hozzánk. A csomagoláson az univerzálisan kompatibilis felirat, valamint a fő nyomtatómárkák jelzésével nem teljesen értünk egyet: a papír a Lexmark, HP és Canon nyomtatóiban tényleg kiváló minőséget ad, az EPSON-nak – a tapasztalataink szerint – viszont kevéssé felel meg, hiszen egy kis- és a kébbe hajlanak a képek, a színük pedig egy picit erőtlennek tűnik.

Ezt persze a nyomtató beállításaiiban korrigálni lehet, de a tinta egy picit megzsalad ezen a papíron. Hangsúlyozzuk: a Kodak papír kiváló minőségű. Az igen szoros mezőnyben a Kodaké volt az egyik legjobb olyan papír, amellyel három nyomtatócsalád tagjain is kiváló minőséget érhetünk el. A bevonatoknál növelve a papírok általában egyre kevesebb típusnak felelnek meg, a Kodak tehát valóban univerzális.

A Kodak papírjait a CeeMark-tól, a Lexmark (www.lexmark.hu) hivatalos képvisletétől kaptuk.

SEIKO

Új taggal gyarapodott a fotópapírokat készítő cégek száma, a Seiko ugyanis saját papírt készített piezo-technológiával működő nyomtatóihoz. A papír nem külön-

bőzik sokban az EPSON csúcscategóriás papírjától, hiszen a Seiko nyomtatóval jó minőségű képeket tudunk készíteni. Méréseink szerint ez a papír valamilyen más, mint a speciális EPSON papírok, hiszen a HP kiemelkedő minőséget, az EPSON pedig igen jó produktált ezen a papíron. Csupán a csomagolás nem túl szerencsés, hiszen a mappa alul nyitható, a mérete miatt pedig nehezebben választathatók szét a lapok. De ami a hátránya, az egyben az előnye is: kevesebb helyen fogdoszuk össze a papírt.

A Seiko papír, a megbízható minőség mellett, valószínűleg az ára miatt is elnyeri majd sokak választását.

TDK FOTÓPAPÍR

Végül, de nem utolsósorban essék szó egy független, a piacon már hosszú ideje jelen lévő gyártó papírjairól. A TDK a legváltozatosabb igényeket is ki tudja elégíteni, hiszen a belépőszintű, 120g/m² sűrűségű kezelt papírjaitól a 270g/m²-es „nehézsúlyú” fényezett papírokgig mindent megtalálunk a kínálatában. A csomagolásukat

nézza úgy tűnik, hogy a cég törekedett arra, hogy az egymáshoz hasonló kinézet szemet gyönyörködtető legyen. A hátránya ennek, hogy a meglehetősen nagy tömeg mellett a Matt vagy Glossy feliratok nem kaptak elég hangsúlyt. A papírok kezelése felülton van a tökéletes felé, hiszen a csomagolás egy mappa, amelyet könnyű kinyitni, a fóliában lévő papírokat kivenni viszont annál nehezebb.

A TDK papírok belépőszintje sem felel meg minden nyomtató fizlésének, de az EPSON és a Canon nyomtatókban igen jó képeket készíthetünk a bevonatos papírra.

A TDK papírjait a TDK hazai képvisellete, a Conflex Kft. (www.conflex.hu) küldte be a tesztlaborba.

K. ZS.

www.users.hu

Használj fel!

Vivendi Telecom Hungary

Internet,
ami illik Hozzád!

Comfort termékcsalád

Minden egyben, rendszeres használatra

Kinek ajánljuk?

- Azoknak a felhasználóknak, akik könnyen kezelhető internetes szolgáltatást akarnak
- Akik ha érem használatán internetre vágnak
- Család felhasználására

Mért?

- Internethezjárattal és kiállítással egyben
- EBBE beleértve a kábeltelevíziós csatlakozást is
- Google-t is felhasználókat, kedveskedő portálok az oldalról
- Előre beállított
- ALDÓ, felhasználóval szembeni rugalmas, forgalomfigyelési, információval és telefonosra perverzios, egyéni lehetősége

net Info-vonal: 1288
www.vnet.hu

Magyarországi szolgáltatók - Csoportunk *
Egyéb országokban is elérhető lehetőségek

SAMSUNG DIGITall
everyone's invited™

SHINEMETER 3170701

MONITOR AKCIÓ!

753 DFX - 755 DFX - 757 DFX
monitorhoz ajándék 52x CD-ROM
+ egy csomag francia kártya!

JÚLIUS 20-TÓL AUGUSZTUS 20-IG

Vivendi Telecom Hungary

viszonteladó

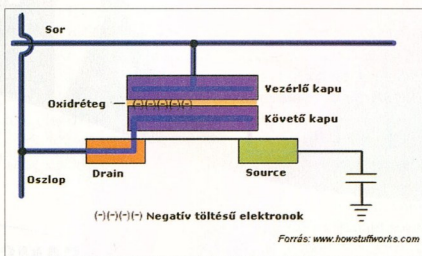
USER'S SZÁMÍTÁSTECHNIKAI SZAKÜZLET
1096 Budapest, Ferenc krt. 36.
Tel./Fax: +361 217-1508 * Mobil:06-30-473-2901
www.users.hu * users@users.hu

Végleg leáldozott a floppylemez kora, s helyüket lassan átveszik a memóriakártyák. Tesztünkkel nem kívánunk rangsort állítani e kártyák között, csupán a működési elvüket, tulajdonságaikat mutatjuk be, valamint azt, hogy mely területeken a leghasznosabbak az egyes típusok. No persze viszonylag nagy mennyiségű adat tárolására és szállítására (vagyis a flopi kiváltására) valamennyi típus megfelelő.

A memóriakártyák a floppyt hivatottak kiváltani, ezért az összevetést is célszerű ebből az irányból megközelíteni. A kártyák ma már legalább 64 Mb-ot tartalmazzak, s körülbélül 45 flopi-ra felel meg az adatmennyiség. A másik fontos szempont a sebesség. Egy flopi teleírása, illetve a tartalmának teljes olvasása nagyjából egy percet vesz igénybe, viszont ugyanezzel az adatmennyiséggel 3-6 másodperc alatt írható a flash-memória chipbe, és 1-4 másodperc alatt olvasható abból vissza. Mivel a flash-memóriával szerelt perifériákat a merevlemezhez hasonlóan használjuk, említsünk meg né-

MEMÓRIAKÁRTYÁK TESZTJE

Kártyavár

A Flash memória működése

hány előnyt azokkal szemben is: a memóriachipekre jellemző a zajtalan működés, a kevesebb energiafelvétel, valamint sokkal könnyebbek és így könnyebben is hordozhatók, mint mondjuk egy mobile rack-be szerelt winchester. Hátrányuk ugyanakkor a – merevlemezekhez képest – lassú működés.

A megbízhatóságot szolgálja, hogy a memóriakártyákban nincsen mozgó alkatrész, ezért a mechanikai meghibásodás teljesen kizárt. A tartósságot reprezentálja, hogy e chipet átlagosan egymilliószor lehet újraírni. Ez azt jelenti, hogy ha minden órában 12-szer elvégeznék a memóriachip teljes

tartalmának a felülírását, akkor is mindössze kilenc és fél év elteltével kellene csak meghibásodásra számítanunk.

Hot-swap

A hot-swap módszer használatát mindenki elvárja az illetékes készítőlélektől. Az igényt a gyártók is érezték, ezért a termékek elvileg lehetővé teszik a számítógép újraindítása nélküli installációt és eltávolítást is. Mindez a gyakorlatban is megfelelően működik, ha néhány alapszabályt betartunk. A hardver csatlakoztatása után az operációs rendszer automatikusan elvégzi a konfigurálást, és betűjelet is ad a meghajtónak. A művelet, hardvertől függetlenül, 10-45 másodpercet vesz igénybe.

Ha a konfigurálás alatt eltávolítjuk a kérdéses eszközt, akkor azt a Windows nehezen vagy egyáltalán nem tudja feldolgozni. Rosszabb esetben ez akár a gép lefagyásához is vezethet, ezért minden esetben várjuk meg a telepítés befejezését. Előfordulhat, hogy az üzembe helyezés után a tálcá jobb oldalán az óra mellett egy kis ikon je-

SanDisk 128MB CF

Típus: SanDisk 128MB
Formátum: CompactFlash
Forgalmazó: Mediker
Ár: 20 000 Ft
Internetcím: www.mediker.net

Formázott kapacitás: 122 Mb-ot
Formázás időtartama: 59 mp
Kis/nagy fájlok olvasása: 80 / 73 mp
Kis/nagy fájlok írása: 141 / 107 mp

SanDisk Ultra 128MB CF

Típus: SanDisk Ultra 128MB
Formátum: CompactFlash
Forgalmazó: Mediker
Ár: 20 000 Ft
Internetcím: www.mediker.net

Formázott kapacitás: 122 Mb-ot
Formázás időtartama: 37 mp
Kis/nagy fájlok olvasása: 79 / 68 mp
Kis/nagy fájlok írása: 139 / 74 mp

Lexar 128MB CF

Típus: Lexar 128MB
Formátum: CompactFlash
Forgalmazó: Mediker
Ár: 20 000 Ft
Internetcím: www.mediker.net

Formázott kapacitás: 125 Mb-ot
Formázás időtartama: 3 mp
Kis/nagy fájlok olvasása: 73 / 70 mp
Kis/nagy fájlok írása: 104 / 96 mp

Teszt

lenik meg. Ezt akkor kell majd használnunk, ha a tárolót el szeretnénk távolítani. Sose legyünk lusták, és a fizikai kapcsolat megszakítása előtt „közöljük” a számítógéppel a szándékunkat, ellenkező esetben fontos adatokat is elveszítethetünk. A kis ikon ugyanis azt jelzi, hogy a meghajtó írási sebességének növeléséhez a Windows gyorsítótárát használja. Az ikon segítségével nyugtáztathatjuk, hogy a cache tartalma a meghajtóra kerüljön, így elkerülhető az adatvesztés. Egy másik járható út lehet, ha kikapcsoljuk a gyorsítótárt (erre az *Eszközkezelésben* van lehetőség).

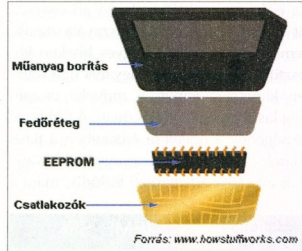
Szintén időigényes művelet a kártya / USB drájk eltávolítása is, ezért várjunk legalább fél percet, mielőtt újra csatlakoztatnánk a perifériát.

Tesztünkőről

A memóriakártyáknak két fontos szempontnak kell megfelelniük. Az egyik a megfelelő írási/olvasási sebesség, a másik az adatok biztonságos megőrzése. Sajnos tesztünk során csak az előbbit tudtuk mérni, hiszen a megbízhatóság objektív mérésének időigénye meghaladta egy átlagos tesztre fordítható időt. Megjegyezzük azonban, hogy rendeltetészerű használat mellett egyik kártya sem produkált semmi rendkívülit (lásd: hot-swap).

A tesztkörnyezetet ezúttal egy Fujitsu-Siemens PIII-as processzorral szerelt notebook jelentette, amelyre Windows 2000 operációs rendszert telepítettünk. Az USB drájvok tesztelésekor az USB 1.1-es vezérlőt, a memóriakártyák vizsgálatakor pedig a tesztben is szereplő PCMCIA adaptereket

használtuk. Minden memóriatípusból a 128 Mbájtos méretűt szerettük volna tesztelni, ezen a téren azonban nem könyvelhettünk el teljes sikert. Egyrészt azért, mert a MultiMedia kártyák egyelőre maximum 64 Mbájtos kapacitást érnek el, másrészt a forgalmazók nem tudtak minden esetben a kívánt méretekben kártyát kölcsönözni a teszt időtartamára. Ahogyan az kiderült, a névle-

Forrás: www.bowstuffworks.com

Az SSFDC kártya fizikai felépítése

ges kapacitásnál valamivel kevesebb hely használható fel az adatok tárolására (128 Mbájtnyi névleges kapacitás esetén a hasznos terület nagyjából 122-125 Mbájt körülíre tehető). A teszt első lépése a formázás volt, amelynek az időtartama igen nagy szórást mutatott. Ezután minden kártyára 120 Mbájtnyi adatot másoltunk fel (a 64 Mbájtos kártyákra 60-at, a 32 Mbájtosokra pedig 30 Mbájt), majd olvastunk vissza – kétféleképpen. Első menetben a 120 Mbájt 12 (egyenlő) szeletre osztottuk, és úgy végeztük el a két műveletet. Másodjára már 400 db 256 Kbájtos fájl került a memóriakártyákra. Szerettünk volna minél pontos-

Pontozás nélkül

Olvasóink ezúttal nem találtak pontok alapján történő rangsort a termékek bemutatása után. Erre azért nem került sor, mert igazán nagy különbségeket nem tapasztaltunk a kártyák tulajdonságai között (sem a márka, sem a típus tekintetében).

sabb és ez által összehasonlíthatóbb értéket meghatározni, ezért nem használtuk a Windows gyorsítótárát a fájlműveletekhez, s a méréseket is többször elvégeztük.

(A kis keretekben a mérési eredmények átlagát tüntettük fel.) Az USB-s meghajtók tesztelésekor szintén az előbb említett módon jártunk el.

Flash-memória

A memóriakártyáknak 5 + 1 típusát vetettük sorra. Az első ötben közös, hogy flash-memória tárolja bennük az adatot, ezért a részletesebb vizsgálat előtt nem árt megismerni kicsit részletesebben is ezt a memóriatípust. A Flash-Memória elnevezésből arra következtethetünk, hogy a kérdéses eszköz memóriaként funkcionál. Nos a helyzet nem egészen ez. A flash-memóriát sokkal inkább merevlemezekhez (floppikhoz) hasonlóan használjuk. Ezzel a memóriatípussal találkozhatunk többek között a tesztben szereplő memóriakártyáknál, de a BIOS esetében is, valamint játékkonzolokban is igen gyakran helyet kap.

A chip valójában EEPROM (Electroni-

Kingston 128MB CF

Típus: Kingston 128MB
Formátum: CompactFlash
Forgalmazó: Mediker
Ár: 20 000 Ft
Internetcím: www.mediker.net

Formázott kapacitás: 121 Mbájt
Formázás időtartama: 4 mp
Kis/nagy fájl olvasása: 72 / 66 mp
Kis/nagy fájl írása: 100 / 86 mp

PQI 128MB CF

Típus: PQI 128MB
Formátum: CompactFlash
Forgalmazó: Mediker
Ár: 20 000 Ft
Internetcím: www.mediker.net

Formázott kapacitás: 124 Mbájt
Formázás időtartama: 17 mp
Kis/nagy fájl olvasása: 82 / 67 mp
Kis/nagy fájl írása: 116 / 87 mp

Samsung 128MB SM

Típus: Samsung 128MB
Formátum: SmartMedia
Forgalmazó: Mediker
Ár: 20 000 Ft
Internetcím: www.mediker.net

Formázott kapacitás: 124 Mbájt
Formázás időtartama: 3 mp
Kis/nagy fájl olvasása: 106 / 81 mp
Kis/nagy fájl írása: 114 / 89 mp

cally Erasable and Programmable ROM – elektronikusan törölhető és programozható ROM) típusú memória. A chip rácsos felépítésű, az adott rácsponatok reprezentálják a biteket. Egy bitet értelemszerűen a megfelelő oszlop és sor metszeteként érhetünk el. A sorok és oszlopok találkozásiánál mindkét oldalra egy-egy tranzisztor került. Az egyik tranzisztor nevezük vezérlőkapunak, a másikat pedig követőnek. A követőkaput megtestesítő tranzisztor csak a vezérlőkapun keresztül kapcsolódik a sorokhoz. A két tranzisztor között egy nagyon vékony oxidréteg húzódik. Mindaddig, amíg a két tranzisztor közötti oxidréteg semleges töltésű (a kapu nyitva van), a tranzisztorok között összeköttetés van, a kérdéses bit értéke 1. Ahhoz, hogy az érték 0-ra változzon, a követőkapu felé fe-

szültséget kell pumpálni a kérdéses bitet reprezentáló oszlopon keresztül. Ennek hatására a követőkapu mintegy elektronágyúként funkcionál, az oxidréteg negatív töltést kölcsönöz. Az oxidréteg ezután akadályt képez a két tranzisztor között. Az akadályt annál hatásosabb, minél negatívabb az oxidréteg. Egy érzékelő cella méri a követőkapu és a vezérlő között áthaladó töltés mértékét. Ha az érték 50% alá esik, az érzékelő cella 0-t ad vissza a bit értékeként. A bitek visszaváltoztatása nem túl bonyolult. Az egyes biteken keresztülmenő erős töltés ugyanis újra teljesen kinyitja a kaput. A művelet viszont elég lassú a pozícionálás miatt. A törlés sebességének a növelése érdekében a flash chipek esetében egyszerre egy blokk (vagy akár az egész adatterület) törlődik, majd a

vezérlőchíp újraírja a területet. A flash-memóriák kapui akkor is megőrzik állapotukat, ha nincsenek feszültség alatt, így kiválóan megfelelnek a cserélhető médiumok céljainak.

SmartMedia (SM)

Az eszközt eredetileg *SSFDC*, azaz *Solid-state Floppy Disk Card* néven fejlesztette ki a Toshiba. Napjainkban 32 / 64 / 128 Mb-ít méretben kapható, esetleg digitális fényképezőgép vásárlásakor kaphatunk ajándékba ennél kisebbet. A kártya méretei: 45 x 37 x 0,8 mm. A belső felépítése igen egyszerű, s ennek előnye a már említett vékonyág, a hátránya viszont a valamelyest sérülékenyebb, ráadásul puha tokozás. Ennek következtében a SmartMedia kártya a legkevésbé

PQI 64MB MMC

Típus: PQI 64MB
Formátum: MultiMediaCard
Forgalmazó: Mediker
Ár: 22 000 Ft
Internetcím: www.mediker.net

Formázott kapacitás: 60,9 Mb-ít
Formázás időtartama: 3 mp
Kis/nagy fájlok olvasása: 45 / 42 mp
Kis/nagy fájlok írása: 154 / 116 mp

Toshiba 128MB SD

Típus: Toshiba 128MB
Formátum: SecureDigital
Forgalmazó: Mediker
Ár: 40 000 Ft
Internetcím: www.mediker.net

Formázott kapacitás: 122 Mb-ít
Formázás időtartama: 3 mp
Kis/nagy fájlok olvasása: 87 / 67 mp
Kis/nagy fájlok írása: 146 / 125 mp

Noname 128MB SM

Típus: Noname 128 MB
Formátum: SmartMedia
Forgalmazó: Digitcam
Ár: 20 000 Ft
Internetcím: www.digitcam.hu

Formázott kapacitás: 124 Mb-ít
Formázás időtartama: 3 mp
Kis/nagy fájlok olvasása: 98 / 71 mp
Kis/nagy fájlok írása: 106 / 91 mp

IOData 64 MB SD

Típus: IOData 64MB
Formátum: SecureDigital
Forgalmazó: Digitcam
Ár: 20 000 Ft
Internetcím: www.digitcam.hu

Formázott kapacitás: 60,5 Mb-ít
Formázás időtartama: 3 mp
Kis/nagy fájlok olvasása: 39 / 31 mp
Kis/nagy fájlok írása: 55 / 52 mp

Ridata 256MB CF

Típus: Ridata 256MB
Formátum: CompactFlash
Forgalmazó: Digitcam
Ár: 39 000 Ft
Internetcím: www.digitcam.hu

Formázott kapacitás: 242 Mb-ít
Formázás időtartama: 72 mp
Kis/nagy fájlok olvasása: 73 / 58 mp
Kis/nagy fájlok írása: 100 / 79 mp

Infineon 32MB MMC

Típus: Infineon 32MB
Formátum: MultiMediaCard
Forgalmazó: Digitcam
Ár: 10 500 Ft
Internetcím: www.digitcam.hu

Formázott kapacitás: 30,4 Mb-ít
Formázás időtartama: 6 mp
Kis/nagy fájlok olvasása: 32 / 29 mp
Kis/nagy fájlok írása: 112 / 97 mp

Teszt

ellenálló a nyomásra, hajlítgatásra, ezért nagyon körültekintően kell megoldani a tárolást és a szállítást. Ugyancsak hátrányként említhetjük a kapacitás maximális mértékét, ami jelen esetben 128 Mb-ot. A SmartMedia kártyák tekintetében figyelni kell arra is, hogy a régebbi típusok 5V-os feszültséggel működnek, az újabbak már 3,3 V-tal is beérnek. A digitális fényképezőgépek rohamos fejlődésével az említett tárolási kapacitás már nem biztos, hogy elég – főleg professzionális, de legalábbis félprofi felhasználás esetén. Ezzel el is árultuk, hogy a felhasználás egyik legfőbb területe a digitális fényképezőgépek képeinek a tárolása. A másik terület valamelyes jobban köthető a multimédiához: a dorozható MP3-lejátszók egyes típusai használják még ezt a formátumot. Az adatok írása és olvasása

256 vagy 512 Kb-ajtonként történik, a mértékmok sebessége 1-2 Mb-ajts körül alakul.

Compact Flash (CF)

A CF kártyát a SanDisk fejlesztette. Az elméleti felépítés és az alapötlet természetesen nagyon hasonlít a SmartMedia kártyáknál megismerhet, de azért van egy fontos különbség: a CF kártyák saját vezérlőchipt tartalmaznak. Erre azért van szükség, mert a CF kártyák több flash-memóriát tartalmaznak, és a vezérlő feladata ezek irányítása, összehangolása. Valamelyest változott a fizikai méret is: a Type I típus eszközei 43 x 36 x 3,3 mm-esek, a Type II-es társak pedig valamivel vastagabbak, 5,5 mm-esek. Örvendetes, hogy a CF kártyák kemény tokba kerülnek, ezért jobban el-

lenállnak a környezet viszonyosságainak, nem kell túlzottan vigyázni rájuk. A fizikai mérettel együtt természetesen a kapacitás is nőtt, mégpedig drasztikusan: a Type I esetében fél Gb-ajts a felső határ, a Type II-nél ennek pont a duplája. Mivel a sebességet elsősorban a flash-chip nyújtotta írási és olvasási sebesség határozza meg, igazából nagy eltérés nem mutatkozott a mért típusok között. Előnyként könyvelhető el, hogy a készülékek egyaránt működnek 5 és 3,3 V feszültséggel is. A felhasználást tekintve megint csak a digitális fényképezőgépeket kell elsősorban megemlíteni.

Memory Stick

A Memory Stick-et a Sony fejlesztette ki, és eleinte csak ő gyártotta. Mára azonban

IOData 32MB MemoryStick

Típus: IOData 32MB
Formátum: MemoryStick
Forgalmazó: Digitcam
Ár: 8 800 Ft
Internetcim: www.digitcam.hu

Formázott kapacitás: 30,9 Mb-ajts
Formázás időtartama: 3 mp
Kis/nagy fájlak olvasása: 27 / 27 mp
Kis/nagy fájlak írása: 27 / 27 mp

Kodak 128MB CF

Típus: Kodak 128MB
Formátum: CompactFlash
Forgalmazó: Digitáltechnika
Ár: 24 792 Ft
Internetcim: www.dit.hu

Formázott kapacitás: 123 Mb-ajts
Formázás időtartama: 14 mp
Kis/nagy fájlak olvasása: 99 / 69 mp
Kis/nagy fájlak írása: 173 / 59 mp

Kodak 64MB MMC

Típus: Kodak 64MB
Formátum: MultiMediaCard
Forgalmazó: Digitáltechnika
Ár: 23 192 Ft
Internetcim: www.dit.hu

Formázott kapacitás: 60,9 Mb-ajts
Formázás időtartama: 3 mp
Kis/nagy fájlak olvasása: 46 / 44 mp
Kis/nagy fájlak írása: 163 / 152 mp

Noname 128MB CF

Típus: Noname 128MB
Formátum: CompactFlash
Forgalmazó: AT-Comp
Ár: 11 800 Ft
Internetcim: www.atcomp.hu

Formázott kapacitás: 124 Mb-ajts
Formázás időtartama: 37 mp
Kis/nagy fájlak olvasása: 87 / 79 mp
Kis/nagy fájlak írása: 134 / 109 mp

Toshiba 128MB SM

Típus: Toshiba 128MB
Formátum: SmartMedia
Forgalmazó: AT-Comp
Ár: 11 400 Ft
Internetcim: www.atcomp.hu

Formázott kapacitás: 124 Mb-ajts
Formázás időtartama: 37 mp
Kis/nagy fájlak olvasása: 87 / 79 mp
Kis/nagy fájlak írása: 134 / 109 mp

SimpleTech 64MB CF

Típus: SimpleTech 64MB
Formátum: CompactFlash
Forgalmazó: Napfény Kft.
Ár: 11 392 Ft
Internetcim: www.multimedia.hu

Formázott kapacitás: 60,9 Mb-ajts
Formázás időtartama: 17 mp
Kis/nagy fájlak olvasása: 38 / 35 mp
Kis/nagy fájlak írása: 69 / 66 mp

már több más gyártó is előállt hasonló szabványt használó termékkel – ezzel a lépéssel egyébként minden valószínűség szerint jócskán megcsapolták a Sony bevételét, hiszen ott feltehetőleg azért választottak egy merőben más méretű konstrukciót, hogy a memóriakártyák eladásából is haszonra tehesse nek szert. Az mindenesetre tény, hogy elsősorban Sony termékeknél találkozhatunk ezekkel az eszközökkel. A fényképezőgépek mellett az újabb videokamerák és több audioszköz is támogatja ezen típusok használatát. Első hallásra a videokamera kissé furcsának tűnhet, de ha jobban belegondolunk, az ötlet nagyszerű! Mára már természetessé vált, hogy mozgóképet is rögzíthetünk digitális fényképezőgépekkel, igaz, nem a legjobb minőségben. Mindez több gyártónál már fordítva is

működik: a digitális videokamerákkal nagyjából 1 megapixel felbontású állóképeket rögzíthetünk. Eleinte a mozgóképek közé ékelődött be a fénykép, ami a visszajátzáskor némi problémát okozhatott. Ennél sokkal ésszerűbb megoldás, ha a képeket egyből egy memóriakártyára rögzítjük.

A fizikai méretek tekintetében a Memory Stick elég furcsa alakú, talán túlságosan is hosszúka, 50 x 22 x 2 mm-es kiszerelésben kapható. Kemény tokos megoldással készül, ezért strapabíró. A tárolókapacitás maximálisan 128 Mb-ot lehet. Ami mindenestre a MultiMedia és az SD kártya jelenlegi generációi elé helyezi a Sony találmányát, az a *megnövelt írási sebesség*. Papíron 1,4 Mb-ot/s az írási, valamint 2,5 Mb-ot/s az olvasási sebesség. Lehetőség van az adatok védett formában való tárolá-

sára is, ilyenkor titkosítva kerülnek az adatok a memóriakártyára. A módszer elvileg megakadályozza az illegális másolást, visszajátzást vagy formázási műveletet.

MultiMedia kártya (MMC)

A *MultiMedia* kártyák elméletileg 128 Mb-ot maximális kapacitást kínálnak, gyakorlatilag azonban még csak a 64 Mb-otus modelljeiket forgalmazzák. Az alapvetően természetesen itt is a már említett, változott viszont a tokozás, valamint a működési feltételek. A fizikai feltételekből adódóan egyébként az írási műveletek elég lassúak (kb. 400 Kb-ot/s). Az olvasás már teljes sebességgel működik, ez jelen esetben az írási érték közel négyszeresének felel meg. Az egyre kisebb méretű, 32 x 24 x 1,2

SimpleTech 64MB MMC

Típus: SimpleTech 64MB
Formátum: MultiMediaCard
Forgalmazó: Napfény Kft.
Ár: 22 032 Ft
Internetcím: www.multimedia.hu

Formázott kapacitás: 60,9 Mb-ot
Formázás időtartama: 3 mp
Kis/nagy fájl olvasása: 42 / 38 mp
Kis/nagy fájl írása: 128 / 126 mp

SimpleTech 128MB SM

Típus: SimpleTech 128MB
Formátum: SmartMedia
Forgalmazó: Napfény Kft.
Ár: 21 272 Ft
Internetcím: www.multimedia.hu

Formázott kapacitás: 124 Mb-ot
Formázás időtartama: 3 mp
Kis/nagy fájl olvasása: 76 / 72 mp
Kis/nagy fájl írása: 88 / 87 mp

SimpleTech 128MB SD

Típus: SimpleTech 128MB
Formátum: SecureDigital
Forgalmazó: Napfény Kft.
Ár: 42 552 Ft
Internetcím: www.multimedia.hu

Formázott kapacitás: 122 Mb-ot
Formázás időtartama: 8 mp
Kis/nagy fájl olvasása: 73 / 72 mp
Kis/nagy fájl írása: 118 / 114 mp

PenDrive 128MB

USB Drive

Típus: PenDrive 128MB
Forgalmazó: AT-Comp
Ár: 16 800 Ft
Internetcím: www.atcomp.hu

Formázott kapacitás: 124 Mb-ot
Formázás időtartama: 6 mp
Kis/nagy fájl olvasása: 113 / 72 mp
Kis/nagy fájl írása: 177 / 174 mp

EasyDisk 64MB Bootable

USB Drive

Típus: EasyDisk 64MB Bootable
Forgalmazó: ExtraLink Bt.
Ár: 11 600 Ft
Internetcím: www.extralink.hu

Formázott kapacitás: 62,3 Mb-ot
Formázás időtartama: 6 mp
Kis/nagy fájl olvasása: 57 / 56 mp
Kis/nagy fájl írása: 119 / 118 mp

EasyDisk 64MB

USB Drive

Típus: EasyDisk 64MB
Forgalmazó: ExtraLink Bt.
Ár: 11 600 Ft
Internetcím: www.extralink.hu

Formázott kapacitás: 60,9 Mb-ot
Formázás időtartama: 6 mp
Kis/nagy fájl olvasása: 59 / 56 mp
Kis/nagy fájl írása: 108 / 106 mp

mm-es kártya sokkal jobban ellenáll a hőknek, illetve az extrém hidegnek, mint a társak: a működés közbeni hőmérséklet -25 és 80 C fok közé tehető. Első ránézésre azt mondhatnánk, hogy ki akarná használni a MultiMedia kártyát -25 fokban? A válasz egyszerű: az ilyesfajta eszközöket elsősorban MP3-lejátszóknak, mobiltelefonoknak használják, s ezek bizony előkerülnek a zseből a zord téli napokban is.

SecureDigital kártya (SD)

Az SD kártya a Panasonic eredeti fejlesztése, s az E-Wear keretében meghirdetett termékek tárolóegységéül szolgál. Ezek között megtalálhatjuk a Panasonic digitális főtónymotóját, diktafont, diskmant, autórádiót, digitális fényképezőgépet és digitális

videokamerát is, de találkozhattunk SD kártya olvasására képes mobiltelefonnal vagy PDA-val is. A jelenlegi kapacitás maximum fél Gbájt/kártya. Ez azért érdekes, mert az SD kártya, a fizika méretét tekintve, pontosan akkora, mint egy MultiMedia kártya. A jövőbeli fejlesztések egyébként még az idén lehetővé teszik az 1, később pedig akár a 4 Gbájtos SD kártya előállítását. Sebeség tekintetében is élen jár az SD kártya: a hivatalos adatok szerint 8-9 Mbájt/s olvasási és írási sebességre számíthatunk 256 vagy 512 Mbájtos médiát használva. A kisebb társak (és így tesztdarabunk) sebessége ennek mintegy a negyedére tehető.

Nézzük, hogy mire elég az 512 Mbájt kapacitás: 2000 db 1280 x 1024 képpont felbontású kép, három órányi DivX, illetve 18 percnyi MPEG2-es felvételt vagy akár

550 óra CD-minőségű zene is felkerülhet egyetlen ilyen tárolóegységre. Mivel egyre nagyobb méreteket ölt a különböző multi-médiás fájlok illegális másolása, az SD kártyát *magas fokú védelemmel* látták el. Ennek értelmében bele került egy olyan áramkör, amelyik csak az SDMI (Secure Digital Music Initiative) kompatibilis író/olvasó eszközökkel hajlandó együttműködni – ha a kérdéses meghajtó nem felel meg a szabványnak, az áramkör egyszerűen leblokkolja az adatáramot mindkét irányban (innen származik a kártya nevében szereplő SecureDigital elnevezés).

IBM Microdrive

A bevezetőben az előnyöknél azt is megemlítettük, hogy a memóriakártyák-

PQI SmartMedia

Kártyaolvasó

Típus: PQI SmartMedia olvasó
Interfész: USB 1.1
Forgalmazó: Mediker
Ár: 8000 Ft
Internetcím: www.mediker.net

Támogatott formátumok: SM kártya

PQI CompactFlash

Kártyaolvasó

Típus: PQI CompactFlash olvasó
Interfész: USB 1.1
Forgalmazó: Mediker
Ár: 8000 Ft
Internetcím: www.mediker.net

Támogatott formátumok: CF kártya, IBM Microdrive

PQI MultiMediaCard

Kártyaolvasó

Típus: PQI MultiMediaCard olvasó
Interfész: USB 1.1
Forgalmazó: Mediker
Ár: 8000 Ft
Internetcím: www.mediker.net

Támogatott formátumok: MMC, SD kártya

PQI MemoryStick

Kártyaolvasó

Típus: PQI MemoryStick olvasó
Interfész: USB 1.1
Forgalmazó: Mediker
Ár: 8000 Ft
Internetcím: www.mediker.net

Támogatott formátumok: MemoryStick

PQI kombinált

Kártyaolvasó

Típus: PQI kombinált olvasó
Interfész: USB 1.1
Forgalmazó: Mediker
Ár: 12 000 Ft
Internetcím: www.mediker.net

Támogatott formátumok: SM és CF kártya, IBM Microdrive

PQI 7 in 1

Kártyaolvasó

Típus: PQI 7 in 1 olvasó
Interfész: USB 1.1
Forgalmazó: Mediker
Ár: 18 000 Ft
Internetcím: www.mediker.net

Támogatott formátumok: SM, CF, MMF, SD kártya, IBM Microdrive, Memory Stick

ban nincsen mozgó alkatrész. Nos, ez nem igaz IBM Microdrive-ra, hiszen, ahogyan az eszköz nevéből is következtethetünk, egy apró merevlemezről van szó. Az IBM azért fejlesztette ki a készüléket, mert a digitális fényképezés egyik nagy problémája volt, főleg a professzionális szinten, hogy a nagy felbontású, tömörfelületen képek nagyon nagy tárhelyigényűek, és emiatt még egy 128 Mbájtos kártyára sem készíthető néhány képkockánál több. A 340, 512 és 1024 Mbájt kapacitást kínáló Microdrive-család igyekszik orvosolni a problémát, elég kedvező feltételek mellett. Lássuk, mire is elég ekkora kapacitás (az értékek az 1 Gbájtos kapacitásra vonatkoznak): kb. 18 órányi CD-minőségű zene, 30 db nagyfelbontású, kiváló minőségű fénykép, kb. 45 perc AVI formátumú, 640 x 480 képpont felbontású videofelvétel (Fuji FinePix S602-vel készítve), illetve dokumentumok és prezentációk ezrei mind-mind elférnek az 1 Gbájtos területen. Hozzá kell tenni azonban, hogy még ez a hatalmas kapacitás is csak 4-8 kép készítését engedi, ha az elkészült felvételtől posztert szeretnénk nyomtatni, mert egy kép mérete ekkor elérheti a 200-250 MBájt is. A hatalmas kapacitás persze mit sem ér, ha lassú írási/olvasási sebességgel párosul. A gyári adatok szerint 2600 – 4200 Kbájt/s sebesség érhető el mind írási, mind olvasási művelet esetén. Ezekkel az értékekkel számolva mintegy 6 perc alatt lehet teleírni a meghajtót, ami igazán szép teljesítmény, és teljesen kivárható időtartam. A Microdrive minden paramétere felveszi a versenyt a többi mozgó alkatrész nélküli termékkel (rendkívül energiataka-

rékos, 0 fok közelében és akár 60 fokos hőségben is működőképes). A technológia fejlettségére jellemző, hogy az alkalmazott adatsűrűség megegyezik az asztali gépekbe szánt 60GXP sorozat adatsűrűségével. A modell egyébként 1 tányérral működik. A gyors működéshez egy 128 KBájtos gyorsítótár is hozzájárul. Ennek a használata persze akkor lenne igazán előnyös, ha 1 Mbájt körül lenne a mérete – ekkora ugyanis egy átlagos felbontású, jó minőségű fénykép. Ha egy ilyen kép beleérne a gyorsítótárba, akkor az már jelentősen növelhetné a használhatóságot (persze csak digitális fényképezés esetén). Az IBM nagyon odafigyelt a mindenféle esztendővel való teljes kompatibilitásra, s úgy állta meg a csatlakozófelületet, hogy a Microdrive használható legyen minden CompactFlash Type II kezelésére alkalmas készülékkel. Érdekes, hogy a Microdrive KIT formájában is megvásárolható. A csomagolásban ekkor a meghajtó mellett PCMCIA adapter és hordtáskát is találunk.

Mit hoz a jövő?

A mai statikus tárolóegységek közül kétségtelenül a flash-memória terjedt el a legjobban, és ez a leginkább költségkímélő eszköz. Mivel azonban a számítástechnikában minden nagyon gyorsan fejlődik, pár éven belül ez a technológia is elavulttá és pazarlóvá válhat. Az IBM és az Infineon közös fejlesztéseként kerülhet sor a *magnezes RAM* sorozatgyártására. A remények szerint ez az új memóriatípus mind kapacitás és sebesség terén akkor változásokat hozhat, hogy a statikus és dinamikus me-

móriákat egyaránt helyettesíteni tudja majd. Dinamikus memóriának azokat a memóriákat nevezzük, amelyeknek folyamatosan feszültségre van szükségük az információ megtartásához. Ezekben a memóriákban a biteket reprezentáló kondenzátorok ugyanis „felejtenek”, ezért időről időre teljesen újra kell írni az egész tartalmat. Ezt a feladatot a ma használatos RAM modulok vezérlőáramköröi több ezerszer megismétlik másodpercenként. A művelet alatt természetesen semmiféle adatáramlás nem lehetséges, ezért a memóriák a potenciális sebességénél jóval lassabban működnek. A flash-memória bitjei viszont feszültségre hiányában is megtartják az állapotukat. Az MRAM nagyszerű kilátásokkal kecsegtet, elég csak arra gondolni, hogy a PC indítása akár másodpercek alatt történhet majd, hiszen nem lesz szükség az állandó boot procedúrára – kikapcsolás után is megmarad a RAM tartalma, s pontosan oda térhetünk vissza, ahol abbahagytuk a munkát. A mai konfigurációknál egyébként ugyanezt a célt szolgálja a *hibenálás*, de aktiválásakor a gép kikapcsolt állapota mellett a memóriának továbbra is feszültség alatt kell maradnia. Mondanánk sem kell, hogy egy áramszünet hatása nagyon kellemetlen következményekkel járhat, ez szinté mindenki inkább a lassabb, de biztonságosabb hagyományos módot választja, és kikapcsolja számítógépét.

Az ígéretek szerint az MRAM a statikus RAM-ok gyorsaságát, a dinamikus memóriák tárolási kapacitását és a flash-memóriák „szoliditását” (vagyis, hogy az adatokat nem kell frissíteni) kínálja.

Fizikai felépítését tekintve MRAM, a

MindsWork PCMCIA

Kártyaolvasó

Típus: MindsWork PCMCIA 4 in 1 olvasó
Interfész: PCMCIA
Forgalmazó: Mediker
Ár: 8000 Ft
Internetcím: www.mediker.net

Támogatott formátumok: SM, MMC és SD kártya, Memory Stick

Feiya PCMCIA

Kártyaolvasó

Típus: Feiya PCMCIA CF olvasó
Interfész: PCMCIA
Forgalmazó: Digitcam
Ár: 12 000 Ft
Internetcím: www.digitcam.hu

Támogatott formátumok: CF kártya, IBM Microdrive

Datafab ML4-USB

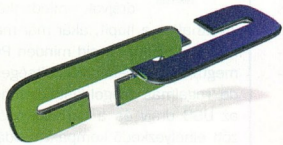
Kártyaolvasó

Típus: Datafab ML4 olvasó
Interfész: USB 1.1
Forgalmazó: Digitáltechnika
Ár: 19 992 Ft
Internetcím: www.dit.hu

Támogatott formátumok: SM, SD, MMC, CF kártya, IBM Microdrive, MemoryStick

Case COMPUTER

Nincs gyorsabb és veszélyesebb piac, mint a számítástechnikai termékek piaca.

Az árak akár egyetlen nap alatt óriási változhatnak, a legnapj csúcstechnológia ma elavultnak számít. Az innováció feléletes ütemben zajlik, minden nap új termékek és technológiák látnak napvilágot, erről sokat látogytunk el végpénzesítés. Ezen a piacon csak azok maradhatnak hosszútávú sikeresek, akiknek a tevékenységét nem veszélyeztetve egyetlen gyenge láncszem sem. A sikeres kereskedőknek a legreleváns kapcsolata van szűkségük a gyártócégekhez, egy sokat tapasztalt, jól informált, teljeskörű szolgáltatást és támogatást nyújtó partnerekkel nyújtó, erős nagykereskedelmi partnerre.

Ezért egyre többen bennünket választanak.

Kemény dió.

Megtalálni a legjobb nagykereskedelmi partnert...

Ha Ön számítástechnikai termékekkel kereskedik, egyszerűen nem lehet meg, hogy nem bástyázza körül magát a lehető legnagyobb mértékben. A legjobb árakra, a legjobb fizetési feltételekre, értékes naprakész információra, színvonalas szolgáltatásokra, garanciális és szervizhálóra, a legpikcesebb termékekre és stresszmentes, barátságos, professzionális kiszolgálásra van szüksége.

Mi biztosítjuk a hátszágát, ebben az egyben biztos lehet!

A vásárolt áru mennyiségétől függően Ön garantáltan kedvező áron vásárolhat nálunk, kiemelt ügyfeleink részére pedig további kedvezményeket, és fizetési lehetőségeket biztosítunk. A XIII. kerületi telep- helyünkön biztonságosan parkolhat, vásárolhat naprakész raktárkészletünkől. Tanácsot kérhet szakembereinktől, akik segítünk Önnek a rendelés összeállításában. Lehetősége van arra is, hogy rendelését felolban ülve, akár a nyitvatartási időnk után Interneten adja le, figyelembe véve az aznapi árakat és az aktuális raktárkészletet. A közeljövőben lehetősége nyílik arra is, hogy az így megrendelt árut a következő napon, szerződéses futárszolgálattal szállítsuk ki.

Részletes ajánlatunkat

tekintse meg az Interneten.

hogy minél előbb ügyfelek

között olvashassanak

case computer SZÁMÍTÁSTECHNIKAI TERMÉKEK NAGYKERESKEDELM. CASE Hungary Kft. 1137 Budapest, Tahit út 69. Tel/fax: (06-1) 450-2930, fax: 450-2931 http://www.case.hu

Mercury

EGY IGAZÁN JÓ VÁLASZTÁS!

ALAPLAPJAINKRA 2 ÉV TELJES KÖRŰ GARANCIA!

694X VIA 694x chipset S370/FC-PGA (Tualatin CPU) ATA 100, 4x AGP 66/100 Mhz AC'97 32 bit Sound	P4M266A NDFSXM VIA P4M266a chipset Socket 478 533 Mhz 4x AGP, DDR RAM Integrál Svoegés 3D VGA Micro ATX méret AC'97 32 bit Sound	635T DDR FSX SIS 635T Chipset S370/FC-PGA (Tualatin CPU) SD/DDR RAM 133 Mhz, ATA 100 AC'97 32 bit Sound	SIS 635T Chipset S370/FC-PGA (Tualatin CPU) SD/DDR RAM 133 Mhz, ATA 100 AC'97 32 bit Sound
KT266A DDR VIA KT266a chipset Socket A (Athlon, Duron) 266 Mhz, 4x AGP AMR Modem csatlakozó AC'97 32 bit Sound	IB45 DDR Intel 845 chipset Socket 478 400 Mhz, DDR RAM 4x AGP ATA 100 AC'97 32 bit Sound	PLE 133 VIA PLE133 chipset S370/FC-PGA Integrál VGA 133 Mhz, ATA100 Micro ATX méret AC'97 32 bit Sound	VIA PLE133 chipset S370/FC-PGA Integrál VGA 133 Mhz, ATA100 Micro ATX méret AC'97 32 bit Sound
B45GL NDFSXM Intel B45GL chipset Socket 478 400 Mhz Integrál 2D/3D VGA Digitális video kimenet Micro ATX méret AC'97 32 bit Sound	BELSŐ MODEM Motorola/Rockwell chipset PCI interface 56000 lps átvitel Plug & Play Full duplex V.90 Data funkció/K56flex.	KÜLSŐ MODEM 56000 lps átvitel V.90 / K56flex Voice funkció RS232 port Full duplex	IRÓDAI ALKALMAZÁSOKRA AJANLOTT
TÁPEGYSÉG 250/300/400W teljesítmény 115V/230V feszültség AMD/P3/P4 támogatás, Legtöbb védelem Rövidzár védelem P4-es rendszerekhez is	KOB-01 HÁZ 250/300/400W táppal P4/P3/AMD támogatás 3x5.25 és 2x3.5 hely Legtöbb/rovidzár védelem P4/AMD rendszerekhez is	KOB-139 HÁZ Tényleges 400W-os teljesítményű táppal 200 széles/465 mély/412 mm magas 4x5.25 és 2x3.5 hely Legtöbb/rovidzár védelem P4/AMD rendszerekhez is Nagyobb mélysége miatt könnyű szerelhetőség	
GeForce 2 MX-400 nVidia GeForce2 MX400 chipset Maximális felbontás 2048x1536 NTS/PAL kimenet RCA/S Video kimenet 2x/4x AGP 64MB RAM	KOB SW-1980 Multi Channel hangszóró (4:1) Subwoofer rendszer Mágneses védelem 4 és 2 csatornás Surround hang Mélyhang szabályzó 1980W PMP0 teljesítmény		EXTRA MÉRET 4 NAGY HELLYEL

Mercury Magyarország Kft. 1141 Budapest, Miskolci út 51. Telefon: 221-3020, 222-4254 Fax: 222-1909 E-mail: mercury.info@ahol.com

flash-memóriához hasonlóan, oszlopok és sorok szerint épül fel, közöttük egy apró kapuval. A kapuk nyitása és zárása viszont nem elektromos, hanem *mágneses elven* történik. Ez lényegesen gyorsabb megoldás, sőt hosszabb távon sokkal tartósabb is, mint a flash-memóriák adattárolási periódusa (azért nem kell megjegyezni, a flash-memóriákon tárolt adathalmaz nem napok alattvész el, ennél lényegesen több időre van szüksége).

Kártyaolvasók

Ha a memóriakártyákat flopihelyettesítőként használjuk, mindenképpen szükségünk lesz *kártyaolvasóra*, de akkor is hasznát vehetjük e készüléknek, ha például fényképezőgépből szeretnénk a képeket letölteni a PC-re. Az utóbbi esetben a kényelmi megfontolások kerülnek előtérbe. Ahány kártya, annyiféle kártyaolvasó – gondolhatnánk, ám ez most nem igaz, két okból sem. Az USB Flash Drive nem igényel speciális adaptert, így tehát máris egy típussal kevesebb van. A másik tényező, ami sokkal jobban hat a sokszínűségre és a készülékek számára (de immár az ellenkező irányba): a kártyaolvasók gyártói mindenki igényét igyekeznek kielégíteni. Sok esetben elég, ha a kártyaolvasó csak egyetlen típust bolydogol, előfordulhat azonban az az eset is, amikor valaki több (akár mindenféle) típussal találkozik a munkája, netán a hobbija során. Kártyaolvasó áránál használatra helyett azonban ideálisabb megoldás lehet valamilyen *kombinált készülék*. Tesztlaborunkban e tekintetben egyébként többféle típus párosításával ta-

lálkozhatunk, sőt két olyan készüléket is kaptunk, amelyek mind a hat memóriakártya típust képesek kezelni.

Az USB-s vagy FireWire-es interfészes változatokat PC-hez ajánljuk, a PCMCIA-s pedig a notebookosok körében lehet népszerű. És ezzel még mindig nincs vége a válogatási feltételeknek! Az USB-s és FireWire-es változatok esetében ugyanis nem ritka, hogy a kártyaolvasó rendelkezik saját memóriával is – némi felárért perzse.

Legvégül azt kell eldöntenünk, hogy mire szeretnénk használni az olvasót. A nagyobb készülékek mellett (amelyek értelemeszerűen nem hordozhatók) olyan hibrid megoldást kínáló változatok is kaphatók, amelyek egyesítik az USB-s kártyaolvasó, valamint egy USB Drive tulajdonságait is. Méretüknél fogva ugyanis ezek a készülékek a médium cserélhetősége mellett a hordozhatóságról is gondoskodnak.

A profizsionális felszereltségű notebookoknál sűrűn találkozhatunk beépített SD (+MMC), valamint SmartMedia kártya olvasóval, emellett azonban néhány alaplap is tartalmaz már integrált vezérlőket (pl. Gigabyte 8IRXP). Az alaplapoknál rendszerint lemarad az opcionálisan csomagba kerülő külső adapter, így azt magunknak kell beszerezni pár ezer forintért.

Az olvasók sebessége

Az USB-s változatoknál értelemeszerűen az USB 1.1 által maximálisan kínált 1,5 Mbájt/s-os sávszélesség a meghatározó. Ez inkább az olvasásnál jelent korlátot, mert a kártyák írási sebessége még csak 1200

György Gábor
tesztelő

Véleményem

A kártyák használata során szerzett tapasztalatok alapján bátran állíthatjuk, hogy az USB drájvok mindenképpen kiválthatják a flopit, akár már ma is – hiszen USB már majd minden PC-ben megtalálható. Valamivel költségesebb, de rugalmas megoldást jelenthetnek az USB drájv és a kártyaolvasók között elhelyezkedő kompakt csodák, hiszen ezek tárolója a csere révén bővíthető.

A PC-s olvasók jövője is kétségkívül biztató, hiszen rengeteg olyan helyzetet lehet elképzelni, ahol a típusok kombinálásával a legjobb megoldást kínálják (pl. azokban a fotószalonokban, ahol digitális felvétellel is készítenek papírképet, s ahol akár 6 féle médiumon érkezhethet az anyag). A szimpla olvasókat leginkább az otthon és a munkahely, valamint már bejáratott utak esetén tudjuk elképzelni, ilyen esetekben gondoljuk ugyanis kifizetődönnek a beruházást.

Kbájt/s körül alakul, az olvasás viszont akár a 2000 Kbájt/s-ot is elérheti.

A kettő szék keresztmetszetéiként az elméletileg kialakuló 1,2 Mbájt feltöltés és az 1,5 Mbájt letöltés helyett a gyakorlatban oda-vissza kb. 1 Mbájt/s sebességre számíthatunk. Ennek a sebességnek bőven meg kell felelnie. Gondoljunk csak bele, hogy pl. a digitális fényképezőgépekkel 1 megapixelés felbontás esetén 1 Mbájt a képek átlagos helyigénye, amelyek letöltése így darabonként mindössze egyetlen másodpercig tart.

Ha ez a sebesség nem lenne elég, akkor próbálkozhatunk a FireWire-t ismerő készülékekkel, de véleményünk szerint ennek csak akkor van értelme, ha az olvasott médium legalább 512 Mbájt kapacitású.

Amennyiben hordozható számítógépünk van, érdemes megfontolni egy PCMCIA adapter megvásárlását, amely, a FireWire-hez hasonlóan, a kártya teljes sebességét engedni képes. Telepítő CD-re ezúttal sincs szükség. A PCMCIA adapterek közül sajnos nincsen olyan, amelyik minden típust képes olvasni, de ez érthető is, ha a méretre gondolunk! Általában a

SimpleTech MiniFlashLink

Kártyaolvasó

Típus: SimpleTech MiniFlashLink olvasó
Interfész: USB 1.1
Forgalmazó: Napfény Kft.
Ár: 7524 Ft
Internetcím: www.multimedia.hu

Támogatott formátumok: MMC és SD kártya

SimpleTech FlashLink

Kártyaolvasó

Típus: SimpleTech FlashLink olvasó
Interfész: USB 1.1
Forgalmazó: Napfény Kft.
Ár: 11 342 Ft
Internetcím: www.multimedia.hu

Támogatott formátumok: SM és CF kártya, IBM Microdrive

Mega Handycam

Kicsi és jöképű!

Az ultrakönnyű PC-101,
1 millió pikeles felbontással.

Az új Sony PC-101 videokamera Mega Pixel CCD chipje 1 millió pikeles felbontásával a lehető legélesebb és legtisztább képet nyújtja. A rendkívüli felbontásnak és a Carl Zeiss optikának köszönhetően az ultrakönnyű Handycam professzionális minőségű felvételeket készít. A Sony fejlesztésű Memory Stick adathordozó kártya vagy az USB-csatlakozás használatával egyszerűen küldhet álló-, illetve mozgóképeket (MPEG formátumban) személyi számítógépére, ahol tetszés szerint tárolhatja, szerkesztheti őket. Így bármikor idézi is vissza legkedvesebb emlékeit, azok ugyanolyan élesek lesznek, mint azon a napon, amelyen történtek.

A PC-101 Magyarországon 8 Mb-os Memory Stickkel kapható.
Memory Stick A Sony Handycam és a Memory Stick a Sony Corporation, Japan bejegyzett védjegyei.

www.sony-europe.com, www.sony.hu

go create
SONY

Drájverek

Alapesetben a memóriakártya nem igényel speciális meghajtóprogramot, mégis jobban járhatunk, ha a mellékelt lemezen található szoftvert használjuk. Ezzel ugyanis, típustól függően, akár azt is beállíthatjuk, hogy vizuális vagy hangjelzést kapjunk minden írási művelet tényleges befejezte után, (ha a cache kiürült). Ez a módszer jóval kényelmesebb használatot tesz lehetővé, mint a Windows által felkínált „fapados változat”.

CompactFlash + Microdrive vagy a SmartMedia + Secure Digital + MultiMediaCard + Memory Stick párosítással találkozhatunk.

Telepítés

Mint már említettük, a kártyaolvasók minden USB csatlakozóval szerelt számítógéppel kompatibilisek, ha azon legalább Windows 98 vagy Mac OS 8.6 fut. Az olvasók telepítése után rendszerint egy (vagy több) cserélhető meghajtóval leszünk gazdagabbak, amely(ek) a továbbiakban a merevlemezekhez hasonlóan kezelhető(k). Valamelyes nehezebb a helyzet PCMCIA adapter használata esetén. A hely szűke miatt ezekből ugyanis rendszerint csak akkor vehető ki a memóriakártya, ha

a PC kártyát is eltávolítjuk. Ezeknél az eszközknél számítsunk tehát a tálcán megjelenő kis ikonra (erről bővebben a Hot-swaps résznél írunk)!

USB Flash Drive

Az USB-s meghajtók 32–1024 Mbájtos névleges kapacitással kaphatók. Az adatok tárolásáról jelen esetben is flash-memória chip gondoskodik, így a sebességről és a megbízhatóságról nem tudunk újat mondani.

Valamennyi USB Drive közös jellemzője a parányi méret. Általában kulcstartóra szerelhető változatban kínálják a termékeket, s nem egyszer előfordulhat olyan extra is, mint elemlámpa beépítése. A fizikai felépítésről csak annyit, hogy a meghajtók kb. 2,5 x 2 x 8 cm-es méretekkel rendelkeznek, a csatlakozót pedig minden esetben kupak védi. Az esetek többségében egy LED is a tokba kerül, amely jelzi a készenléti állapotot és a fájlműveleteket is (pl. színváltoztatással vagy villogással). Természetesen egy ilyen meghajtó energiafelvétele nem jelentős, ezért nincs szükség semmilyen külső erőforrás használatára, bőven elegendő az USB által szolgáltatott feszültség is.

Az USB drájv sem tartalmaz mozgó alkatrészt, ezért a különféle környezeti hatásokkal szemben meglehetősen jó a tűrőképessége.

Egy újfajta tendencia is kezd kibontakozni: megjelentek az első olyan eszkö-

zök, amelyekről akár bootolni is lehet. Nagymértékben szubjektív annak megítélése, hogy ez a képesség szükséges-e avagy sem. Mi mindenesetre hasznosnak tartjuk, mert akár egy egész operációs rendszer is felférhet egy 256 Mbájtos tábrába. (Egy erősen lecsupaszított Windows 98 minden gond nélkül, és viszonylag gyorsan el tud indulni – ez akkor lehet előnyös, ha csak egy merevlemezünk van, amelyen NTFS fájlrendszert használunk, néha azonban jól jönne a Windows 98 egy-egy régi játék előkerülésekor. És ami még szintén fontos lehet: egy esetleges meghibásodást eddig csak a bootolemezen lévő programokkal tudunk kezelni, a helyszűke miatt azonban nem kerülhetett fel minden a floppyra. Egy bootolni képes flash-drájv segítségével azonban már javítóprogramok zseles skáláját használhatjuk vészhelyzetben.)

Felmerülhet egy kérdés: *mi a teendő, ha az előlapon nincs USB kivezetés?* Sokszor ugyanis a gépek annyira el vannak barikádozva, hogy vagy csak rendkívül kényelmetlen módon, vagy egyáltalán nem érhető el a hátsó csatlakozó (sajnos egyelőre csak a márkás konfigurációk esetében, és néhány noname konfiguráció esetében találkozhatunk első USB csatlakozókkal). Nos, ilyenkor van szükség egy USB hosszabbító beszerzésére. Ez a kábel 1000 Ft körüli áron vásárolható meg, a nagyobb kapacitású drájvokhoz általában széria-felszerelésként kínálják.

HIGYED GÁBOR

A DIGITÁRS

OLYMPUS C-220 most csak

79 992,- Ft +ÁFA

2 megapixel (1600x1200dpi), 3x optikai zoom (38-114mm),
2,5x digitális átméret nélküli zoom, fényerő: F:2,8-4,9,
zárdő: 2 - 1/1000, usb és video kimenetek,
mozgóképfelvétel hang nélkül, JPEG képfórmátum,
+ 8 mb memória kártya, beépített vaku, két kép az egyben funkció

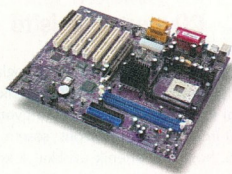
www.qwerty.hu

QWERTY
COMPUTER
Alapítva: 1984-ben

EPSON-OLYMPUS Szaküzlet 1114 Budapest, Bartók B. út 9. Tel.: 466-5419
További üzleteink: Mammut Üzletház - Budai Skála Áruház - Corvin Áruház
OLYMPUS digitális kamerák teljes választéka

Alaplap

ECS Elitgroup P4IBAD

A tajvani ECS Intel 845D-s lapkaszletével szerelt alaplapja a ma divatos „színes” iránzatot követi a sötétlila lap – világoskék memóriafoglalatok összeállításával. A Socket 478-ba illeszkedő Intel Pentium 4 CPU-kat DDR SDRAM memóriával párosító chipkészlet segítségével igen jó ár-teljesítmény viszonyt érhetünk el, hiszen nem szükséges a jóval drágább RAMBUS memória beszerzése azoknak, akik a P4-re esküsznek. A P4IBAD kétféle változatban kapható, egy HPT372 RAID kontrollerral ellátott és egy „csupaszabb” kizserelésben. A két memóriafoglalat segítségével maximálisan 2 Gbájtnyi RAM kezelésére képes.

Integrált eszközökből a szokásosnak mondható AC'97-es audiokodekét érde-

mes megemlíteni. A további bővítésekhez egy AGP, hat PCI és egy CNR slot áll a rendelkezésünkre, ezeken kívül találunk még az alaplapon két USB, egy IrDA, egy SmartCard olvasó és egy, utólag a számítógéphezba beépíthető „I/O dobozt” kiszolgáló csatlakozót. Érdekes, hogy az alaplap tökéletesen működik a hagyományos ATX-es tápcsatlakozóval, nincs szüksége a P4-hez ajánlott, de régebbi tápokon nem létező ATX12V szabvány szerint előírt külön csatlakozóra. Az alaplap BIOS-a ugyan Phoenix matricát visel, de ettől még az elterjedtebb AWARD BIOS dolgozik az ECS termékén.

NÉVJEGY

Név: ECS P4IBAD

Kategória: alaplap

Forgalmazó: Pulsar Hungary Kft.

Internetcím: www.pulsar.hu

- + viszonylag sok állítási lehetőség, bootolás USB-ről, régebbi ATX tápokkal is működik
- a kézikönyv nem túl bőbeszédű

2002/8

Computer

magazin

alaplapp

Projektor

Toshiba TDP-S3

A Toshiba házimozira készített projektora a DLP technológiát használja, amelynek következtében még egy átlagosan megvilágított szobában is kiváló fényerejű képet produkál. A nálunk járt TDP-S3 lámpája nagy fényerejű, 2000 ANSI Lumenes, amelyet – az Eco mód bekapcsolásával sötétített szobában élvezhető képet kapva – akár 2000 órán át is használhatunk. Nem beszélve arról, hogy ilyenkor a ventilátor zaja is alábbhagy. A DLP technológia miatt a kézülékből szórt fény távozik, de az kevésbé zavaró. Az optikán viszont a kép körül további fé-

nyek jutnak ki, tehát a készülékhez mindenképpen a képmérettel azonos nagyságú vetítőlapon használatát javasoljuk. A forgó színtárcsás megoldás miatt a szírvárvány effektus is előtűnik, de csak igen korlátozott mértékben. A projektor kezelése minden tekintetben meggyőző, pillanatok alatt optimális képet állíthatunk be akár a távirányítóval, akár a készüléken lévő gombokkal. Megítélésünk szerint ez a mindössze 2,6 kg tömegű projektor elsősorban prezentációkhoz megfelel.

NÉVJEGY

Név: Toshiba TDP-S3

Kategória: projektor

Forgalmazó: Technotrade

Internetcím:

www.technotrade.hu

- + nagy fényerejű, könnyen hordozható
- elől és hátul kiszűrődő fények

2002/8

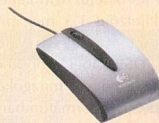
Computer

magazin

projektor

Egér és prezentációs eszköz

Logitech MouseMan Traveler

A kisméretű, fémborítású egér nevében nem véletlenül utalnak az utazásra, ugyanis kifejezetten hordozható gépekhez tervezték. Ennek megfelelően igen kicsi (mindössze 5 cm széles és 8 cm hosszú), könnyű, és a kábele is rövid, hogy ne nagyon gabalgyodjon össze a notebook mellett. Mivel a no-

tesztgépekhez nem szokás egéralátétet hordani, így a golyó helyére egy 800 dpi felbontású optikai érzékelő került. Próbáink során akár a ruháncok vagy a notebook tászkáján is kényelmesen használhattuk az egeret. Szimmetrikus kialakítása miatt mind jobb-, mind balkezeseknek kézre áll. A MouseMan Traveler teteje vérsze hajlított fém lemez, amelyen a szokásos két gomb nem is látszódik, a lemez hajlik annyira, hogy az alattuk lévő mikrokapcsoló érzékeli. Még egy görgőgomb is került az egerre. A notebook mellett szállított egér vezetékét tetszőlegesen hajtogathatjuk, mert olyan speciális anyagból készült, hogy mindig visszanyeri eredeti alakját. Ha pedig valamiért rá szeretnénk kötni az otthoni gépre, akkor azt a mellékelt hosszabbító kábel segítségével tehetjük meg.

A MouseMan Traveler USB vagy PS/2 porton csatlakoztatható a számítógépre. Az egerhez még egy bór tok is jár, ha nem akarjuk csak úgy berakni a notebook táskájába.

NÉVJEGY

Név: Logitech

MouseMan Traveler

Kategória: egér

Forgalmazó: VAR Kft.

Internetcím: www.logitech.com

- + kicsi méret, elegáns megjelenés, kétszeres optikai felbontás
- kár, hogy nem vezeték nélküli eszköz

2002/8

Computer

magazin

egér

Digitális fényképezőgép

Aiptek Mini PenCAM

A *Mini PenCAM* egy egészen kisméretű digitális fényképezőgép, alig nagyobb, mint egy hétköznapi öngyújtó. Hordozhatóság szempontjából valóban első osztályú szerkezet, a tetején elhelyezett kis gyűrű és a mellékelt nyakbaakasztó maddag segítségével kényelmesen viselhetjük utcán is, akárcsak egykor a divatos műanyag pénztárcát. 16 Mb-át beépített memóriájára a legnagyobb felbontásban (1248×960) körülbelül 100 képet rögzíthetünk. A kijelzője 1,3 megapixel. A számítógép merevlemezére való képátvitelről egy USB kábel gondoskodik. Maximum 150 másodperc mozgókép felvételére is képes AVI formátumban, ráadásul egy zűléses állványt is találunk a dobozban, amelyre ráállítva készülékünket, az akár a *webkamera* szerepét is betöltheti. A kis méretből következően van viszont egy hátránya is: nincs beépített vaku, így a fényképezőgép csak szabad térerben, illetve erősen megvilágított szobában

használható. A fenti kiegészítőkön kívül kapunk hozzá használati utasítást, a meghajtószoftvert (és még sok egyéb programot) tartalmazó CD-t, és az *Ulead VideoStudio* nevű programot.

NÉVJEGY

Név: Aiptek Mini PenCAM

Forgalmazó: ATCOMP

Kategória: digitális fényképezőgép

Internetcím: www.aiptek.com

kicsi, hordozható, webkamera is

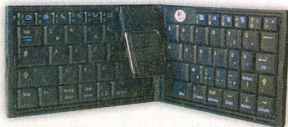
nincs vakuja, így csak jó fényviszonyok mellett használható

digitális fényképező

Billentyűzet

Logitech TypeAway

A Palm kézisámítógépekhez tervezett, pehelykönnyű, zsebben tartható, összehajtható alumínium billentyűzet olyan érzést nyújt a gombok lenyomásakor, ami egy gépeléshez szokott ember számára egyáltalán nem idegen.

Az alumíniumból készült *TypeAway* billentyűzet gombjai lapos gépelési síkot nyújtó, úgynevezett ollós technológiával készültek, amelyet a notebook gépekben is használnak. Kiemelt navigációs billentyűk gondoskodnak a gyakran használt programok gyors eléréséről. A *TypeAway* amerikai angol, francia és német billentyűzet-kiosztásokkal dolgozhat.

A billentyűzet kinyitása után láthatjuk azt a csatlakozó felületet, amelyre a Palm eszközt kapcsolhatjuk. A tartó függőlegesen, kissé megdöntött állásban rögzíti a palmtopot, így gépeléskor olyan érzésűnk

lehet, mintha egy kisképernyős notebookot használnánk.

A *TypeAway* a szokásos billentyűk mellett speciális gombokat is tartalmaz. Ezek egy része a Palm-on található gombokat helyettesíti, de persze még olyanokat is találhatunk, amelyek az egyes alkalmazások gyors indítására, és a szövegszerkesztési műveletek megkönnyítésére szolgálnak.

A Logitech *TypeAway* billentyűzete kompatibilis a Palm m125, Palm m500, Palm m505 és Palm m515 gépekben futó Palm OS 4.1-es és Palm OS 4.0.-ás verzióival.

NÉVJEGY

Név: Logitech TypeAway

Kategória: billentyűzet

Forgalmazó: VAR Kft.

Internetcím: www.logitech.com

kis méret, hagyományos billentyűzetnek megszokott gépelés

leütési érzés, speciális gombokok

billentyűzet

CD-megsemmisítő

Maxell CD-megsemmisítő

Szinte mindenki csak azzal foglalkozik, hogy milyen gyorsan tudjuk elkészíteni CD-lemezeinket az egyre gyorsabb CD-írókkal. Arról viszont sosem esik szó, hogy mi történik azokkal a korongokkal, amelyekre már nincs szükségünk, de mégsem dobhatjuk ki őket, mert esetleg bizalmas információkat tartalmaznak. Kézenfekvő megoldás lehet a CD-k eltörése, ez azonban amellett,

hogy a sok apró szilánk mennyire szemetel, még balesetveszélyes is lehet. A *Napfény Kft.* által forgalmazott „dörzsi” egy kulturált megoldást kínál. A megsemmisítésre szánt CD-t az író felével felfelé a készülék karmai közé kell helyezni, majd a fedőt rátenni, s végül a felső részen párat tekerni. A felső részre szerelt apró fogaskerekek olyan szögben vannak egymáshoz képest, hogy a legkisebb mozgásra is felszántják a lemez felületét. Nagyjából olyan eredményt lehet elérni, mintha egy focipálya közepéről feltékernénk a gypsőnyegyet. A hatás garantált, a CD-olvasók ugyanis nem tudják elkezdeni a lemezek olvasását, mert a művelettel pontosan a fájlok azonosítására szolgáló részt tesszük tönkre.

NÉVJEGY

Név: Maxell

CD-megsemmisítő

Kategória: CD-megsemmisítő

Forgalmazó: Napfény Kft.

Internetcím: www.multimedia.hu

egészen új megoldás

nincs

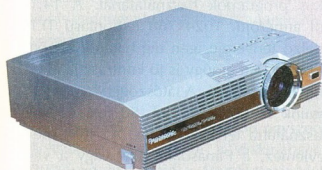

CD-megsemmisítő

Projektor

Panasonic PT-AE100E házimozi-projektor

A Panasonic egyik legújabb házi-mozi-projektort sikerült otthoni körülmények között megvizsgálnunk. Az előző típusokhoz megszólalásig hasonló vetítő fedőlapján néhány gombot találunk, amelyekkel a bemeneti jelforrást választhatjuk ki, valamint a trapéztorzítás digitális korrekciójáról gondoskodhatunk. A készülék billentését gyorszáras talpakkal oldhatjuk meg, de, ha úgy tetszik, még a menünyezetre is felszerelhetjük. A kép nagy részét a projektor a lencse síkja fölé vetíti, így nem kell sokat bibelődnünk az elhelyezéssel. Házimozi-készülék lévén, három, 16:9 képarányú LCD panelt tartalmaz, amelyeket 700 ANSI Lumen fényerejű lámpával világít át. A távirányító használatával választhatunk 4:3 arányú képet, és Panasonic szokás szerint index-képkockát is elhelyezhetünk a két részből álló kép bal oldalán is. A digitális nagyítás már csak dicsérendő ráadás. A sötét szobában kellemesebb kis fényerejű módban a ventilátor is lehallkult, de a tapasztalataink szerint nagy melegben kb. másfél óra múlva néhány percnyi intenzív hűtésbe kezd.

NÉVJEGY

Név: Panasonic
PT-AE100E

Kategória: házi-mozi-projektor

Forgalmazó: Galax Kft.

Internet: www.galax.hu

- + sok állítási lehetőség, igen jó kontrasztarány
- a halk mód csak két óráig tart

Alaplap

Intel D845GLADL

Elsőként természetesen az Intel gyártóról került le azok az alaplapok, amelyek a Pentium 4-es processzorok mellett már a 478 pines Celeronok fogadására is képesek. Közülük elsőként a D845GLADL jelzésű eszközt vettük szemügyre. A microATX kiserelésű alaplapot az Intel 845GL lapkakészlet bírja munkára, amely több újítást tartalmaz az elődjéhez képest: a chipkészletbe integrálták az Intel Extreme Graphics jelzésű AGP videovezérlőt, amely – a 3D-s teljesítményét tekintve – nagyjából egy GeForce2 MX-hez hasonlóan teljesít. Fajlaltuk viszont, hogy AGP portot nem he-

lyeztek el az alaplapon. A déli híd immár USB 2-es interfésszel szerelt eszközök csatlakoztatását is lehetővé teszi (4 port áll rendelkezésre). Ha hálózati alkalmazásokat is használni szeretnénk, jó szolgálatot tehet az integrált Intel Pro/100 hálózati vezérlő. Nem változott viszont a 100 MHz-es FSB, az ATA-100 vezérlő, az AC'97 Codec és a DDR típusú memóriák (maximum 2 Gbájt) támogatása. Az alaplapra 3 év jótállást adnak.

NÉVJEGY

Név: Intel D845GLADL

Kategória: alaplap

Forgalmazó: Fefo

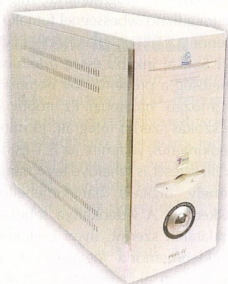
Internetcím: www.fefo.hu,
www.intel.com

- + USB 2.0 támogatása, hálózati kártya
- nincs AGP port

PC-konfiguráció

Erbert plusz Gericom P4 konfiguráció

ságában. A legutóbbi tesztünkben járt kapott Feel-IV házban egy Pioneer DVD-116 típusú optikai meghajtó, valamint egy villámgyors és nagyon halk Seagate Barracuda IV, 40 Gbájtos merevlemez dolgozott. A modem, hálózati kártya, valamint az SB Live! 5.1 hangkártya már csupán a PC széles körű felhasználhatóságát növeli. Tesztjeink a SiSoft Sandra 2002, 3DMark 2001SE, valamint a PCMark 2002 volt, ezek közül kiemelnénk a 3DMark 11125-ös Overall pontszámát a tesztprogram alapbeállításai mellett, valamint a PCMark 697-es memóriakezelési pontszámát.

A sebesség az egyik legfőbb ismérve annak a számítógép-konfigurációnak, amely hangzatos nevet nem, de kiváló paramétereket kapott első összeállításánál. A konfiguráció SiS alaplapra épül, hiszen az Intel (még?) nem hajlandó belépni a DDR memóriák frekvenciaharcába. Az ár-teljesítmény viszonyban is jó alaplapon tesztlaborunk egyik leggyorsabb, 2,6 GHz-es Pentium 4 processzora dolgozott. A grafikus kártya nVidia GeForce4 Ti4600 alapú, 256 Mbájt memória társa-

NÉVJEGY

Név: Erbert plusz Gericom
P4 konfiguráció

Kategória: számítógép-konfiguráció

Forgalmazó: Erbert plusz Gericom

Internet: www.erbert.hu

- + kiváló teljesítmény, jól megválasztott alkatrészekből
- nehéz

WEBSHOX PER4MANCE

Gép a táskában

Eddig nem látott méretben növekszik a notebookpiac, ami persze érthető, hiszen a hozzá kapcsolódó technológiák is egyre könnyebben elérhetőek. Örömmel üdvözöltünk tehát a tesztlaboratóriumunkban egy viszonylag olcsó, ám annál nagyobb tudású hordozhatót.

Eddig a tökéletes minőségű LCD-k tették ki a hordozható gépek árának nagyobb részét, holott egy asztali gépnek is megfelelő, de azért szerényebb felbontású LCD panel használatával is megbízatosan versenybe lehet szállni. Ezt teszi az ACOMP is, maga mögött tudva az elmúlt tíz év eladásokban szerzett tapasztalatait, no meg az idén megszerzett kizárólagos jogot a GERICOM notebookjainak magyarországi forgalmazására.

Ezek az Európa-szerte ismert és elismert, kiváló minőségű számítógépek Ausztriában készülnek, s az igény szerinti konfigurációváltoztatást itthon végzik el. A linzi székhelyű GERICOM nemcsak a saját kereskedelmi hálózatát veszi igénybe szerte a világon, hanem a nagy bevásárlóközpontok (MediaMarkt, Metro stb.) kihelyezett számítástechnikai boltjaiba is teríti notebookjait. Talán nem kell mondanunk, hogy az ACOMP is több, a fent említett helyekre beszállítja a gépeket.

A tesztünkre érkezett Webshox Per4mance jelen pillanatban a közepesen hordozható, nagy felszereltségű kategória tagja, s nevében hordozza főbb jellemzőit: nevének előtagja az internete felkészített (belső modem, hálózati kártya) gépre, utótagja pedig a nagyteljesítményű Pentium 4 processzorra utal. Az alapot az olcsó, vi-

szont a kiváló teljesítménye miatt népszerű SIS 650-es chipkészlet szolgáltatja, amelyen közös memóriát használó integrált videokártya, videokimenet és FireWire csatlakozó is helyet kapott. A notebookban egyre inkább domináns szerepet betöltő Pentium 4-et és DDR memóriát a SIS chipset jó teljesítménnyel támogatja, és persze az integrált kiegészítők terén sem kell szégyenkeznie a gépnek. Az integrált videokártya a hordozható gépek közép-felső kategóriájába sorolható, ami azt jelenti, hogy az irodai alkalmazások kifogástalanul, míg a játékok elfogadható sebességgel futnak rajta. De ki lenne az, aki egy notebookot játékokra vásárol? Sokkal inkább ésszerű felhasználási lehetőség a prezentációk bemutatása, vagy a „mozgó” házimozsi. Ez utóbbit szolgálja a szokás szerint integrált, jó minőségű videokimenet, valamint az 5.1-es hangszórók illesztését is lehetővé tevő hangkártya, amely digitális hangkimenettel is büszkélkedhet. A videokártya sebességét, tapasztalataink szerint, ilyen esetekben a kevés vidoememória fogja vissza, jelen esetben viszont akár 64 Mb-ot DDR memória is választható. Ha a szükség úgy hozza, akkor a filmeket a beépített, jó minőségű hangszórókon is hallgathatjuk, hiszen az akkumulátor egy hosszabb film végéig is kitart.

De ne ragadjunk le a szórakozásnál, hiszen egy barátságos áron kínált hordozható számítógép nem csak erre jó! Valószínűbb, hogy egy cég fogja megvásárolni otthon is dolgozó munkatársainak, ezért lényeges, hogy a munkába érkezés és az érdemi munka megkezdése között ne teljen el sok idő. A 10/100 megabit sebességű integrált hálózati kártya, szinte már kötelező tartozék. A különleges igények kielégítését célozza a beépített modem (hiszen nem mindenhol van hálózat), valamint a FireWire interfész. Ez utóbbit tipikusan a videodigitalizálás, de persze a szkennelés, a CD-frás feladatai is megoldhatóvá válnak. Ha netán még ennél is tovább mennénk – mondjuk a vezeték nélküli hálózat felé –, akkor a PCMCIA aljzatot kell igénybe vennünk. A bővíthetőségre, használhatóságra tehát nem lehet panaszra integrált Pentium 4 hőjének egyenes elosztása pedig a dolgozó kezét is előnyösen melegíti.

Tesztjeink alapján a gép jól viselkedik mind irodai, mind számításgépes és grafikus programok használatánál. A 14,1 col átmérőjű, 1024x768 felbontású TFT kijelző fényereje igen tág határok között állítható, ám amúgy is jó kontrasztja alig-alapig változtatható. A látószöge – tapasztalataink szerint – kb. +/- 50 fok, egyéni használatra tehát tökéletes. Az IBM meglevlez, a Panasonic CD- vagy a választható DVD-meghajtó kiváló teljesítményű perifériák, az induló 256 Mb-ot memóriára pedig a legtöbb alkalmazás gond nélküli használatát lehetővé teszi.

A GERICOM Webshox Per4mance az utóbbi idők egyik legjobb ár-teljesítmény arányú készüléke, ám a piaci igények között újabbak már nemcsak az olcsó hordozható gépek, hanem a szélesebb körű szolgáltatások és a személyre szabottság igénye nagyobb mértékben jelennek meg. A Webshox pedig vállalja a megmérettetést...

(További információ: www.acomp.hu)

(X)

DISK MANAGER 2000

XXL-es merevlemezek

Disk Manager 2000
A programot CD-/DVD-mellékletünk Cikkek/Disk Manager könyvtárában találhatják.

Emlékszünk még a régi reklámra? „Nem fér be az új bútor a régi házikónkba” – panaszkodtak a medvék. Hasonló helyzettel találkozunk a felhasználók, amikor régebbi számítógépüket új merevlemezrel akarják bővíteni, ám a manapság kapható 20-40-60-80 Gb-ás „monstrumokat” nem tudják használni vásárlás után.

A bevezetőben említett gondnak két oka lehet: a régebbi gépekben található BIOS nem kezeli a 8 Gb-ánál nagyobb lemezeket, illetve a használt operációs rendszer fájlrendszere nincs felkészítve a nagy merevlemez kezelésére. Sajnos a szaküzletekben kevés segítséget kapunk a probléma megoldásához. Őt botban is próbálkoztunk, de a megkérdézett „szakemberek” azt a választ adták, hogy cseréljünk alaplapot, vagy – jobb esetben – frissítsük az operációs rendszerünket.

Ha mégis úgy döntünk, hogy maradjunk a megszokott gépünkön és kedvelt rendszerünk nem kívánjuk lecserélni, akkor is van megoldás: a *Disk Manager 2000* program.

Telepítés

A program telepítése nagyon egyszerű. Töltsük le a gépünkre a *diskmanager-2000.exe* fájlt, majd a *Start/Futtatás/Megnyitás* ablakból futtassuk a programot. A

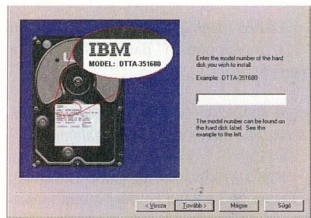
A *Disk Manager 2000* részletes útmutatót ad új merevlemez telepítéséhez

telepítő felmásolja a szükséges fájlokat, majd megkérdezi, hogy automatikusan futtassa-e indulás után a *Disk Manager*-t, vagy mi kívánjuk elindítani azt. Ezután a gép újraindítását kéri. Készíthetünk olyan indítólemez is, amely DOS-os programként is futtatható, ekkor nincs szükségünk a Windowsra. Ilyenkor a *dm955.exe* fájlt kell indítanunk, és a program egy üres floppylemez is kér.

A program futtatása

A gép újraindítása után a *Start/Programok/Disk Manager 2000* menüpontból, vagy a munkalapról elhelyezett ikonra kattintva is elindítható a program. Indulásakor figyelmeztet bennünket, hogy minden más programból ajánlatos kilépni a futtatása előtt, és ezt a saját érdeklődésünkben tartjuk is be.

A főmenüből válasszuk a *Setup New Drive (Új merevlemez beállítása)* menüpontot. Itt meg kell adnunk a merevlemez típusát, amely a lemezcímkén olvasható. Ha elég gyorsak voltunk, és már be is szereltük a gépbe az új lemezt, akkor bizony ismét szétszedhetjük. Ha nem pontos adatot adunk meg, a program megpróbálja felismerni a merevlemezünket, majd az eredménytől függően egy *testreszabott telepítési útmutatót* generál. Ezt célszerű kinyomtatni, mert utána megint újraindítás következik. Az elkészült útmutató egyébként roppant intelligens, kár, hogy csak angol nyelven hozzáférhető. Közli, hogy me-

A lemezegység beépítése előtt jegyezzük fel annak típusát

lyik csatlónál talált új merevlemez, képekkel illusztrálva bemutatja, hogyan kell beállítani a jumpereket, mit változtassunk a *CMOS-Setup*-ban, hogyan szereljük be a merevlemez, és végül az esetlegesen előforduló problémák megoldásait taglalja. A *Disk Manager 2000* automatikusan formázza a létrehozott partíciókat is.

Szükség esetén a bootolás után elindíthatjuk a DOS-os *DiskManager* programot, amellyel karakteres felületen végeztethetjük el a partícionálást vagy a lemez formázását. Ez elsősorban akkor indokolt, ha például 4.51-es verziószerű *Award BIOS*-unk van, mert ilyenkor gond lehet gépünkben a grafikus felület indulásakor. Ezt az

Hasznos címek

Minden jelentősebb merevlemezgyártó kínál megoldásokat a tárgyalt problémára:

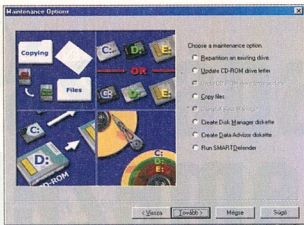
<http://www.storage.ibm.com/hdd/support/dm2kwin.htm> – *Disk Manager 2000* letöltése

<http://www.seagate.com/support/disc/drivers/discwiz.html> – *DiscWizard* letöltése

<http://www.maxtor.com/Maxtor-home.htm> – *MaxBlast Plus II* letöltése

említett kis DOS-os program egy úgynevezett DDO (Dynamic Drive Overlay) eszközmeghajtó bootrekordba való telepítésével oldja meg. A részletes leírást a főmenüből kiválasztható Sűgő-ban találhatjuk. Egy dologra ügyeljünk: mivel a program az elsődleges merevlemez bootrekordjába települ, ha ott más bootmenedzsert talál, felülírhatja azt.

A főmenü másik fontos lehetősége a Maintenance (Karbantartás), ekkor az alábbi lehetőségek közül választhatunk:

1 Létező meghajtó újrafelosztása. Ebben a menüpontban partícionálhatjuk a merevlemez.

2 A CD-ROM meghajtó jelének aktualizálása, illetve ennek visszaállítása.

3 Fájlok másolása. A megadott forrásmeghajtóra a kijelölt célmeghajtóra másolja az összes állományt. A céllemeznek üresnek, és legalább a forrással azonos vagy annál nagyobb méretűnek kell lennie.

A „Karbantartás” menüpont sok hasznos műveletet rejt

4 Disk Manager lemez készítése. Indítólemez készíti a programhoz.

5 Adat-tanácsadó lemez készítése. Ebben a menüpontban elkészíthetjük azt az indítólemez, amelynek a segítségével elindítható a Data Advisor segédprogram.

6 A SMART Defender program futtatása. A SMART Defender program funkciója az esetleges merevlemezhibák korai jelzése.

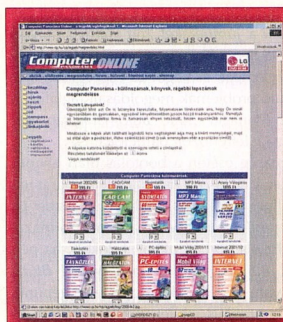
FEHÉR PÉTER

ÖSSZEGRÉS

AMD-K6/2 300 MHz-es gépünket szerettük volna bővíteni egy nagyméretű merevlemezrel, amely főként videóállományok tárolására szolgálna, de emellett lexikon CD-k is felférnének teljes terjedelemben erre a háttértárra.

A választás egy IBM gyártmányú merevlemezre esett, s a www.ibm.com címen keresgélve akadtunk a *Disk Manager 2000* programra, amelynek a segítségével a régebbi BIOS-ok korlátjai is átléphetővé váltak.

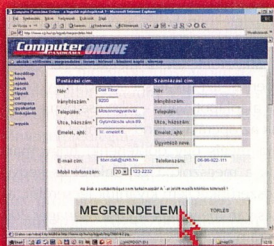
A program lépésről lépésre végigvezeti a felhasználót az új merevlemez telepítésén, és megoldást nyújt az említett korlátok kezelésére. A szoftver az *Ontrack Data International Inc.* Terméke, használatához *Windows 95/98/Me, Windows 2000* vagy *Windows NT 4* operációs rendszer szükséges.

Egyszerűbb rendelés -

RENDELJEN NETEN

a www.computerpanorama.hu/megrendeles címen!

DIGITÁLIS FOTÓTECHNIKA
A HIVATALOS MAGYARORSZÁGI KODAK ÉS DATAFAB DISZTRIBUTOR

DIGITÁLIS TECHNIKA Kft.
 Budapest, 1149 Egressy út 5.
 T.f.: 221-6779, 221-6772
 Győr, 9024 Nagy I. u. 35.
 T.f.: 96517-500, Fax: 517-501
www.dct.hu foto@dct.hu
 AFA nélküli árak!

Kodak Professional DATAFAB Nikon

EASYSHARE RENDSZER EGYSZERŰEN DIGITÁLIS USB DOKKOLÓ ÉS TÖLTŐ

DIGITÁLIS HÁTFALAK KOMPROMISSZUM NÉLKÜL SLR FÉNYKÉPEZŐGÉPEK

KÁRTYAOLVASÓK SOKOLDALÚ MULTIMÉDIA LEJÁTSZÓ

FILMSZKENNEREK NAGY TUDÁSÚ FÉNYKÉPEZŐGÉPEK

16 MegaPixel

FELBONTÁS 1,3 - 2,3 - 3,3 - 4 MegaPixel

AR 59.992 - 169.992 forint

29.992 forint

6.992 forinttól

RENDELHETŐ! CSAK 679.992

D100 6MP

SUSE EMAIL SERVER II

Levelezőszerver a vállalatnál

A CD-/DVD-mellékletünkön is megtalálható SuSE eMail Server II-vel gyerekjáték egy teljes értékű levelezőszerver berendezése, amely megoldhatja a kis- és középvállalatok külső és belső levelezését, és még a titkosított csatornán történő távoli elérést is támogatja.

Leginkább a kis- és középvállalkozások riadnak vissza a saját levelezőszerver működtetésével járó, vélelmezett magas telekommunikációs költségektől. Pedig egy levelezőszervert akár betárcsázós, internetes kapcsolat mellett is megbízhatóan működtethetünk, mert az ilyen szerver képes arra is, hogy összegyűjtse a vállalat kimenő leveleit, és előre meghatározott időközönként továbbítsa azokat a szolgáltató felé. Ez utóbbi azután elvégzi a kézbesítést. Mivel a kapcsolat pedig már úgyis él, a levelezőszerver egyúttal le is tölti a beérkező leveleket. Ha a vállalat, esetleg az otthoni felhasználó általánosan internet-elérést használ, netalán fix IP-címmel, a dolog még egyszerűbbé válik. Ilyen esetben a szerver 24 óráig kapcsolattal rendelkezhet, és késedelem nélkül elvégezheti a levelek fel- és letöltését.

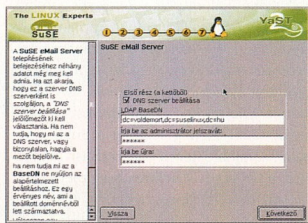
A levelezőszerver telepítéséhez a lemezmelékleten található *SuSE eMail Server II* mellett szükségünk lesz egy leveleződomainre is. A legtöbb vállalatnak van is ilyen, de ha nem volna, minimális költségen bármely internetszolgáltató vagy regisztrátor bejegyez egyet. Az internetre történő csatlakozást vagy egy meglévő IP-útválasztón keresztül oldjuk meg (bérelt vonali internet, meglévő LAN-hoz csatlakozás), vagy egy hálózati modemcsatlakozás csatlakozunk (kábelmodem, ADSL modem, ISDN NT), esetleg a SuSE Linux eMail Servert futtató géphe szerelünk egy ISDN- vagy egy modemkártyát.

Az eMail Server II telepítése

A SuSE levelezőszerver egy saját, kizárólagos gépben érzi leginkább jól magát. Vállalati környezetben a levelezőszerver tipikus helye a tűzfalon belül, a demilitarizált övezetben van. Kisebb hálózatok esetében a levelezőszerver az IP-útválasztó szerepét is betöltheti. Ebben az esetben a tűzfalnak is ezlen a gépen kell futnia. A legjobb persze, ha minden szerver külön gépen üzemel.

Alaptelepítés esetén a szerver az operációs rendszerrel együtt körülbelül 400 Mb-ot helyet igényel a merevlemezben. Célszerű tehát legalább két Gb-ot meghajtott áldoznunk a levelezőszervernek.

A SuSE ismerőinek nem okozhat gondot a telepítés, hiszen pontosan úgy zajlik, mint bármely modernbb SuSE disztribúció esetében. A kezdők kedvéért a következőkben röviden áttekintjük a telepítés folyamatát. Ha induláskor nem tudjuk eldönteni, hogy pontosan milyen szolgálta-

LDAP beállítás a YaST2-ben telepítéskor

SuSE eMail Server
A cikkben szereplő programot CD-/DVD-mellékletünkön találhatják.

SuSE Linux eMail Server 3.1

A lemezmelékletünkön található eMail Server II lehetőséget ad számunkra, hogy ingyenesen beelkösztöljunk a SuSE professzionális termékeibe. Kétségtelen viszont, hogy ennek során csak magunkra számíthatunk: a SuSE nem nyújt támogatást ehhez a verzióhoz.

Nem úgy a most megjelent *SuSE Linux eMail Server 3.1* esetében! Megvásárlásával együtt egyéves rendszerkarbantartást is kapunk. A vételár magában foglal egy aktív szoftverkarbantartást is, ami 12 hónapig ad garanciát, hogy a szerver mindig naprakész állapotú legyen. Ezt a szolgáltatást meg is lehet hosszabbítani. A SuSE eMail-en keresztül haladéktalanul tájékoztatja a felhasználókat a legfrissebb frissítésekről és javítókészletekről, amelyeket FTP-vel le lehet tölteni, és a YaST2 segítségével akár melyik nem szakember is könnyedén telepíthet.

Részletek a www.suselinux.hu/termek/uzleti_termek/email_server3 weboldalon találhatóak.

tásra van szükségünk, nyugodtan hagyjuk ki ezeket. Valamennyi funkció utólag is beállítható.

Szokás szerint a levelezőszervert is a grafikus SuSE eszközzel, a YaST2-vel telepíthetjük. A *loading intrud...* és a *loading Linux...* üzenetek után fellép a rendszer. A telepítő először néhány adatot gyűjt össze, mint például a használt egér vagy billentyűzet típusát. Időzőnának *Európa / Magyarország* adjunk meg, és célszerű a *GMT szerinti időbeállítás*. A *Tovább* gomb segítségével juthatunk át a

következő párbeszédpanelre. Ezután a merevlemez konfigurálása jön. Ha az egész merevlemez erre a célra szánjuk (ami célszerű), akkor csak kattintsunk a *Tovább-ra*, s a SuSE magától partícionálja és formázza a meghajtót. Ha ezt a műveletet kézzel akarjuk elvégezni, szánjuk megfelelő nagyságú lemezerületet a */var* könyvtárnak. A SuSE ugyanis ebben helyezi el a helyi levelezőadatok és a napló-fájlokat. A rendszertöltő beállításait is változtatás nélkül nyugtázzhatjuk a *Tovább* megnyomásával, ha a SuSE az egyetlen rendszer a szervergel. Ez után kezdődik a tényleges telepítés, ami, a géptől függően, néhány perctől akár fél óráig is tarthat.

A hardver beállítása

A telepítés befejezése után lássunk a hardverkomponensek beállításának. Ekkor állítjuk be a grafikus *XFree86* adatait. Rendszerint a SuSE magától felismeri a gépben lévő grafikus kártya paramétereit, és azt, hogy hogyan működik optimálisan együtt a monitorral. A monitor esetében jó, ha a kezünk ügyébe tesszük a kézikönyvét, hogy adott esetben pontosan be tudjuk állítani a képráfrészlet frekvenciát. Adjuk még meg az elvárt felbontást és színmélységet. Ha a grafikus eszköz beállítása problémát jelent, „gyalogszerrel” is elin-

Átítható és egyszerű az eMail Server beállítása

tézhetjük az a *SaX* nevű program segítségével. Fontos tudni, hogy a szernekek egyáltalán nincs szüksége grafikus felületre, ezért a legjobb ki is hagyni a teljes lépést. Ekkor a szerver üzemeltetését egy webböngésző segítségével, a munkaállomásunkról kell majd elvégeznünk, ami a legkényelmesebb megoldás, és nem is terheli fölöslegesen a szervet, azon kívül biztonságosság szempontjából is a legjobb választás.

A hardverbeállítások befejező lépéseként lássuk el a megfelelő értékekkel a hálózati kártyát. A hálózati kártyát a SuSE magától megtalálja. Nekünk csak az IP-cím és néhány egyéb érték megadása a feladatunk. A *Tovább* megnyomása után jutunk a gépnév és a domain megadásának a paneljére. Ha ezeket a fix IP-címes csatlakozással együtt béreljük a szolgáltatóunktól, akkor adjuk meg azokat az értékeket. A domain nevet szabadon megválaszthatjuk. Célszerű lehet például a *cegnev.local* vagy valami ehhez hasonló. Amennyiben nem lehetséges a kívánt név és domain értékek megadása, ezeket a telepítés után kell megtennünk.

A levelezőszerver beállítása

A levelezőszerver beállítása két lépésben, két párbeszédpanelen történik. Az elsőben már be van jelölve a *DNS szerver beállítása* jelölőmező. Egy helyi DNS szerver felgyorsíthatja az IP-címek feloldását. A DNS szerver karbantartása persze fáradságos is lehet. Ha nincs időnk arra, hogy jobban elmélyedjünk a kérdéskörben, inkább válasszuk a szolgáltató DNS-szerverét.

Az LDAP Base-DN, azaz az LDAP címtárrendszer gyökérpontja az LDAP szerver gépnévéről és a domain egy részéből áll elő. Ezt lehetőség szerint ne változtassuk meg. Ha viszont itt a *dc=linux, cd=local* bejegyzést látjuk, és a gépnek konkrét, nevet kell adnunk, írjuk be ide a kívánt nevet akkor is, ha majd csak később, a telepítés után fogjuk a gép nevét megadni.

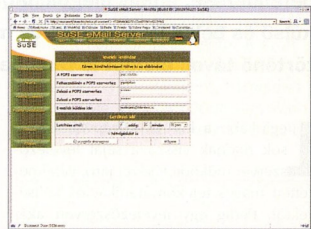
Végezetül adjuk meg a levelezőszerver adminisztrátori jelszavát (pl. *titkos*). Az ehhez tartozó felhasználó-azonosítót (*mail-admin*) a SuSE automatikusan beállítja. Ez a felhasználó kapja meg az adminisztratív tartalmú leveleket, amelyeket a rendszer közöl. A második párbeszédpanelben meg kell adnunk a vállalatunk nevét vagy más fantázianevet. Legvégül adjuk meg a kívánt országot és kattintsunk a *Befejezés* gombra.

Ha a befejezést követően, a konfigurációs fájlok összeállításánál során valamilyen hibahírdetést kapunk, az legtöbbször hibásan beállított hálózati paraméterek következménye lehet. Ekkor a beállításokat újra kell kezdenünk. Esetleg segíthet a SuSE interneten található termékátogatási adatbázisa, a www.sdv.suselinux.hu címen.

Miután a levelezőszervert a **Ctrl+Alt+Del** billentyűkombinációval újraindítottuk, indítsunk el egy *kiszemelt* munkáallomá-

son egy webböngészőt, és a címsorba írjuk be a szerver IP-címét, vagy ha egy DNS-t megfelelően beállítottunk, akkor a szerver nevét. Most meg fogjuk adni a felhasználókat, a postafiókokat, elvégezzük a beállításokat, végül lezárjuk a műveletet. Ehhez kattintsunk a *Beállítás felület* alatti *Belépés* linke. Lépjünk be a *cyrus* bejelentkező azonosítóval és adjuk meg az alapjelszót (titkos). Ha a beállítófelület nem magyarul jelenkezik be, kattintsunk a jobb felső sarokban látható zászlóra.

Először állítsuk be azt a maximális tárolóterület méretet, amely az egyes felhasználók postaládájának rendelkezésére áll. Az értéket Kbájtokban adhatjuk meg az *IMAP*

A levelek letöltése is egyszerűen testre szabható

beállítások menüpont alatt. Alatta adjuk meg százalékos formában annak a küszöbnek az értékét, amelynek az elérésekor a felhasználó figyelmeztetést kap.

Ha a levelezőszerverünk készen áll a levelek küldésére és fogadására, akkor már csak a felhasználók hiányoznak. A főmenüből válasszuk a *Felhasználói beállítások* pontot. Figyeljünk arra, hogy minden csillaggal jelölt rovat ki legyen töltve.

Mindkét rovatban kerüljük az ékezetes betűket. Figyeljünk arra, hogy a bejelentkező azonosítókat jól követhető szisztema szerint határozzuk meg. A túl rövid azonosítók, mint például a monogramok, komplikációkhoz is vezethetnek. Néhányan tíz felhasználóig célszerű lehet a *cskutas* alakú azonosító, tehát a vezetéknevét hét első és a keresztnév első vagy első két karaktere. Jelszónak egy *általános jelszót* adjunk meg, és utasítsuk a felhasználókat annak azonnali megváltoztatására. A változásokat mentjük a *Létrehozás* gombbal, és járjunk el hasonlóképpen a többi felhasználó esetében is.

(A SuSE eMail Server használatáról további tudnivalókat találunk 2. CD-mellékletünkön.)

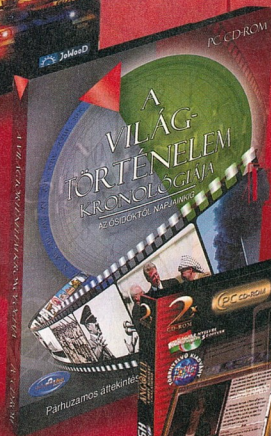
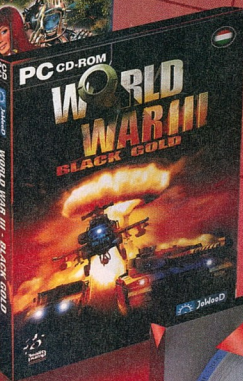
CSÁBÍTÓ AJÁNLAT!

Előfizetés

+ ajándék

= 10 990 Ft

Fizessen elő a
CD-melléklettel
megjelenő
Computer
Panorámára
1 évre
10 990 Ft-ért,
és válasszon egyet
ajándékaink közül.

Az akció a készlet erejéig érvényes!

Részletes leírás az ajándékokról: www.computerpanorama.hu/akcioi

Megrendelhető a 456-6964-es telefonszámon, vagy a terjesztes@cpanorama.hu e-mail címen,
illetve weboldalunkon (www.computerpanorama.hu/akcioi).

DVD-lejátszók

A cikkben szereplő ingyenes programokat CD-/DVD-mellékletünk Cikkek könyvtárában is megtalálhatják.

Május óta már DVD-melléklettel is megjelenik újságunk, hiszen egyre több olvasónknak van már DVD-meghajtója, s bizonyára nem kevesen vannak, akik mostanában szánják rá magukat DVD-olvasó vásárlására. Persze a DVD-filmek megtekintéséhez egy lejátszószoftverre is szükség van. Éppen ezért ebben a hónapban több ilyen programot is megvizsgáltunk, azzal a nem is titkolt szándékkal, hogy valamilyen olvasónk ki tudja választani a számára legmegfelelőbbet.

SZOFTVERES DVD-LEJÁTSZÓK

Komputer-mozi

Szoftveres DVD-lejátszáson azt értjük, hogy egy DVD-olvasóval felszerelt számítógéppel mindenféle kiegészítő hardver (például MPEG-2, illetve Dolby Digital dekódoló) nélkül egy program segítségével juttassuk le a lemezeket. Ilyenkor a filmek dekódolását a lejátszószoftver végzi, leterhelve ezzel a számítógép processzorát. Persze a mai, viszonylag nagyteljesítményű asztali PC-k esetében ez már járható útnak bizonyul.

Tesztünkben igyekeztünk összegyűjteni a legelterjedtebb programokat. Akadnak köztünk kereskedelmi forgalomban lévő termékek és díjmentesen letölthető freeware-ek is. Ráadásul nemcsak Windows platformra írt lejátszókat, hanem négy linuxos szoftvert is bemutatunk.

Tesztünkről

Ehhez a teszthez nem tudunk felhasználni olyan segédprogramokat, amelyek objektív adatokkal szolgáltak volna az egyes programokról. Leginkább *szubjektíven* értékeltük az adott szoftver sebességét, a lejátszás sebességét, erőforrásigényét, ergonómiáját, illetve tudását. Természetesen szerepet kapott az is, hogy mennyire nehezen telepíthető a program, illetve hogy mennyi helyet foglal a merevlemezben.

A teszthez egy – a processzor tekintetében – meglehetősen szerény konfigurációt használtunk (433 MHz Celeron). Ennek az volt a legfőbb oka, hogy az ilyen hardver esetén sokkal szembetűnőbbek a programok közötti sebes-

ségbeli különbségek, mint egy GHz-es erőműnél, ahol tulajdonképpen semmit sem lehetne észrevenni. Ugyanazon a hardveren teszteltük mind a windovsos, mind a linuxos programokat.

DVD-olvasónk az egyik gyorsstesztünkben is bemutatott *Sony DDU1621* volt, amely mindkét operációs rendszer alatt kiválóan működött, külön drájer telepítése nélkül.

A pontszámokat három szempont szerint adtuk. A *sebesség* önmagáért beszél, az *ergonómiába* tartozik a telepítés nehézsége, illetve a program kezelhetősége (mennyire állnak kézre az egyes funkciók), a harmadik és egyben az egyik legfontosabb szempont pedig a *szoftver tudása* volt.

Windowsos lejátszók

Ha Windows rendszeren szeretnénk DVD-filmeket lejátszani, az általunk kiválasztott program mellé telepítenünk kell a *DirectX* – lehetőleg legfrissebb – verzióját (jelenleg a 8.1-es), ez tartalmazza a *DirectShow*-t, amely szabványosított DVD-Video (és MPEG-2) támogatást kínál. A szoftveres kódoláslól természetesen a lejátszóprogram gondoskodik, de a megjelenítéshez minden esetben a *DirectX*-re van szükség.

A legtöbb program kereskedelmi termék, a használatáért fizetnünk kell, azaz vagy az interneten, vagy üzletben kell őket megvásárolnunk. Ezeknek általában csak a kipróbálásra szánt (trial) verzióját tudtuk megvizsgálni.

A windowsos lejátszók teszteléséhez operációs rendszerként *Windows 98 SE*-t használtunk, amelyre a *DirectX 8.1*-es verziót telepítettük. A gépben egy *Geforce2 MX400*-as videokártya üzemelt, amelyet az *nVidia* legfrissebb drájerével hajtottunk meg. Kivételt az *ATI* lejátszója jelentett, amelyhez egy *ATI Radeon 8500*-ast használtunk, bár egyéb kártyákkal is kompatibilis. Az összes windowsos lejátszóprogram támogatta az olyan (ma már) alapvető funkciókat, mint a DVD-lemez menüjében való navigálás, a hang, illetve a felirat nyelvének a beállítása, a kameranézet váltása, a lemez fejezetei közötti váltás, a léptetés, a gyorsle-

játszás, a többszoros hangkártya támogatása, ezért ezeket nem említjük meg külön-külön minden típus esetén. A rendelkezésre álló szűk terjedelemben inkább a programok különlegességeire, esetleg gyengeségeire szeretnénk felhívni a figyelmet.

POWERDVD XP 4.0

Tesztünk egyik legnagyobb tudású lejátszója a *PowerDVD*. A program kereskedelmi termék. A *Szoftver ABC* segítségével lehetőségünk nyílt kipróbálni a tel-

jes, dobozos verziót. Amint a nevéből is kiderül, már a *Windows XP*-t is támogatja. Egy igen vastag, bőséges segítséget nyújtó felhasználói kézikönyvet és néhány program demovaltozatát (*Power VCR II*, *StreamAuthor* stb.) is mellékelik hozzá. A program első indításakor be kell állítanunk meghajtónk régiókódját. Támogatja a DVD, a DVD-RW/DVD-RAM, a VCD,

az SVCD és a zenei CD-lemezek lejátszását. Felkészítették a DTS, az LPCM, az MPEG-2 Audio és a Dolby Digital hang-sávok olvasására is. A kezelőfelület (amelyet különféle skinkek díszítettek) rendkívül kényelmes, minden gomb funkciója magától értetődő. A film egyes részreire „könyvjelzőt” tehetünk, amelyeket a program egy listában elraktároz, és így bármikor vissza tudunk lépni az adott jelenethez. Sajnos ezeket a jelzőket kikapcsol a program elfelejti. Lejátszás (ami mellesleg teljesen akadozásmentes volt, még teljes képernyőn is) közben is módunkban áll fényerőt, kontrasztot változtatni, akár manuálisan, akár a négy „gyári” beállítás valamelyikét kiválasztva. A filmből képeket is kilopatunk, ezeket a program BMP formátumban menti el. Lehetőségünk van még egy személyre szabható tálcá használatára is, amelyen elérhetővé tehetjük a legfontosabb pozícionáló funkciókat, így ezek használatához nem kell előhívni a teljes kezelőfelületet.

WINDVD 4.0

A *WinDVD* próbaverziója 45 napig korlátozás nélkül használható. Igényli a *DirectX 8.1*-et, ennek hiányában nem is hajlandó települni a gépre. Indítás után felajánlja DVD-olvasónk régiójának a beállítását. Meg kell jegyeznünk, hogy a program kezelőfelülete – kezelhetőség szempontjából – *telitalálat*. Minden

A DVD-lemezek másolásvédelme

A DVD-knél használt védelmi és ellenőrző rendszerek összefoglaló neve a *Content Protection System Architecture* (CPSA, tartalomvédő rendszer-architektúra). A lemezekben többféle védelem található, mi csak a két legfontosabbról teszünk említést. Az *analóg másolásvédelemért* a *Macrovision* vagy egy hasonló áramkór a felelős, amelyet az újabb asztali DVD-lejátszókból vagy a számítógépből található videokártyák kompozit és/vagy S-Video kimenetébe kötelezően beépítenek. (Azok a videokártyák, amelyek tévékimenete nem támogatja a Macrovision, nem működnek kódolt filmekkel.) Ez az áramkór úgy módosítja a kimenő videojelet, hogy megzavarja a felvevő videomagnó szinkronizációját, így a képmínőség elromlik. A korongok olyan biteket tartal-

maznak, amelyek megmondják a lejátszónak, hogy kapcsolja-e be a Macrovisiont, és ha igen, akkor a kép melyik részét védje.

Mivel a DVD-lemezeknél a digitális másolat veszélye is fennáll, a DVD-szabványba rögzítettek egy alaposabb védelmi rendszert is, ez a *Content Scrambling System* (CSS, tartalom zavaró rendszer). Ez titkosítja a lemezen található adatot és hozzáférési hitelesítést is végez, ezzel akadályozza meg a videofájlok közvetlen másolását. Minden CSS licenchez egy kulcs jár. Összesen 400 kulcs létezik, amelyet minden CSS kódolósú lemezre feltesznek (természetesen a visszaféjtéshez szüksége kulccsal együtt). Egy licenccet pedig úgy érvénytelenítenek, hogy a később megjelenő lemezekre már nem

rögzítik az adott licenccel. Az asztali DVD-lejátszóknak van egy CSS áramkór, amely, a licenccében előírt titkos algoritmus szerint, kinyeri a lemez „bevezető” szakaszából a dekódoláshoz szükséges kulcsot, így már le tudja játszani a rajta lévő adatot. Védelem nélküli digitális videokimenetre a rendszer nem enged át a visszaféjtett adatot. A számítógépes DVD-ROM-ok esetében a lejátszószoftver (vagy a dekódoló hardver) tartalmazza ezt a CSS dekódoló modult. Minden DVD-ROM-meghajtónak beépített programja van, amely elvégzi a hitelesítést és elküldi a dekódoló kulcsot a biztosított csatornán a számítógépes CSS modulnak. Az új meghajtóknak, a CSS mellett, már a régiókódolást is támogatniuk kell. A DVD-Video megjelenéséhez a készülékvártóknak kell licencleniük a CSS-t. A CSS licenccet a szoftveres lejátszók is megkapták.

KISLEXIKON

Dolby Digital: Többcsatornás digitális hang, az eredeti PCM formátumú jel veszteséges AC-3 kódolásával nyerk. Minden csatornát egymástól függetlenül kódol. Szinte minden DVD-Video lemezen találunk Dolby Digital hangsvótot. Mono, sztereo vagy többcsatornás (általában 5.1 csatorna – 3 hangszóró elöl, 2 hátul és egy mélynyomó).

DTS: Ez is egy veszteséges tömörítési módszer. Maximálisan 5.1 csatornát tartalmaz. A DTS svótot is hordozó lemezek Dolby Digital-t is tartalmaznak (bár általában az utóbbi csak kétszatornás). A DTS hang lejátszásához viszont speciális lejátszóra van szükség.

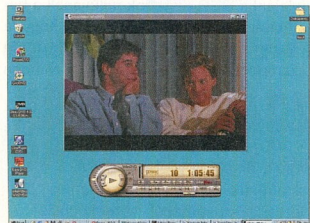
LPCM (Linear Pulse Code Modulation): Veszteségmentes digitális hang, 48 KHz vagy 96 KHz mintavételezéssel, 16, 20 vagy 24 bit felbontással állít-

ják elő. Ebből általában a 48 KHz/20 bit párosítást használják, mert 120 dB dinamikájával ez már elegendő a nagyfelbontású hangvisztaadáshoz. Ennél magasabb mintavételei frekvenciát és felbontást használhatnak például stúdiómunkákhoz. A hagyományos CD-lemez is PCM formátumot használ (44.1 KHz, 16 bit).

MPEG-Audio: A PCM formátú hang veszteséges többcatornás tömörítése. A DVD-szabvány nem támogatja az MPEG-LayerIII-at (MP3). Régebben a PAL rendszerű DVD-lemezek tartalmazzák, ma már ezeken sem jellemző.

SDDS (Sony Dynamic Digital Sound): A Sony által kifejlesztett digitális hangformátum, a PCM hangból nyerk tömörítéssel. DVD-Video lemezeket csak nagyon ritkán alkalmaznak SDDS hangsvótot.

funkció könnyen elérhető, legfeljebb két kattintással a praktikus felületen. Film lejátszása közben néhány lemeznél előfordul, hogy a képen időnként halvány víz-

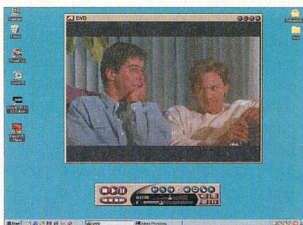

szintes csíkok jelentek meg, de ennek okára nem sikerült rájöttünk. A program támogatja a lejátszási listák készítését, akár DVD-lemezt, akár fájlokat jelölünk ki. Időzített óránál beállíthatjuk, mikor kívánjuk a műsort befejezni, illetve mennyi ideig szeretnénk még nézni. Készíthetünk könyvjelzőket is, amelyeket listába rendezve tárolhatunk, s mindegyikről egy képpel juttatja eszünkbe, hogy pontosan melyik jelenetnél adtuk a listához, sőt az egyes fejezetek elejét automatikusan megjelölhetjük. Képeket is kieszdehetünk a filmből, amelyeket szintén listába rendezhetünk, ahonnan azután kényelmesen elmenthetjük azt, amelyik jól sikerült. Leját-

szás közben beállíthatjuk a világosságot és a különböző színeket, sőt akár különféle effektet is tehetünk a hangra (pl. vészhang).

ATI DVD PLAYER 5.0

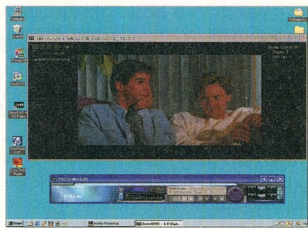
Ezt a lejátszót az eredeti ATI videokártyákhoz mellékelik, bár más kártyákkal is működik. Mi egy ATI Radeon 8500-zal próbáltuk ki, amelyet az *Axico Kft.* bocsátott a rendelkezésünkre. A programnak igen kicsi, de kényelmes kezelőfelülete van. Beállíthatunk szülői felügyeletet (Parental Control), ami azt jelenti, hogy bizonyos kategóriájú filmek lejátszásához jelszót kér a program. Másodpercre pontosan beállítható, hogy program a lemez hányadik percétől kezdje el a lejátszást. Lejátszás közben változtathatunk a fényerőn, illetve a kontraszton. Sztereo vagy Dolby Surround (Dolby Prologic) hangot

előállítani. Ezt a lejátszót igazán jó időzítővel is felszerelték. Lehetőségünk van arra is, hogy naponta, hetente, évente egyszer egy adott időpontban lejátszunk egy videofájlt. Nagyon hasznosnak találjuk, hogy amikor teljes képernyőre kapcsolunk, akkor a bal alsó sarokban egy kis kezelőszerv jelent meg, a pozícionáló, a hangerőnemtő, illetve a lejátszást vezérlő gombokkal. A lejátszó sebessége kiélegető volt, teljes képernyőn is.

DIRECT DVD 4.0 ES

Ennek a programnak a próbaváltozatába az alábbi korlátozásokat vezették be: legfeljebb 30 napig használható, s egy DVD-lemezzel egyszerre maximum öt percet játszik le. A program a fejlesztők internetes oldalán regisztrálható, de ezért közel 40 dollárt kell fizetnünk. A felületét a Windows XP-hez tervezték, jól beleillik abba a környezetbe. Talán kijelenthetjük, hogy tesztünk legszebb kinézetű, és nem utolsósorban egyik legnagyobb tudású le-

játszóval volt dolgunk. Olyan extrákat is tartalmaz a program, mint például a kezelőpanelbe integrált *spekumanalizátor*, amelyre az éppen legnagyobb amplitúdójú komponens frekvenciáját is kiírhatjuk. Beállíthatjuk, hogy lejátszás közben mindenféle érdekes információkat jelenítsen meg a „filmvázsonn”, a film által szabadon hagyott fekete részen, például az aktuális legnagyobb frekvenciájú hangösszetevő frekvenciáját.

Az is bekapcsolható, hogy bizonyos kategóriájú filmeket csak egy jelszó begépelése után vetítsen le. Képes MP3-fájl felvételére a DVD-n található hangsvótokról, amelyre akár változó bitráttával is kódolhatunk. A könyvjelzők elhelyezését is támogatja az éppen játszott filmből. A szokásos hangsvó formátumok mellett ismeri a DTS-t és az SDDS-t is. A hang és a felirat nyelvezetének a beállítása viszont csak a DVD-n található menüknél keresztül

sikerült, erre a kezelőpanelen nem találtunk semmilyen lehetőséget. Meg kell még említenünk, hogy a program néha bizony kifagyott, főleg ha bekapcsoltuk a gyors lejátszást. Ekkor csak a feladatkezelő segített. Ez a hiba valószínűleg annak tudható be, hogy nem Windows XP alatt futtatuk.

CINEPLAYER 4.0 SP1

Sajnos ezzel a lejátszóval némán kellett hallgatnunk a DVD-filmeket, mert a próbaváltozat nem támogatja a szoftveres AC-3 dekódolást. Viszont egy hangkártya digitális kimenetén képes szolgáltatni a nyers Dolby Digital hangot, ezért ha valakinek van egy hardveres dekódolója, még ezzel a változattal is élvezheti a moziást, ha eltekint a másik korlátozástól, miszerint a film lejátszása közben a program figyelmeztet néha minket, hogy minél előbb regisztráltassuk. Csak akkor települ a rendszerünkre, ha rendelkezünk 8.0, vagy ennél magasabb verziószámú DirectX-szel. Az erőforrásigénye igen nagy, s bár a lejátszás folyamatos volt, nagyon leterhelte a rendszert.

Rendelkezik az összes megszokott funkcióval, s a különlegessége, hogy akár 20-szoros sebességgel is képes a film vetítésére (előre/hátra). Támogatja a szülői felügyeletet is. A kezelőfelülete skinezhető, négy gyári „bőrt” is mellékelnek hozzá.

Előhívhatunk egy kellemes távirányító-szerű ablakot, amelyből a sorszámanak beütésével választhatjuk ki a lemez lejátszandó fejezetét.

XING DVD PLAYER 2.0.5

A Xing lejátszója nem tudja beállítani a DVD-olvasónk régiókódját, ezért a Windowstól veszi át azt. A fejlesztők tisztában vannak a program néhány hibájával, és ezekre a telepítés után fel is hívják a figyelmet. Ilyen hiba például az említett régiókód-kezelés, illetve hogy néhány lemez menüjének a kezelésével nem igazán boldogul. Ezt mi a teszteléshez használ

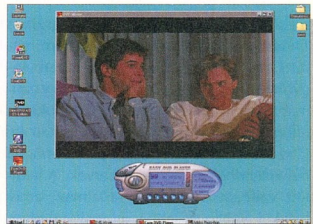
nál DVD esetében nem tapasztaltuk. Beállíthatjuk, hogy bírálja felül a Windows beépített képernyőkímélőjét, s ezzel megóvjuk magunkat a bosszankodástól, hiszen a film helyett nem jelennek meg egyik pillanatról a másikra „repülő ablakok” a képernyőn.

Ezzel a lejátszóval is vissza tudunk térni a filmben oda, ahol abbahagytuk a lejátszást, mert például a lemez menüjét hívtuk elő egy pillanatra. A megjelenítéshez és a hang képzéséhez saját szűrőket használ, amelyekről a program webhelyén találhatunk információt. Egyszerű felépítésű, de jól használható a kezelőfelülete. Sajnos egy picit lassabbnak bizonyult, mint az élvonalbeli lejátszók.

EASY DVD

Az Easy DVD próbaváltozatát funkcióbeli korlátozás nélkül használhatjuk, de minden indulásnál el kell viselnünk egy regisztrációra felhívó üzenetet, illetve egyszerre sajnos csak három perces anyagot játszhatunk le egy lemezről vagy egy fájlból. Ha tehát valaki ezt a programot szeretné használni, érdemes regisztrálnia.

A kezelőfelülete futurisztikus, az első látásra nagyon szokatlan, de hamar bele

jöhötnék az amúgy logikus kezelésbe. Ha már meguntuk az egyik kinézetet, különböző skinnelkezelhetjük lejátszóinkat. Letöltött verziója két gyári „bőrt” illetve egy jól használható útmutatót is tartalmaz. Rendelkezik a megszokott funkciókkal, külön kiemelnénk, hogy a fényerőt a film vetítése közben is kényelmesen állíthatjuk. Megbirkózik a DVD-Video, a VideoCD, illetve az MPEG, az MP3 és a WAV formátumokkal.

Tesztmezőnyünk egyik leggyorsabb lejátszójának bizonyult, így gyermekbetegségek ellenére talán érdemes elgondolkodni a regisztrációján.

COOL DVD

Ennek a szoftvernek a próbaverziójánál is alkalmazták azt az igen kemény korlátozást, miszerint egyszerre csak öt perc videó lejátszását engedélyez a le-

Program neve	Operációs rendszer	Ár (tájékoztató jellegű)	Méret	Forgalmazó	Sebesség	Tudás	Ergonómia	Összpontszám
Mplayer	Linux	ingyenes	4,47 Mbájt		34/40	32/40	18/20	84 pont/felsőkategória
Ogle	Linux	ingyenes	528 Kbájt		25/40	25/40	15/20	65 pont/középkategória
Xine	Linux	ingyenes	3 Mbájt		36/40	27/40	18/20	81 pont/felsőkategória
VideoLAN	Linux, Windows, BeOS	ingyenes	850 Kbájt		34/40	30/40	16/20	80 pont/felsőkategória
PowerDVD XP	Windows	14500 Ft	17 Mbájt	SzoftverABC	38/40	38/40	18/20	94 pont/csúcskategória
ATI DVD Player	Windows	n.a.	4,3 Mbájt		37/40	34/40	17/20	88 pont/felsőkategória
WinDVD	Windows	\$ 49,95	28 Mbájt		38/40	38/40	18/20	94 pont/csúcskategória
DirectDVD	Windows	\$ 39,95	7,9 Mbájt		38/40	39/40	18/20	95 pont/csúcskategória
XingDVD Player	Windows	n.a.	1,9 Mbájt		39/40	32/40	17/20	88 pont/felsőkategória
Cineplayer	Windows	\$ 49,95	10,3 Mbájt		37/40	37/40	19/20	93 pont/csúcskategória
EasyDVD	Windows	\$ 29,95	2,8 Mbájt		39/40	34/40	16/20	89 pont/felsőkategória
CoolDVD	Windows	n.a.	10,4 Mbájt		37/40	38/40	19/20	94 pont/csúcskategória
FreeDVD	Windows	ingyenes	108 Kbájt		39/40	28/40	14/40	81 pont/felsőkategória

mezről, vagy egy fájlból. Megelégszik a *DirectX* 6-os verziójával is, bár nem hátrány, ha újabb változatot bírtokában vagyunk. Igazán ötletes a felülete: egy animáció segítségével a vezérlőgombokat is elültethetjük, mint amikor az asztali lejátszó esetében lenyitható panel mögött helyezkednek el a kezelőszervek. A letöltött változat öt skint is tartalmaz, amelyekkel változatosabbá tehetjük a program küllemét. Különböző (például *adult*)

Mire van szükség a szoftveres DVD-lejátszáshoz?

- Természetesen egy DVD-ROM-ra.
- A használandó operációs rendszernek vagy a lejátszószoftvernek támogatnia kell a régióködöket és licenccel kell rendelkeznie a másolásvédezt filmek dekódolásához (lásd CSS).
- Ha a számítógépnek van tévékimenete, akkor támogatnia kell a MicroV-siont.
- A film és a hang szoftveres dekódoláshoz viszonylag gyors hardver (minimálisan 64 Mb-át memória, 400 MHz-es processzor) kell, de nem árt ennél komolyabb gép.
- A DVD-ROM-nál mindenképpen kapcsoljuk be a DMA-t. Szerezniük be a legújabb drájerrel a lehetőleg AGP-s videokártyához, és a lejátszószoftver legújabb verzióját használjuk.
- Ha térhangzást is szeretnénk, akkor egy minimálisan négycsatornás hangkártyára is szükségünk lesz és egy többcsatornás mixelési képességekkel felruházott (szoftveres AC3 dekódolásra alkalmas) lejátszóprogramra. Esetleg beszerezhetünk egy külön AC3 dekódoló hardvert is, bár ebben az esetben már nem teljesen szoftveres DVD-lejátszásról van szó.

Internetes címlista

LEJÁTSZÓK:

Xine	xine.sourceforge.net
Ogle	ogle.sourceforge.net
VideoLAN	www.videolan.org
Mplayer	www.mplayerhq.hu/homepage/
WinDVD	www.intervideo.com
DirectDVD	www.orionstudios.com
FreeDVD	mapleware.com/freedvd
EasyDVD	www.easy-dvd-player.com
Cineplayer	www.ravisentdirect.com/dvd4/cpdvd.html
CoolDVD	www.coolvdsoft.com
PowerDVD XP (Szoftver ABC)	www.szoftverabc.hu
ATI DVD Player (Axico Kft.)	www.axico.hu

KIEGÉSZÍTÉSEK:

DirectX	www.microsoft.com/windows/directx/downloads/default.asp
Liba52	liba52.sourceforge.net
Libdvdcss, libdvdread	www.dtek.chalmers.se/~dvd/downloads.shtml
Dvd-disc	linuxtv.org/download/dvd

kategóriájú filmek esetében jelszavas védelmet is beállíthatunk. Kényelmesen „lophatunk” ki képeket a éppen lejátszott filmből akár az asztra háttérnek, akár a vágólapra vagy egy megadott könyvtárba fájlként. A program kezeli a hangkártyák digitális kimenetét, amelyen keresztül a nyers AC-3 kódolást hangot külső hardver dekódolónak továbbítja. Iserni a Dolby Surround, illetve a Dolby Pro Logic kódolásokat. A filmek egyes jelenetét könyvjelzőkkel is megjelölhetjük, ezeket a program listába rendezi, és egy-egy képpel emlékeztet minket arra, hogy melyik résznél adtuk a listához.

FREE DVD 2.0

Hát bizony nem sok ingyensen használható DVD-lejátszó létezik Windows alá! A *Free DVD* azonban ezek közül való, ráadásul mindössze 100 Kb-ot foglal el a merevlemezünkön.

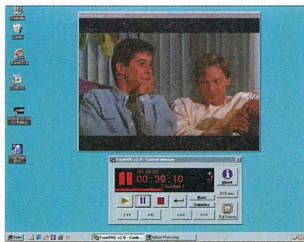
A felülete a végtelékig egyszerű, minden divatos díszítés nélkül. Ennek kö-

szönhetően rendkívül gyorsan indul el, s csak a tényleg alapvető funkciókat kínálja. Ez a 2.0-s változat már támogatja a feliratokat, és képes navigálni a lemezen található menüin keresztül. A fejezetek között tudunk válogatni, sőt a gyors lejátszást (max. 8x-os) is bekapcsolhatjuk. Kizárólag DVD-Video lemezek lejátszására képes. Ha valakinek nincsenek extra igényei, ráadásul nem szeretne pénzt kiadni egy gyors lejátszóprogramra, annak a *Free DVD* a legmegfelelőbb választás.

Linuxos lejátszók

Ahhoz, hogy DVD-lemezeket le tudjunk játszani Linux alatt, a kívánt programon kívül szükségünk lesz a két kózmert megosztott könyvtárra a *libdvdread*-re és a *libdvdcss*-re. Ez az előbbi támogatást nyújt a lemezek olvasásához, az utóbbi pedig az CSS autentikációhoz. Amennyiben a DVD-lemezen található menüt is szeretnénk használni, szükségünk lesz még a *libdvnav* könyvtárra is, ami sajnos még meglehetősen kezdetleges állapotban van és alig támogatja néhány program. A többcsatornás hangzás eléréséhez a lejátszóprogramtól független telepíteniük kell még az *a52dec* (*liba52*) csomagot is.

Operációs rendszerként a *Debian Woody*-t használtuk (de az itt leírtaknak más disztribúciókon is működniük kell), videokártyánk a legújabb gyári nVidia drájerrel meghajtott *GeForce2 MX 400* volt. A linuxos programok alapértelmezés-

A DVD-Video hangja

Érdeemes megvilágítani bizonyos rövidítések és fogalmak jelentését, hogy megértsük, mire való például a szoftveres AC-3 dekódolás. A DVD-Video lemezek maximálisan nyolc hangszóvt tartalmazhatnak abban az esetben, ha csak egy videosávot (kameraállást) helyeztek el rajtuk. A hangszóvtok formátuma lehet Dolby Digital (AC-3), MPEG-Audio, tömörítetlen PCM, esetleg DTS. (Ezek részletes magyarázatát lásd a *Kislexikonban*.) Ezek tehát formátumok, s az egy-, vagy többcsatornás digitális hang kódolásának a fajtáját adják meg. A Dolby Digital (AC-3) kódolás tehát nem garantálja az 5.1 csatornát, lehet például csak sztereo is. A szoftveres (vagy éppen hardveres – pl. asztali DVD lejátszó) AC-3 dekódoló ebből az adatfolyamból hagyományos sztereo hangot készít úgy, hogy a többcsatornás hangot két csatornába teszi a Dolby Surround kódolással, ami egy olyan hangkeverési módszer, amely a hátsó és a középső csatornákat egy kétszörös jelbe képes becsomagolni. Ezt a Dolby Surround jelet mono vagy sztereo rendszerben is meg lehet hallgatni. Ha ezt a jelet többcsatornás készülékre vezetik, az képes lesz kicsomagolni azt. Eredetileg csak Dolby Surround dekódoló létezett, amely csak a hátsó csatornát bontotta ki, de az újabb *Dolby ProLogic* már a középsőt is kicsomagolja. Természetesen ez utóbbi művelet is elvégezhető ma már szoftveres dekódolással. Tehát maga a Dolby Surround független a tárolási formátumtól, s kétszörös Dolby Surround hangot tartalmazhat például VHS-kazetta, az MP3 vagy a PCM formátumú digitális hang is.

ben a */dev/dvd* fájlon keresztül érik el a DVD-ROM-ot. Ez egy szimbolikus link, amely a megfelelő IDE egység eszközfájljára mutat. (Például */dev/hdd*, ha a meghajtónk másodlagos IDE porton lévő szolga.) Ha ez nem létezne a rendszerünkön, hozzuk létre a következő paranccsal: `ln -s /dev/hdd /dev/dvd`. Természetesen ez után be kell állítani a megfelelő jogosultságokat is. Ha mindezzel megvagyunk, máris telepíthetjük a nekünk tetsző lejátszó, amely

természetesen (a legtöbb linuxos programhoz hasonlóan) ingyenesen használható. A tesztelt lejátszók nem adtak lehetőséget DVD-meghajtónk régiókódjának beállítására, erre a célra a *DVD-Disc* nevű program-csomag *regionset* parancsát használhatjuk.

MPLAYER

Az *Mplayer* a linuxos médialejátszók nagygyűjje. Külön józréssel tölti el az embert, hogy magyar programozók fejlesztik. A DVD-Video lemezek mellett rengeteg formátummal megbírkózik, legyen az MPEG1, DivX4 vagy akár DivX5.01. Videokimenetként használhat többek között XV-t, OpenGL-t, DGA-t vagy akár szöveges módú kijelzést is (*AAlib*). Bár igazából legkönnyebben parancssorból érhető el a funkciói, ha valaki nem szeret kapcsolókat megtanulni,

használhatja a grafikus felületet is, amely, a kor divatjának megfelelően, skinezhető. Sajnos a DVD-lemezek menüit a tesztelt verzió (*0.90pre4*) még nem támogatja, a végleges 0.90-es változat viszont már ezt is tudni fogja. Megfelelő hangkártzával lehetővé válik nyílik négy- vagy hatszörös (5.1) szoftveres (vagy a hangkártza SPDIF kimenetét használva hardveres) AC3 dekódolás használatára is. A program különlessége még, hogy saját *dvdread* és *dvdcss* könyvtárakat használ, így szükségleten az előbbieken említett osztott könyvtárak telepítése. A lemezen található feliratokat is képes megjeleníteni. A film lejátszásának sebességével nem volt probléma. A program forráskódja ingyenesen letölthető a fejlesztők weboldaláról, a csomagban többnyelvű (köztük magyar), igen részletes dokumentációt találunk.

XINE

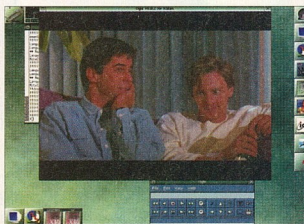
A másik igen elterjedt videolejátszó program Linux alá a *Xine*. Fejlett, köny-

nyen kezelhető skinezhető grafikus felület van, a menüből a program összes funkcióját elérhetjük. Az *Mplayerhez* hasonlóan a *Xine*-t sem csak DVD-filmek megtekintéséhez használhatjuk, hiszen a VideoCD-k és a zenei lemezek lejátszásán kívül is még számos formátumú videofájl olvasására képes. Egy kiegészítő plugin (*xine-dvdrnav*) telepítése után már megbírkózik a lemezen található menü kezelésével, így ezen keresztül navigálhatunk a különböző extrák között. Természetesen ehhez telepítenünk kell még a *libdvdrnav* csomagot is. A film megjelenítéséhez az *XVideo*-t, az *XShm*-et vagy a *SyncFB*-t használhatjuk. Nagyon tetszett, hogy lejátszás közben is kényelmesen tudjuk változtatni a fényerőt, illetve a kontrasztot. A program – a megfelelő hangkártza SPDIF kimenetén keresztül – támogatja a 5.1 -es hangzást. Emellett érdemel még az a kis extra, hogy lejátszás közben képeket lophatunk ki a filmből. A teszt során a program igen gyorsnak bizonyult, még ilyen csekély hardver mellett is folyamatos teljes képernyős vetítést nyújtott, s mindezt alig 3 Mbájtos memóriával érték el a programozói.

OGLE DVD PLAYER

Mint a nevéből is látszik, ezt a programot kizárólag DVD-lejátszásra fejlesztik készítői. A legnagyobb meglepetést a program mérete okozza, grafikus felülettel együtt mindössze 530 Kbájt. Ezek után

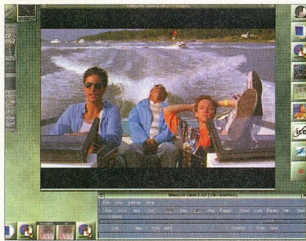
kiváncsian indítottuk el, hogy megvizsgáljuk, mire is képes ez a kis programcska. A *libdvnav* jelenléte esetén képes a lemez menüjén keresztül navigációra. Bár a lejátszófelületen található egy „beállítások” gomb, ennek a lenyomása esetén nem történik semmi, a testre szabásához ugyanis az *\$HOME/oglerc* fájlt kell szerkeszteni. Várhatóan ezen a jövőben segíteni fognak.

Automatikusan detektálja, ha a rendszerünk rendelkezik *XVideo* kiterjesztéssel, és ilyenkor ezt használja lejátszáskor. Többcsatornás AC3 dekódolásra az *a52dec* csomagot veti be. Menükön keresztül állíthatjuk be, hogy a lemez melyik nyelvű hangscatarnáját vegye figyelembe, és hogy legyen-e felirat, és ha igen, milyen nyelven.

Szintén kényelmesen, gombok használatával lépkedhetünk az egyes fejezetek között. Némileg lassabbnak bizonyult, mint a többi tesztelt program, de bízunk abban, hogy az aktív fejlesztés eredményeképpen ezen a téren is javulás várható.

VIDEOLAN

A *VideoLan* is különleges programcsomag maga nemében. Tulajdonképpen két részből, egy szerverből és egy kliens alkalmazásból áll. Az utóbbi maga a lejátszó, ezt teszteltük mi is. Ennek a programnak szolgáltatathat adatfolyamot a *VideoLAN Server MPEG 2 IP* (ipv4 vagy akár ipv6) hálózatokon. A lejátszónak Linux, Windows, Mac OS X, BeOS és különböző Unix platformokra egyaránt létezik változata. Azért említjük mégis a linuxos lejátszók között, mert eredetileg

erre a rendszerre fejlesztették. Támogatja a DVD-feliratokat és a Dolby Digital-t. A bemenete lehet DVD-lemez, VideoCD, különböző formátumú videofájlok, műholdvevő kártya vagy éppen egy IP alapú hálózat. A filmek megjelenítéséhez Linux alatt az X11-et, az XVideo-t vagy az SDL-t, Windows alatt alapból a DirectX-et használja, amit érdemes is elfogadnunk, mert bár telepíthetünk hozzá *sdl plugin*t, azzal a lejátszás sokkal lassabb. Kényelmesen kezelhető grafikus felülete van, a menükön keresztül minden beállítást elvégezhetünk, illetve minden funkciót elérhetünk (feliratozás bekapcsolása, megfelelő nyelvű hang bekapcsolása, a fejezetek közötti pozícionálás).

Meg kell még említeni, hogy sajnos a DVD-lemezen található menüvel nem tud mit kezdeni, talán majd egy későbbi változatnak már ezzel sem lesz gondja. Tesztünk során a linuxos lejátszók közül ez bizonyult a leggyorsabbnak, de a windowsos változatnak sem kell szégyenkeznie, megfelelően megálta a helyét.

HÉDER BALÁZS

...azon rágódtam

megtettem-e mindent, hogy a cégem informatikai rendszere tökéletesen védett legyen?

Kicsit eltévedtem a dobozos vírusölő szoftverek kínálatában. Nem láttam át, hogy az adott termékek milyen hatásokkal működnek. Hány gépre kell telepíteni? Hol vannak a rendszerben azok a gócpontok, amelyek különösen vírusveszélynek vannak kitéve. És ami a lényeg – a speciális problémáimat hogyan tudhám az állandó követés mellett lokalizálni?

Szóval tele voltam kérdésekkel, amikor kap-

csolatba kerültem a **VirusBuster**tal.

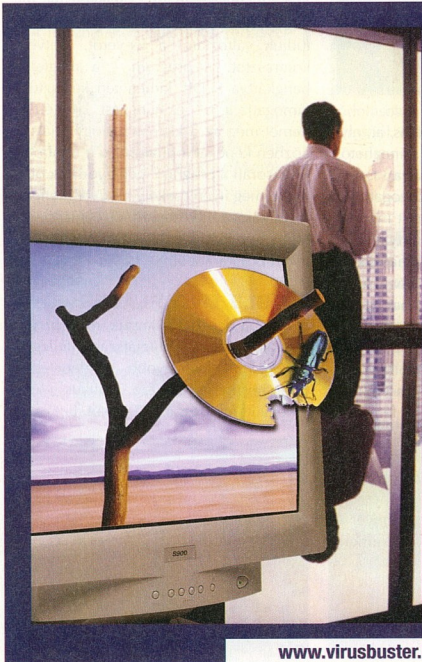
Ők a rendszer felülvizsgálatával kezdtek. Az eredmény egy testreszabott, komplex megoldás lett, amely a folyamatos támogatás mellett speciálisan az én problémáimra adott hatásos választ.

Nyugodt vagyok, mert tudom, hogy a legsúlyosabb üzemzavar esetében is a nap bármely szakában elérhetem őket és segítenek a problémám megoldásában.

1116 Budapest,
Vegyész utca 17-25.
Tel: 382-7000
Fax: 382-7007
mail@virusbuster.hu

www.virusbuster.hu

magyar nyelvű játékok féláron!

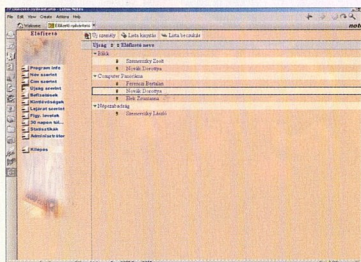
NETPUBLISHER

Elektronikus szerkesztőség

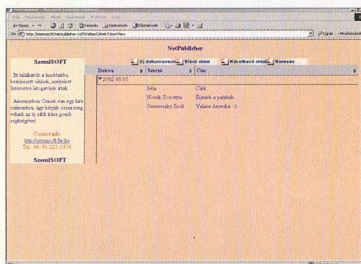

NetPublisher demo

A cikkben szereplő programcsomag programjainak demóverzióját CD-/DVD-mellékletünk Cikk-ek könyvtárában találhatják.

A napokban jelent meg egy fiatal programozókból álló csapat, a SzemiSOFT professzionális kiadványszerkesztő rendszere, a kétéves fejlesztőmunkával létrehozott, Lotus Notes alapokon nyugvó NetPublisher.

Az Előfizető nyilvántartóval precízen nyilvántartjuk az újság előfizetőit

A NetPublisher a külső szerzők számára is lehetőséget kínál cikkeik publikálására

A NetPublisher programcsomag négy alkalmazást foglal magában, amelyek egymástól függetlenül is használhatók, de egy könnyed mozdulattal össze is köthetők. A négy alkalmazás a NetPublisher, a WebPublisher, a PicturePublisher és az Előfizető nyilvántartó. A csomag komplett megoldást kínál a szerkesztőségi munkára, és mivel teljes egészében magyar fejlesztésű, könnyen testre szabható.

A NetPublisher szolgált a cikkek megírására, azok kezelésére és felhasználására. A szoftver teljesen platformfüggetlen, tulajdonosi használhatják Macintosh-on, IBM PC-n, Mac OS-on, Windows-on és Linuxon is, sőt a vegyes gépes rendszereket is teljes mértékben támogatja. A NetPublisher segítségével a felhasználók minden dokumentumot egyetlen adatbázisban tárolhatnak, ami mentesíti őket a fájlok kezelésének esetleges kényelmetlenségeitől.

A program ugyanitt tárolja a hírgyűnkségeit is, amelyeket gombnyomásra importálni is tud. A program kezelői felülete, valamint a műveletek jogadókkal (a beírótól a tördelőig) könnyen szabályozhatók és rugalmasan kezelhetők.

A beírt cikkeken számos művelet végezhetünk. A cikk elkészítése körülbelül a következő lépésekből állhat: a beíró elkészíti a cikket, majd ellenőrzi a helyesírás-ellenőrzővel, és ha megfelelőnek találja, továbbküldi azt a szerzőnek. A cikket egyébként a Word-kapcsolat jóvoltából Wordben is szerkeszthetjük, ezt a program automatikusan visszacsatolja mentéskor.

A szerző, aki egyben beíró is lehet, kiválasztja a különböző címeket (munkacím, felcím, cím, alcím, lead), kiválasztja a rovatválasztó segítségével, hogy hova is szánja a cikket, importálja az esetleges

képeket a cikkhez. Az importálást egy beépített szkenermodul segíti, amely gombnyomásra beolvassa a képet, és a megfelelő minőségre tömöríti azt.

Importálni egyébként nemcsak képállományokat lehet: a program széleskörű lehetőségeket kínál TXT, RTF, TAB, PRN, RPT, LTR, CGN és STR fájlok importálására. Ha a szerző mindent rendben talál, akkor ellenőrizheti a cikket a hosszúságát a karakter-, a milliméter- és flekk-számlálóval, majd a villámnézet generálása után továbbküldheti a cikket a korrekortornak. A küldözgetések kitérinyáuk (oda-vissza) lehetnek, amelyekről az egyes szereplők opcionálisan e-mail értesítést is kaphatnak.

A cikkeket menet közben megjegyzésekkel láthatjuk el, és exportálhatjuk is őket. A hagyományos exportok mellett (TXT, RTF) a rendszer a HTML, a PHP, az XML és a WAP formátumot is támogatja, amelyek a tökéletes webes, illetve mobiltelefonos megjelenésről gondoskodnak. A cikkek utolsó állomása a programba beépített saját archiváló rendszer, amely automatikusan kategorizálja a már megjelent cikkeket.

A NetPublisher néhány különleges funkcióval is büszkélkedhet, amelyek egyetlen más szerkesztőségi rendszerben sem találhatók meg, és méltán emelik ki az alkalmazást a szoftverek rengetegéből. Ilyen funkció a feladatkiosztás támogatása, a dokumentum megnyitása Wordben, a képadatbázis kapcsolat, a cikk továbbítása e-mailben, a határidő bejegyzés, a széleskörű import és export támogatás, a megjelenési-statisztikák készítése Excelben és nem utolsósorban az, hogy bármilyen hírgyűnkséghez csatlakoztatható.

A NetPublisher csomag programjainak demóverzió megtalálható CD-/DVD-mellékletünkön, illetve letölthető a SzemiSOFT honlapjáról (<http://szemi-soft.fw.hu>). (-)

Rendelje meg a Computer Panoráma e havi DVD-mellékletét plusz 1495 Ft-ért! (Előfizetőknek csak 1195 Ft!)

Computer
PANORÁMA

folytassa forradalmár
avagy **NE VESZÍTSD EL A FEJEDET!**

Angol vígjáték (a film hossza kb. 90 perc).

Szereplők:.....SIDNEY JAMES
.....JIM DALE

Páris, 1789 – zajlanak a Francia Forradalom eseményei. A guillotine-os kivégzések során a leggazdagabb nemesek lesznek egy fejfel kisebbek. Két angol jampec, Sir Rodney Ffing (SIDNEY JAMES) és társa, Lord Darcy Pew (JIM DALE) elhatározzák, hátha meg elutaznak a forradalmi Franciaországba, hátha meg tudják menteni pár fejet a rojalista arisztokrata haveri körből. Ffing a titokzatos hős Fekete Köröm áruhája bújlik, aki nevét a névjegyén látható a piszkos körméről kapta. Miután Köröm megmenti a prominens rojalista Duc de Pompinfré életét, Robespierre áruhája a kivégzendő főkendő, hogy Camembert és Bidet polgárfiát kivessék őt Angliába és végezzen vele. Calais kikötőjében a hős Köröm találkozik Jacqueline-nel, akivel rögtön egymásba szeretnek. Felíedi neki valódi kiletét és szerelme zálogául odaadja a lányának medallionját. Ez viszont nem volt túl eredeti ötlet, mert a hülye Camembert azt hiszi, sikerült elkapnia az áruhás hóst és tévedésből Jacqueline-t veti a félelmetes Bastille börtönbe...

1981 CARLTON INTERNATIONAL, MINDEN JOG FENNTARTVA.
2002 ACEL INTERNATIONAL, KFT. MINDEN JOG FENNTARTVA.

Is a DVD-ROM csomagban kereshetetlenül megtalálható a film forradalmár

2002/8

folytassa forradalmár
avagy **NE VESZÍTSD EL A FEJEDET**

FOLYTASSA SOROZAT
folytassa forradalmár
avagy **NE VESZÍTSD EL A FEJEDET!**

A DVD-mellékleten

Kódfeltörő programok

Teljes és demó verziók

SuSE eMail Server

Levelezőszerver (teljes verzió)

Crypt Edit 4.1

Szövegszerkesztő és kódoló

Hot Keyboard

Gyorsbillentyűkészítő

OpenFx 1.0

3D-s tervező és animációs program

Az újság tartalmából

- **Filmek a heten**
- Videoklázok archívumai
- **100 Windows-program ingyen**
- **Anonim szörfözés**

Computer
PANORÁMA

Várjuk rendelését!

Computer Panoráma Kiadói Kft.
1091 Budapest, Üllői út 25.

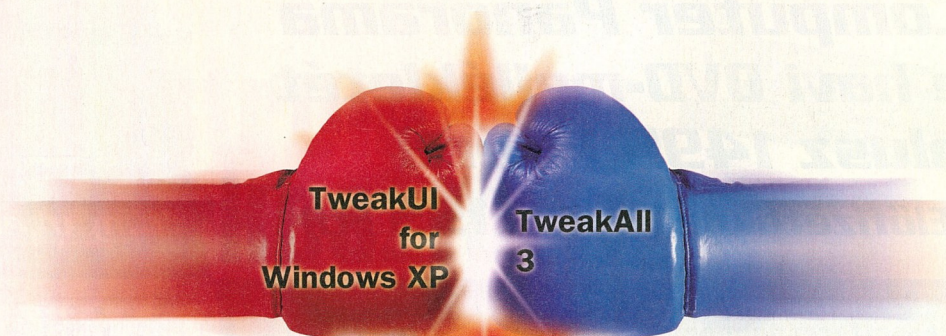
Telefon: 456-6964, Fax: 456-6970

E-mail: terjesztes@cpanorama.hu

Ha Ön kedves Olvasó, az augusztusi CP CD-s változatát vette meg, de igényt tartana a DVD-mellékletre is, akkor ez az ajánlat Önnek szól. Használja ki ezt az alkalmat és rendelje meg 1495 Ft-ért a CP augusztusi DVD-mellékletét.

Az ár a postaköltséget is tartalmazza!
Ajánlatunk a készlet erejéig érvényes!

Internet:
www.computerpanorama.hu/akciok

TWEAKUI FOR WINDOWS XP ÉS TWEAKALL 3

Tuningműhely titkok

A Windows szinte korlátlanul testre szabható, optimalizálható, ám némelyik beállítása csak meglehetősen körülményes úton érhető el. A rejtettebb funkciókhoz az úgynevezett tweaker programok segítségével férhetünk hozzá. Két ilyen programot hasonlítottunk most össze, a Microsoft-féle TweakUI-t és egyre népszerűbb kihívóját, a TweakAll 3-at.

TweakUI for Windows XP

A Microsoft tweaker programja régi ismerőse a Windows környezetben dolgozóknak. Az ingyenes programot Windows XP-re is átírták, és beletették a *PowerToys* csomagba, amely különféle tuningeszközök egész arzenálját kínálja a felhasználóknak. Aki csak „tweakelni” szeretne egy kicsit, a *TweakUI for Windows XP*-t külön is letöltheti a Microsoft weboldaláról.

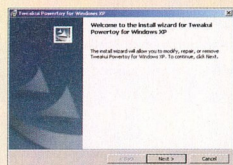
A program – csekély méretei ellenére – igen sokoldalú, a segítségével jobb teljesítményt csikarhatunk ki a Windowsból, optimalizálhatjuk a felhasználói felületet, az egér működését, gondoskodhatunk az internetezéskor keletkezett bizalmas fájlok, adatok eltüntetéséről.

TweakAll 3

A tweakerek népes családjából való *TweakAll 3* egyike a legjobb Windows-tuningoló programoknak. Számos hasznos funkciót tartalmaz, de más tweaker programokkal – így a Microsoft-féle TweakUI-val – is kitűnően együttműködik. A programot a *Codeforge* nevű team készíti, amelynek a weboldaláról (www.codeforge.co.uk) is letölthető a TweakAll 3 ingyenes program, bár a készítő jó néven veszik az adományokat.

A TweakAll segítségével a Windows rejtett beállításait érhetjük el, és nagyobb teljesítményre sarkallhatjuk az operációs rendszert. A program aktuális verziója a 3-as, és készítői folyamatosan fejlesztik.

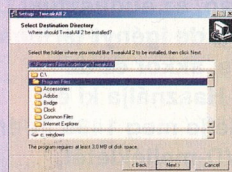
TELEPÍTÉS

A TweakUI telepítését varázsló segíti

Az internetről letöltött EXE állomány mérete mindössze 577 kilobájt. A telepítést varázsló segíti, s alig néhány másodperc alatt be is fejeződik.

A program elődje, a Windows 95/98-ra készített TweakUI a telepítést

A 2-es verzió telepítése

Az internetről letöltött 1,4 Mbájtos EXE állományból a 2-es verziót telepíthetjük a gépünkre. Nem érdemes azonban itt megállni, hanem azonnal frissíteni kell a 3-as verzióra, mégpedig online módon.

Ezt a *Help* menü *Check*

követően a *Vezérlőpult* csoportban kötött ki, az XP-s verzió a *System32* alkönyvtárba települ, és egy asztali ikonról indítható el.

KEZELÉS

A program funkcióit – a korábbi verzióktól eltérően – a programablak bal oldalán elhelyezkedő böngészőpanelben érhetjük el (a TweakUI-ban még regisztrálapokon szerepeltek az említett funkciók). A funkciók között a hierarchikus struktúrában megszokott módon közeledhetünk (a „+” jelre kattintva nyithatjuk meg az egyes ágakat stb.).

A beállításokat hierarchikus struktúrában jeleníti meg a program

Az ablak jobb oldalán az egyes kategóriákhoz tartozó beállítások váltják egymást. A funkciókat úgy csoportosították, hogy könnyű kegyen eligazodni közöttük. Külön ágba találjuk az általános beállításokat, az egérpáramétereket, az *Intéző* beállításait stb.

SZOLGÁLTATÁSOK

A TweakUI elsődleges feladata a Windows működésének az optimalizálása, megtevéve néhány olyan beállítással, amely a felhasználó kényelmét szolgálja. A programmal való ismerkedés tippек segítik.

Az *About* alatt többek között a többfelhasználós XP környezetben nélkülözhetetlen *Csoportházirend-szerkesztő* (Policy Editor) indíthatjuk el, amellyel a számítógép, illetve a felhasználó konfigurációját módosíthatjuk.

A *General* pontban néhány általános működési paraméter állíthatunk be, például a hangjelzést hiba esetén, a kurzor alatti árnyékot, a listák, menük, ablakok animációját és sok egyébét. Ugyanígy egy másik ablakban a tálcán látható gombok villogását állíthatjuk be. Ha egy programot eltakar egy másik alkalmazás, a program a gomb villogtatásával jelzi, hogy valamit közölni akar.

A *Mouse* részben állíthatjuk be például az egér lebegését (*hover*), az egérgörgő mozgását, valamint az *X-Mouse* üzemmódot.

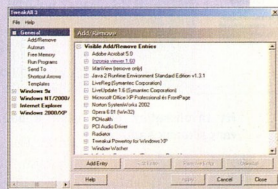
Az *Explorer* ága megnyitva az *Intéző-beállításokhoz* jutunk. A *Settings* alatt seregnyi opció sorakozik, íme néhány a jelentősebbek közül: *Help*, valamint *Logoff* menüpont engedélyezése a *Start* menüben, aktuális dokumentumok listája (ugyan-csak a *Start* menüben), dokumentum „history” törlése kilépéskor, finomgörgetés engedélyezése, linkek mutatása a *Kedvencek* menüben.

Egy külön részben találjuk a parancsikon (*Shortcut*) overlay beállításait. Itt kapcsolhatjuk ki például a parancsikonok jobb alsó sarkában szereplő, kőzutatának örvendő nyilat.

for *updates* pontjára kattintva tehetjük meg, mint ahogyan a plugin-okat is innen tölthetjük le, illetve telepíthetjük. Ezek nélkül ugyanis nem sokra megyünk.

A TweakAll 3 szintén Intéző-szerűen jeleníti meg funkciókészletét: a bal oldalt látható hierarchikus struktúrában választhatjuk ki a kívánt kategóriát, míg a jobb oldali panelben adhatjuk meg a konkrét paramétereket.

A funkciókészlet a letöltött plugin-ok függvénye. Ha teljességre törekszünk, érdemes mind a tizenkét plugint letölteni és installálni. Ezzel némileg felhizlaljuk a programkönyvtár – 10 Mbja –ra, ám ez a méret ma már senkit nem ijesztget el a program használatától. A program egyébként külön plugin-okat használ a Windows NT/2000/XP-rez, ezáltal rugalmasan alkalmazkodik a felhasználói környezethez.

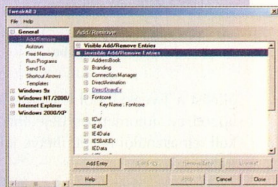

A program funkcióinálaltat plugin-okkal bővíthetjük

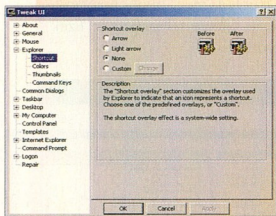
A program szolgáltatásait – a jobb áttekinthetőség érdekében – kategóriákba csoportosítva találjuk. A balra látható navigációs panelen belül az első kategória az általános beállításokat tartalmazza (*General*). Ezen belül találjuk egyfolyó az *Add/Remove* részt, ahol eltávolíthatjuk a felesleges programokat, illetve Registry-bejegyzéseket, másfelől a „láthatatlan” – azaz a Vezérlőpulton keresztül elérhetetlen – bejegyzéseket (*Invisible Add/Remove Entries*).

Az *Autorun* részben engedélyezhetjük, illetve tiltathatjuk az audio CD-k automatikus lejátszását, valamint a meghajtók (CD-, cserélhető tároló, merevlemez) automatikus indítását.

Izgalmas funkció a *Free Memory*, azaz a memória felszabadítása. A program kijelzi a szabad memória méretét, mi pedig megadhatjuk, hogy mennyit szabadítson fel az elfoglalt területről (ha tud). A TweakAll kisipőri a felesleges programokat és adatokat a memóriából (illetve a futó alkalmazások egy részét át-helyezi a merevlemezre, a virtuális memóriába) ezáltal nagyobb teljesítményt csikarhatunk ki a Windowsból. A program által felajánlott 64, 128 vagy 192 Mbjaos memória helyett bármilyen más méretet is megadhatunk. Nem célszerű

Itt törölhetjük ki a „láthatatlan” Registry-bejegyzéseket

Itt váltoíthatjuk el a nyilat a parancsikonok sarkából

Hasznos beállításokat érhetünk el a *Taskbar* (Tálca) részben: itt engedélyezhetjük például a tipp-buborékokat, csoportosíthatjuk az alkalmazásokat, és szerkeszthetjük a *Start* menü tartalmát.

A *Desktop* csoportban a munkaasztali ikonokat kapcsolhatjuk be, illetve tüntethetjük el, és még azt is beállíthatjuk, hogy melyik legyen az első ikon a munkaasztalon.

Egyelőre jobb a Sajátgép (*My Computer*) testre szabására nyílik lehetőség (itt kijelölhetjük, mely meghajtókat engedélyezzük a rendszerben, és még néhány speciális könyvtárat definiálhatunk), ezen belül pedig az *AutoPlay* részben állíthatjuk be, hogy mely meghajtókat, illetve műveleteket indítsa el automatikusan a Windows.

Az automatikus lejátszás kezelő-programjait itt állíthatjuk be

állítását a TweakUI-ból is elérhetünk. A *Logon* részben többek között az automatikus bejelentkezést aktiválhatjuk, így nem kell felhasználói nevet, illetve jelszót megadnunk a Windows indulásakor.

Hasznos szolgáltatások rejtőznek a *Repair* részben, ahol „megreparálhatjuk” a Windows hibáit: újra felelthetjük az ikonokat, kijavíthatjuk a fontkönyvtár hibáit, helyre pofozhatjuk a *Regedit*t stb.

A *Colors* részben színeket rendelhetünk a tömörített, illetve titkosított állományokhoz, valamint – egykattintásos módban (kijelölés rámutatással) – a kurzor alatti fájlokkal – a kurzor alatti fájlokkal –

A *Thumbnail* részben az előnézeti kép méretét és minőségét állíthatjuk be, a *Command Keys* alatt pedig a különleges billentyűkhöz rendelhetünk hozzá mindenféle akciókat.

A *Vezérlőpultot* (*Control Panel*) is testre szabhatjuk, eltüntethetjük, illetve engedélyezve bizonyos kiterjesztéseket. Új dokumentum létrehozásakor a Windows sablonokat is felkínál. A *Templates* részben megadhatjuk, milyen típusú dokumentumok létrehozásakor kapjunk sablonokat.

Ha az Internet Exploreret használjuk böngészésre, néhány (nem túl sok) be-

állítását a TweakUI-ból is elérhetünk. A *Logon* részben többek között az automatikus bejelentkezést aktiválhatjuk, így nem kell felhasználói nevet, illetve jelszót megadnunk a Windows indulásakor.

Hasznos szolgáltatások rejtőznek a *Repair* részben, ahol „megreparálhatjuk” a Windows hibáit: újra felelthetjük az ikonokat, kijavíthatjuk a fontkönyvtár hibáit, helyre pofozhatjuk a *Regedit*t stb.

azonban 75% fölé menni, mert ez nem gyorsítani, hanem lassítani fogja a gép működését.

A *Run Programs* részben a Windows által automatikusan betöltött programokat adminisztrálhatjuk, mégpedig a felhasználóhoz kötöttben. Megszabhatjuk, hogy mely programok szerepeljenek az *Indítópulton*, és kitörölthetjük az unnecessary programokat. Összesen 12 különböző módszert definiálhatunk a Windows rendszer indítására.

A *Send To* alatt az Intéző idevágó beállításait módosíthatjuk, kitörölve, illetve új elemeket hozzáadva a listához.

Itt is megvan a lehetőség a parancsikonokat elcsúfító nyíl kikapcsolására (*Shortcut Arrows*), a *Templates* plugin segítségével pedig az Intézőben, a jobb egérgéppal aktiválható *Új* menüpont alatt felkínált sablonlistát módosíthatjuk.

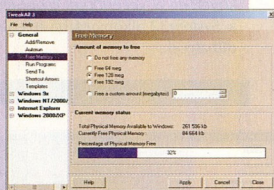
Következik a Windows 9x rész, amelyben sorban egymás után beállíthatjuk az optimális *cache* méreteket (HDD, fájl és CD-ROM), valamint a *DOS Boot* opciókat. Itt állíthatjuk be például, hogy a Windows indításakor betöltődjék-e a lemeztömörítő meghajtó.

Letilthatjuk a Windows automatikus betöltését, és beállíthatjuk a bootmenü megjelenését minden indításkor (valamint a bootmenü várakozási idejét). Ugyanígy olyan „nyalánkságok” is szerepelnek, mint a Windows drájkere betöltésének az engedélyezése a 640 Kbáj fölötti memóriaterületre, a Windows logó megjelenítését betöltéskor, a kettős puffereles engedélyezése stb.

A Windows NT/2000/XP felhasználók eltüntethetik az *Intéző* jobb egérműjéből a *Command Promptr*a vonatkozó menüpontot.

Az Internet Explorerre vonatkozóan a rendelkezésre álló plugin segítségével a menürendszert alakíthatjuk igényeinknek megfelelően, engedélyezve, illetve tiltva néhány menüpont megjelenését.

Végül ismét a Windows 2000/XP felhasználóknak szánt opciók következnek. A TweakAll segítségével optimalizálhatjuk internetkapcsolatunkat (aszerint, hogy hagyományos modem, kábelmodemet vagy nagysebességű vonalat használunk-e), a *Run Faster* pluginnal pedig prioritást adhatunk egyes erőforrásigényes alkalmazásoknak, például a játékoknak. A kiszemelt alkalmazások így több CPU-időt használhatnak, s futásuk is zökkenőmentesebb lesz.

Jelentős memóriaterületet szabadíthatunk fel a program segítségével

Itt is megvan a lehetőség a parancsikonokat elcsúfító nyíl kikapcsolására (*Shortcut Arrows*), a *Templates* plugin segítségével pedig az Intézőben, a jobb egérgéppal aktiválható *Új* menüpont alatt felkínált sablonlistát módosíthatjuk.

Következik a Windows 9x rész, amelyben sorban egymás után beállíthatjuk az optimális *cache* méreteket (HDD, fájl és CD-ROM), valamint a *DOS Boot* opciókat. Itt állíthatjuk be például, hogy a Windows indításakor betöltődjék-e a lemeztömörítő meghajtó.

Letilthatjuk a Windows automatikus betöltését, és beállíthatjuk a bootmenü megjelenését minden indításkor (valamint a bootmenü várakozási idejét). Ugyanígy olyan „nyalánkságok” is szerepelnek, mint a Windows drájkere betöltésének az engedélyezése a 640 Kbáj fölötti memóriaterületre, a Windows logó megjelenítését betöltéskor, a kettős puffereles engedélyezése stb.

A Windows NT/2000/XP felhasználók eltüntethetik az *Intéző* jobb egérműjéből a *Command Promptr*a vonatkozó menüpontot.

Az Internet Explorerre vonatkozóan a rendelkezésre álló plugin segítségével a menürendszert alakíthatjuk igényeinknek megfelelően, engedélyezve, illetve tiltva néhány menüpont megjelenését.

Végül ismét a Windows 2000/XP felhasználóknak szánt opciók következnek. A TweakAll segítségével optimalizálhatjuk internetkapcsolatunkat (aszerint, hogy hagyományos modem, kábelmodemet vagy nagysebességű vonalat használunk-e), a *Run Faster* pluginnal pedig prioritást adhatunk egyes erőforrásigényes alkalmazásoknak, például a játékoknak. A kiszemelt alkalmazások így több CPU-időt használhatnak, s futásuk is zökkenőmentesebb lesz.

Összegzés

Azt hihetnénk, a tweaker programok nagyjából ugyanazokat a beállításokat kezelik, legfeljebb másképpen, ám ez messze nem így van. Mindegyiknek megvan a maga sajátosságai, előnyei-hátrá-

nyai. A *Microsoft* által kiadott *TweakUI* a szélesebb felhasználói réteget célozza meg: elsősorban azokra a beállításokra koncentrálnak, amelyek növelik a felhasználó kényelmét.

A *TweakAll* 3 messzibbre merészkezik. Több olyan funkciót is kínál például, ame-

lyekkel a rendszerleíró adatabázist szerkeszthetjük, tuningolhatjuk. A gyakorlatotabb felhasználók azonban tisztában vannak azzal, hogy a *Registry*-vel csinálni kell banni, mert elég egy meggondolatlan mozdulat, és működésképtelenné válik a rendszer.

B. F.

VISUAL BASIC TANFOLYAM (4.)

A VB nyom(t)at

A könyvek és a programozói leírások gyakran mostohán kezelik a nyomtatás témáját. Ezért írásunkban mindent összefoglalunk, amit a nyomtatással kapcsolatban tudni érdemes a Visual Basicről.

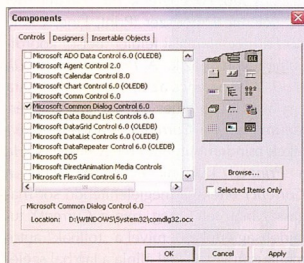
A nyomtatóra mint ismeretlen lényre tekint számos Visual Basic programozó. A legtöbb programozási feladat a felhasználói felülettel vagy egy adatbázis beszerkesztésével kapcsolatos, a nyomtató elérését többnyire utólagosan építik be. Pedig egy nyomtató elérése egyáltalán nem komplikált feladat. Csupán egy kicsit elrejtették, ráadásul nem is túl kényelmes, így sok mindent különböző forrásokból kell összerakni. Aki kényelmes output lehetőségre vágyik, például hogy az adatbázis-lekérdezéseket egy riportba összefoglalva lehessen kinyomtatni, az kénytelen külső szoftverhez fordulni, mondjuk a *Crystal Reports*hoz, az *ActiveReport*hoz vagy a *List&Labels*hez.

A Printer objektum

A nyomtató elérésének középpontjában a *Printer* objektum áll. A Visual Basic ezt kínálja az aktuális nyomtató eléréséhez. A *Printer* objektum megismeréséhez indítsuk el a Visual Basicet és a **Ctrl+G** billentyűkombinációval kapcsoljunk át a direkt ablakra. Itt a következő parancsot kell kiadni: *?Printer.DeviceName*

A *DeviceName* tulajdonság az aktuális nyomtató nevét helyettesíti (ami persze kinél-kinél másképp is hangozhat). Ugyanígy lehet az összes olyan tulajdonságot is lekérdezni, amelyet a nyomtató párbeszédesei ablakában lehet beállítani. Ehhez lépünk át a *Vezérlőpult*ba, nyissuk meg a *Nyomtató* alprogramban a standard nyomtató tulajdonságok oldalát, és állítsuk ketőre a másolatok számát. Ha végrehajtjuk

a projekt ablakban a *?Printer.Copies* parancsot, akkor megjelenik az aktuális szám. A Visual Basic ezeket az információkat közvetlenül a Windowsból veszi. Számos tulajdonság és módszer ellenére a *Printer* objektumnak is vannak határai. Így például nem lehet hozzáférni a nyomtató várakozási listájához és az aktuális nyomtatási objektumhoz (mondjuk annak lekér-

Válasszuk ki a Microsoft Common Dialog komponens

dezése miatt, hogy egy adott nyomtatási feladat végre lett-e már hajtva). Erre speciális API funkciók szolgálnak. A Microsoft az msdn.microsoft.com címen elérhető adatbázisa számos információt tartalmaz ezzel és több más érdekes témával kapcsolatban az interneten.

A szöveg és a grafika megjelenítése

A Visual Basicnek nincs külön parancsa a nyomtatáshoz, létezik viszont a *Print* funkció, amelyet a *Print* objektumra is lehet alkalmazni (bár a választásra szolgáló listában nem jelenik meg). A kinyomtatandó szöveget argumentumként kell átadni, függetlenül attól, hogy egy szót vagy egy teljes oldalt akarunk-e nyomtatni. Ha a nyomtatást több hasábosan szeretnénk végrehajtani, akkor ezt *elválasztó jelként használt pontosvesszővel* érhetjük el. A *vbCrLf* konstans hatására a következő nyomtatandó egy új sorban fog megjelenni. Mivel a nyomtatás a *Printer* objektumban mindig oldalan-

A Printer objektum legfontosabb részei

Circle metódus

Kört, ellipszist rajzol.

Copies tulajdonság

A nyomtatandó másolatok száma.

CurrentX

A következő output vízszintes pozícióját határozza meg, vagy ezt kérdezi le.

CurrentY

A következő output függőleges pozícióját határozza meg, vagy ezt kérdezi le.

DeviceName tulajdonság

Az aktuális nyomtató neve.

DrawWidth tulajdonság

A vonalvastagságot adja meg. A vonal színét a *ForeColor* tulajdonság határozza meg.

EndDoc metódus

Végrehajtja az eddigi „összegyűjtött” outputokat.

KillDoc metódus

Az aktuális nyomtatást megszakítja. Az *EndDoc* meghívásával a dokumentum törlődik a várakozólistáról.

Line metódus

Egy vonalat vagy négyszöget rajzol.

NewPage metódus

Egy új nyomtatási oldalt nyit meg.

Orientáció tulajdonság

A lap orientációja (szóba jöhet a *vbPRORLandscape* vagy a *vbPRORPortrait*).

Page tulajdonság

Az aktuális oldalszámot adja meg.

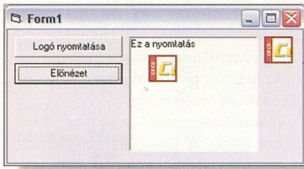
Print metódus

A következő szöveget nyomtatja ki (nyilvánvalóan nem egy igazi metódus, hanem egy speciális „huzalozott” funkció).

ScaleMode tulajdonság

A (belső) koordináták léptékét határozza meg (alapértelmezés a *Twips*, alternatíva a *vbPixels*).

ként zajlik, így a végén meg kell hívni az *EndDoc*-ot is. Ha a nyomtatást egy új lapon akarjuk végrehajtani, akkor a *NewPage* metódust is meg kell egyszer hívni. Az output pozíciót a *CurrentX* és a *CurrentY* tulajdonságok határozzák meg. Ezek eldöntik, hogy hova essen a következő output. De mi a helyzet a grafika megjelenítésével? A Windows lényeges jellemzője, hogy nem tesz különbséget a szöveg és a grafika között. A szöveg megjelenítése is grafikus megjelenítés, csak éppen a grafika szöveggént jelenik meg. Ezért a szöveg és a grafika keverése nem okoz gondot. A *Printer* objektum, a képmegjelenítéshez és az űrlaphoz hasonlóan, a *Circle* (kör és ovális), a *Line* (egyenes és négyzet) és a *Pset* (pont megjelenítése) metódusokat kínálja a grafika nyomtatásához. Azt, hogy az output hol jelenjen meg, a metódus meghívásokor átadott koordináták határozzák meg.

Megoldás előkép megjelenítésére (1. variáció)

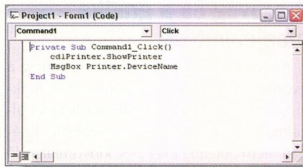
Annak megértéséhez, hogy hogyan kell meghatározni ezeket a koordinátákat, előbb meg kell ismernünk a *megjelenítési felület* fogalmát. A *Printer* objektumnak, egy űrlaphoz vagy képmegjelenítéshez hasonlóan, saját megjelenítési felülete van, ami tulajdonképpen egy nyomtatási lap felülete. A méretét az aktuális nyomtatóhoz kiválasztott papír mérete határozza meg. Ezt a méretet a *Width* (szélesség) és a *Height* (magasság) tulajdonságokból tudhatjuk meg. Az összes megjelenítési felülethez hasonlóan, a nyomtatási oldalnak is van belső koordináta-rendszere, amelynek a méreteit a *ScaleWidth* (szélesség) és a *ScaleHigh* (magasság) tulajdonságok határozzák meg. A középponti koordinátáit a *ScaleLeft* és a *ScaleTop* tulajdonságokkal lehet megadni. Ha másként nem adjuk meg, akkor a *ScaleLeft*, illetve a *ScaleTop* azonos, mivel egy nyomtatott oldal nem feltétlenül van keretezésre szükség. A *Scale* metódussal más léptéket adhatunk a belső koordináta-rendszernek. Meghatározható például, hogy a megjelenítési felület csak 100 egység széles és 200 egység magas le-

Megoldás előkép megjelenítésére (2. variáció)

gyen. Ez természetesen mit sem változtat a megjelenítési felület tényleges magasságán és szélességén – a változtatás csak a megjelenítési metódus szempontjából mérhető koordinátákat érinti. Ha például a *CurrentX*-szel az aktuális írási pozíciót 50-re állítjuk, akkor a következő megjelenítés a lap közepére kerül. Valamennyi megjelenítési módszer (*Print*, *Line*, *Circle* stb.) a megjelenítési felület (belső) koordinátáira vonatkozik. A *Printer.Line* (0, 0) (100, 200) parancs az új beosztás hatására egy átlós hűz a teljes lapra. Fontos megértenünk, hogy a *CurrentX* és a *CurrentY* értékek minden outputtal megváltoznak. Ha a *Print*-tel kiadunk egy sort, akkor a *CurrentY* értéke a megjelenítendő sor magasságának felel meg, míg a *CurrentX* tulajdonság értéke 0, mivel a „toltnak” automatikusan vissza kell állnia a lap bal szélére. Ebből az következik, hogy a *ScaleHeight*, *ScaleWidth*, *ScaleLeft* és *ScaleTop* tulajdonságok most, ebben az egységben lesznek megadva. A *ScaleMode* tulajdonsággal egy másik léptéket (pl. *vbCentimeters* a cm esetén) rendelhetünk a belső koordináta-rendszerhez.

A toll közvetlen ellenőrzése a nyomtatást nagyon rugalmas, de egyben nehézkessé is teszi. Így a közepre állítás nem túl kényelmes, mivel a *Printer* objektum nem

A nyomtató kiválasztása nem ördögösség...

rendelkezik *Alignment* tulajdonsággal. Ehelyett ki kell számítani a középpontot. A következő utasítássorozat a lap alján, középre írja az oldalszámot, ahol is a *TextWidth* és a *TextHigh* metódusok a megjelenítendő szöveg szélességét és magasságát számolják ki:

```
sOutput = "Oldalszám " & Printer.Page
snSzélesség = Printer.TextWidth(200)
snMagasság = Printer.TextHeight(100)
Printer.CurrentX = Printer.ScaleWidth / 2 - snSzélesség
Printer.CurrentY = Printer.ScaleHeight - 2 * snMagasság
Printer.Print sOutput
Akinek gyakrabban van nyomtatásra szüksége, készítsen egy általános funkciógyűjteményt és ezt egy modelként, vagy még jobb, ha egy osztályként szerkeszti be az új projektbe.
```

Bitképek megjelenítése

Ha a lapnak bitképet kell tartalmaznia, akkor a *PaintPicture* metódus az ideális. Ez egy bitképet másol be (szakszóval „blittelt”) a képmátrixból a nyomtatási oldal megadott pozíciójába. Az alábbi példa a nyomtató megjelenítési felületének a 100/100 pozíciójába másolja az *imgLogo* tartalmát:

```
Printer.PaintPicture imgLogo.Picture, 100, 100
```

Az output megjelenése a *Printer* objektum belső koordináta-rendszerétől függ, amit korábban a *Scale* metódussal állítottunk be. A megjelenítési felületet ennek a *ScaleHeight* és *ScaleWidth* tulajdonságai definiálják.

A képelőzetes funkció

Egy képelőzetes funkció megvalósítása egyszerű is meg nem is. Egyszerű a nyomtatási output „átvezérlése” egy képmegjelenítő objektum annyit kell tenni, hogy a *Printer* objektumot arra a képmegjelenítőre kell kicserélni, amelyben a képelőzetet meg szeretnénk jeleníteni:

```
Dim oOutput As Object
Set oOutput = picElozetes
oOutput.Print "Ez a nyomtatás"
Set oOutput = Printer
oOutput.Print "Ez a nyomtatás"
```

Ez az utasítássorozat először a képmegjelenítő „nyomatát” egy rekordot, majd ezután a nyomtatóra küldi. Az outputot ugyanaz a parancs hajtja végre. A képelőzetes beépítése azzal válik viszonylag komplikálttá, hogy a két megjelenítési felület eltérő léptéket használ, ezért a koordinátákat a két felület szélességének és magasságának arányából adódó tényező használatával

kell átszámítani. Ez különösen igaz a betűméretekre, amelyekre a Scale metódus nincs hatással, és az így átszámítás nélkül túl nagyok nyomtatódna. Lemezmelékletünkön a CIKKEK\VB sorozat könyvtárban található a *Druckvorschau.vbp* projekt, amelybe egy kis képelőzetes lett beépítve. Lényegében arról van szó, hogy a nyomtatási oldal méreteinek (A4 esetén szélesség 21,5 cm, és magasság 29,7 cm) figyelembevételével egy átszámítás történik a sokkal kisebb képmező méreteire.

Miután a képmező a Scale metódus útján a nyomtató méreteit megkapja, nem kell kiigazítani a tényleges nyomtatóutasításokat.

A nyomtató kiválasztása

A Visual Basic egy egyszerű módszerrel bocsátja rendelkezésre a Windows nyomtató kiválasztó ablakát. Ezzel a program futása alatt kiválaszthatunk egy másik nyomtatót vagy beállíthatjuk a másolatok számát.

1 A Projekt menüből válasszuk a *Komponensek* bejegyzést.

2 Válasszuk a *Microsoft Common Dialog Control 6.0* bejegyzést. Jelöljük ki, és nyugtázzunk OK-val. Ennek hatására az eszköztár kibővül a standard párbeszédészmező vezérlőelemével.

3 Helyezzük el a vezérlőelemet az űrlapon (a pozíciónak nincs különösebb jelentősége), és nevezzük *cdlPrinter*-nek.

4 Helyezzünk el egy kapcsolót az űrlapon, és a *Click* eljárásba sűrjük be a következő parancsokat:

```
cdlPrinter.ShowPrinter
Msgbox Printer.DeviceName
```

Indítsuk el a programot! A kapcsolóra való kattintást követően a Windowsból ismert nyomtatókiválasztó ablak jelenik meg. Válasszuk egy másik nyomtatót (adott esetben előbb egy újabb nyomtatót kell telepítenünk), és a választást nyugtázzuk a *Nyomtatás*-sal (de ekkor nem nyomtatódik még ki semmi sem). Ezt követően meg kell jelennie a nyomtató készüléknevének. Így a párbeszédészmező útján egy másik nyomtatót jelölünk ki standard nyomtatóknak.

Egy űrlap nyomtatása

Egy komplett űrlapot sajnos nagyon nehézkesen lehet csak kinyomtatni egy programból. A *PrintForm* metódus látszólag erre szolgál, de mivel nem végez átszámítást, így nagyon durva, nem túl tetszetős eredményre vezet.

Ha az űrlapot helyes felbontással szeretnénk nyomtatni, akkor kissé jobban bele kell nyúlnunk az API-trükkös zsákunkba. A trükk lényege, hogy az űrlap tartalmát az *OleCreatePictureIndirect* API funkcióval egy *Picture* objektummá alakítjuk, majd ezt a *PaintPicture* metódussal a *Printer* objektumhoz küldjük. ■

Mobiltelefon vásárolna?

Vásárlás előtt tájékozódjon a Computer Panoráma Mobil Világ különszámából!

- 50 mobiltelefon bemutatása
- A legolcsóbb mobil tarifák
- Palmtop eszközök
- Fejlesztési stratégiák
- A jövő tolla és papírja
- GPRS alkalmazások

Computer PANORÁMA Computer Panoráma
XIII. évfolyam 7. különszám, 2002. június
Ára: 495 Ft

Mobil Világ

KÜLÖNSZÁM

50 A világ legjobbjai telefon

Melyiket válasszam?
A legolcsóbb mobil tarifák

Palmtop eszközök
A mobilre asztali számítógépes kiválasztás

Vezetékek nélküli
Bluetooth, UMTS, WLAN

Fejlesztési stratégiák
Utaz a harmadik generációs tele

Flottakövetés
Hol, mikor, mit?

Új internet protokoll
IP cím minden mobiltelefonhoz

A jövő tolla és papírja
Sony Ericsson Chatpen

GPRS alkalmazások
Út óra a GPRS mellett

Mészülékek Szolgáltatások
DoCoMo új mobil az 1-móddal!

GPRS és UMTS készülékek
Az új generáció

Amint a GSM-telefonokról tudni érdemes!

Megrendelhető:
Computer Panoráma Kiadói Kft.
1091 Budapest, Üllői út 25.
Telefon: 456-6964, Fax: 456-6970
E-mail: terjesztes@cpanorama.hu

Ára: 495 Ft

TARTALOM

Anonim böngészés	84
Titkos filmarchívumok	86
Virtuális vidokölcsönző	88
Fényképes levél mobiltelefonról	
Nem képtelenség	89

Internetes kalandozásaink során sok adatot saját jó szánkuból küldünk el, de számom információ az ellenőrzésünk nélkül kerül ki vagy rá a számítógépünkre.

Mindannyian hallottunk már arról, hogy mennyi bajt okozhatnak a számítógép-vírusok. Az internet azonban egészen más veszélyek fenyegetnek bennünket. Ezeket csak akkor vesszük észre, amikor már késő. Ez természetes is, hiszen ismeretlen oldalakon sétálunk, és nem figyelünk arra, mi is zajlik gépünk és a hálózat között. A fájlok és a könyvtárak mélyén néha igazán meglepő dolgok történnek. Ezeket azonban csak a legközelebbi látogatásnál láthatjuk majd, mintha valami varázslat történt volna.

Alattomos adatgyűjtők

Sok internet-felhasználó csodálkozik azon, hogy a merevlemezre egyre jobban megtelnek. Ennek az a magyarázata, hogy

Adatmorszáok

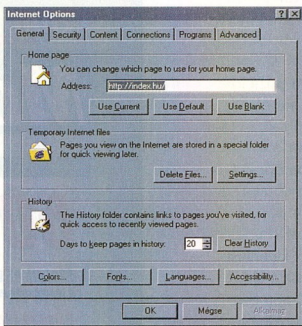
A hírhedt sütik információkat tartalmaznak. Amikor először keresünk fel egy weboldalt, a távoli szerver egy kis fájlt helyez el a számítógép merevlemezén. A következő látogatásnál ezt elolvassa és újrairja, esetleg további információkkal egészíti ki azt. Ezeket az adatokat legtöbbször reklámcélokra használják fel. A fájlok nem tartalmaznak közvetlenül a felhasználóra vagy a gépére vonatkozó adatokat, jelszót vagy hozzáférési nevet.

ANONIM BÖNGÉSZÉS

Nyomtalanul

ezt használja a böngészőprogram, hogy adatokat gyűjtsön és tároljon. Ezeknek csak a szűrőzés sebességének az optimalizálásában, a letöltési idő minimalizálásában, illetve a meghatározott internetcímek újbóli, gyors megtalálásában kellene segítenék. A böngésző általában három kategóriában gyűjt adatokat: *közbenső tároló (Cache)*, a *Cookie-jegyzék* és a *felkeresett webhelyek (History)*.

Mind a három csoport beépül a rendszerbe mint könyvtár. Idővel kis adatok tömegét gyűjtik össze, ami adott körülmények között több, mint amennyit szeretnénk volna. Természetesen tudni szeret-

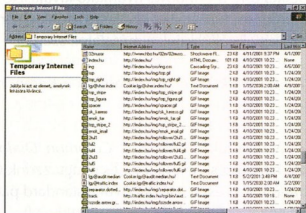

Az Internet Explorerben a beállítások között találjuk meg a cache és az előzmények törlésének lehetőségét

nénk, hogyan látják kívülről, mi van a merevlemezünkön. A nem kívánatos nézelődők beengedéséért a böngészők *biztonsági hiányosságai*, a *Java* vagy az *Active-X programok* a felelősek. Például a látogatott webhelyek listája (*History*) segítségével lehet megtudni, hogy mely oldalakat néztük meg az utóbbi napokban. Még ennél is több információt gyűjt és árul el a böngésző közbenső tárolója. Itt megtalálhatók és megnevezhetők az elmúlt időszakban meglátogatott oldalak szöveges és képi állományai. A cookie-k ezek mellett már jelentéktelenek.

Alapvető védelmi intézkedések

A felhalmozódott fájloktól egy egyszerű módszerrel megszabadulhatunk. Erre minden böngészőnek van egy megfelelő törlési lehetősége. Az *Internet Explorer*-nél, ez az *Eszközök/Internet beállítások/Általános*

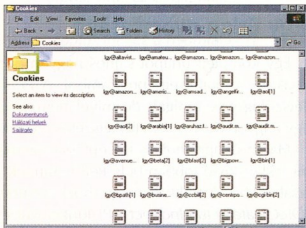

Az átmeneti tároló tartalmát részletesen megvizsgálhatjuk

menüponton keresztül érhető el. A *Netscape Communicator*-nál az *Edit/Preferences* pont alatt találhatjuk meg. Ezeket a programpontokon keresztül kiüríthetjük az átmeneti tárolót (*cache*), és törölhetjük a felkeresett webhelyek listáját is.

Az *Internet beállítások* oldalon az *Ideiglenes internet-fájlok* alatt találjuk a fájlok törlésére szolgáló gombot. Szintén innen lehet beállítani az átmeneti tároló méretét és a frissítések módját.

Egy kicsit lejjebb láthatjuk az előzmények kezelésére szolgáló utastásokat. Megadhatjuk, hogy visszamenően hány nap böngészéseit tárolja a lista, illetve itt is

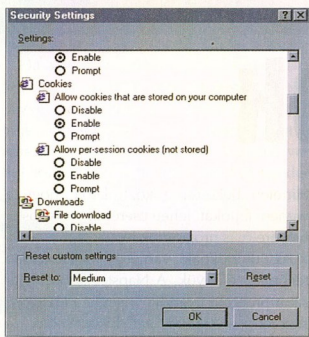

A cookie könyvtár mérete gyorsan növekszik

Jó tanácsok

egyetlen gombnyomással tüntethetjük el virtuális nyomunkat.

A Windows a *Temporary Internet Files* könyvtárban őrzi az összegyűjtött információkat. Külön könyvtárban található rá a cookie-kra. Ezeket akár törölhetjük is, de vigyázzunk, mert vannak olyan állományok is, amelyek törlésével sok munkánk adunk magunknak. Egy-egy portál vagy internetes áruház ugyanis ezekben tárolja az egyszer már megadott adatainkhoz tartozó azonosítót.

A cookie-k engedélyezését a biztonsági beállítások között találjuk

Az *Ideiglenes fájloknál* a *Beállítások* kapcsolóval betekintheünk a könyvtárakba. Itt van arra lehetőség, hogy mások számára láthatatlanná tegyünk az adatainkat. A *Könyvtár áthelyezése* gombbal az átmeneti tároló helyét áthelyezhetjük a merevlemez egy másik területére. Az áthelyezéssel azonban vigyázni kell, mert ezt követően csak a beállított tárolóhelyről lehet az átmeneti adatokat elérni.

Minden itteni bejegyzés olyan adatokat tartalmaz, amelyek valamilyen módon kiolvashatók és kiértékelhetők. A törlésük ugyanúgy történik, mint a *Windows Explorer*-ben, azaz jelöljük ki és nyomjuk meg *Törlés* gombot. Csakis ezután lesz valóban minden cookie és cache-fájl törölve.

Minden fájl, így a *Cookie* és *cache-fájl* törlése is csak átmeneti. Először a *Lomtárba* kerülnek az állományok, és csak amikor innen is töröljük azokat, akkor lehetünk biztosak benne, hogy senki nem jut a nyomukra.

Hogyan készül a süti?

Nézzük, miből áll egy cookie-fájl. Ehhez egyszerűen jelöljük ki egyet a

Cookies könyvtárban található fájlok közül, és kattintsunk rá a jobb egérgombbal. A *Tulajdonságok* pontot kiválasztva könnyen kitalálhatjuk, hogy honnan származik a bejegyzés. A cookie mint szövegfájl, szövegszerkesztővel megnyitható. Az elválasztó jelet helyesen átállítva a fájl sorai, mint adatsoporkok, a következő elrendezésben jelennek meg:

```

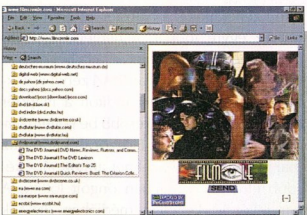
AV_USERKEY
ADE00000FFE156D4A40002DCA8B6
2E
altavista.com/
0
334889216
30131479
1322713696
29397224
*
```

Ez egy hálózati titkos kód, ami nem feltétlenül rossz. Az Altavista azokat a kulcsértékeket állítja itt be, amelyeket egy újabb látogatóskor lekérdez, hogy jobb keresési eredményeket érheszen el.

Eszközök a névtelenséghez

Saját adatainkat megvédehetjük, ha úgynevezett névtelen szervert választunk. Ilyen szolgáltatónál egy kezdeti weblapon kell megadni azokat az URL-címeket, ahová el szeretnénk jutni. Így egy kicsit hosszabb idő alatt jutunk el a minket érdeklő webhelyre, de az oldal minden adatot megsűri, ami alapján a felhasználó visszakereshető lenne. Ilyen szerver található például a www.anonymizer.com címen.

A név eltüntetésének jobb módszerét szolgáltatják, az úgynevezett *anonim-proxi*-k. Ezeket a szervereket az interneten a közvetlen kapcsolat megteremtése előtt választjuk ki. A keresett oldal egyébként nem közvetlenül a böngészőn, hanem a proxin

A History hetekre visszamenőleg tartalmazza azoknak a helyeknek a listáját, amerre jártunk

A védtelen szűrőző

A *Profiling* a cégek vagy intézetek Interneten közzétett és a felhasználók által készségesen kitöltött adatlapok kiértékelése. Ezek lehetnek játékok, felmérések, körkérdések. Fontos, hogy ön, mint felhasználó, információkat közül vásárlási vagy szűrőfési szokásairól. A *Profiling* a cookie-kal szemben inkább arra szolgál, hogy az internetet tőle idegen célokra használja. Például az ilyen rendszerben működő szerencsejátékok, amelyeknél a nevet és a címet kell megadni, számla minden adatvédő szemében.

keresztül fut, amit a számítógépünkön kívül található átmeneti tár szolgál ki. Egy névtelen proxy legnagyobb előnye azonban mindenképpen az, hogy a felhasználóra vonatkozó összes adatot zárolja.

Van úgy, hogy egy levelet ismertetőjelek nélkül szeretnénk elküldeni. A *Re-Mailer* olyan szolgáltatás, ami a névtelen szerverhez hasonló. Ahelyett, hogy a levelet közvetlenül a címzethez küldjünk, nem a levelezőprogramot használjuk, hanem a *Re-Mail* szerveret. Itt megírhatjuk a levelet és a továbbítást a szolgáltatásra bízhatjuk.

INTERNET különszám

Ha tetszettek a cikkben szereplő ötletek, ne legyen rest megvásárolni *INTERNET* különszámunkat, hiszen abból megtudhatja, milyenek is valójában a hálózat szételt oldalai, milyen vesztégek leselkednek az internetezőkre, hogyan bonyolíthat nemzetközi hívásokat helyi áron, hogyan internetezhet reklámok nélkül, s miként lehet olcsón szűrőzni csúcsideben. A mindössze 595 Ft-ba kerülő különszámot megvásárolhatja az újságárusoknál vagy a *Computer Panoráma* szerkesztőségében (1091 Bp. Üllői út 25.), illetve megrendelheti telefonon (456-69-64), faxon (456-69-70), e-mailben (terjesztes@cpanorama.hu) vagy az újságban található fax megrendelőlapon.

Ami a zeneipar életét már jó ideje megkészeríti, az most a filmipart is elérte: a top-filmek, amelyek újdonságként mennek a mozikban, pillanatok alatt az interneten találják magukat másolatok formájában – és gyors internet-hozzáféréssel, mint a DSL, ugyanolyan gyorsan az otthoni merevlemezre is felkerülnek.

A NET SÖTÉT OLDALA

Titkos filmarchívumok

A ki a legújabb mozszenzáció szeretőné látni, annak már nem kell feltétlenül moziba mennie. A legújabb kasszasiker letöltéséhez elegendő egy PC nagyon gyors internet-eléréssel. S ha a megrögzött letöltő videokártyájának még tévékimenete is van, a filmek a nappali szobába, a tévékészülékig is eljutnak. Ez a ténykedés persze illegális, a szerzői jogba ütközik és büntetendő!

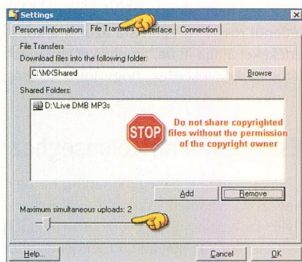
Az új technika

A filmek terjesztése interneten két új technika megjelenésével vált lehetővé: ezek a DivX és a DSL. A DivX egy szabvány a filmek tömörítéséhez, amellyel az eredetinek akár az egytizedére is összehasonlítható, ezzel együtt egy ilyen film képei jobbak, mint egy VHS-videokazettáé.

A filmek képanyaga az interneten többnyire DVD-kről származik – és a legtöbbször az Egyesült Államokból. Mivel Európában csak több hónappal a tengeren túli premier után kezdik vetíteni a filmeket, az ilyen filmkópiák bizony csábítóak. Ezért kerülnek fel a másolt DVD-k gyakran pontosan a mozi induláskor a határokon átvélő internetre – filmrajongóktól filmrajongóknak.

Mindenesetre az így szerkesztett filmek mérete még mindig 700 Mb-ot, tehát pontosan kitölt egy CD-ROM-ot. ISDN-csatlakozással egy ilyen filmet letölteni tovább tartana másfél nappal, így tehát elengedhetetlen egy optimális kapcsolat.

Itt lép be a képbe a DSL (Digital Subscriber Line): az új technológia az ISDN-

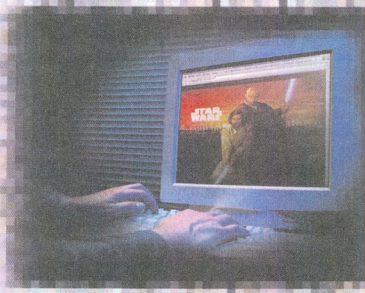

Figyelmeztetés a szerzői jogok tiszteletben tartására

nél 14-szer gyorsabb adatátvitelt kínál. Ha a kapcsolat eléri az optimális 1024 Kbit/s átviteli sebességet, egy mozifilm két óra alatt az otthoni PC-n landolhat.

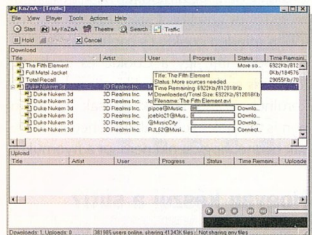
Gigantikus cserebörzék

Az internetes cserebörzék előfutára a Napster program volt. Két évvel ezelőttig felhasználók milliói cseréltek MP3 formátumú zenefájlokat a Napster-hálón keresztül. Ez egyre jobban felhergelte a zeneipart, amely veszélyeztetve látta bevételeit. 1999 végén az amerikai RIAA zenei érdekvédelmi egyesület pert indított a Napster ellen, és rövid idővel később be kellett zárni a cserebörzét. Először úgy tűnt, az ipar ezzel teljes győzelmet aratott, ám később kiderült, valójában öngölt löttek. A per feltűnést keltett a médiában, és sok címlapra felkerült. Sokan csak ezáltal figyeltek fel az internetes cserebörzékre.

Hirtelen bekerült a köztudatba, hogy a weben fájlok lehet cserélni. A Napster helyére más programok léptek.

Az utódoknak van egy vitathatatlan technikai előnyük. A Napster koordinálását a program gyártója végezte a központi szerverről. Amikor ezt kikapcsolták, a Napster is meghalt. Ezért szemben az új programok decentrálisan, tetszőleges szervereken keresztül cserélnek adatokat. Ezáltal ezek a hálózatok jogilag nagyon nehezen vonhatók felelősségre – és persze nem kapcsolhatók ki. Ráadásul a Napster-utódok tevékenysége már nem csak MP3-fájlok cseréjére korlátozódik. Egy film keresése úgy működik, mint a keresőgépek használata általában: a felhasználó kulcsszavakat gépel egy keresősorba, és kis várakozás után pontosan azt kapja, amit kereset. Mivel a felhasználók száma folyamatosan növekszik, a filmkínálat is állandóan bővül. Ha egy filmet nem talál meg az egyik cserebörzén, a filmbarát áttér egy másik cserehálózatra, és ott keresi.

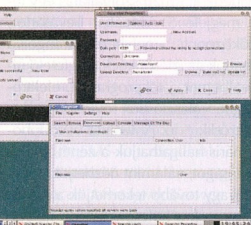
Egy élő fájlcsere hálózat

Zárt társaság

A nyílt cserebörzékhez, természetesen mindenki szabadon hozzáférhet. Elég, ha telepíti a megfelelő szoftvert, választ egy felhasználói nevet, és felmegy az internetre. Emellett persze olyan cserebörzék is alakultak, amelyekbe nem léphet be bárki.

A filmek ilyen zárt körökben történő cseréjéhez szánált legnépszerűbb program a *Direct Connect*. Az exkluzív klubba történő belépés feltétele, hogy az új tagnak legyen „hozománya”: a program megköveteli, hogy a cserevagyó felhasználó is a *Direct Connect* rendelkezésére bocsásson bizonyos számú adatot a PC-jén. 2 Gb-át alatt pedig a filmek és a zene területén nem nagyon lehet labdába rúgni.

Ha a felhasználó ezt teljesíti, kapcsolatba léphet virtuális csereklubokkal, amelyek témák szerint vannak berendezve, ezek a *hubok*. A *Direct Connect* minden résztvevője nyithat egy hubot. Az illető ezután rögzíti az elérés feltételeit, és meghatározza, hányan vehetnek részt a hubban. Zene és játékok mellett itt mindenekelőtt egyva-

Kép a múltból: a Napstert már betiltották

és egy oprátora, egy „OP”. Az OP kímán ügyel arra, hogy a szabályokat betartsák. Ha valaki vét ellenük, azt az OP egy integrált chat-funkción keresztül felszólítja, hogy változtasson a magatartásán. Ha a figyelmeztetésnek nincs fogantaja, az OP számúzi az illetőt a hubból, és lezárja a hozzáférést.

Filmek a usenetről

A filmek letöltésének további forrásaként *kereskedelmi newsgroupok* fejlődtek ki. Ezek a hírcsoportok eredetileg internetes hirdetőtáblák, amelyen híreket tesznek közzé és vitákat folytatnak. Minden felhasználó nyithat egy csoportot egy témához, és ott híreket helyezhet el, hirdethet. A newsgroupokat a „usenet” úgynevezett news-szerverei kötik össze.

A news-szerverekre eredetileg csak szöveges híreket lehetett kitenni. Időközben azonban már számos kereskedelmi news-szerver is van, amelyek nem csak szöveges üzenetek elhelyezését teszik lehetővé. Ezeknek a szervereknek csoportjaik vannak, amelyek tömörített archívájuk fel- és letöltését is megengedik. Az ilyen csoportokat *binarie*-knak nevezik. A binarie-k archíváiban játékok, zenék és persze filmek is találhatóak. ■

Notebookot vásárolna?

Vásárlás előtt
tájékozódjon

a
Computer Panoráma
Notebook különszámából!

- 27 notebook tesztje
- Vásárlási tanácsadó
- Mobil adatbiztonság
- Hogyan készül a notebook?
- Mobil processzorok
- Hordozható multimédia

Computer
PANORÁMA

Computer Panoráma
XIII. évfolyam 9. különszám, 2002. nyár
Ára: 695 Ft

NOTEBOOK KÜLÖNSZÁM

27 notebook
tesztje

CD-melléklettel

5 teljes
újrész
program

Játékok notebookokhoz
Shareware és freeware
segédprogramok
PalmOS és Pocket PC programok
Multimédiás demutatók
Hasznos weboldalak

Cserélje notebookra PC-jét!

Vásárlási tanácsadó

Mozzi a táskában

Hordozható multimédia

Bilincsek nélkül

Mobil adatbiztonság

Palmok a hétköznapiakban

Szoftverek, kiegészítők

Hogyan készül a notebook?

Gyártás a Portlombnál

Majdnem PC-k

Palmotok

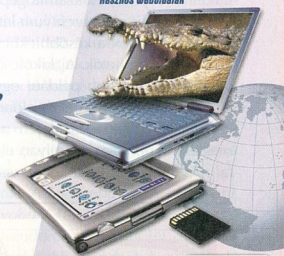
Takarékos erőgépek

Mobil processzorok

Aktívak és passzívok

LCD megvilágítás

Ami a notebookokról tudni érdemes!

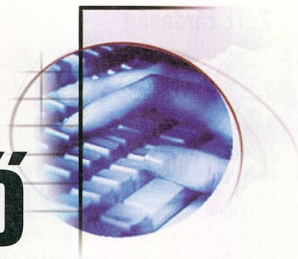
Megrendelhető:

Computer Panoráma Kiadói Kft.
1091 Budapest, Üllői út 25.
Telefon: 456-6964, Fax: 456-6970
E-mail: terjesztes@cpanorama.hu

Ára: 695 Ft

ANTENNET SZOLGÁLTATÁS

Virtuális videokölcsönző

Az elektronikus távoktatás és a hasonló szolgáltatások széles körű elterjedését két tényező is hátráltatja: egyrészt az egységes elektronikus tananyag-fejlesztési módszertan hiánya, másrészt a különféle információk továbbítására használt internetes hozzáférés korlátozott sávszélessége.

Az Antenna Hungária Rt. távoktatási projektje – az elektronikus távoktatás magyarországi elterjedésének elősegítésén, a távoktatási keretrendszer és az ehhez illeszkedő alkalmazások fejlesztésén túl – kiemelt figyelmet fordít a szűk sávszélesség jelentette korlátok feloldására is. Az AntenNet videostreaming szolgáltatása új, minden eddiginél hatékonyabb lehetőségeket teremt a távoktatás számára. Így például a videotartalom digitális kódolását követően megoldható, hogy a „virtuális diákok” akár „egyenesen” közvetített résztvevői legyenek egy-egy különösen érdekes vagy az oktatás szempontjából kiemelkedően fontos előadásnak. Miközben a diákok a számítógépükön „élőben” hallgatják az előadást, a tananyagot közvetlenül el lehet juttatni a számítógépükre.

Egy digitális videearchívum létrehozásával az előadások a későbbiekben felvételről is megtekinthetők. A „kikölcsonözhet” videotartalom lehet, például egy vendég-előadó különösen érdekes előadása, amit a hallgató az előadás idején nem tudott megtekinteni, vagy egy olyan előadás tartalma, amelyet egy stúdióban vettek fel, és

amely a rögzített tananyag része. Az AntenNet segítségével lehetőség nyílik egy olyan oktatási szolgáltatásra is, amelyben a távoktatás résztvevői nemcsak passzív szemlélői az előadásnak, hanem – interaktív módon – akár bele is avatkozhatnak abba. S ha a másik irányból is megfelelően nagy a sávszélesség, még videokonferencia jellegű is öltethet az előadás. A szolgáltatás külön érdekessége, hogy egy több telephellyel rendelkező vállalat munkatársai egyidejűleg lehetnek résztvevői egy-egy exkluzívabb előadásnak vagy továbbképzésnek. S persze lehetőség kínálkozik – a nem állandó vételi helyek felé – egy-egy különleges esemény közvetítésére is: ez le-

het például egy sajtótájékoztató, vagy mondjuk a választási eredmények élő továbbítása a Választási Biztonság központjából a pártok székházába.

A tervek szerint – néhány év múlva – az AntenNet lehetőséget nyújt majd a személyre szabott televíziós csatornák, valamint virtuális videokölcsönzők kialakítására is. A virtuális videokölcsönző szolgáltatás egy televízió megjelenő virtuális bevásárló-, kölcsönzőközpont, amelyben barangolva kiválaszthatjuk az ízlésünknek megfelelő filmet, zenealbumot, játékprogramot, elektronikus újságot. Választásunk rövid idő múlva „beleugázódik” az AntenNet vevődobozába, és máris hallgathatjuk a zenét, olvashatjuk az újságot, valamint nézhetjük, megállíthatjuk vagy tovább tekerhetjük a filmet. Ezek az anyagok a kölcsönzési idő lejártával letérőldnek a dobozról.

Ugyanez a szolgáltatás – más alkalmazásban – képes egy olyan televízió-csatorna kialakítására is, amelyet a tévénező maga állít össze, részben az elérhető tévécsatornák kínálatából, részben a korábban felvett műsorokból. Így, egy teljesen új személyes televíziózás alakulhat ki. Ennek továbbfejlesztése lehet például egy olyan televíziós csatorna, amely „megjegyzí” a néző szokásait, figyelmezteti őt az érdekesnek ígérkező műsorok kezdésére, és esetleg odakapcsol vagy rögzíti azokat. A vevőkészülék intelligenciája tetszőlegesen fokozható, s csak az igények szabnak határt e gyökeresen új, személyre szabott tévé/video/internet/játék-készüléknek.

**A leggyorsabb, legmegbízhatóbb
V.92-ES MODEMEK**

BRG Szervezési Kft.
1033 Bp., Polgár u. 8-10., Tel/Fax: 250-0535

Teszt: Computer Panoráma,
2001. 5. szám

FÉNYKÉPES LEVÉL MOBILTELEFONRÓL

Nem képtelenség

A mobiltelefont egyre többen használják a szokásos hangátvitel mellett adatátvitelre is. A legújabb készülékekkel már kényelmesen elérhető az internet és elektronikus levelezésünk sincs már a számítógéphez kötve.

A mobiltelefon-rendszerek fejlesztésekor a hangátvitel volt az elsődleges szempont. A rövid szöveges üzenetek (SMS) küldésének a lehetősége mintegy mellékesen került bele a végleges szabványba. Sokáig nem is volt nagy jelentősége, azonban az utóbbi két-három évben rendkívül népszerűvé vált. A jelenséget a szakemberek sem tudják megmagyarázni, tény azonban, hogy jelenleg a mobil-szolgáltatók bevételeinek jelentős része származik ebből a kommunikációból. A szakértők 2004-re havi több mint 100 milliárd elküldött SMS-sel számolnak.

A következő rövid üzenet-generáció, az Enhanced Messaging Service (EMS) nevét viseli. Ez több egymáshoz csatolt SMS-ből áll, így az üzenet több mint 160 karakter is lehet. Az EMS azonban még mást is magában foglal: mozgó grafikákat, hangokat és megformázott szövegeket is el lehet vele küldeni. Az EMS átmeneti megoldás a Multimedia Messaging Service (MMS) megjelenéséig, amellyel videókat és zenét lehet küldeni.

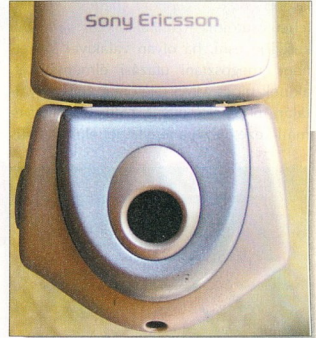
Szolgáltatás	Kezdetle	Nagyság	Tartalom
VMS	1992	analóg	beszédhang
SMS	1995	160 bájtt	szöveg
EMS	2000	160 bájtt	szöveg, pixeleképek, részben animáltak
MMS	2002	100 Kbájtt	szöveg, képek, fotók, videó

Elsőként a világon

A Westel ez év tavaszán, a világ GSM szolgáltatói közül elsőként indított el teljes körű kereskedelmi MMS szolgáltatást. Az Ericsson MMS csúcstechnológiájára épülő legújabb üzenetküldési szolgáltatást a Westel valamennyi ügyfele, külön havidíj nélkül, egyszerű regisztrációval veheti igénybe.

A szolgáltatás kezelésére jelenleg egyedül a Sony Ericsson T68i készüléke alkalmas. A tavalyi év vége óta forgalmazott Ericsson T68m készülékek a májusi szoftverfrissítést követően szintén képessé válnak az MMS küldésére és fogadására.

A saját magunk által összeállított multimedia üzenetek mellett olyan szolgáltatásokra is előfizethetünk, amelyben a kapott információkat hangok, képek is kísérik. Ilyen például a reggelenként kapott napi összefoglaló, ahol például térképen láthat-

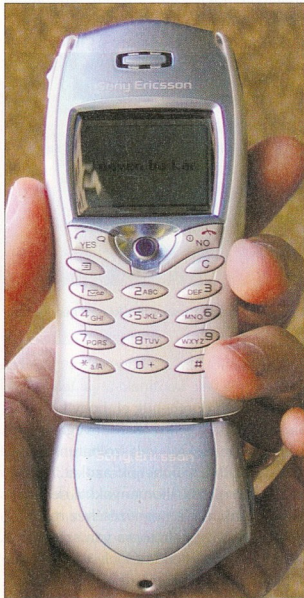

A kis digitális kamerát a telefon aljára kell csatlakoztatni

juk a időjárásjelentést vagy grafikonon a tőzszeindex alakulását. Nagy népszerűségnek örvendett a labdarugó világ bajnokság ideje alatt az a hírszolgáltatás is, amelyben az eredmények mellett a mérkőzések legizgalmasabb pillanatainak képe is megjelent a telefon képernyőjén.

Fényképezünk telefonnal

Az új szolgáltatás bevezetésének időszakában a T68i telefonhoz egy kis digitális fényképezőgép is jár. Ezt a telefon aljára kell csatlakoztatni, ami abban a pillanatban átalakul fényképezőgéppé. A telefon kijelzőjén lesz a fényképezőgép keresője, ezen láthatjuk, mi is lesz az elkészült képen. A kamera csatlakoztatásakor egy új menü jelenik meg a telefonon. Ezzel tudjuk elvégezni a beállításokat. Ezek közül a legfontosabb a kép méretének meghatározása. Négy méret közül választhatunk. A legkisebb 80x60 képpont, a legnagyobb 640x480 képpont. A színmélység minden esetben 24 bit. Az elkészült képpel több mindent kezdhethetünk. Tárolhatjuk a kis kamerában, vagy átmásolhatjuk a telefonba. Ez utóbbi esetben a fotót felhasználhatjuk háttérképként vagy hozzárendelhetjük a telefonkönyv egyes bejegyzéseéhez.

Jelenleg a Sony Ericsson T68i telefonja az egyetlen, amely alkalmas MMS-kezelésre

A legizgalmasabb felhasználás, ha elküldjük a felvételt. Ennek két módja is van. A kisebb méretű képeket MMS üzenetként továbbíthatjuk tetszőleges mobilszámra. Ilyenkor a címzett telefonjának kijelzőjén jelenik meg a kép. Ehhez azonban MMS kezelésére alkalmas mobilra van szükség. MMS üzenethez csak a legkisebb, 80x60 képpont méretű felvételt lehet csatolni. Azonban akkor sem kell késébe esni, ha olyan valakivel szeretnénk megosztani utazási élményünket, akinek nincs MMS telefonja, vagy egyáltalán mobiltelefonja. A T68i beépített e-mail-kezelőjével a fényképet elektronikus

Képekkel illusztrált híreket is kaphatunk

levél csatolt állományaként is tudja továbbítani. Itt már nincs korlátozva a kép mérete, akár a 640x480-as felvételt is elküldhetjük. A JPG tömörítés miatt ez is csak 40-50 Kb-át.

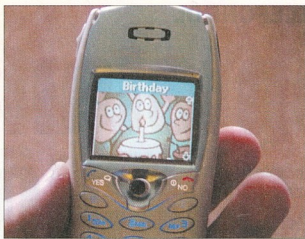
A kamerában tárolt képeket természetesen áttölthetjük számítógépre, *infra-* vagy *Bluetooth* kapcsolat alkalmazásával.

Levelezni muszáj

Az elektronikus levelezés egyre nagyobb szerepet kap kapcsolatainkban. Ezért fontos, hogy a leveleinket bárhol elolvasshassuk, illetve válaszolhassunk rá-

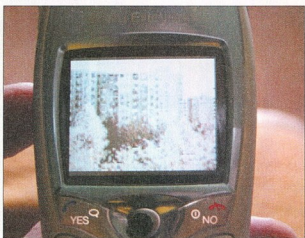

Az MMS üzenethez különböző multimédia anyagok csatolhatunk

Az egyszerű SMS helyett animációval és hangokkal kiegészített üzeneteket is küldhetünk és kaphatunk

juk. A T68 és T68i telefonban beépített e-mail-kliens is van. Ennek segítségével akár több postafiókot is lekérdezhetünk. Mivel ezek a telefonok a GPRS adatátvitelt is tudják használni, állandó internetkapcsolatuk lehet. Ez azt jelenti, hogy a telefon képes az előre beállított időközönként automatikusan lekérdezeni a leveleket, és a telefon képernyőjén jelezni, ha érkezett új. Ezt a rendszeres levéllenőrzést a telefon hagyományos GSM hálózaton is el tudja végezni, ekkor azonban az adatátvitel idején a mobil nem használható telefonálásra.

A telefon kijelzője lesz a fényképezőgép keresője

A postafiókok ellenőrzésekor először csak a fejlécek kerülnek át a telefonra. Ezek alapján dönthetjük el, hogy kíváncsiak vagyunk-e a teljes levélszövegre. A beérkezett levelekre válaszolhatunk vagy akár tovább is küldhetjük azokat. Természetesen a csatolt állományokkal nem sokra megyünk, ezeket megnézéséhez már számítógépre vagy palmtopra van szükség. A telefonos levéllenőrzésnek van egy további nagy előnye. A levél feladójának vagy tárgyának az ismeretében választhatjuk a *törlés* funkciót is, ami nemcsak a telefonból, hanem a mail-szerverről is törli

az üzenetet. Ez a PC-s levelezőprogramoknál is hasznos lenne, hiszen felesleges érdektelen, gyakran hatalmas csatolt állományokat tartalmazó leveleket letölteni. A törlésre kijelölt levelek a következő postafiók lekérdezőskor törlődnek majd a szerverről.

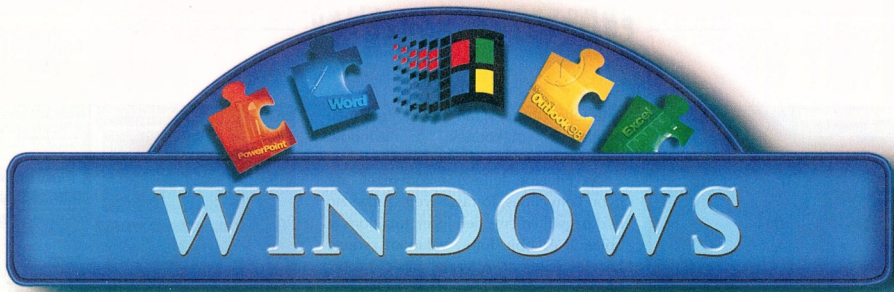
Amikor levelet írunk vagy továbbítunk, a címzett e-mail-címét a telefonkönyvből is kiválaszthatjuk, hiszen minden névhez sok hasznos adatot rögzíthetünk. A telefonszámok és cím mellett minden bejegyzésnél szerepelhet az elektronikus levél-cím is.

A telefonról elküldött levelek alapvetően egyszerű szövegek lehetnek. Ez alól egyetlen kivételt a fényképes csatolt állomány. A Communicam-mal készült felvételeket, amelyek akár 640x480 képpont felbontásúak is lehetnek, könnyen elküldhetjük tetszőleges e-mail-címre. Így külföldi élményeinket is megoszthatjuk ismerőseinkkel, barátainkkal anélkül, hogy az adott országban MMS vagy GPRS szolgáltatás lenne. Ráadásul, ha több címzettnak szeretnénk elküldeni a képet, olcsóbb egyetlen e-mailt küldeni, aminek több címzettje van, mint sok MMS-t küldözgetni, amire ráadásul csak a legkisebb méretű képet csatolhatjuk.

Mobil Világ különszám

Ha tetszett a cikkben szereplő újdonság, s Ön lelkes híve a mobiltelefonoknak, feltétlenül lapozza fel Mobil Világ különszámunkat. Közelebről is megismerhet 50 mobiltelefont, megtudhatja, hogyan lehet spórolni a mobil tarifákkal, olvashat a legújabb palmtop eszközökről és a jövő tolláról, papírjáról, megismerheti milyen fejlesztési stratégiák várhatóak a mobilok világában, s még a vezeték nélküli megoldásokról is informálódhat. A mindössze 495 Ft-ba kerülő különszámot megvásárolhatja az újságárusoknál vagy a Computer Panoráma szerkesztőségében (1091 Bp. Üllői út 25.), illetve megrendelheti telefonon (456-69-64), faxon (456-69-70), e-mailben (terjesztes@computerpanorama.hu) vagy az újságban található fax megrendelőlapon.

WINDOWS

AJÁNDÉKOK A NETEN

Windows programok ingyen

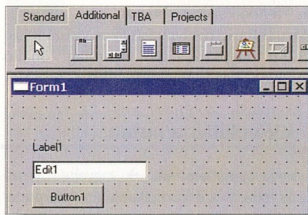
Nem kell feltétlenül drága programokra költenie annak, aki számítógéppel dolgozik. A Microsoft és még több más cég ugyanis ingyenes programok százait kínálja a felhasználóknak. Ezúttal a legremekebb fejlesztői segédeszközökből csemegézünk, majd táblázatban összefoglalva mutatjuk be a száz legjobb ajándékprogramot.

Az aktuális programozói rendszerek általában roppant összetettek, hosszúságos betanulási időt igényelnek és persze drágák is. Az interneten viszont ingyenes fejlesztőrendszerek tucatjai találhatóak, amelyek akkor tehetnek jó szolgálatot, ha csak hébe-hóba fejlesztünk otthoni használatra szolgáló programokat.

Az ingyen használható programozó rendszerek persze korlátozott funkcióterjedelműek, ám az adott programozói nyelv, valamint a koncepció megismerését lehetővé teszik. Ráadásul önálló Windows alkalmazásokat, dinamikus kapcsolati könyvtárakat és ActiveX kiegészítő vezérlőelemeket is fejleszthetünk velük.

RapidQ: a grafika és a többiek

A RapidQ a Visual Basichez hasonlóan eseményorientált, és vizuális programozói koncepciót használ. A szoftver a grafikus felhasználói környezettel rendelkező programokon kívül *konzolalkalmazásokat* is készít. A programfelületeket vázlatminták segítségével alakíthatjuk ki,

amelyeken előre definiált vezérlőelemeket, mint például szöveges mezőket, kapcsolókat és karakter-üzemmódú kereteket helyezhetünk el. A vezérlőelemek előre definiált eseményeket is kínálnak, mint amilyen a *kapcsolófelület-választás*. Valamennyi eseményhez *eljárásablon* tartozik, s ezekhez *eseményorientált forrászöveget* lehet hozzárendelni. Ez az eljárási mód is megfelel a Visual Basic alatt megszokottnak. Az eseményeljárásokon

kívül, a könyvtári rutinok segítségével, a felhasználó maga is definiálhat felhasználói eljárásokat.

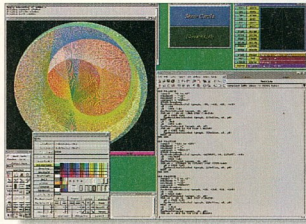
A RapidQ nem készít önálló DLL-eket vagy ActiveX vezérlőelemeket. A felhasználó definiálta kiegészítő vezérlőelemeket viszont – objektumorientált nyelvi utasításokkal – egy általános vezérlőelem-objektumból lehet levezetni és a projektekbe beszerkeszteni. Sajnos a saját készítésű vezérlőelemeket nem lehet felhasználni más programozói rendszerekben.

A Windows API-rutinok hívása, valamint a COM/ActiveX komponensek hivatkozása speciális forrásszintű utasításokkal történik, viszont a program nem támogatja a fejlesztőrendszerrel hivatkozott ActiveX vezérlőelemes vizuális design-t.

A RapidQ mindenekelőtt a DirectX és a Direct3D alkalmazások programozására alkalmas. Az adatbázisok programozására a MySQL-lel oldja meg, ráadásul *kommerz programfejlesztéshez* is használható.

XBasic: Windows és Linux alatt is

Az XBasic egy Basic programfejlesztő rendszer, amelyet először a Linuxhoz készítettek, de ma már a Windows rendszereknél is megállja a helyét. Elsősorban

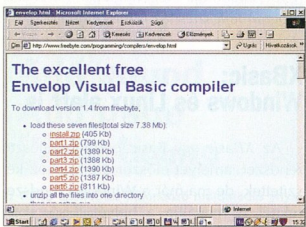

olyan programfejlesztéshez alkalmas, amelyen Basic szintaxisban akarunk párhuzamosan fejleszteni a Windows és a Linux alá is. Az XBasic felhasználói környezete erősen eltér a Windows szabványtól. Ezen keresztül lehet a forrásszöveget beadni, a programokat futtatni, fordítani és hibát keresni.

Az XBasic a fejlesztési üzemmódban nem tartalmaz párbeszédkeket készítésére szolgáló designert. A teljes mértékben forrásszövegen alapuló felületprogramozás időigényes vállalkozás és számos alapfunkcióra van szüksége. Habár az XBasic alatt is kinalkzik lehetőség igény szerinti API-funkció elérésére, de a COM- és az ActiveX-komponensek beszerkesztésével már gondok vannak. Az XBasic-ke készített programok külseje eltér a szokványos Windows programokétól. Ebből következik, hogy az XBasic csak korlátozottan alkalmas a Windows programok fejlesztésére.

Envelop: Visual Basic fejlesztés

Az *Envelop* a legizmosabb ingyenes Basic fejlesztőrendszer. A Visual Basic alapfunkcióit kínálja és a Visual Basichez, valamint a RapidQ-hoz hasonlóan eseményorientált és vizuális programozói koncepcióval dicsekedhet. Az *Envelop*ot, a Visual Basicotól eltérően, 1996 óta nem fejlesztik tovább, így nem biztos, hogy a későbbi Windows rendszerek alatt is hibátlanul fog működni. Az *Envelop* és a

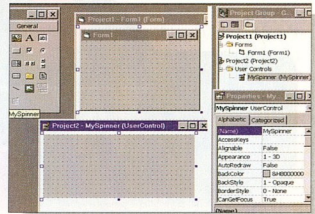
vele fejlesztett programok azonban megbízhatóan működnek a Windows 9x/ME/NT/2000 és XP alatt.

Az *Envelop* fejlesztői környezete nagyon kényelmes, forrásszöveg-szerkesztő, eszkögyűjtemény, debugger, tulajdonság-ablakok és objektum-, valamint projekt-kezelés jellemzi. A Visual Basic 3.0-hoz hasonlóan, az IDE összes ablaka tetszőlegesen pozícionálható az asztalon, bár ez kissé áttekinthetlene sikerült.

Az *Envelop*-pal tetszőleges Windows API-funkcióelérés valósítható meg. Az ActiveX kiegészítő elemeket igény szerint lehet betölteni az IDE eszkögyűjteményébe, majd – a szabványos vezérlőelemeknek megfelelően – a vizuális üzemmódban is lehet használni őket. Az *Envelop*-a korábbi Visual Basic verziókhöz képest, számos pótlólagos utasítással, objektumorientált nyelvi jellemzővel és előre definiált objektummal rendelkezik. Az új objektumokat le lehet vezetni a meglévőkből, tulajdonságokkal és eseményekkel lehet kiegészíteni, és át lehet őket venni az eszkögyűjteménybe, az egyszerűsített újbóli felhasználáshoz. Az *Envelop*-pal készített új objektumokat azonban kizárólag az *Envelop*-pal lehet használni.

VB CCE 5.0: programok vezérlőelemekkel

A *VB CCE 5.0*-va, a *Visual Basic Custom Control Edition*-nel, a Microsoft is rendelkezésre bocsát egy ingyenes Visual Basic nyelvjárást. Ez a Visual Basic 5.0-n alapszik, de kizárólag önálló ActiveX vezérlőelemek, illetve vezérlő-

elem-könyvtárak programozására alkalmas. A VB CCE az ActiveX projekt típusokon kívül standard EXE projekt típusokat is kínál, amelyekkel ActiveX kiegészítő vezérlőelemeket használó Windows alkalmazások lehet programozni. A projekt típus a vezérlőelem fejlesztői környezetben belüli tesztelésére szolgál.

Az elkészített ActiveX kiegészítő vezérlőelemek más programozói rendszerekben is használhatók, például az *Envelopban*, a *Delphiben* vagy a *RapidQ*-ban, mi több, még az *Internet Explorerben* is. Mivel mindegyik kisebb vagy nagyobb programot be lehet csomagolni egy ActiveX kiegészítő vezérlőelembe, így a VB CCE mögött egy nagyteljesítményű fejlesztőeszköz húzódik meg. Nem árt tudni, hogy a VB CCE-vel fejlesztett ActiveX kiegészítő vezérlőelemeknek a Visual Basic 5.0 runtime könyvtárra van szükségünk.

Forte for Java

A *Java* az internet egyik legfontosabb programnyelve. A *Sun Microsystems* egy ingyenes, nagyteljesítményű *Java* fejlesztőrendszert bocsát rendelkezésre a *Forte*

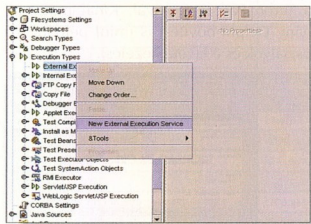
Kirándulás a neten

- www.compilers.net.** → Ingyenes teszt-és shareware compilerek és interpreterek információit tartalmazó keresőoldal (Ada, Basic, C/C++, Cobol, Fortran, Java, Logo, Modula-2, Pascal, Prolog, Scheme)
- www.idiom.com/free-compilers.** → Ingyenes compilerek és fejlesztőeszközök információit tartalmazó keresőoldal, de egzotikus nyelveket (mint pl. Forth és Lisp) is figyelembe vesz.
- www.thefreecountry.com/developercity.** → Ingyenes compilerek, interpreterek, könyvtárak és forrásszövegek információit tartalmazó keresőoldal (Ada, Algol,

- APL, Assembler, Basic, C/C++, Cobol, Forth, Java, Pascal, Prolog, Modula és még sok egyéb).
- www.devlib.virtualave.net.** → Különböző programnyelvekhez való kézikönyvek, dokumentációk és gyors súgók (pl. Ada, C/C++, Delphi, Fortran, Java, Pascal, Visual Basic) tárháza.
- www.dreamwater.org/jamesfox/fcwin.html.** → Ingyenes 32 és 16 bites Windows compilerek és interpreterek információit tartalmazó keresőoldal (pl. Ada, basic, Eiffel, Fortran, Logo, C/C++, Oberon, Perl, Smalltalk).

Fejlesztőrendszerek

for Java-val, amely tartalmaz egy virtuális Java-Machine-t, valamint a Java-2-platform 1.4-es verzióját.

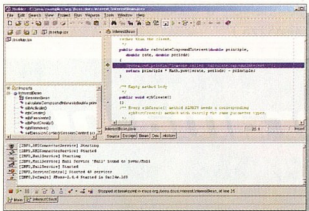

A programfejlesztő rendszer *Solaris*, *Windows 98/NT/2000/XP* és *RedHat* alá kapható. A Forte for Java nagyon erős grafikus fejlesztőkörnyezetre integrált *Forma-Designer*, forrásszöveg-szerkesztő, debuggert és jól áttekinthető objektum-böngészőt is tartalmaz.

Az IDE-vel Java-programokat, appleteket, JavaBeans-komponenseket, *JavaServer Pages-t* (JVP) vagy *Java Data Objects*-ket (JDO) programozhatunk. A fejlesztőrendszer XML támogatást kínál, és hatékony adatbázis-alkalmazások létrehozását is megengedi. Van forrásszöveg-kezelő és programelosztó funkciója is. A *Community Edition* legfontosabb korlátozása a *Web Services* (Internet szolgáltatások) programozási területet érintik.

JBuilder 6 Personal

A *JBuilder 6 Personal* egy Java fejlesztőrendszer a Java 2 JDK 1.3 verziójában. Kizárólag magáncélra és nem kereskedelmi felhasználásra alkalmazható, tehát a *JBuilder 6 Personal*-al készített programokat nem szabad továbbadni. A fejlesztőrendszer nagyteljesítményű fejlesztőkörnyezetet tartalmaz, integrált editorral, debuggerrel, compilerrel és vizuális designerrel. A *JBuilder 6 Personal* nagyon jó, sok gyakorlatot tartalmazó, átfogó dokumentáció jellemzi. Ez a verzió így külö-

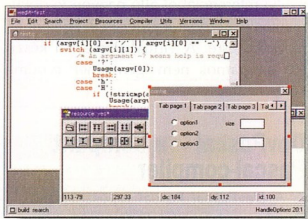

nösen alkalmas a Java-programozással ismerkedőnek.

A fejlesztőrendszer *Windows 2000/NT/XP*, *Linux Solaris* és *Apple MacOS X* alá készült. Tartalmazza a Java alkalmazások és a *JavaBeans* fejlesztések alapfunkcióit.

LCC-Win32: Windows alkalmazások C-ben

A C és a C++ programnyelv elsősorban a profi programozóknak készült, ezért az ingyenes C/C++ fejlesztőrendszerek gyakran spártai felhasználói környezettel rendelkeznek, amennyiben egyáltalán van bennük ilyen. Egyes C/C++ fejlesztőrendszerek csupán parancssort használó segédprogramokkal kínálják a compiler-t és a kiegészítő segédeszközöket. Az ilyen fejlesztőrendszerekben a felhasználói környezet grafikus tervezéséhez gyakran hiába is keresünk *Forma-Designer*-t, így teljes mértékben forrásszöveg-szinten kell definiálni a felületet. Ennek persze az a következménye, hogy az ingyenes C/C++ fejlesztőrendszerek rendszerint nem alkalmasak a gyors programfejlesztésre.

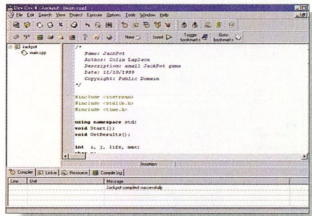

Az *LCC-Win32* egy egyszerű C-*Compiler* 32 bites *Windows* alkalmazások számára. Felhasználói környezetén keresztül forrásszövegeket lehet bevinni és kezelni, programokat fordíthatunk és hibát kereshetünk, továbbá erőforrások készíthetünk és kezelhetünk. Az *LCC Win32* átfogó súgót kínál a standard C funkciókhoz, ami nagyon leegyszerűsíti a programozást.

Dev C++: a kompakt C++ compiler

A *Dev C++* egy objektumorientált C++ fejlesztőrendszer, amely fejlesztői környezetből és különálló szervizprogramokból – compiler és debugger – áll össze. A

C++-szal önálló *Windows* alkalmazásokat, dinamikus kapcsolati könyvtárakat (DLL-eket) vagy konzolos alkalmazásokat fejleszthetünk.

A fejlesztői környezet egyszerű projekt- és osztálykezelést, forrásszöveg-bevitelt, programutókat és hibakeresést tesz lehetővé. A *Dev C++* külön súgófájlt is tartalmaz, amely a fejlesztői környezetet, valamint a C programnyelv alapfunkcióit dokumentálja. A súgófájl nincs szerkesztve az IDE-be, szükség esetén kézzel kell indítani a *Windows Intézőjével*. Bővebb információval a *GNU Compiler Collection* (GCC) szolgál, a gcc.gnu.org címen.

Borland C++ Builder 5.5

A *Borland* a parancssor-orientált C++ *Compiler 5.5* verzióját bocsátja ingyen rendelkezésre. Egy súgófájl ismerteti az egyes segédprogramokat, mint amilyen a *Make-utility*, a *Compiler*, az *Erőforrás* (*Ressourcen*)-*Compiler*, a könyvtámmenedzser, a linker, a preprocessor és ennek a parancssori kapcsolói. A *Compiler* ezen kívül még számos mintaprogramot és – opcionálisan – a szöveges üzemmódban működő *Turbo Debugger*t is tartalmazza.

A *Borland C++*-szal kapcsolatos további kiegészítő információkat tartalmazó súgó-fájlok a www.borland.com/techpubs/bcppbuilder címen található. Ha a *compiler*hez integrált fejlesztői környezetre volna szükségünk, úgy a *Spetnik-féle C++ Compiler Shell 3.0-t* is használhatjuk.

Borland Delphi 6 Personal

A *Delphi 6 Personal* egy ingyenes, nagyteljesítményű vizuális és objektumorientált Pascal programfejlesztő rendszer, amelyet kizárólag magáncélú, nem kereskedelmi használatra szabad alkalmazni. A *Visual Basic*hez hasonlóan, a

100 ingyen program

Windows-programok a Microsoft weboldalán

Program neve	Állománynév	Operációs rendszer	Letöltési cím
CD Player	Cdply.exe	Windows 95-től	www.microsoft.com/windows95/downloads
Character Map	Chrmapp.exe	Windows 95-től	www.microsoft.com/windows95/downloads
Chat	Chat.exe	Windows 95-től	www.microsoft.com/windows95/downloads
Clipboard	Clipbk.exe	Windows 95-től	www.microsoft.com/windows95/downloads
Dial-Up-Networking	Dscrpt.exe	Windows 95-től	www.microsoft.com/windows95/downloads
Domain Rename Tool	Domainrename.exe	Windows 2000/XP Professional	www.microsoft.com/windows2000/downloads/tools
Emergency Recovery-Utility	Eruzip.exe	Windows 95-től	www.microsoft.com/windows95/downloads
Euro-Support for Windows 95	Windows 95euro.exe	Csak Windows 95-re	www.microsoft.com/windows95/downloads
Euro-Support for Windows NT 4.0	Nt4_euro.exe	Csak NT 4.0	www.microsoft.com/networkstation/downloads
Log File Viewer	Logvu.exe	Windows 95-től	www.microsoft.com/windows95/downloads
Long Filename Backup	Lfmb.exe	Windows 95-től	www.microsoft.com/windows95/downloads
Microsoft Diagnostics	Msdzip.exe	Windows 95-től	www.microsoft.com/windows95/downloads
MS-DOS Backup Utility	Msbac.exe	DOS 3.x-től	www.microsoft.com/windows95/downloads
Net Watcher	Netwch.exe	Windows 95-től	www.microsoft.com/windows95/downloads
Network Monitor Agent	Netmon.exe	Windows 95-től	www.microsoft.com/windows95/downloads
Old MS-DOS Utilities	Olddos.exe	DOS 3.x-től	www.microsoft.com/windows95/downloads
Password List Editor	Windows 95pwedit.exe	Windows 95-től	www.microsoft.com/windows95/downloads
Quick View	Quikvu.exe	Windows 95-től	www.microsoft.com/windows95/downloads
Remote Registry Service	Remote.exe/Regserv.exe	Windows 95-től	www.microsoft.com/windows95/downloads
Script/Slip-Support for Dial-Up-Networking	Windows 95dscrpt.exe	Csak Windows 95-re	www.microsoft.com/windows95/downloads
SNMP Agent	Windows 95snmpzpx.exe	Windows 95-től	www.microsoft.com/windows95/downloads
System Monitor	Sysmm.exe	Windows 95-től	www.microsoft.com/windows95/downloads
System Policy Editor	Policy.exe	Windows 95-től	www.microsoft.com/windows95/downloads
Variables	Envars.exe	Windows 95-től	www.microsoft.com/windows95/downloads
Windows 95 IrDA 20 Infrared Driver	Windows 95ir.exe	Csak Windows 95-re	www.microsoft.com/windows95/downloads
Windows 2000 Sysprep Tool 1.1	Sysprep11.exe	Windows 2000 Professional/Server/Advanced Server	www.microsoft.com/windows2000/downloads/tools
Windows 95 Power-Toys Set	Windows 95powertoy.exe	Windows 95-től	www.microsoft.com/windows95/downloads
Windows 95 Year 2000-Update	Windows 95y2k.exe	Csak Windows 95-re	www.microsoft.com/windows95/downloads
Windows NT 4.0 Resource Kit	Sp4_rk_1386.exe	NT 4.0-től	www.microsoft.com/networkstation/downloads
Windows Power-Toys for NT 4.0	Diverse Einzellnamen	NT 4.0/2000/XP	www.microsoft.com/networkstation/downloads
Word Viewer	Wordvu.exe	Windows 95-től	www.microsoft.com/windows95/downloads

Fejlesztőrendszerek az interneten

Program neve	Internetcím	Rövid leírás
.NET Framework SDK	www.microsoft.com/germany/msdn/	.NET fejlesztőplatform
RapidQ	www.basicguru.com/abc/rapidq/index.html	Grafikus Basic-fejlesztőrendszer
Xbasic	www.maxreason.com/software/xbasic/xbasic.html	Grafikus Basic-fejlesztőrendszer
Envelop 1.4	www.freebyte.com/programming/compilers/envelop.html	Objektumorientált 32 bites fejlesztőrendszer
VB CCE5.0	msdn.microsoft.com/vbasic/downloads/cce/default.asp	Visual Basic compiler
Forté for Java	www.sun.com/forte/ffj/index.html	Java-fejlesztőrendszer a Sun Microsystemstől
Jbuilder6.0 Foundation	www.inprise.com/jbuilder/foundation	Java-fejlesztőrendszer a Borlandtól
LCC-Win 32	www.cs.virginia.edu/~lcc-win32	Windows C compiler
Dev C++	www.bloodshed.net/devcpp.html	C++ compiler
DigitalMars	www.digitalmars.com	Parancssor-orientált C++ compiler
Borland C++ 5.5	www.borland.com/bccpbuilder/freecompile	Parancssor-orientált C++ compiler (+Turbo Debugger)
Borland Delphi 6 Personal	www.borland.com/delphi	Delphi fejlesztőrendszer a Borlandtól
Virtual Pascal	www.vpascal.com	Compiler (Windows programok és DLL-ek készítése)
Dev-Pascal	www.bloodshed.net/devpascal.html	Pascal compiler
Visual Prolog 5.2 Personal Edition	www.visual-prolog.com	Turbo prolog compiler
MySQL	www.mysql.com	SQL-szerver
Ibasic	www.pyxia.com	Basic alapú programnyelv
Delta Forth.NET	www.dataman.ro/forth/download.html	Forth compiler
Harbour	www.harbour-project.org	Xbase compiler
Csound	www.csound.com	Programnyelv hangrendszerek számára
WinHelp, HTML Help Workshop	www.ec-software.com/reshelp.htm	Windows Help compiler a Microsofttól
HI-Install	www.freebyte.com/hjinstall	Installációs utility-k
Freebyte Zip	www.freebyte.com/fbzip	ZIP program a Windows 9x/ME/2000/NT számára

Office-segédesszközök a Microsoft weboldalán

Program	Állománynév	Verzió	Internetcím
Office			
Office 2000 HTML-Filter 2.0	Msohtm2.exe	2000	Office.microsoft.com/downloads/2000/Msohtm2.aspx
Office 2000 Add-in: webarchív	wa_setup.exe	2000	Office.microsoft.com/downloads/2000/webarchiv.aspx
Konverter csomag az Office 2000 felhasználói számára	convpack.exe	97/2000	Office.microsoft.com/downloads/2000/Convpack.aspx
Billentyűkombinációk listája az Office 2000 felhasználói számára	o2kkeys.exe	2000	Office.microsoft.com/downloads/2000/O2kkeys.aspx
Grafikus filterek az Office 2000 felhasználói számára	filters.exe	2000	Office.microsoft.com/downloads/2000/Filters.aspx
Kiegészítő hangok az Office 2000/XP rendszereseményeihez	sounds.exe	2000/XP	Office.microsoft.com/downloads/2000/sounds.aspx
Word-eszközök			
Microsoft Direct Mail Manager	dmm201.exe	2000	Office.microsoft.com/downloads/2000/dmm.aspx
Euró-konverter smart tag	eurost.exe	XP	Office.microsoft.com/downloads/2000/eurost.aspx
Webarchívum-konverter a Word 2000 számára	warchcnv.exe	2000	Office.microsoft.com/downloads/2000/Mhtml32.aspx
Word 2002 Add-in: számkonverter	CnvNumTo Text.exe	XP	Office.microsoft.com/downloads/2002/CnvNumToTxt.aspx
Works 2000 konverter a Word 2000 felhasználói számára	wp2krtf.exe	97/2000	Office.microsoft.com/downloads/2000/wp2krtf.aspx
Kiegészítő funkciók a HTML-exporthoz a Word 97-ben	Wd97au.exe	97	Office.microsoft.com/downloads/9798/wd97au.aspx
Excel-eszközök			
Szövegeport aktualizálása az Excel 97-ben	xl8p8pk.exe	97	Office.microsoft.com/downloads/9798/xl8p8pk.aspx
Szövegeport aktualizálása az Excel 2000-ben	xl9p2pk.exe	2000	Office.microsoft.com/downloads/2000/xl9p2pk.aspx
Dátumkezelő az Excel 97/2000 számára	DM2.exe	97	Office.microsoft.com/germany/downloads/2000/DMT20DDL.aspx
Dátumkezelő az Excel 97/2000 számára	DM2.exe	2000	Office.microsoft.com/germany/downloads/2000/DMT20DDL.aspx
Euró-segédesszköz az Excel 97 számára	euro-xl8.exe	97	Office.microsoft.com/downloads/9798/eurotlbr.aspx
Excel 2001 SR-update (eurókezelő add-in)	euroupd.exe	2000	Office.microsoft.com/downloads/2000/euroupd.aspx
Eurókonverter	eurost.exe	XP	Office.microsoft.com/downloads/2002/eurost.aspx
Outlook-eszközök			
Outlook importfunkcióinak kiterjesztése	field98.exe	98	Office.microsoft.com/downloads/9798/field98.aspx
Add-in az Outlook 2000/2002-höz: mobile manager	omm.asp	2000	Office.microsoft.com/downloads/2002/momm.aspx
Naptárnézegető az Outlook 2000-hez	olmhtml.exe	2000	Office.microsoft.com/downloads/2000/OLMhtml.aspx
Csoportmunka-támogatás az Outlook 2000-hez	olftkit.exe	2000	Office.microsoft.com/germany/downloads/2000/olftkit.aspx
Outlook 2000 update: aktualizált 128 bites kapcsolat	Out128.exe	2000	Office.microsoft.com/downloads/2000/Out128.aspx
Outlook 2000/2002 add-in: személyes mappa backup	ptbackup.exe	2000	Office.microsoft.com/downloads/2002/ptbackup.aspx
Lotus ccMail támogatás az Outlook 97/98-ban	CCMAILSP.EXE	97/98	Office.microsoft.com/downloads/9798/ccmailsp.aspx
PowerPoint- és Access-eszközök			
Add-in: fotóalbum a PowerPoint 2000 számára	album.exe	2000	Office.microsoft.com/downloads/2000/album.aspx
MS PowerPoint Viewer 97 (verzió a PowerPoint 2000 számára)	ppview97.exe	97/2000	Office.microsoft.com/downloads/2000/ppview97.aspx
PowerPoint 2002 add-in: multimédia objektumokhoz!	Producer.exe	XP	Office.microsoft.com/downloads/2002/producer.aspx
PowerPoint 97 és 2000 konverter a PowerPoint 95 felhasználói számára	PP8to7.exe	97/2000	Office.microsoft.com/downloads/2000/pp8to7.aspx
Replikátor-asszisztens	wzprt80.exe	Access 97	Office.microsoft.com/germany/downloads/9798/wzprt80.aspx

Letöltések operációs rendszerekhez

Program	Leírás	Nagyság/letöltési idő
Windows 98		
DirectX 8.1	A legújabb DirectX-verzió	12,0 Mbájú/28 min
SP 2 for Internet Explorer 5.5	Service Pack, amelyik javítja az Internet Explorer 5.5 ismert bujait	2,2 Mbájú/6 min
Internet Explorer 6	A Microsoft Internet Explorer legújabb verziója	12,4 Mbájú/29 min
Windows 98 & 98SE Security Patch	Biztonsági patch a Windows 98-hoz	230 Kbájú/1 min
Internet Security Update	Biztonsági update az Internet Explorer 2001. november 5-ig ismertté vált biztonsági réseinek befoltozásához	1,5 Mbájú/4 min
Windows Media Player 7.1	A Microsoft Media Player legújabb verziója, Windows 98 alá	10,2 Mbájú/25 min
Security Update Februar 2002	Patch, amely befoltozza az Internet Explorer biztonsági réseit	2,5 Mbájú/7 min
Windows ME		
DirectX 8.1	Lásd a Windows 98-nál	12,0 Mbájú/28 min
SP 2 for Internet Explorer 5.5	Lásd a Windows 98-nál	2,2 Mbájú/6 min
Internet Explorer 6	Lásd a Windows 98-nál	12,4 Mbájú/29 min
Internet Security Update	Lásd a Windows 98-nál	1,5 Mbájú/4 min
Windows Media Player 7.1	Lásd a Windows 98-nál (Windows ME alatt is fut)	10,2 Mbájú/25 min
Security Update Feb. 2002	Lásd a Windows 98-nál	2,5 Mbájú/7 min
Windows XP		
Remote Assistance	Update a PC távirányításához	290 Kbájú/1 min
CDs Recorded-Patch	Megfelelő CD-írás az XP beépített CD-írójával	300 Kbájú/1 min

Magyarország felfedezése

A 2002. év nagy nyereményjátéka

Minden hónapban három kérdést teszünk fel olvasóinknak. Ezek közül kettő a Computer Panorámában megjelent cikkekhez kapcsolódik, egy pedig a CD-melléklet új multimédiás sorozatához, a Magyarország felfedezéséhez.

Játékunk fődíja egy kétszemélyes hétvége a Zemplénben.

Az év végén játékunk résztvevői közül sorsoljuk ki a nyertest, aki a festői Lapis-patak völgyében található Telkibányán gyönyörködhet a természet szépségeiben.

Melyik kifejezés rövidítése a WHQL?

1. Windows Hardware Quantity Label
2. Windows Hardware Quality Lab
3. Windows High Quantum Label

Hány másodperc alatt írható egy floppy-lemez tartalma egy flash-memória chipbe?

1. 3 - 6 másodperc
2. 30 másodperc
3. 0,02 másodperc

Melyik évben védte meg Dobó István várkapitány Eger várát Szulejmán szultán seregeitől?

1. 1526
2. 1552
3. 1852

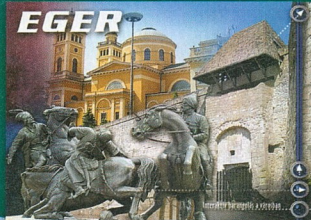
Az oldal alján található három négyzetbe írja be a helyes válaszoknak megfelelő számokat, és küldje be szerkesztőségünkbe, illetve - feltüntetve elérhetőségét - e-mailen keresztül üzenje meg a három számot a következő címmel:

c.panorama@cpanorama.hu

Júniusi nyerteseink:

Barabás Dénes, Szigetcsép
Monoki Miklósné, Kisújszállás
Nyúl Krisztina, Sződ

Nyerteseinket postán értesítjük.

A hétrége helyszíne

Játékunk támogatója a filmszemle.hu, ahol Magyarország legnagyobb mozifilmes adatbázisa található.

Név:

Cím:

Telefon:

E-mail:

**Magyarország
felfedezése**

I.

II.

III.

AUGUSZTUS

A helyes választ beküldők között minden hónapban 3 db Computer Panoráma ajándéksomagot is kisorsolunk.

**Beküldési határidő:
2002. augusztus 23.**

PAINT SHOP PRO – DE HOGYAN? (2.)

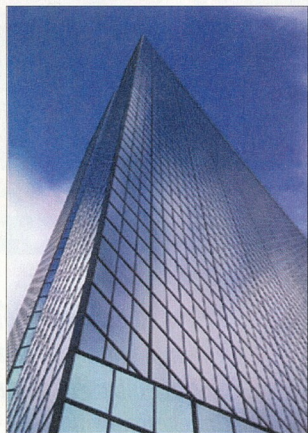
Reklámfogás

Sorozatunk második részében bemutatjuk, hogyan lehet figyelemfelkeltő reklámot készíteni, természetesen ismét a Paint Shop Pro segítségével.

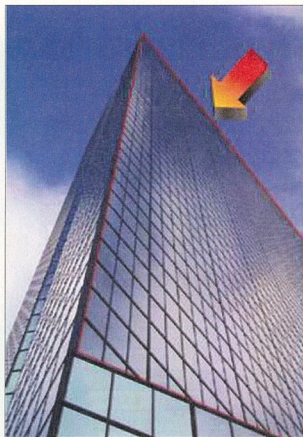
Mindenekelőtt szükségünk lesz egy nagyobb tükröződő felületű tárgy, épület vagy bármilyen egyéb objektum fényképre (a példánkban ez egy felhőkarcoló). Töltsük be a számítógépbe a képet, és készítsünk egy másolatot (*Window menü – duplicate* vagy nyomjunk le a **SHIFT+D** billentyűkombinációt), hogy ne az eredeti fotó károsodjon, ha esetleg hibázunk.

Ha a képünkön kevesebb lenne, mint 16 millió szín, akkor állítsuk át 16 millió színűre a *Colors – Increase Color Depth – 16 Million Colors (24 bit)* menükben. Ügyeljünk arra, hogy fotómanipulációs eljárásunknál a *tükröződő felület egészére alkalmazzuk* beavatkozásainkat, mivel az effektek sötétebb tónusúvá teszik a felületet, és mi szeretnénk elkerülni hogy „feltűnő” legyen a manipuláció...

Ha megvan a képünk, lássunk munkához!

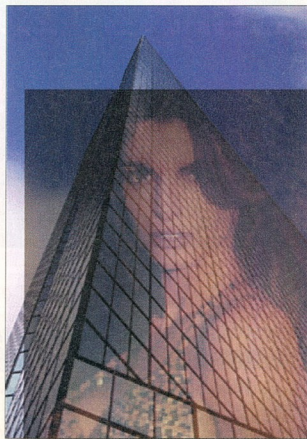
A tükröződő felület egy felhőkarcoló oldala is lehet

Emeljük ki a munkafelületet!

Kiemelt munkafelület

Az első lépésben kiemeljük a munkafelületet. Hozzunk létre a képen egy új réteget (*layer palette – new raster layer*), mondjuk *munka* néven, majd a *Color palette*-ről válasszunk egy olyan színt, amely még véletlenül sem szerepel az eredeti képen (példánkban ez a piros lesz). Ha esetleg az eredeti képünkön nagyon sok szín van, akkor próbáljunk választani egy másik alapfotót, amelyben lehetőleg homogénebbek a színek. Egy 1 pixel vastagságú vonallal a *Draw* (rajzolás) eszközzel (tehát nem az ecsettel!) húzzunk vonalat

A két fénykép méretét egymáshoz kell igazítani

a felület köré, amellyel dolgozni szeretnénk.

Használjuk a *Magic Wand* (varázspálcás kijelölés) eszközt. Állítsuk az eszköz *Tolerance* tulajdonságát kb. 100-ra, a *Feather* tulajdonságot pedig 0-ára. Válasszuk ki az alapréteget (amelyen a felhőkarcoló képe van), és a *Layer palette*-t átmenetileg tüntessük el (*szem ikon*). Most a felhőkarcoló eltűnik, és csak a piros kijelölés marad. Válasszuk ki a *munka* réteget, és kattintsunk bele a *Magic Wand*-del. Ekkor a program kijelöli a piros vonallal körbevett munkaterület belsejét.

Íme a hölgy fotója, amelyet fel szeretnénk használni reklámunkhoz

Most menjünk a *Selections> Modify> Feather* beállításokhoz, és itt adjunk meg 1-et. A *Selections>Save* menüben mentsük el a kijelölést (például *kijelol.sel* néven) Kapcsoljuk vissza az alapréteget (a felhőkarcoló) láthatóságát a *layer palette*-t, majd válasszuk ki a *munka*-t és töröljük, így eltűnik a piros körbejelölés. Közben a *kijelölést végig hagyjuk a képen!* Mivel a most következő eljárás csökkenti majd a munkafelület fényerejét, ha gondoljuk, menjünk a *Colors>Adjust>Brightness/Contrast* menübe, és adjunk +10 fényerőt a felületnek.

Fotóreflektálás

Nyissuk meg a másik fotót, amelyet reflektálni szeretnénk a felhőkarcolón. Mi most úgy gondoltuk, hogy egy vonzó hölgy portréját tesszük a felhőkarcolóra.

Ha túlzottan nagyok lennének a méretbeli különbségek a két kép között, akkor állítsuk be a reflektálni kívánt fotót az *Image>Resize>* menüben ugyanakkorára, mint a felhőkarcolót – természetesen az *Aspect Ratio*-t hagyjuk bekapcsolva. A méret beállításánál vegyük figyelembe, hogy a reflektált kép a munkafelület előző lépésben *körbejelölt* részén fog megjelenni. Így alakítsuk a másik fotó (példánkban a hölgy fényképének) dimenzióit. Nyomjunk **Ctrl+A-t**, majd **Ctrl+C-t**.

Lépünk vissza az eredeti képre, és a **Ctrl+D**-vel tüntessük el az azóta ott villogó kijelölést. Itt most még mindig két rétegünk van: az egyik a felhőkarcoló, a másik pedig éppen üres. Az üres rétegen nyomjuk le a **Ctrl+E** billentyűkombinációt.

Megjelenik a hölgy – állítsuk az átlátszóságot (*layer palette* *layer opacity*) mond-

Ténykedésünk végeredménye: a különleges reklámkép

juk 50%-ra, és a mozgató eszköz segítségével mozgassuk oda a hölgyet a felhőkarcolón, ahol látni szeretnénk.

Egy kis életszerűség

A *Deformation* eszköz segítségével addig „húzzuk-vonjuk” szegény hölgyet, amíg úgy nem érezzük, hogy a hatás megfelelően életszerű. A megfelelő deformációkat a **Ctrl** vagy a **Shift** billentyű nyomva tartása mellett csikarhatjuk ki ebből az eszközből – kísérletezzünk és „undozzunk” bátran!

Ha készen vagyunk, dupla kattintással véglegesítsük az eredményt. Végre kezd alakulni a kép, s most tetszés szerint beállíthatjuk a *layer* átlátszóság jellemzőt. Általában 45% bőségesen elegendő. Mivel azonban nem a megfelelő felületen van a hölgy („ráló” a felhőkarcoló többi részére), gyorsan menjünk a *Selections/Load* menübe, és töltsük vissza az előbb kimentett *kijelol.sel* nevű területet.

Válasszuk a *Selections/Invert* opciót, majd egyszerűen nyomjunk egy **Del**-t. A kijelölésen kívüli területek kitörölődnek.

HEN-

Több száz tipp, trükk és ötlet közel 500 oldalon!

- Ha a PC sztrájkolni kezd
- Windows-hibák nyomában
- A nyomtatóproblémák orvoslása
- Szkennergyakorlatok
- Tökéletes képmegjelenítés
- Megszelídített modemek

PC-szerviz otthon

Computer
PANORAMA

Markus Bäcker

PC-doktor
Elsősegély vészhelyzetben

Ha a PC sztrájkolni kezd
Több száz tipp, trükk és ötlet
Windows-hibák nyomában
Lemez vészhelyzetre

Több
mint
300
tipp!

Az internet és bonyodalmai
CD- és DVD-meghajtók megbolozása
A nyomtatóproblémák kezelése
Hangkártyagondok orvoslása

Megszelídített modemek
A PC-kamerák titkai
Szkennergyakorlat
Tökéletes képmegjelenítés

Megrendelhető:

Computer Panoráma Kiadói Kft.
1091 Budapest, Üllői út 25.

Telefon: 456-6964, Fax: 456-6970

E-mail: terjesztes@cpanorama.hu

Ara: 3990 Ft

KÖNYVELÉS EXCELLEL

Családi költségvetés

Gyakran kérdezzük magunktól, vajon mire ment el a pénzünk, hiszen egyfolytában csak spórolunk? Azt is folyamatosan tapasztalhatjuk, hogy az árak mennek fölfelé. Az Excel segítségével kordában tarthatjuk kiadásainkat, és pontosan követhetjük, mire mennyit költöttünk.

GVORSTIPP Átnevezés egyszerűbben

A munkalap átnevezését egyszerűbben is megoldhatjuk: kattintsunk duplán a munkalap nevére, mire a program megnyitja azt szerkesztésre. Ez abból látszik, hogy a munkalap neve inverzben jelenik meg. Gépeljük be az új nevet, majd nyomjuk le az **Enter** billentyűt.

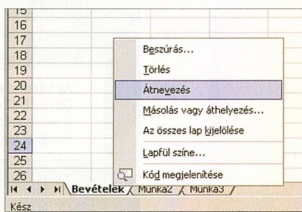
GVORSTIPP Automatikus kitérés

A hónap neveit egy apró trükk segítségével jóval kevesebb gépelési munkával is bevitethetjük. Gépeljük be a *Január* hónap nevét, majd jelöljük ki ugyanezt a cellát (itt a B1-et). Vigyük most az egeret a cella jobb alsó sarkában látható pont fölé, ahol a kurzor kereszt alakúra változik. Nyomjuk le itt a bal egérgombot, és húzzuk el vízszintes irányban a kurzort az 1-es sor mentén, egészen az M1-es celláig, majd engedjük fel az egérgombot. Az Excel automatikusan beírja az 1-es sor celláiba a hónapneveket, a december hónappal bezárólag.

Nem tartozik a kellemes felfedezések közé, hogy kiürült a családi kassza, és messze még a hónap vége. Sok apró kiadás, mint amilyen az automosás vagy a mozijegy, csinos összeget tesznek ki a hónap végére. Az Excel ideális eszköz arra, hogy pontos képet kapjunk anyagi helyzetünk alakulásáról, s közben tartsuk kiadásainkat.

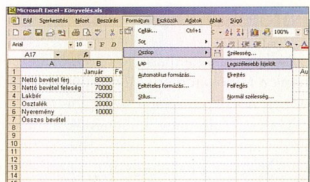
Bevételek összeírása

Kezdjük a munkát a könyvelés vidámabb részével, a *bevételekkel*. Indítsuk el az Excelt, és hozzunk létre benne egy új táblázatot.

A munkalap átnevezését az égermenüből is kezdeményezhetjük

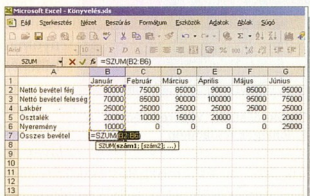
1 Nevezzük el a *Munka1* munkalapot *Bevételeknek*. Ehhez kattintsunk a jobb egérgombbal a *Munka1* fültre a programablak alsó szegélyén, a helyi menüben pedig válasszuk ki az *Átnevezés* menüpontot. Most gépeljük be a munkalap új nevét, majd üssük le az **Enter**-t.

Az Excel automatikusan beállítja az optimális oszlopszélességet

2 Ha a táblázatban a teljes év bevételeit szerepeltetni akarjuk, szépen egymás után be kell gépelnünk a hónapneveket. Írjuk be a *B1* cellába a *Január* nevet, a *C2*-be a *Február* és így tovább, egészen *December*ig.

3 Írjuk be az *A* oszlopba a bevételajtát, mondjuk a *férj* és a feleség nettó fizetését: az egyik jövedelmet az *A2*-es, a másikat az *A3*-as cellába. Ha egyéb jövedelmeink is vannak, például a lakásunk kiadásából befolyt lakbér, értékpapírból származó osztalék vagy valamilyen nyereség, ezeket is tüntessük fel, az *A4*-es, *A5*-ös stb. cellákban.

Az összegzéshez az *AutoSzum* függvényt használhatjuk

4 Ha valamennyi bevételajtát bevittük már a táblázatba, az utolsó cellát tartuk fenn az összeg számára. Legyen az utolsó cella (itt az *A7*) tartalma *Összes bevétel*. Ebben a sorban fognak szerepelni azok az összegek, amelyekkel havonta gazdálkodhatunk.

5 Az adatok bevitelénél gondoskodnunk kell a *megfelelő oszlopszélességről*. Ezt manuálisan is megtehetjük, rávezetve az egeret az oszlopnevek közötti határvonalra. A kurzor itt kettős nyíl alakot ölt. Le nyomva a bal egérgombot, tetszőlegesen beállíthatjuk az adott oszlop szélességét.

Az optimális oszlopszélesség beállítását az Excelre is rábízhatjuk. Kattintsunk például az *A* oszlop fejlécére, hogy a teljes

Ötletek, fogások

oszlop kijelölődjék. Válasszuk ki a *Formátum* menüben az *Oszlopot*, majd a következő almenüben a *Legszélesebb kijelölt* opciót. Az Excel innenlől kezdve az oszlop szélességét a leghosszabb cellatartalom szerint állítja be.

A jövedelmek összesítése

Miután begépeljük a jövedelmeinket, az Excelen kiszámíthatjuk ezek összegét.

1 Jelöljük ki a *Január* oszlopban azt a cellát (itt a B7-et), amelyben meg akarjuk jeleníteni az oszlop összegét. kattintunk az eszközsorban az *AutoSzum* szimbólumra. Az Excel automatikusan összeadja a kijelölt cella feljeli cellák tartalmát, azaz kiszámítja a teljes bevételt az adott hónapra vonatkozóan.

2 A képletet természetesen manuálisan is megadhatjuk. Jelöljük ki ismét azt a cellát, amelyben az összeget szerepeltetni akarjuk, majd a képlet sorba írjuk be a $=SUM(B2:B6)$ képletet.

A képlet azt fejezi ki, hogy az Excel összeadja a cellák tartalmát, a B2-es cellától kezdve egészen a B6-os celláig. Ha az említettnél még több bevételi forrásunk van, akkor módosítuk a képletet (B2:B7)-re vagy (B2:B8)-ra.

3 A többi hónapra nézve nem szükséges mindannyiszor újra és újra begépelni a képletet. Jelöljük ki a január hónaphoz tartozó összeg celláját – amelybe a képletet írjuk –, majd fogjuk meg az egérral a cella

	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július
Havi bevétel leg	80000	75000	80000	90000	95000	90000	75000
Havi bevétel átlag	70000	65000	80000	80000	80000	75000	80000
Lakár	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000
Utaztatás	20000	15000	15000	20000	0	20000	15000
Helyettesítő	15000	0	0	0	0	20000	20000
Összes bevétel	205000	195000	215000	235000	235000	240000	210000

A táblázat kitérésében az automatikus funkciók segítenek

jobb alsó sarkát, és húzzuk el az *Összes bevétel* sor mentén egészen decemberig. Fölengedve az egérgombot, az Excel magától behelyettesíti a megfelelő képleteket, és kiszámítja a havi összegeket.

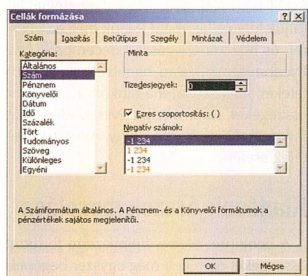
4 Ha szeretnénk kiszámítani a teljes évi bevételünket, először gépeljük be az

Összes bevétel alá azt, hogy *Teljes évi bevétel*, majd abba a cellába, amelyben az összeget szerepeltetni akarjuk (itt a B8-asba) a $=SUM(B7:M7)$

képletet. Az Excel összeadja a havi összevevételeket, és kiszámítja a teljes évi bevételünket.

Áttekinthető táblázat

Ezzel végeztünk is a bevételeinket összesítő táblázattal. Most egy kis „optikai tuning” következik, amellyel áttekinthetőbbé varázsolhatjuk a számtengert. Elsőként az oszlop- és sorcímekek fogjuk megformálni.

Az optimális számformátum megválasztásával áttekinthetőbbé tehetjük a táblázatot

1 Jelöljük ki az oszlop-, illetve sorcímekeket, más szavakkal az A oszlopot, illetve az 1-es sort. Kattintunk az egérral a kijelölt területre. Megjelenik egy helyi menü, amelyben válasszuk ki a *Cellaformázás* menüpontot.

2 A következő párbeszédablakban beállíthatjuk a kívánt betűtípust, illetve -méretet, az igazítást és a mintázatot. Érdemes kicsit kísérletezni, amíg megtaláljuk a megfelelő beállításokat. Ám vigyázat: ha túl sokféle betűtípust és szövegelemzőt használunk, ronthatjuk a táblázat áttekinthetőségét.

3 A táblázatunkban számok is szerepelnek, és ezt az Excellel is tudatnunk kell. Jelöljük ki az egérral a teljes cellatartományt, amelyben számok. Válasszuk megint a *Cellaformázást* – ugyanúgy, mint az 1-es pontban –, majd kattintunk a *Szám* földre. A kategóriák alatt keressük meg a *Számot*, a *tizedesjegyek* mezőben

GVORSTIPP Oszlopszélesség beállítása

Ha az Excel által felkínált oszlopszélességéve kicsinek bizonyulna a cellatartalmakhoz, akár valamennyi cella szélességét egyszerűen megváltoztathatjuk egy apró trükk segítségével. Jelöljük ki a teljes táblázatot, a bal felső mezőre kattintva. Ezt követően vigyük az egeret az oszlopnevek közötti határvonalak valamelyikére, nyomjuk le a bal egérgombot, és húzzuk a kívánt méretre a cellát. Az Excel valamennyi oszlop szélességét egységesen az új méretre igazítja.

pedig állítsunk be 0 tizedest. A jobb áttekinthetőség végett jelöljük be az *Ezres csoportosítás* opciót, így könnyebben felismerjük a százezres vagy milliós tételeket a táblázatban.

Mennyit is költöttünk?

A bevételek összesítése után ideje foglalkoznunk a *kiadásokkal*. Lapozunk a *Munka2* munkalapra, és a már ismert módon nevezük át *Kiadásokra*. Az 1-es sorba – éppen úgy, mint a bevételek esetén – gépeljük be a hónapneveket, az A oszlopba pedig a kiadásfajtaikat. A példa kedvéért itt a kiadások között olyan tételek szerepelnek, mint a lakár, benzin, biztosítás és élelem. A lista – sajnos – szinte korlátlanul

	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július
Havi bevétel leg	80000	75000	80000	90000	95000	90000	75000
Havi bevétel átlag	70000	65000	80000	80000	80000	75000	80000
Lakár	25000	25000	25000	25000	25000	25000	25000
Utaztatás	20000	15000	15000	20000	0	20000	15000
Helyettesítő	15000	0	0	0	0	20000	20000
Összes bevétel	205000	195000	215000	235000	235000	240000	210000

A teljes évi bevétel egy egyszerű képlet segítségével számolja ki a program

bővíthető. A lista végére itt is írjuk be az *Összes kiadást*, majd alája a *Teljes évi kiadást*. Állítsuk be itt is az optimális oszlopszélességet, majd gépeljük be az összesítő képleteket az oszlopok alá.

A lakár egyszer esedékes egy hónapban, de tankolásra többször is sor kerülhet.

GVORSTIPP Megjegyzés törlése

A cellához fűzött megjegyzésre piros háromszög hívja fel a figyelmet a cella jobb felső sarkában. Ha el akarjuk távolítani a megjegyzést, kattintsunk rá a cellára az egér jobb gombjával, és válasszuk ki a helyi menüből a *Megjegyzés törlése* menüpontot. Ha módosítani akarjuk a megjegyzés szövegét, ugyanebben a menüben kattintsunk a *Megjegyzés szerkesztése* pontra.

Mielőtt tehát beírunk a táblázatba a teljes hónapra eső benzinköltséget, összesítsük nekünk kell az egyes tankolásokat. Nézzük, hogyan!

1 Táblázatunkban bőven akad még üres hely, ezt fogjuk kihasználni a köztes számításokra. Gépeljük be a példa kedvéért az A20-as cellába a *Benzin* szót. Hagyjunk ki mondjuk 20 sort, és gépeljük be az *Élelmet* stb.

16			
17			
18			
19			
20	Benzin		
21		4500	
22		6000	
23		5000	
24		8000	
25			
26			
27			
28			
29			
30			
31			

A táblázat egyes tételeit részösszegekből nyerjük

2 A *Benzin* cella mellé, a *Január* oszlopba írjuk be egymás alá az egyes tankolások alkalmával kifizetett összegeket. Egy üres cellára is szükségünk lesz még, az összeg kiszámítására.

3 A teljes benzinköltséget az adott hónapra vonatkozóan a $=SZUM(B20:B23)$

képlet segítségével számíthatjuk ki, ahol a B20-as cellában az első tankolás, a B23-asban az utolsó tankolás költsége szerepel.

4 A cellát, amelyben az adott hónapra vonatkozó összesített benzinköltség jelenik meg, el is nevezhetjük, hogy később

16					
17					
18					
19					
20	Benzin	4500	5500	6000	60
21		6000	6500	4000	55
22		5000	4000	3000	35
23		8000		4000	
24	Benzin részösszeg	23500	16000	19000	150
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					

A számítási képleteket az egér segítségével beírhatjuk ki a többi cellára

könnyebb legyen azonosítani. Legyen a cella neve *Benzin részösszeg*. A képletet nem szükséges minden hónapban újból és újból begépelni, használjuk ki itt ismét az Excel automatikus kitélési funkcióját: jelöljük ki a cellát, majd fogjuk meg az egérrel, és húzzuk el egészen decemberig. Az Excel automatikusan behelyettesíti a képleteket, és kiszámítja a tankolásra fordított összegeket. Akár a teljes éves kiadásunkat is kiszámíthatjuk, ugyanúgy, mint a bevétel esetén.

Kiadások összekapcsolása

A benzinre, illetve élelmiszerre fordított összegeket nem kell még egyszer begépelni a *Kiadások* táblázatba. Erre jobb módszert ajánl az Excel.

1 Jelöljük ki a táblázatban azt a cellát, amely a januári benzinköltséget tartalmazza. Példánkban ez a B3-as cella.

2 A következő lépésben gépeljük be ebbe a cellába az $=B24$ képletet.

A B24-es cella tartalmazza a januári hónapra összesített benzinköltségünket. Az

14				
15				
16				
17				
18				
19				
20	Benzin	4500	5500	4500
21		6000	6500	6000
22		5000	4000	3500
23		8000		4000
24	Benzin részösszeg	23500	16000	19000
25	Teljes év költség	215000		
26				
27				
28				
29				
30				
31				

A cellához fűzött megjegyzésekkel javíthatjuk a táblázat áttekinthetőségét

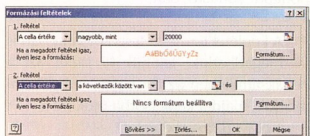
Excel automatikusan behelyettesíti a B24-es cella tartalmát a B3-as cellába. A már ismert módszerrel másoljuk át a képletet a többi hónapra is.

3 Ismételjük meg a műveletet a többi részösszeg – élelem, ruházat, szórakozás stb. – esetében is. Valamennyi részösszeg ezzel automatikusan bekerül a főtáblázatba.

Megjegyzések beszúrása

Feltöltöttük ugyan adatokkal a táblázatot, de az egyes cellatartalmak azonosításában nehézségeink adódhatnak. Az Excel segítségével megjegyzéseket fűzhetünk az egyes cellákhoz.

1 Ahhoz hogy valamely tételhez kommentárt fűzzünk, jelöljük ki a szóban forgó cellát, majd kattintsunk rá a jobb egérgombbal. Ezzel a jól ismert helyi menüt aktiváljuk.

Az Excel vizuálisan figyelmeztet a beállított háttérték túllépésére

2 Válasszuk ki a helyi menüben a *Megjegyzés beszúrása* menüpontot. Egy adatbeviteli mező jelenik meg, amelybe tetszés szerinti szöveget gépelhetünk megjegyzésként. Az ablak magától eltűnik, mielőtt egy másik helyre kattintunk a táblázatban.

3 A megjegyzéseket tartalmazó mezők egy apró piros háromszögről ismerhetők fel a cella jobb felső sarkában. A megjegyzés megjelenítéséhez vezessük rá az egeret a cellára, mire a program automatikusan megnyitja a megjegyzést tartalmazó mezőt.

Kiadások ellenőrzése

A nagy táblázatokban könnyen elsiklunk egy-egy kritikus adat felett. Hasznos lenne, ha a program időben figyelmeztetne arra, ha egy szám túllép egy előre beállított határértéket. Az Excel *Feltételes formázás* funkcióját használhatjuk erre a célra. Beállíthatjuk például, hogy a program figyelmeztessen, ha a havi benzinköltség túllépné a 20 ezer forintot.

1 Jelöljük ki a cellát, amelyre alkalmazni kívánjuk a feltételes formázást, a mi

Ötletek, fogások

esetünkben a B3-as cellát a *Január* oszlopban. Kattintsunk a *Formátum* menüben a *Feltételes formázásra*.

2 Megjelenik egy párbeszédablak, amelyben a formázási feltételeket adhatjuk meg. Az 1. feltétel mezőben válasszuk ki a *cella értéke* bejegyzést, a másodikban a *Nagyobb, mint* opciót, a harmadikban pedig adjuk meg az adott kiadásra vonatkozó határértéket (itt a 20 ezret).

3 Kattintsunk most a *Formátum* gombra, hogy kiválasszuk, mi történjék, ha túllépjük az emített határértéket. Kijelölhetünk egy megfelelő betűtípust, -méretet, illetve -színt, szegélyt definiálhatunk, sőt megadhatunk valamely háttérmentázatot is. Jelen példánkban a cella piros színűre változik, ha túllépjük a 20 ezer forintos havi benzinköltséget.

4 Cellánként akár három feltételt is megadhatunk. A *Bővítés* gombra kattintva egy további feltétellel egészül ki a párbeszédablak.

A diagram elkészítésében variálsó siet a segítségünkre

Mennyi maradt?

Miután sikeresen kiszámítottuk, hogy mennyi a bevételünk, illetve a kiadásunk, nem ártana azt is tudni, hogy mennyi pénzünk maradt a hónap végére. Készítsünk egy harmadik táblázatot, amelyen a két tételel összehasonlítjuk. Így egyetlen munkalapon jeleníthetjük meg pénzügyi helyzetünket, és azt is pillanatok alatt felmérhetjük, miként alakulnak bevételeink és kiadásaink az idő függvényében.

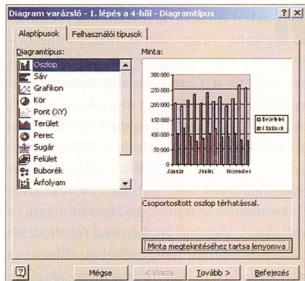
A harmadik munkalap kitöltését is

kezdjük a hónapnevekkel, majd gépeljük be az A2 cellába a *Bevételek* bejegyzést, az A3-ba a *Kiadásokat*, az A4-be az *Egyenleget*, az A5-be pedig az *Éves egyenleget*.

1 A januári bevételek átemeléséhez a mérleg táblázatba, gépeljük be a B2 cellába a

=*Bevételek!B7*

képletet. A *Bevételek* itt azt a munkalapot jelöli, amelyen a bevételeink szerepelnek, a B7 cella pedig a január havi bevételeink összegét.

Érdeemes egy pillantást vetni a várható végeredményre

2 A januári kiadások átemeléséhez gépeljük be a B3 cellába a

=*Kiadások!B6*

képletet, amelyben a *Kiadások* munkalapon, a B6 cellában szereplő összeg szerepel.

3 Annak a kiszámításához, hogy mennyi pénzünk maradt a hónap végére, gépeljük be az *Egyenleg* sorba, a B4 cellába a

=*SZUM(B2-B3)*

képletet.

A képlet értelmében az Excel kivonja a bevételek összegéből a kiadások összegét, megadva a hóvégi egyenlegünket. Itt különösen jó szolgálatot tehet a feltételes formázás, amely figyelmeztet, ha például a kiadások túllépik a bevételeket, azaz a cellában negatív érték jelenik meg. Kiszámíthatjuk az éves egyenlegünket is, mégpedig a következő képlet segítségével:

=*Bevételek!B8-Kiadások!B7*

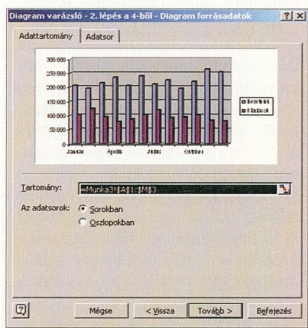
Diagramkészítés

A bevételeket és a kiadásokat sokkal áttekinthetőbben, diagram formájában is megjeleníthetjük.

1 Jelöljük a harmadik munkalapon a megjeleníteni kívánt cellákat (esetünkben az A1-től M3-ig terjedő cellatartományt). Kattintsunk a *Beszűrés* menüpont-ra, ez alatt pedig a *Diagramra*. Elindul a *Diagram váraszó*, amelynek a segítségével néhány lépésben elkészíthetjük a kívánt diagramot. Az első lépésben a diagram típusáról dönthetünk. A diagramtípusok közül válasszuk ki ezúttal az *oszlopdigrammot*, az altípusok közül pedig a *csoportosított térhatásút*. Ha látni szeretnénk a végeredményt, kattintsunk a *Minta megtekintéséhez tartsa lenyomva* gombra. Ha az eredménnyel elégedettek vagyunk, kattintsunk a *Tovább* gombra.

2 A második lépésben megadhatjuk a cellatartományt, illetve módosíthatjuk azt, amelyet a diagramkészítés elején megadtunk. A cellatartomány kijelölésekor az A oszlopot és az 1-es sort is vonjuk be a kijelölésbe, ezekből lesznek a tengelyfeliratok, illetve a jelmagyarázat. Kattintsunk itt is a *Továbbra*.

3 A következő lépésben címet adhatunk a diagramnak (legyen ez *Pénzügyi helyzet*), valamint a kategória- és az érték tengelynek, s többek között beállíthatjuk a jelmagyarázat helyét a diagramon belül. A *Tovább* gombra kattintva, az utol-

Az adattartományt menet közben is módosíthatjuk

só lépésben eldönthetjük még, hogy új munkalapon, avagy az aktuális munkalapon jelenjék-e meg a diagram. Mivel az aktuális munkalapon még bőven van hely a diagram számára, válasszuk a második opciót. Végezetül kattintsunk a *Befejezés* gombra.

Drájverek nélkül nem megy, de néha velük se. Sajnos a Microsoft nagyhangú ígéretei ellenére a Windows XP-drájverhelyzet kritikus. Egy XP update-et követően már nem működnek megfelelően a különböző perifériák. Az XP ilyenkor labilisan működik, lefagy vagy állandóan újra akar indulni. Írásunkban megpróbáljuk felszámolni ezt a drájver-szükségállapotot.

WHQL – bevizsgált drájverek

Az illesztőprogramok az operációs rendszer mélyére nyúlnak (nemcsak a Windows esetében). Az sem ritka, hogy egy drájverhiba az egész rendszert instabillá teszi. Ezért a Microsoft 1998 óta szisztematikusan felépített egy embléma-programot. A *Design for Windows* címkét csak tesztelt illesztőprogram (és a hozzá tartozó hardver) viselheti. A www.microsoft.com/hcl/ címen megtaláljuk a teszt részletes feltételeit. Létezik teszt egyedi eszközökhöz, de szerver- és cluster-rendszerekhez is. Abszolút biztonságot persze egy ilyen teszt sem jelent, a Microsoft a feltételek apróbetűs részében jogilag bebiztosítja magát. Ha egy termék kiállja a tesztet, akkor a csomagolásán viselheti a Windows címkét, s még egy digitális aláírást is kap a drájver. A Windows XP a telepítésnél ellenőrzi ezt az aláírást és a WHQL tanúsítvány nélküli meghajtóknál mindig kiad egy figyelmeztető üzenetet.

A WHQL-drájvert a Microsoft az online update-jébe is átveszi, ezt a felhasználó a Start menüből hívhatja meg. A Microsoft online adatbázisát az XP más helyeiről is elérhetjük, például az *Eszközkezelőből*. A tesztelés akár egy hónapig is eltarthat, így a legújabb drájverek rendszerint először a gyártónál jelennek meg, s csak később a Windows Update-en keresztül.

WINDOWS XP AKADÉMIA (4.)

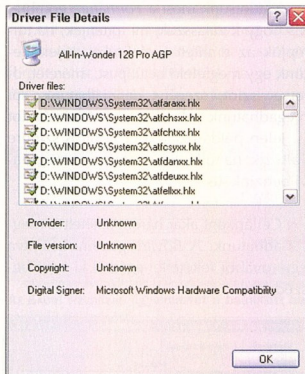
Ünnepprontó drájverek?

Ha egy készülékünk nem működik, akkor először igyekezzünk megállapítani, hogy van-e hozzá illesztőprogram, és ha igen, melyik az. A legegyszerűbb út a *Computer Management*-en keresztül vezet. A Start menüben nyissuk meg a *Vezérlőpultot (Control Panel)*, majd a *Rendszer (System)* modult. Ehhez *rendszergazdaként (Administrator)* kellett bejelentkeznünk az XP-be. A *Hardver (Hardware)* feliratú lap tartalmazza a Windows idevágó eszközeit. Az illesztőprogram nélküli készülékeket (illetve a nem megfelelő illesztőprogramokat) az XP sárga felkiáltójellel jelöli.

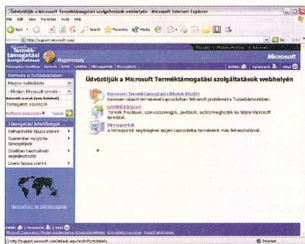
Az eszköz az angol *device* szó kissé zötyögős fordítása. Egy eszköz nem csak bővítőártya vagy lemezegység lehet. A PC alaplapjára integrált egységek, mint például az időzítők vagy az USB kontrolerek a Windows szemében éppúgy eszközök, mint a CD-emulátorok és a virtuális drájvok.

Kattintsunk az *Eszközkezelő (Device Manager)* gombra. Ekkor megkapjuk az eszközök teljes, a belső készülékektől a nyomtatóinterészen át az USB-portig terjedő listáját. Az adott készülék tulajdonosságát tartalmazó ablakot kettős kattintással nyithatjuk meg. Az, hogy milyen regiszterek jelennek meg, az adott készüléktől függ. Egy CD-egységnek például a *Tulajdonságok (Properties)* regiszterlapon lehet beállítani a zenei lejátszás hangerejét. Az *Általános (General)* és *Illesztőprogram (Driver)* regiszterek azonban mindig megtalálhatók. Nyissuk meg az *Illesztőprogram regiszterlapon*. Megjelenik a drájver szállítója, nyilvánosságra hozatali dátuma, verziószáma és digitális aláírója.

A szállító, valamennyi Windows XP CD-n érkező illesztőprogram esetében, a *Microsoft*. Mindegyik hardvergyártó a sa-

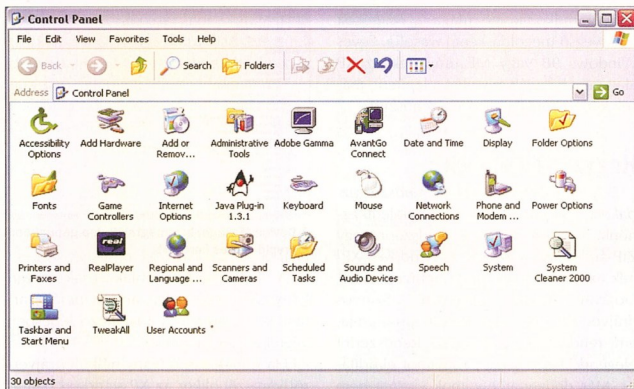
Egy meghajtó alkotóelemeiről is mindent tudhatunk

A Tudásbázis egy része magyarul is elérhető

Ját nevét is bejegyezheti. A nyilvánosságra hozatali dátumból kiderül, hogy hivatalosan mikor készült el a drájverrel a gyártó vagy a Microsoft. A verziószám az aktuális illesztőprogram keresésénél is lehet a segítségünkre. A digitális aláíró az a fórum, amely az illesztőprogramot bevizsgálta. Ez ügyben a *Windows Hardware Quality Lab* az illetékes.

Ha a drájvert közvetlenül a gyártótól kaptuk, és így a Microsoft nem minősítette, akkor rendszerint hiányzik a verzió- és

A Control Panel System ikonjára kattintva információkat kaphatunk gépünkéről

dátuminformáció. Ebben az esetben kattintsunk a *Részletek (Driver Details)* gombra. Az XP megjeleníti mindazon fájlok listáját, amelyekből az illesztőprogram felépül. Ez a készüléktől függően lehet egy fájl (rendszerint .sys kiterjesztéssel), de egy tucatnyi fájl is (ami grafikus kártyák esetében gyakori).

Ha a listában rákattintunk egy fájl nevére, akkor a párbeszédés ablak megjeleníti a speciálisan erre a fájlra vonatkozó, már ismertett részletinformációkat (verzió, dátum stb.). A .sys fájl jellemzői rendszerint a teljes illesztőprogram verziószámának felelnek meg. Ezek a `windows\system32\drivers` könyvtárból származó fájlok felül jelennek meg a listán.

Jegyezzük fel az adatokat (verziószám stb.), így később könnyebben lehet a gyártó vagy vitaforumokon szereplő adatokat értékelni.

Információgyűjtés

Mielőtt egy illesztőprogramot telepítenénk vagy eltávolítanánk, informálódjunk a készülégyártó honlapján. Ha nem ismerünk a gyártó webcímét, akkor a www.microsoft.com címen megfelelő listát találunk.

A drájer-témával foglalkozó speciális nyitóoldalakon az új hardver illesztőprogramokról szóló híradások és linkek mellett rendszerint terjedelmes letöltő terület is található. A vitaforumokon kereső funkciók segítségével könnyen meg lehet állapítani, hogy léteznek-e ugyanezen probléma miatt szenvedő kollégák.

Hivatalos hibajavításokat tartalmaz a Microsoft-féle *tudásbázis (Knowledge Base)*. Ez rendszerint az ügyfelek kérdésére adott válaszként született műszaki témájú cikkek gyűjteménye. Közülük számosat magyarrá is lefordítottak. Ide nem utolsósorban a Microsoft update és patch utalások miatt is érdemes bepillantani. A Knowledge Base-t a support.microsoft.com címről is elérhetjük.

Részletes áttekintést nyújt a *Hardware Compatibility List (HCL)* is. A Microsoft itt az összes olyan terméket felsorolja, kezdve 1394 kontrollerral egészen a Video Capture kártyákig, amelyek megkapták a Windows-kompatibilis címkét. A www.microsoft.com/hcl/ címen először a kategóriát kell kiválasztani, majd megkapjuk a megfelelő hardverlistát. Valamennyi készüléknel megadják, hogy melyik Windows verzióhoz alkalmas illesztőprogrammal rendelkezik. A címből kiderül, hogy az illesztőprogram rajta van-e az adott Windows telepítő CD-n, vagy közvetlenül a Microsofttól lehet-e letölteni. Ha a HCL nem tartalmazza a készülékünket, attól még lehet az XP alá illesztőprogramja – de digitális aláírás nélkül.

Jó forrás a céges ügyfeleknek fenntartott Microsoft honlap is. A *corporate.windowsupdate.microsoft.com* címen minden felhasználó meghívhatja ezt a szolgáltatást. A lista egzotikus hardvereket is tartalmaz, például üvegszálas kábelcsatorna-adaptereket, amelyek leginkább céges környezetben igényelnek. A kívánt drájvert *keresőfunkció segítségével* tudjuk meghatározni, majd az

eredménylistában kijelöljük. Az Internet Explorerrel történő letöltés esetén egy ActiveX-Control útján valamennyi illesztőprogram sorban letöltődik, rendeződik és alkönyvtárakba kerül.

Melyik a megfelelő?

Nem ritkán több illesztőprogramot is találunk. A Microsoft digitális aláírásával ellátott drájer rendszerint a régebbi. Számog gyártó újabb verziót is kínál, amelyek azonban nem rendelkeznek a Microsoft digitális aláírás emblémával. Ezt ugyanis az illesztőprogram csak egy tesztelési eljárás sikeres befejeztével kapja meg, amelyet a Microsoft a Windows Hardware Quality Lab-on keresztül felügyel.

Hogy melyik a jobb illesztőprogram, azt nehéz megmondani. Lehet, hogy egy újabb illesztőprogram már nem tartalmazza a korábbi hibákat, esetleg gyorsabb is és/vagy újabb jellemzőkkel (de persze hibákkal is) rendelkezhet. A WHQL tesztelési eljárás egy hónapig, vagy akár tovább is eltarthat – ennyi időre a drájer aláírás nélkül marad. A laboratóriumi tapasztalataink alapján azt javasoljuk, hogy kétes esetben jobb az újabb, de még nem aláírt drájvert választani.

Az Eszközkezelő tünöngölása

Az Eszközkezelő kijelzését további részletekkel lehet bővíteni. Ehhez hívjuk meg a *Start/Vezérlőpult (Start/Control Panel)* menüben a *Rendszer (System)* modult. A *Speciális (Advanced)* regisztrápon kattintsunk a *Környezeti változók* kapcsolóra. Adjunk meg *Devmgr_show_details* néven egy új környezeti változót. Rendezljünk hozzá 7-et. Ennek hatására az *Eszközkezelőben* megjelenik egy újabb, *Részletek* elnevezésű regisztrer, amely az eszközökkel kapcsolatban további, bár csupán profik számára érdekes információkat tartalmaz.

Hasonló módon lehet olyan eszközökkel bővíteni az *Eszközkezelő* listáját, amelyek nem szerepelnek az aktuális konfigurációban. Ehhez a *Devmgr_show_nonpresent_device* környezeti változót kell szintén 7-es értékkel megadni.

Nehezebb a helyet, ha a gyártó meg nem rendelkezik illesztőprogrammal a Windows XP-hez. Ilyenkor rendszerint elég a Windows 2000-es drájver is. Ez a *Windows Driver Model*-nek (WDM) köszönhető. A WDM kompatibilis illesztőprogramok a Windows 98, ME, 2000 és XP alatt is működőképesek. De persze a WDM szabványnak is különböző verziói léteznek. Ez azt eredményezi, hogy az XP-hez csak a Windows 2000 drájverek felelnek meg. Ehhez társul még az is, hogy a gyártók rendszerint nem adják meg, hogy WDM drájverről van-e szó, csupán felsorolják az alkalmas operációs rendszereket. Ha a Windows XP-hez nem találunk drájvert, akkor kipróbálhatjuk a Windows 2000-hez valót is. Ez szinte

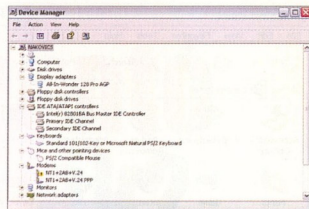
mindig működik, de maga a Microsoft csak végső megoldásként javasolja. Egyes Windows 98 vagy ME drájverek az XP alatt nem hagyják magukat telepíteni, mások képesek lefagyasztani a rendszert.

Hogyan telepítsük?

Egy drájver telepítéséhez *rendszerzadáként (Administrator)* kell bejelentkeznünk. A letöltött anyag rendszerint egy ZIP-archívum, amelyet a Windows XP-nek az *Intézőbe* beépített archívum funkciójával tudunk megnyitni. Számos drájvernek van saját telepítőprogramja, ami rendszerint a *setup.exe*. Rendszerint elegendő ezt a setup programot elindítani. Más drájver-archívumok viszont nem tartalmaznak exe fájlt. A helyét egy *.inf* kiterjesztésű fájl veszi át, ez tartalmazza a telepítéshez szükséges információkat. Számos gyártó mindkét telepítési módszert kínálja.

Egy *inf* fájlt megnyitásához a *Vezérlőpult (Control Panel)* a *Rendszer (System)* modult kell meghívni. A *Hardver* regiszterben kattintsunk az *Eszközkezelőre (Device Manager)*. A listából válasszuk ki az érintett eszközt, és kettős kattintással nyissuk meg a *Tulajdonságok (Properties)* párbeszédés ablakot.

Az *Illesztőprogram (Driver)* regiszterlapon a *Frissítés (Update Driver)* gomb a *Hardver hozzáadása (Add new hardware)* varázslót hívja meg. Jelöljük ki a *Telepítés* listából vagy az adott helyről az *Advanced* opciót. A következő lépésben kapcsoljuk be a *Szerepljen a keresésben az alábbi hely* opciót és a *Tallózással (Browse)* válasszuk ki az új illesztőprogramokat tartalmazó könyvtárt.

A Device Manager-ben megtaláljuk a gépünkben szereplő összes hardvert

A fájlkiválasztó ablak csak olyan könyvtárat engedélyez, amely *inf* fájlt tartalmaz. A varázsló a következő lépésben végrehajta a telepítést.

Ha WHQL tanúsítvány nélküli drájverről van szó, akkor az XP standard beállításban rákérdez, hogy ennek ellenére akarjuk-e a telepítést. Alapvetően semmi sem szól a tanúsítvány nélküli drájverek ellen, sőt!

A Windows XP standard reakcióját a *Start/Sajátgép Tulajdonságok (Start/My Computer/Properties)* menüjében (egér jobb oldali gombja) a *Hardver* regiszterlapon az *Illesztőprogramok* aláírásánál változtathatjuk meg.

Kivételként jelentenek a nyomtató drájverek. Ezeket a *Vezérlőpult (Control Panel)* a *Nyomtató (Printer)* modulnál telephetjük. Ezen az úton távolíthatjuk el a felesleges vagy régi nyomtató illesztőprogramokat is.

Visszaállítás

A telepítést követően számos illesztőprogram esetében újra kell indítani a rendszert. Ekkor bizony aggódnunk, hogy vajon elindul-e majd a Windows, kezelhető lesz-e még, működni fog-e az érintett eszköz, a Windows folyamatos üzemben is stabil lesz-e? Nos, az XP nagyobb biztonságát kínáló eddigi Windows verzióknál.

Ha egy új drájvert telepítünk, akkor a Windows XP nem törli ki a régi drájverfájlt. Csupán a *Registry* összes bejegyzését alakítja át úgy, hogy az XP az új fájlt használja. Ezért az *Eszközkezelővel* bármikor újra aktiválhatjuk a korábban használt drájvert. Ehhez válasszuk ki a kívánt eszközt, és kettős kattintással nyissuk meg a *Tulajdonságok (Properties)* ablakot.

Az angol Windows verzióban a kapcsoló neve a könnyen megjegyezhető *Roll Back Driver*, a magyar változat a *Visszaállítás* névre hallgat. Ha rákattintunk, a Windows visszaállítja a legutóbbi működő állapotot.

INFO A Windows Update

A drájver-aktualizálás legegyszerűbb módszere a Windows Start menü aktualizálása. Az XP megnyitja az *Internet Explorer*, felépíti a Microsoft felé az internetes kapcsolatot, és letölt néhány *ActiveX-Control*. Ezek ellenőrzik a PC-t és összevetik az illesztőprogram-adatokat a Microsoft adatbázisával. Az operációs rendszer update-jén kívül az eszközök drájvereinek is saját rovat jutott. A további lépéseket érthetően ismertetik a honlapon. A letöltés után az XP automatikusan telepíti az updateket, és adott esetben újra indítja a Windowst.

SFC opciók	
Opció	Leírás
sfc/?	Megjeleníti az sfc opciókat.
sfc /scannow	Azonnal megvizsgálja az összes védett rendszerfájlt.
sfc /sanoncc	Az összes védett rendszerfájlt egyszer, a rendszer újraindításakor megvizsgálja.
sfc /scanboot	Az összes védett rendszerfájlt a rendszer minden újraindításakor megvizsgálja.
sfc /revert	Visszaállítja az sfc alapértelmezését.
sfc /purgecache	Kiüríti a az eredeti fájlok fájl-cache-ét. Ezzel biztosíthatjuk, hogy kétes esetben valóban a Windows CD eredeti fájljait fogja használni.
sfc /cachesize=X	A cache-fájl méretét határozza meg Mb-ájtban. A cache a windows\system32\dllcache könyvtárban helyezkedik el. Ha a cache méretét csökkentjük, akkor utólag a /purgecache-sel ki kell üríteni az aktuális tartalmát, különben a Windows megtartja az aktuális cache méretet.

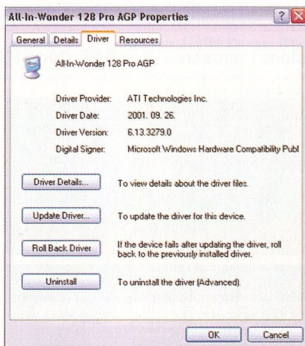
tintunk, az XP rákérdez, hogy valóban aktiválni akarjuk-e a korábban telepített drájvert. Ha az OK-ra kattintunk, akkor az újonnan telepített illesztőprogramot legkésőbb a következő újraindításnál eltávolítjuk a rendszerből. A *Roll Back* funkció, a nyomtatókat kivéve, valamennyi készülékkel működik.

Az *Eltávolítás (Uninstall)* kapcsolóval az aktuális drájvert távolítjuk el a Windows konfigurációból. Ekkor nincs drájverünk az adott készülékhez. A drájver fájllai azonban itt sem törölődnek.

Hibaelhárítás

Ha a rendszer az illesztőprogram telepítést követően nem működik stabilan, akkor néhány rendszereszközzel vizsgálhatjuk meg az XP aktuális állapotát. Ezzel a módszerrel kizárhatjuk a hibaforrásokat és behatároljuk a problémát.

A *sigverif.exe* parancssori eszközt az XP standard telepítése tartalmazza. Ez érvényes aláírás szempontjából vizsgálja meg a telepített rendszerfájlokat. Ahhoz,

Frissíthetünk, törölhetünk és visszaállíthatunk meghajtókat

hogy csak a drájvereket vizsgálja, a *Futtatást* a *Start* menüben adjuk ki a *sigverif* parancsot, és nyugtázzunk OK-val. A segédprogram egy kis ablakot nyit. Kattintunk a *Speciális-ra (Advanced)* és a *Keresés (Find)* registerlapon aktiváljuk a *Más, digitális aláírás nélküli fájlok keresése* és

az *Almappákban* is opciókat. A *Tallózással* állítsuk be a *windows\system32\drivers* könyvtárat. Az ablakot OK-val zárjuk be, a keresés az *Indítással* indul. Eredményként megkapjuk a rendszer összes aláírás nélküli illesztőprogramjának a listáját. Így megtudjuk, hogy van-e aláírt drájver az adott készülékhez, és telepíthetjük azt.

Az *sfc (System File Checker)* nevű segédprogram változtatás szempontjából ellenőrzi a védett rendszerfájlokat, és adott esetben telepíti a Windows CD-ről az eredeti változatot. Így sok munkát kerülünk el, ha tévesen egy drájvert gyanúsítanánk a rendszerlefégyasztással.

Az *sfc-t* szintén a *Start/Futtatás (Start/Run)* menüben, az *sfc /scannow* parancs begépelésével indíthatjuk el. Ekkor a program azonnal bekezd az rendszerfájlok ellenőrzésébe. Az első indításkor be kell helyeznünk a Windows CD-t, hogy az *sfc* egy belső cache-be másolhassa az eredeti rendszerfájlokat. A többi már automatikusan lezajlik. A többi opció táblázatunk tartalmazza. ■

Write

Spreadsheet

Database

Draw

Photopaint

Legális szoftver
reális áron!
38 000,- Ft.

ability
office 2002

Teljeskörű irodai programcsomag

- Szövegszerkesztő
(* .doc formátum támogatás)
- Táblázatkezelő
(* .xls formátum támogatás)
- Adatbáziskezelő
(* .mdb formátum támogatás)
- Képszerkesztő
(* .psd formátum támogatás)

Ability Office Kft.
1054 Budapest
Zoltán u. 11.
Tel.: 472-0485
Email: info@ability.hu
http://www.ability.hu

A hónap lemeze

Mission: Impossible 2 – (UIP Duna Film)

Szereplők: Tom Cruisé, Dougray Scott, Thandie Newton, Ving Rhames, Richard Roxburgh, Brendan Gleeson

Ethan Hunt ügynök feladata, hogy megakadályozza egy kutatóintézetben génműveléssel létrehozott vírus és ellenszerének üzleti forgalmazását. Nyilvánvaló, hogy egy esetleges járvány kitörésekor a megfelelő gyógyszer fantasztikus üzletet jelenthet. Ezt a tolvajok is tudják, így megkezdődhet a harc az ellenanyagért. Hunt segítőtársa egy csinos tolvaj, aki ellenfele szívét sem hagyja hidegen. A két férfinak nemcsak az akció sikeréért, hanem közös választójukért is meg kell küzdeniük egymással.

DVD extra

Interaktív menük

A Küldetés mögött – exkluzív interjú a szereplőkkel és a stáb tagjaival
Hihetetlen küldetés – werkfilm a kaszkadőrmutatóványokról *Lehetetlen felvételek* – 11 elképesztő kaszkadőrjelenet, valamint exkluzív interjú, melyben megszólal Tom Cruise, John Woo és Brian Smarz kaszkadőrkoordinátor

Audiokommentár John Woo rendezővel
I Disappear – Metallica videoklip
Valószínűtlen küldetés – az M:I-2 paródiájára az MTV Filmdíjak átadóján

DVD-ROM extrák

Ügynök dossziék
Küldetési helyszínek
Khiméra legendája
M:I-2 csúcstechnika
M:I-2 DVD online

VÉLEMÉNY

Izgalmas, látványos film, sokszor lehetetlennek és néhol ismerősnek tűnő trükkökkel, remek zenével. A romantikus jeleneteket is helyettesíthették volna akciókkal. A forgatási helyszínek gyönyörűek. Tom Cruise most is szívdöglesztő és meglehetősen ügyes is, hiszen a jelenetek többségét kaszkadőr nélkül forgatta. Fontos, hogy ne tévesztjük el, ki-kicsoda. Ez sokat segíthet a történet megértésében.

További jelölt

Bronxi mese – A Bronx Tale (Ariel International)

Főszereplők: Robert De Niro, Chazz Palminteri, Joe Pesci

Bronx New York színes, nyüzsgő, főként olaszok által lakott negyede egyaránt lakhelye a nagyhatalmú maffiózóknak és a családjukért becsületesen dolgozó melósoknak. A gyilkosságok, utcai leszámolások errefelé mindennaposak, de csak mérsékelt feltűnést keltenek. Amikor az olasz negyedben lakó 9 éves Calogero egy utcai gyilkosság szemtanúja lesz, józan eszére hallgatva nem hajlandó azonosítani a bűn gyanúsítottját, a gengszterek körében le-

gondás hímvénnek örvendő Sonnyt. A hálás maffiózó afféle keresztapaként veszi védőszárnyai alá a fiút, sajátos nevelési módszereket igazítva el az élet titkai között. Lorenzo, a kislívi buszsofőr apja elkeseredve látja, hogy a gyerek egyre inkább a bálványként tisztelt gengszter hatása alá kerül. Hosszú és veszélyes párviadal kezdődik, ahol a tét: a fiú élete.

DVD extra

Dolby Digital 5.1 + DTS eredeti hang
Így készült...
Mozielőzetes

VÉLEMÉNY

A maffiafilmek különleges darabja ez a mozifilm. A kor és a környezet tökéletes bemutatása mellett olyan kérdéseken is elgondolkozhatunk a film megnézése után, hogy vajon lehete és érdemes-e valakiről az első benyomások alapján ítéletet alkotni. A film érdekessége, hogy a két főszereplő egyben a film két alkotója is, hiszen a *forgatókönyvet a gengsztert alakító Chazz Palminteri írta, a rendező pedig Robert De Niro.*

További jelölt

A szajré – The Score (UIP Duna Film)

Szereplők: Robert De Niro, Edward Norton, Marlon Brando, Angela Bassett

Nick Wells eltökélte: visszavonul, ez volt az utolsó szajré. Összeköltözik barát-nőjével Diane-nel, és törvényes üzletre, a montreali jazzklubra koncentrálnak.

Azonban Maxnek, aki Nick barátja, üzletlásra és orgazdája, más tervei vannak. Rábeszéli a szakma legnagyobb profiját, hogy szegje meg a két legfontosabb

szabályt - „mindig egyedül dolgozz, és soha ne dolgozz abban a városban, ahol élsz,” - és összehozza őt Jack Tellerrel. A fiatal, rámenős és tehetséges tolvajnak Nick kasszafúró tudományára van szüksége, élete első nagy szajréjához: egy milliót érő műkincshez, amelyet a montreali Várház falai mögött őriznek.

DVD extra
Interaktív menük

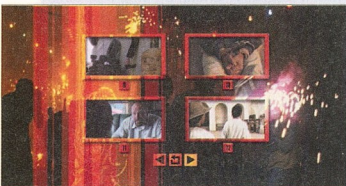
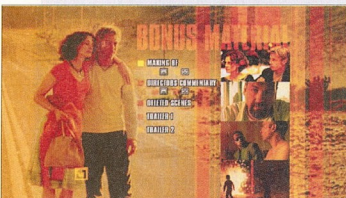
Mozielőzetes
Így készült A szajré
További felvételek
Audiókommentár Frank Oz rendezővel
és Rob Hahn operatőrrel

VÉLEMÉNY

Nagy nevek, érdekes pillanatok az alvilág életéből. Sajnos nemcsak az ügy sötét, amibe hőseink keveredtek, hanem a film nagy része is az, ami kicsit bizony zavaró. A terv kidolgozása hosszas előkészületeket kíván, amit a film remekül érzékeltet. Persze, nem csalódunk az ismert kedvencekben, hiszen őket bármiben érdemes megnézni. A krimi kissé hosszú, néhol izgalmas és nem mindig a jók győznek.

További jelölt

A mexikói – The Mexican (UIP Duna Film)

Szereplők: Brad Pitt, Julia Roberts, James Gandolfini

Jerry választás előtt áll. Életben marad és a maffiának újabb, utolsó munkát végez, vagy végleg búcsút kell mondania kedvesének és az életének. Az előbbi mellett dönt. Igaz, így is elveszíti barátját, aki szintén választást elé állította őt: munka vagy házasság. Útnak indul, hogy megszerezze a mexikói néven ismert legendás fegyvert. Mindenki másként emlékszik a mesére, amely hozzá fűződik, de azért egy dologban egyet értenek. Értékes. Így érthető, ha hősnünk nyomában többen és elég szorosan lépkednek. Fontos szerephez jut a barátó is, akinek nem hiszik el, hogy szakítottak. Így mindenki elindul Mexikóba. A barátó nem sokáig utazik egyedül. Út közben túszul ejti egy Leroy nevezetű gengszter, aki arra használja fedezetül, hogy Jerry biztonságos visszatérjen Mexikóba a pisztollyal. Leroyt James Gandolfini alakítja, és bár úgy tűnhet, hogy a Maffiózók sztárját újra a kemény fickó szerepébe osztani beskatulyázás, a figura tartogat némi meglepetést a nézők számára. A pisztoly felkuta-

tása könnyűnek bizonyul, hazavinni azonban már más tésza. A mexikói állítólag legendás átok ül – és ezt a legendát Jerrynek minden oka megvan elhinni...

DVD extra
Interaktív menük
Rendezői kommentár
Így készült...

9 kimaradt jelenet kommentárral
TV és mozierekklámok
Eredeti előzetes

VÉLEMÉNY

Sajnos, nem olyan jó, mint lehetett volna. Az alapötlet jó, a szereplők kiválóak, mégis hiányzik valami. A zene hűen követi a helyszíneket, és van minden, ami egy jó filmhez kell: üldözés, kutya és viccek. Azonban túl lassan bontakozik ki az egész cselekmény. A nagy igyekezetben elfelejtkeztek arról, hogy ez film, és nem képregeny, így a nézők gyorsabb jeleneteket várnak, megfelelő átmenetekkel.

A DVD-ajánlók elkészítését a Filmszemle (www.filmszemle.hu) segítette.

Nagy öröm egy magyar fejlesztésről hírt adni, főleg ha olyan minőségének ígérkező játékról van szó, mint a *Haegemonia*. A magyar *Digital Reality* csapat már a nemzetközi porondon is letette a névjegyet olyan játékokkal, mint az *Imperium Galactica I és II*.

A történet szerint 2104-et írunk. A Marson már mintegy 700 millió ember él, és a legújabb űrkutatásokat is ott végzik – a Föld csupán támogatja ezeket. A Marsnak saját hadserege és űrflottája van, és természetesen egyre nagyobb függetlenséget követelne magának. A földi kormány ezt persze nem veszi jó néven, de megállapodnak abban, hogy tárgyalásokat kezdenek a helyzet rendezésére. A tárgyalások azonban megrekednek, és a hazafelé tartó marsi küldöttséget támadás éri, amelynek során több mint egy tucat ember életét veszti. A Mars-béliek szerint a földi kormány áll az ortvátadás hátterében, azonban a vádaskodás merev elutasításra talál. A háború elkerülhetetlen, de a dolgok nemskóra még ennél is rosszabbra fordulnak.

A *Haegemonia* tehát startéjiai játék lesz, ahol a főszerepet a flották felszerelése és az űrbéli csatározás kapja – a gazdasági rész ennek megfelelően nem lesz túlbonyolítva. Nagy szerepet kap viszont a *technológiai fejlesztés*. Meg kell határoznunk, hogy milyen irányba kívánunk fejlődni, és ahhoz kell szabnunk a stratégiánkat. Ez például azt jelenti, hogy ha a titkos hadviselés területére helyezünk a hangsúlyt, akkor a kémeink sok mindenre képesek lesznek: lopás, szabotázs, merényletek stb. Újdonság lesz a hősök megjele-

nése is, akik speciális tulajdonságaikkal nagy segítségünkre lesznek a háborúban.

A *Haegemonia* grafikai oldalról nézve egyszerűen csodálatos lesz: a második és harmadik generációs 3D gyorsítók számos újdonságát kihasználva, szinte festménybe illő űrbéli csatajeleneteket várhatunk. A többjátékos üzemmód sem marad ki, hiszen egyszerre akár nyolc aktív résztvevője is lehet egy-egy galaktikus űrháborúnak. A megjelenés szeptember végén várható.

INFO <http://haegemonia.cryogame.com>

A nagyszerű *SWAT3* után a Sierra folytatja a saját szemszögből játszódó, taktikai lövöldözős játékosorozatát. Az *Urban Justice* újra a közeljövő Los Angeles-ébe kalauzol. 2006-ot írunk, és a város alapításának 225. évfordulója nagyszabású ünneppre készül. A bűnözés viszont hihetetlen méreteket ölt, főleg három banda bolygatja meg a metropoliszt amúgy sem csendes mindennapjait, és kiseríti meg a lakosok és a rendfenntartó

SWAT: Urban Justice

erők életét. Ellenük vetik be a hírneves SWAT egységet. A készítők ezúttal nem ragaszkodtak a *SWAT* abszolút hiteles szimulációjához, így a valóságosnál sokkal nagyobb fegyverarzenál áll a rendelkezésünkre. Ráadásul a fegyvereket ezentúl szabadon cicomázhatjuk a legkülönbözőbb finomságokkal, így például új markollal, optikával, tussal, hangtompítóval stb. Küldetéseinkre magunkkal vihetünk gázálarcot, különböző gránátokat, kevlar-mellényt és lábszárvédőt. Az akció hevében magunkhoz ragadhatjuk az ellenség fegyvereit is, ha nekünk elfogyott volna a munitciónk. Hovatóvább, akár testi közelharcba is keveredhetünk a rosszfiúkkal, vagy épp a puskással „legyinthetünk” oda nekik, hogy jobb belátásra bírjuk őket. Fontos újítá-

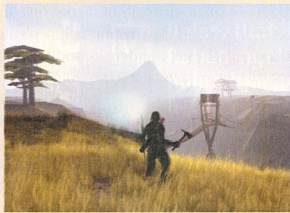
sz a játékban, hogy az általunk cipelt felszerelés súlya, az adott karakter erejének függvényében, jelentős hatással lesz a gyorsaságra.

Az új *Takedown 3D motor* gyönyörű formában kelti életre azokat a valós helyszíneket, ahol a játék játszódik, így a *Polgármesteri Rezidenciát* vagy a *Griffith Observatóriumot*. A 3D motor kihasználja az olyan újkeletű 3D-s hatásokat, mint a részecske-effekt, a bump mapping vagy a pixelenkénti megvilágítás.

A 16 egyjátékos küldetés mellett – a *SWAT3*-mal ellentétben – már az alapjáték része lesz a többjátékos üzemmód is, amelynek a keretében akár 24-en is összeakaszthatják a bajszyukat helyi hálózaton vagy az interneten.

INFO <http://swat.sierra.com/swatuj/>

Savage

A Savage egy felettebb izgalmas koncepción alapuló, kifejezetten többjátékos alkotásnak ígérkezik. Egy olyan messi korbá repít, ahol a technológiákat éppen újra felfedező emberek váratlanul igazi ellenséggel találják szembe magukat: az elnyomott, lenézett fenevadak egységes hordába szerveződve felkelnek az emberi önkényuralom ellen. Ráadásul a természet gyermekei egy félelmetes fegyvert vetnek be az emberiség ellen: a *magiát*.

A Savage érdekessége, hogy a hagyományos valós idejű stratégiát a saját né-

zetes 3D akciójátékkal ötvözi. Adott egy gyönyörű, 3D-s világ, ahol egyszerre 64 fő játszhat, két, egymással ellenséges csapatot alkotva. A csapatok egy-egy olyan játékos vezetésével küzdenek meg egymással, akik a parancsnok szerepét veszik magukra, és akik irányítják a katonákat, akik egyébként maguk is játékosok. A parancsnokok madártávlatból szemlélik a játékot. Számukra a játék a valós idejű stratégia műfajába sorolható, ugyanis ők irányítják a munkásokat, az új épületekhez, új egységekhez szükséges nyersanyagok begyűjtését és a hadi taktikát.

Persze a rendszer szép meg jó, csak-hogy a kérdéses, vajon a katonák – akik maguk is játékosok –, betartják-e a parancsnok – egy másik játékos – utasításait. Erre a problémára a fejlesztőgárdának megvannak a sajátos válaszai, mi pedig kíváncsian várjuk, hogyan is ölt valós formát ez az ötletes elképzelés.

INFO <http://www.s2games.com/>

American Conquest

A nagy sikereket elért valós idejű harcászati játék, a Cossacks készítői szerencsére nem tettek le a lantot, és ezúttal talán egy még izgalmasabb történelmi kort és helyszínt kívánnak megidézni a számítógép képernyőjén. Az *American Conquest* hova máshova is kalauzolja, mint a XV.-XVIII. század Amerikájába, az *Új Világ* felfedezésével kezdve, egészen a függetlenségi háborúig. A játék alapvetően a Cossacks motorjára épül, azonban számos változtatással. Ezentúl – nem tévedés – 16 ezer egységet irányíthatunk a térképen, tehát igazán nagyszabású csatákat vezényelhetünk. Magunkra vállalhatjuk a bennszülöttek vezetését, de természetesen a gyarmatosítókat is győzelemre segíthetjük. Valóban el leszünk kényeztetve e téren, hiszen 12 nemzet közül választhatunk, többek között a britek, a franciák, a spanyolok, az aztékok, a maják, a huronok, a delaware-ek és az irokézek közül, s e nemzetek mindegyikének egyedi épületei és egységei vannak. A harcokban a siker – a Cossacks-hoz hasonlóan – most is a különböző alakzatok minél hatékonyabb használatán múlik. Az egységek tapasztalatot gyűjthetnek a

harcmezőn, a veterán egységek pedig akár új képességekre is szert tehetnek, amelyek jól kamatoztathatók majd a csatákban. A *morál* is jelentős szerepet játszik, tehát ne csodálkozzunk, hogy ha elvesik a tiszt és felbomlik az alakzat, akkor minden valószínűség szerint búcsút mondatunk a győzelemnek. Az erődök is külön szerepet kapnak, így hatalmas ostromokra is számíthatunk. Az *American Conquest* többjátékos üzemmódot is kínál majd, így az év végén megjelenő játékban akár hús-vér vezér vezette nemzetekkel is megküzdhetünk Észak- és Dél-Amerika földején.

INFO www.gsc-game.com

Angolnyelv-tanulás?

**Személyes
törődéssel és
jókedvűen:**

OK!

Ha Ön meg akar tanulni angolul, akkor jó, ha tudja, hogy az **OK NYELVISKOLA** tanárai személyes odafigyeléssel és törődéssel segítenek a nyelvtanulóknak, hogy kialakuljon a beszédkészségük. A jó kedélyű tanárok és az **OK** tanítási módszerek a biztosítéka annak, hogy a tanuló megkapja a megfelelő odafigyelést, törődést és segítséget. A tanárok folyamatosan beszélgetik a tanulókat, a tanóránkon eltöltött idő 75 százalékában. Majd a „védtett” órai környezetben addig segítenek a tanulóknak, amíg helyesen és könnyedén ki nem tudják mondani, **SZÓBAN KIFEJEZNI**, amit akarnak. Tehát nemcsak leadják, hanem már órán segítenek megtanulni a tananyagot.

Ha Ön meg akar tanulni **BESZÉLNI**:

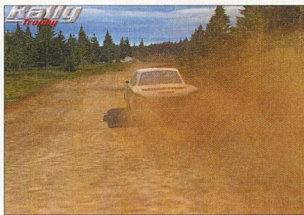
1.

a www.ok-nyelviskola.hu weboldalon vagy a 342-4516 telefonszámon jelentkezzen egy ingyenes bemutató előadásra;

2.

töltse ki az on-line szintfelmérőt, hogy egy személyes kiértékelésen megtudhassa, melyik szintről lenne érdemes elkezdenie a tanulást.

A játékkal kapcsolatos első élmény – a látványon túl – minden bizonnyal annak viszonylagos nehézsége lesz. Ez elsősorban annak köszönhető, hogy a játékban található autók legtöbbje hátsókerék-meghajtású, így hajlamos a kipördülésre. A modern autótak felvonultatott ralliszimulátorokhoz szokott közönség elsőre minden bizonnyal furcsának és emberpróbálónak fogja találni a régebbi autók irányítását. Szerencsére egy-két elsőkerék-meghajtású példány is helyet kapott a sorban, így először talán ezekkel érdemes szoktatni magunkat a játék fizikájához. Kezdetben ugyanis csak így és ekkor várhatunk sikerélményt. Olyan klasszikus gépek kormányát tekergethetjük, mint a *Ford Cortina*, a *Fiat 600 Abarth*, a *Volvo 122 Amazon*, a *Morris Mini Cooper* vagy a *Lancia Stratos*. Összesen 11 autót vár minket a játékban, azonban a legtöbb nem ér-

hető el közvetlenül, hanem ahogy haladunk előre, úgy válnak fokozatosan megkaparinthatókká.

Persze egy ralliszimulátor nem lenne az, ami, ha nem volnának izgalmasabbnál-izgalmasabb pályák. A Rally Trophy a világ öt pontjára kalauzolja el a játékosokat. Az első *Oroszország*, ahol síkságokon és erdőkön át kanyarognak az utak. A következő állomás *Kenya*, a maga sivatagos szakaszaival és dzsungeleivel. *Finnszág* felüldülés a tavakkal és szigetekkel tarkított útjaival, *Svédország* zord, jeges-havas pályái esetében pedig már igazi sportember

ne, ám a pályaszakaszok végére sárborított ronccsa amortizálhatjuk.

Amennyiben világbajnokságon veszünk részt, különösen vigyáznunk kell a sérülésekre, mivel csak minden második pályaszakasz után javíthatunk az autónkon. A világbajnokság során egyébként 19, a számítógép által vezérelt ellenféllel mérhetjük össze a tudásunkat. Egymást követő pályaszakaszokat kell teljesíteniük, majd az összesített eredmény alapján dől el, hogy folytathatjuk-e a versenyt.

A játék vizuális megvalósítása egyszerűen lebilincselő. A pályák kidolgozottsága elsőrendű, és az élethűséget olyan elemek szavatolják, mint a vaktó napfény vagy a koszik által felvert por, az autók gyönyörű modelljeiről már nem is beszélve. A változó időjárás feltételek – így a napsütés, a napnyugta, a hóesés, a köd és az eső – igazán realiztikus atmoszférát varázsolnak körénk.

Rally Trophy

A finn Bugbear nem akármilyen szimulátorral örvendeztette meg az autós játékok szerelmeseit. A Rally Trophy fantasztikus látványvilágával és precíz szimulációval újít betekintést a rallisport „történelmi” idejébe. Ezúttal a 60-70-es évek legendás járgányaiba pattanva tehetjük próbára vezetői képességünket.

legyen a talpán, aki a pályán tudja tartani az autóját. Végül a svájci panoráma talán a legszebb, ahol alpesi sziklaomrok hoznak frászt a sofőrökre. Az eltérő tulajdonságú pályaszakaszoknál fontosak a technikai beállítások: Kenya buckás útjain például érdemes puhára állítani a felfüggesztést, különben nem fogjuk tudni megtartani uralmunkat a bukkanókkal tarkított pályán.

A pályákon lévő tereptárgyak igazi veszélyforrások – a fákkal és sziklákkal való ütközés roppant káros következményekkel járhat az autónkra nézve. Járgányunk teljesítménye alapvetően romlik, ráadásul számos fizikai sérülés érheti: a motorháztető eltakarhatja a szélvédőt, sőt, a szélvédő is betörhet. Az autónk a verseny elején még csillog-villog, szépen tükröződik a felszí-

A Rally Trophy a hagyományos bajnokság, egyszeri rali, időpróba mellett más, érdekes játékmódokat is kínál. Az *Arcade*, vagyis a játéktérmi módban 10 speciális körpályán küzdhetünk meg néhány, igencsak agresszív versenyzővel – az egész talán egy roncsderbihez hasonlítható, azonban senki se várjon játéktérmi könnyedséget a kezelési terén. A másik izgalmas játékmód a *többjátékos verseny*, ahol az interneten vagy helyi hálózaton keresztül mérhetjük össze a tudásunkat hús-vér ellenfelekkel.

Végezetül annyit, hogy a Rally Trophy számos játékmagazin szerint az autós játékok kategóriájában az év játéka lett – s vajon kell-e ennél jobb ajánló?

A rovatot készítette:
Csöndes Áron

Az egyre terjedő Internetes banki megoldások dacára a vállalati igényeket még mindig a telepített banki terminálok elégték ki a legjobban. Mára ezen termékek széles skálája található meg a magyarországi piacon. Ehhez általában biztonsági megfontolásokból a bank saját behívóközpontot állít fel, melyen keresztül az ügyfélterminálok közvetlenül a bankkal kerülnek kapcsolatba. Hatékonyabb megoldást jelenthet azonban, ha az Internetet, mint kommunikációs csatornát is igénybe lehet venni. Az Interneten lebonyolított elektronikus pénzforgalom kapcsán a legtöbb szakembernek a „biztonság”, „hacker”, „feltörték” szavak jutnak az eszébe, függetlenül, attól, hogy egyértelműen így lehet a leghatékonyabb módon pénzügyi tranzakciókat lebonyolítani, és azokat ellenőrizni. Az ügyfeleknek a már esetlegesen meglévő szélesebb sávú internetkapcsolatot mellé nem kell egy lassabb telefonos csatlakozást létesíteniük, és a bank oldalán sem kell drága nagykapacitású behívóközpontot létesíteni, vagy a meglévőt bővíteni. Ehhez persze a megfelelő biztonságot nyújtó kommunikációs szoftver szükséges. Ilyen termék a FotonSoft által fejlesztett új generációs FotonCom, mely a legfejlettebb biztonsági szabványoknak megfelelően képes a fenti igényeket kielégíteni. Szabványos hálózati protokollal használatával akár Interneten,

akár közvetlen betárcsázással is elérhető, a nyilvános kulcsú titkosítás használata pedig biztonságossá teszi a tranzakciók eljuttatását a banki oldalra. Használatával a rendszerek alkalmasak a digitális aláírások kezelésére. Postafiók rendszere biztosítja a széleskörű felhasználhatóságot.

Természetesen ezt a kommunikációs szoftvert használja a FotonSoft az új Business Terminal for Windows szoftveréhez, amely gyakorlatban is sikeresen vizsgázott. Számos szolgáltatása, egyszerű kezelhetősége, valamint a különböző biztonsági elemek együttes alkalmazása miatt méltó utódja a népszerű DOS alapú szoftvernek.

Működtetése, központi adminisztrációja Web-es alkalmazás segítségével megoldott, emellett távolról, automatikusan fríszíthető a kliens szoftver és annak adatbázisa is. A központi Oracle adatbázis olyan felületet biztosít, amely alkalmazást teszi más szoftverek illesztését is.

A FotonSoft Kft. emellett számos egyedi fejlesztésű szoftverrel rendelkezik. Az Oracle adatbázis-kiszolgálón alapuló vállalati szoftverek készítése mellett figyelemre méltóak a web-alapú alkalmazás-fejlesztései is. Rendszerei a kis- és középvállalatok részére is megfizethető professzionális megoldást nyújtanak.

www.fotonsoft.hu

Puzzle, amelyik nem kopik, és nem hagyod el a darabjait.

régi képeslapok

A „Régi képeslapok Puzzle” CD-n
120 gyönyörű képeslapot
mutatunk be,
10 küldetésbe szervezve.

Küldetések:

- Madame Baran • Bábfigurák
- Régi idők • Csicorszag • Muzsika
- Haivanas Évek • Legendák
- Kerekfejű Figurák • Újév • Húsvét

manó

PUZZLE

Egy küldetés 12 képeslap kirakásából áll, ahol a képek különböző méretűre vannak, és a nehézségi szintek is változóak.

Egy küldetésen belül a képek egymás után, sorba rakhatók ki, de ha egyszer összeraktál egyet, bármikor szabadon választhatod. Ekkor a képhez tartozó paraméterek is változtathatók: eldöntheted, hogy hány darabra vágod, nehézségi szintet és időtartamot választhatsz hozzá.

A program elmenti a toplistát és a játék állását. A program kiváló szórakozás az egész család számára: apuka, anyuka vagy a nagyeső segíthet kirakni a képeket.

Profi-Média Kft.

A MINŐSÉGI PROGRAMOK KÉSZÍTŐJE

6500 Baja, Zombor u. 1. • Tel.: 79/523-340 Fax: 79/523-343

pmmed@profi-media.com • www.profi-media.com

képes huzavona

A „Képes Huzavona Puzzle” CD-n
175 gyönyörű képet
mutatunk be,
10 küldetésbe szervezve.

Küldetések:

- tájak • virágok • jöpöfa képek
- híres helyek • autók • állatok

A hazai bankszektor eseménydús évtizedet tudhat maga mögött, hiszen miközben egyre többen koncentrálnak a lakossági ügyfelekre, számos új szolgáltatás is megjelent a piacon. Az elmúlt évtized változásairól, a jelenlegi helyzetről, valamint a jövő lehetőségeiről beszélgettünk Surányi Mihállyal, a Classys Rt. projektmenedzserével.

HÁTTÉRRENDSZEREK

Bankolás mindenütt

Az ügyfelek ma már mobiltelefonon, bankjegykiadó automatán, POS terminálon, telefonon és interneten keresztül intézik pénzügyeiket, miközben a bankoktól egyre nagyobb hatékonyságot és biztonságot várnak el.

– A 80-as években, amikor megszülettek az első hazai kereskedelmi bankok, elsősorban a vállalatok jelentették az ügyfélkört – kezdi a történetet Surányi Mihály, a Classys Kft. projektmenedzsere. – Ennek két oka volt, egyfelől rendkívül nehéz lett volna elegendő lakossági ügyfelet szerezni, másfelől a lakosság többségének nem volt akkora tőkéje, hogy azt érdemes lett volna megtakarításokba fektetni.

A 90-es évek végére a vállalati ügyfelek megerősödő pénzügyeiket a lakossági piac felé nyitottak, amiben az anyagi gyarapodáson túl a törvényi szabályozás fejlődése is közrejátszott. A lakossági piac felé történő nyitással új fajta elektronikus szolgáltatások is megjelentek, amelyek az elmúlt tíz esztendőben jelentős informatikai fejlesztéseket követeltek meg. Ekkor merült fel az igény, hogy az egyes bankoknál működő különböző informatikai rendszereket összefogják, hogy azok kommunikálhassanak egymással. Megjelentek a banki rendszereket összefogó,

úgynevezett *middleware* rendszerek, ám mivel több mint százmillió forint értékű projektekről volt szó, ezt a megoldást csak a nagyobb pénzügyi intézetek engedhetik meg maguknak. Ez azonban nem csak pénz kérdése, ugyanis egy fontosabb rendszer lecserélése még egy kisebb bank életében is óriási munka. Ilyen alapvető rendszer például a számlavezetés, amelyből több mint egy évtizede működöket is találni, hiszen ezeket tényleg csak vég-szükség esetén cserélik le.

Míg a nagyobb bankok a *middleware* megoldásokat preferálják, a kisebb pénzügyi intézetek inkább az úgynevezett *csatorna menedzsment* irányába haladnak. Ekkor az ügyfél egy látszólag egységes felületen kommunikál a bankkal, ám az integrált csatorna mögött megmaradnak a pénzin-

tézet egymástól elkülönülő rendszerei. Ez a felhasználók szempontjából teljes értékű megoldás, ráadásul lényegesen olcsóbb, mint a *middleware* megoldás.

Hosszú projektek

A magyar bankrendszer elmúlt egy évtizedes fejlődése alatt a lakossági számlákhoz kapcsolódó szolgáltatások – bankkártyák, call centerek, internetes és mobiltelefonos banki megoldások – is dinamikus fejlődést tapasztalnak. A szolgáltatások körét természetesen mindig meghatározza, hogy az adott pénzügyi intézet milyen pozícióban van az ügyfeleivel szemben, illetve, hogy milyen célcsoportot kíván megcélozni. Surányi Mihály szerint az elkövetkezendő 2-3 évben a mobil eszközökön keresztül történő bankolás területén várható áttörés. Ehhez azonban a jelenlegi WAP-os szolgáltatásoknak még fejlődniük kell. A sokat emlegetett chip-kártyák előtt szintén ígéretes jövő áll, és mihelyst az OTP vagy a K&H megjelenik a maga működő chipkártyás szolgáltatásaival, várhatóan a többi pénzügyi intézet is azonnal lépni fog. Ehhez azonban a chip-kártyákat is elfogadó bankjegykiadó automaták kellenek, valódi, hasznos szolgáltatásokkal.

Addig azonban, amíg a magyarországi, körülbelül 4-5 millió bankkártya ötödével tulajdonosuk nem tesz mást, mint havonta egy alkalommal felveszi a fizetést, nagyon nehéz új rentábilis szolgáltatásokkal kirukkolni. Persze ha egy bank az úgynevezett aranykártyás ügyfeleire koncentrálna, akkor más a helyzet, hiszen ez a kör igényli az új hitelszolgáltatásokat.

Az elektronikus banki szolgáltatások mellett a hazai bankinformatika másik nagy kihívása az folyamatosan megjelenő hiteltermékek, például az *áruvásárlási hitelek és jelzáloghitelvezetés megújítása*. Az áruvásárlási hitelek mögött például rendkívül komoly rendszerek mödöknek, hiszen a vásárló által megadott néhány személyes és pénzügyi adatból a programnak el kell tudnia dönteni, hogy kap-

Az Inter-Európa Bank korábban a technikai innovációk által támogatott arculatépítésének központjába, ma mintha kicsit kevesebbet hallhatnánk róla.

hat-e hitelt, és ha igen, milyen feltételekkel. Ezek a programok a nemzetközi anyabankok több évtizedes tapasztalatain alapulnak, hiszen az elbírálásoknál alkalmazott algoritmusok annál megbízhatóbbak, minél nagyobb populáción próbálták már ki azokat. Az algoritmus bankonként, sőt földrajzi területekenként is változik, hiszen a fogyasztói, vásárlási szokások is régióként eltérőek. Nálunk egyes pénzügyi intézetek például az olaszországi mintát vették alapul, valószínűleg azért, mert a hazai vásárlói szerkezet, valamint a fogyasztási szokások hasonlatosak az itáliaihoz.

Banki informatika

A jelzálóhitelezés merőben más kihívások elé állítja az informatikai rendszereket. A több évtizedes hitelek visszafizetését, módosítását, a fizetés időszakos felüggesztését csak egy rendkívül stabil, megbízható rendszer képes követni. Ezen a területen, úgy tűnik, ismét visszajöhetnek a hagyományos workflow megoldások. Ezek a magyar bankrendszer kialakulásakor, éppen a gyors fejlődés miatt túl

A hazai elszámolásforgalmi rendszerek adófizetési napokon egyenként napi 100-150 milliárdos forgalmat is elkönnyülhetnek

merevnek bizonyultak, ám a jelzálóhitelezés vagy éppen a biztosítás inkább stabil, megbízható, semmint rugalmas rendszereket igényel. A kilakult rendszerek sokasága miatt a bankok számára egyre fontosabb lesz a meglévő rendszerek magas színvonalú integrálása és a következő néhány évben valószínűleg ez a munka is folytatódni fog, az eddigieknél nagyobb hangsúlyt kapva.

Rendszer a rendszerben

Az egyes banki alkalmazások, így például a számlavezetés vagy a hitelebírlás, különálló rendszerek, amelyek így esetben képesek kommunikálni egymással. Természetesen mindennek az alapja a számlavezető rendszer, amelyhez minden elszámolás-forgalomhoz kapcsolódik rendszer, így a GIRO, a VIBER kapcsolódik. Másik fontos kör az úgynevezett tranzakciós rendszerek: a bankkártya, az electronic banking, a call center, amelyeken keresztül a bank az ügyfelekkel tartja a kapcsolatot. Maguk a pénzüzetek számára lényegesek az úgynevezett elemző rendszerek, ezek közé sorolhatjuk a CRM rendszereket is. Ez utóbbiak lehetnek analitikus, illetve operatív rendszerek. Az előbbi feladata a bank potenciális, illetve meglévő ügyfélkörének a vizsgálata, hogy számukra milyen szolgáltatások

kat, milyen áron lehet értékesíteni. Bár egy komolyabb analitikus ügyfélkezelési rendszer bevezetése bő 100 millió fontos beruházást jelent, a sikeres működéshez mindenképp szükség van rájuk. Surányi Mihály szerint ezzel szemben az operatív CRM rendszerek mintha kimentek volna a divatból, hiszen ezekkel új szolgáltatásokat lehet eladni, ám mivel a magyarországi piac szűkös, egyszerűen nem térül meg a befektetett összeg. Ráadásul az átlagos magyar ügyfél nem szívesen vált bankot, még egy jobb szolgáltatás kedvéért sem, így azután meglehetősen nehéz nagyobb tömegeket átcsábítani. Az ügyfelek a kamatokra már érzéke-

Az OTP, mint a legnagyobb magyarországi kereskedelmi bank fejlesztései meghatározóak a piaci trendek

nyebbek, ám érdekes módon a bankok kamatokból származó bevételeinél a tranzakciók után befolyó bevételek gyorsabban nőnek, így a pénzüzeteknek elemt érdekük, hogy minél több szolgáltatást nyújtsanak, természetesen megfelelő díjazás ellenében.

Napi 500 milliárdos forgalom

A hazai pénzügyi szektor közvetítői közegei, azaz az ügyfelek, illetve a bankok közötti tranzakciók csatornái az úgynevezett elszámolási rendszerek, mint a GIRO, a VIBER, a Posta és a Keler. A VIBER rendszeren napi átlagban mintegy 500 milliárd forintnyi fizetés teljesül, a GIRO-rendszer hasonló átlaga 180 milliárd felett van. Az aktuális gazdasági feladatok ezt a pénzforgalmat jelentősen befolyásolhatják. Fontos tudni, hogy a VIBER rendszerben a pénzügyi felállítás kb. 20 perc. A pénzüzetek speciális – vagy az elszámolási rendszereket üzemeltető, vagy független cégek által kifejlesztett – programokon keresztül csatlakoznak a rendszerekhez. Mivel itt egy kifor-

rott metodikáról van szó, technikai újdonságok nemigen zavarják a nyugodt hétköznapokat. Az Európai Unió csatlakozásának egyébként egyik fontos feltétele, hogy az EU jegybankjait összekötő realtime, azaz valós idejű rendszerhez a hazai pénzüzetek is kapcsolódhassanak, a VIBER elszámolási rendszert pedig éppen erre fejlesztették ki.

Ejtettünk már szót az úgynevezett tranzakciós rendszerekről, amelyek a bankokon belül kétszerteleglen a leginnovatívabb rendszerek. Ez várhatóan a jövőben sem változik majd, hiszen ötmillió mobiltelefon tulajdonossal számolva legalább 500 ezer potenciális felhasználója lehet már ma is a mobil banki szolgáltatásoknak. Ez a körülbelül 10 százalékos arány az internet banking szolgáltatásokra is igaz, hiszen 800 ezer-1 millió internet-hozzáférésre hozzávetőleg 100-120 ezer interneten bankoló ügyfél jut.

A hazai bankoknak az Európai Unióban szokásosnál is szigorúbb jelentéskészítési kötelezettségeik vannak, mind a PSZAF, mind a Magyar Nemzeti Bank felé. Ám nem csak a kötelezettségek szigorúsága, de az állandóan változó előírások is megnehezítik a szakemberek dolgát, így például a pénzmossas elleni harc miatt életbe lépő változásokhoz is hetek alatt kellett alkalmazkodniuk.

Elbírált hitelek

A hitelebírlási rendszerek a bankok eredeti tevékenységében, a hitelkihelyezésben fejtének. Ezek az organikus rendszerek több évtizedes fejlődésen mentek keresztül, és az ez idő alatt elvégzett több millió tranzakció tapasztalatai mind-mind beépültek ezekbe. A hitelebírlás könynyebbik része, hogy az igénylő megfelelő a bank és a jogszabályok által előírt adminisztratív feltételeknek, illetve ha igen, a bank speciális hitelebírlási szabályai szerint megkaphatja-e a szükséges hitelt. Ma már ennél lényegesen összetettebb feladatokat kell ellátnia a rendszereknek, így például a Classys Credit Expert rendszere képes arra, hogy a hiteligenlők adatait a gazdasági körülmények figyelembevételével elemezze ki. Így például egy cementgyár gazdasági és pénzügyi mutatóit összeveti az iparági átlagokkal is, hiszen egy vállalkozás működése csak az adott viszonyok között értékelhető.

FÜLÖP NORBERT

Manapság aligha létezik bank informatikai rendszerek nélkül, hiszen a pénzügyi intézetek belső működése is egyre inkább elektronizálódik, de az ügyfelek közül is egyre többen bankoknak elektronikus úton. Az alábbiakban a Kereskedelmi és Hitelbank, a Földhitel és Jelzálog Bank, valamint a Budapest Bank munkatársai számolnak be a rendszerek bevezetésénél szerzett tapasztalataikról, várakozásaikról.

A Kereskedelmi és Hitelbank és az ABN AMRO egyesülése számos informatikai problémát is felvetett

A K&H és az ABN AMRO tavaly júliusi egyesüléséből adódó informatikai feladatokról dr. Geiszl György, a *Kereskedelmi és Hitelbank Rt.* ügyvezető igazgatója beszélt. A rendszerek illesztése már csak azért sem volt egyszerű feladat, hiszen mindkét pénzügyi intézet meglehetősen heterogén informatikai infrastruktúrával rendelkezett, mind a hardver- és szoftveplátformok, mind az ezeken futó üzleti alkalmazások terén. Az egyesült K&H Bankra 2001. július 1-jétől, a jogi összeolvadás első napjától érvényesek voltak a felügyeleti, a nemzeti banki, valamint a PSZAF előírások és jelentéstételi kötelezettségek.

A változtatásokra a pénzügyi intézet fél év türelmi időt kapott, az elvégzett munka mennyiségét pedig jól mutatja, hogy összesen 130, az egyesüléshez kapcsolódó projektet indítottak. A feladat nagysága és a szoros határidő miatt először a jogszabályi kötelezettségek teljesítésére koncentráltak. Az első feladatok egyike volt a két bank jórészt manuális jelentéskészítési egységének, amit a folyamatok automatizálása követett. Tavaly év végén a projekt felgyorsult, megfelelő erőforrásokkal különítették el a feladatra, ezt követően pedig hivatalos tendert írtak ki a megvalósításra. A pályázatot a *Classys* nyerte *Prizma* rendszerrel, amely szeptember 30-ától a szükséges összes külső jelentést szolgáltatja majd. A befektetési szolgáltatások jelentéseit kerülnek megvalósításra az első fázisban, mivel ez az a terület, ahol a legtöbb és legváltozatosabb adatokat kell szolgáltatni, a Magyar Nemzeti Bank, az ÁKK, valamint a KELER felé. A fejlesztéseknek ez a része már befejeződött, az előírt jelentéseket itt állítják elő,

TAPASZTALATOK ÉS TANULÁSÁGOK

szeptember végére pedig már az összes jelentés innen származik majd.

Dr. Geiszl György kiemelte, hogy a bank a projekt elindításakor olyan szállítót keresett, amely a jelentésszolgálati területen is megfelelő szakértelemmel bír. A bevezetés informatikai oldalról is nagy kihívást jelentett, főként azért, mert a pénzügyi intézet sok különböző rendszerrel dolgozik, így maga az információ is sok helyről érkezik.

Az első fecske

Az 1997-ben létrehozott *Földhitel és Jelzálog Bank Rt.*-nek mindössze 3-4 hónapja volt arra, hogy megkezdje a működését – mondta *Gács Pál*, a pénzügyi intézet munkatársa. A kiírt pályázatokat elbírálásakor az egyik legfontosabb szempont a gyorsaság volt, hiszen a szállítónak garantálnia kellett, hogy a rendszer négy hónap múlva működőképes lesz.

A tenderen a *KFKI* nyert az általa szállított, részben kész, részben később kifejlesztett szoftvelemekből mozaikszerűen összeállítható rendszerrel. Alap tranzakciós rendszerként a pénzügyi intézet a *Bank Master* szoftvert választotta, a bank pedig március közepén, tehát 3 hónappal a szerződéses aláírása után megkapta az induláshoz szükséges működési engedélyt. Akkor még csak a rendszer váza műkö-

Elektronikus

Mindent egy lapra

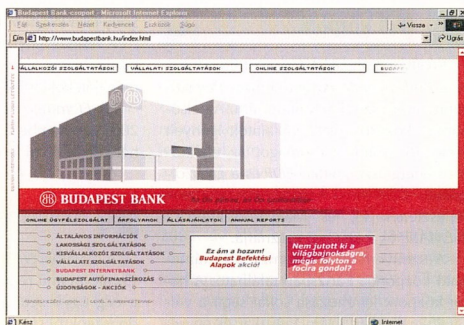
A pénzügyi intézetek technikai működéséhez nem csak megfelelő szoftverekre, de kifejezetten a banki környezet-höz igazodó hardverekre is szükség van. A *Minor Rendszerház Rt.* többek között banki alkalmazásokhoz készít speciális hardvereket, amelyek egy részével a hannoveri CeBIT-en is rendszeresen találkozhatunk.

A bankok számára létfontosságú a biztonság, amely a fizikai tér és az elektronikus adatok védelmére egyaránt vonatkozik. A *Minor* smart kártyás *ACCESS* technológiájának feladata, hogy csak a megfelelő jogosultságokkal rendelkezők jussanak be az irodákba, lépjenek be a Windowsba és a hálózatba, de a különleges kártyával elektronikus leveleket és adatállományokat is titkosíthatunk, illetve dekódolhatunk, valamint elektronikus aláírhatunk.

A beléptetőrendszer a *MIFARE* chip kártya technológiát alkalmazza, így a kártyát elegendő felemelni, ha pedig megfelelő a jogosultság, az eszköz szabadon teszi az átjárást. Az ellenőrzés egy vagy két irányban is történhet, a rendszer az egyes eseményeket nap-

A jelzáloghitelhez megbízható, évtizedeken keresztül működő rendszerekre van szükség

A Budapest Bank egyes informatikai tevékenységeit külső szolgáltatóhoz helyezte ki

bankok

lőzza, így az adatokból később statisztika készíthető. A központi szoftver SQL adatbázisban tárolja a működéshez szükséges információkat.

A Windows Logon modul feladata, hogy a Windowsba és a hálózatba ne jussanak be illetéktelenek, amiről szintén a smartkártya gondoskodik. A kártyákon tárolt információkat a bejelentkezéskor olvassa le a rendszer és továbbítja az operációs rendszernek anélkül, hogy a felhasználóknak be kellene gépelniük vagy akár meg kellene jegyezniük azokat. A felhasználóknak mindössze a PIN-kódjukat – belépési jelszavukat – kell beírniuk.

A smartkártya támogatja a digitális aláírást és más hasonló PKI (Personal Key Identification), azaz a személyeket valamilyen kulcs alapján azonosító műveleteket. Az általa kínált lehetőségeket a Microsoft Crypto API-t támogató alkalmazások használhatják. A CSP elkészíti az MS Crypto API-vel kompatibilis alkalmazásokhoz, például az MS Outlookhoz, az Outlook Expresshez, az Internet Explorerhez szükséges valamennyi algoritmust. A Sign Module olyan védett archíválást is biztosít, amely támogatja az adatállományok digitális aláírását az archívumban.

dött, az az elengedhetetlenül szükséges rész, amellyel a tranzakciókat kezelték. Az azóta eltelt időben a bank többször változtatott stratégiát, és jelenleg elsősorban a lakossági lakáshitelekre összpontosít, de a kereskedelmi bankok által nyújtott lakáshitelek refinanszírozása is fontos tevékenységi kör.

Az elmúlt négy év során az eredetileg létrehozott rendszert folyamatosan fejlesztették, és mivel a bank csak kis létszámú saját fejlesztőgárdát tart, ezt a munkát jelentős részben az KFKI és munkatársai végzik.

A működő informatikai infrastruktúrának három nagyobb eleme van. Az alap tranzakciós rendszer a Bank Master. E köré egy szoftvercsomag réteget építettek, amely egyrészt kiszolgálja a magyar specifikumokat, másrészt a jelzálogbanki elvárásoknak és a törvényi előírásoknak is megfelelő.

A jelzálogbanknak nem csak könyvizsgálója, hanem vagyonellenőre is van, és egy kötelező, úgynevezett fedezetnyilvántartási rendszer is, amely a jelzálogbank működésének alapfeltétele. Ezt a KFKI rögtön a működés első évében fejlesztette ki, szinte a nulláról, hiszen ilyen jelzálogbank akkor még nem létezett. Ez a rendszer az 1998-as üzembe helyezése óta szinte változatlan, azaz különösebb változásokra itt nem volt szükség.

A rendszer harmadik fontos eleme az úgynevezett front office rendszer, az ügyfél-, ügylet- és ingatlan-nyilvántartás. Ez bizonyos jelzálogbanki specifikumok mellett már általánosabban működethető.

A jelzálogbank történetében nem csak a termékek, de az értékesítési csatornák is folyamatosan bővültek. Együttműködnek kereskedelmi bankokkal, takarékszövetke-

zetekkel és egyéb ügynökökkel, és a fölül származó adatok kezelését és feldolgozását a rendszereknek biztosítaniuk kell.

Ami az informatikai fejlesztések munkaerő-szükségletét illeti: vannak língvett emberek, akik fixen, mint munkahelyet járnak a pénztézetbe, így részt vesznek a napi operatív működésben, fejlesztésben is. Nyilvánvalóan ott van rájuk szükség, ahol oly gyakoriak a változások, hogy klasszikus szoftverfejlesztéssel már nem lehet kezelni azokat.

Ilyen például a bankalap tranzakciós és elszámolási rendszere (BankMaster) is, hiszen ezt időről időre az igényekhez kell igazítani. Vannak fejlesztések, melyekre mindössze pár hét állt rendelkezésre, például egy új kormányrendelet esetében, amely a megjelenésétől számított pár napon belül már akár hatálya is léphet.

Kihelyezett informatika

A Budapest Bank nem saját vagy bérelt szakemberekkel, hanem a fejlesztési tevékenység kihelyezésével, úgynevezett outsourcinggel oldotta meg az informatikai problémáit. Az outsourcing a tevékenységek vagy szolgáltatások kihelyezése egy harmadik céghez, illetve ennek a tevékenységnek vagy szolgáltatásnak a megvásárlása.

Az informatika terén ez már csak azért is kifizetődő, mert itt az erőforrásigény meglehetősen változó, ezt pedig a kapacitás nem képes rugalmasan követni. Ilyenek például a szezonális munkát jelentő jelentési kötelezettségek, de az outsourcing a fogyasztók változó igényeit is jobban kiszolgálja.

F. N.

Bull központ

Szoftvertámogató központot hozott létre a *Bull Magyarország* a francia *Pegazus* szoftverrendszer karbantartására. Az első sorban közszolgáltató vállalatok igényeit kielégítő komplex csomagot az elektro-mos energiaszolgáltató *EDF* és a gázoszolgáltató *GDF* nevű francia óriásvállalatok fejlesztették ki, és Magyarországon a *DÉMÁSZ* és a *DÉGÁZ* használja.

A szoftverrendszer nemzetközi támogató központja Párizsban található. A helyi központ létrehozása sokat segít a vállalatoknak, mert számlázásukat és egységes ügyfélszolgálatukat a *Pegazus* programra építették.

Új név: Wobiscom

Wobiscom Kommunikációs Szolgáltató Rt. néven az informatikai és üzleti kommunikációs megoldások együttes szállítására szakosodott vállalkozás kezdte meg tevékenységét június elsejétől. A több mint 20 fős kezdőcsapattal induló *Wobiscom* 20 millió forint alaptőkével és az üzlet indulását segítő 60 millió forintos tulajdonosi hitellel hozták létre. Alaptőki között van 30 százalékos tulajdonrészrel a hazai informatikai piac ismert szereplője, a *Protomix Rt.* Az 1977-ben alapított, 100 millió forintos jegyzett tőkés társaság ma már cégcsoportot alkotó érdekeltjei körébe 6 cég tartozik, köztük van az informatikai szolgáltatásokra tavaly januárban létrehozott *Grepton Informatikai Rt.* Ez utóbbi 60 százalékban tulajdonosa a *Wobiscom Rt.*-nek, míg a fennmaradó tíz százalék a most induló társaság menedzsmentjéé.

A társaság üzleti terve az idei alig több mint fél évre néhány százmillió forintos forgalommal számol. A következő másfél évben azonban a szerződéses szolgáltatásokból származó bevétel már elérheti az 1,6 - 1,8 milliárdot is.

Flamingo roadshow

Június 6-án tartották meg Belgrádban a *Flamingo Computer Road Show 2002-t*, a *Flamingo Computers*, az *SMC Networks*, a *Sony Storage* és a *Western Digital* közös szervezésében. A rendezvényen jelen voltak a helyi viszonteladók, az *SMC*, a

Sony és a *Western Digital* képviselői.

A rendezvény programját a gyártók által szervezett technikai előadások, nyere-ményjátékok és élő bemutatók töltötték ki.

A *Flamingo Computers Jugoszlávia* 2001 szeptemberében alakult, a *Flamingo* hetedik külföldi kirendeltségéeként.

Klubhírek

A *Comfort-NETshare Kft. Business Club Comfort* című rendezvényén *Yeni Gábor*, a cég ügyvezető igazgatója lényeges újdonságokról számolt be.

Az *AVOCENT* cég disztribútori megá-lapodást kötött a *Comfort-NETshare*-rel.

A *Comfort-NETshare* ugyanakkor elkezdte a *JUZZ-REBOOT* cég termékeinek – a számítógép használatát korlátozó, fájlitkosításokat lehetővé tevő és a formázás, illetve vírusok által okozott károk megelő-lására szolgáló megoldások – forgalmazását.

A *Fogyasztóvédelmi Főfelügyelet* a *Comfort-NETshare Kft.* által kifejlesztett *TRAPEX* információs rendszerével a világon egyedülálló szolgáltatást nyújt a veszélyes termékek nyomkövetésével kapcsolatban. A teljes rendszert 2002. június 12-én sikeresen átadták és használatba vették.

Oracle a Rábánál

A *United Transfer Rt.* szakemberei átadták a *Rába Rt.* számára a több lépcsőben megvalósuló új *Oracle Cash Management* rendszer első fázisát. Az új alkalmazás az 1996 óta meglévő *Oracle Financial* rendszert egészíti ki. A bevezetés eredményeként a vállalat vezetői azonnal követhetik a pénzügyi tranzakciókat, aminek eredményeként görődüke-nyebbé válnak a vállalati pénzügyi folyamatok.

A *United Transfer* nemrég stratégiai szövetséget kötött a *Selligent* céggel, így mostantól új, az egész termék-életciklust lefedő minőségi CRM megoldást kínál magyarországi ügyfelei számára. A rendszer alkalmazásával jelentősen leegyszerűsödik a vállalati adatfolyam kezelése: a sales- és marketingadatok áttekinthetőbbé válnak, így a rendszer használói a B2B, a pénzügyi szolgáltatások vagy az e-commerce területein túl egyedi esetekben is a legmagasabb szintű vásárlói elvárásokat teljesíthetik.

Sony-partner Axico

Az *Axico Informatikai Kft.* szerződést kötött a *Sony Hungáriával*, és hivatalos forgalmazója lett a *Sony Digital Imagine* termékeinek. Az *Axico Kft.* választékában jelentős részt képviselnek a digitális képfeldolgozási kapcsolatos termékek. Az elmúlt évek során szerzett kedvező tapasztalatok nyomán döntött úgy a *Sony Hungária*, hogy az *Axico Kft.*-vel bővíti partnerhálózatát.

Fejleszt a User's

A *Vivendi* hivatalos viszonteladója lett júlistól a *User's Kft.* A cég 1092 Ferenc kör. 36. szám alatti boltjában ezentúl a *Vivendi* internetes szolgáltatásait is igénybe vehetik az érdeklődők.

A *User's* június 20-tól egy hónapon át 5% kedvezménnyel kínálja teljes DVD-ROM-, illetve asztali DVD-palettáját azoknak a vásárlóknak, akik a *Compart Panorama* újságban található vásárlási pont felmutatják.

Az akció sikerére alapozva a *User's* elhatározta, hogy az év végéig minden hónapban újabb és újabb akciókkal kedvezkedik vásárlóinak. Mivel egyre nagyobb igény mutatkozik a DVD-k iránt, a cég az asztali DVD-k választékát is kiszélesíti.

Vezet az Oracle

A modern, szabványokon alapuló relációs adatbázis-kezelők piacát 42,5%-os részesedésével az *Oracle* vezeti – derül ki az *IDC* kutatásából. A vállalat becslése szerint ez az arány a magyar piacot tekintve még magasabb, közel 60%; a nagy-orzágos alaprendszerek minden ipari szegmensben jellemzően az *Oracle* termékeit használják. Az *IDC* jelentése szerint a relációs és objektum-relációs adatbázis-kezelő rendszerek forgalma világszinten 2006-ra elérheti a 20 milliárd dollárt.

EMC az ICON-tól

Az *EMC Magyarország Kft.* és az *ICON Számítástechnikai Kft.* viszonteladói szerződést írtak alá, amelynek értelmében az *ICON* a *Symmetrix* termékeken kívül ezentúl a magyar közép- és kisvállalatok

tárolási igényeit megcélzó *Clariion* termékcsalád, valamint tárolófelületei szoftverek forgalmazására, telepítésére és 7×24 óras támogatására is vállalkozhat.

CLASSYS nap

„Alkalmazások integrációja a közigazgatásban” címmel rendezett szakmai napot a *CLASSYS Informatikai Kft.*, amely integrációs megoldásokat mutatott be az informatikai részproblémákra, a programcsomag alapú pénzügyi rendszerekre, a szigetalkalmazások integrációjára, a vezetői döntéstámogatásra és a portálokra. A szakmai nap keretében szó esett az integrációs technológiáknak a vállalatoknál és a közigazgatásban betöltött szerepéről, valamint az összetett informatikai rendszerek teszteléséről és monitorozásáról is.

A *CLASSYS* szakmai nap keretében foglalkozott az alkalmazások integrációjával a közigazgatásban

Vásárol a Hitachi

A *Hitachi* 2,05 milliárd dollárt ajánlott fel az *IBM* merevlemez-üzletéga 70 százalékáért. A japán cég három év múlva részesedését 100 százalékra kívánja emelni. A közös vállalkozásba az *IBM* 18 ezer, a *Hitachi* pedig 6 ezer alkalmazottat visz át. A *Hitachi* felügyelete alá került merevlemez-gyártásból 5 milliárd dollár körül bevételt várnak a következő pénzügyi évben.

Solid Edge RoadSHOW

A *graphIT Kft.* országos CAD/CAM körút keretében mutatta be az *EDS Solid Edge* modellező szoftvert. A rendezvényen az érdeklődők megismerhették a világszerte és Magyarországon is elterjedt

Solid Edge CAD rendszer legfrissebb 11-es verzióját, előben láthatták, hogyan készíthetnek versenyképesebb termékeket, és hogyan csökkenthetik drasztikusan a tervezési, fejlesztési illetve gyártási időt a napi munkában. A *Solid Edge RoadSHOW* keretében a *graphIT Kft.* kedvezményes, gyorsan megtérülő szoftver-csomagokat is bejelentett.

Őszekapcsolt eTel

Az *eTel Magyarország* és a *Westel Mobil Távközlési Rt.* aláírta a két távközlési szolgáltató vállalat hálózatainak összekapcsolásáról szóló szerződést. Ennek értelmében az ügyfelek közvetlenül elérhetik a két cég szolgáltatásait.

Netsurvey felmérés

A *Netsurvey Internetkutató Intézet* felmérése szerint az internethez hozzáférők 9 százaléka online banki ügyfél, ugyanakkor sokan még csak nem is tudnak a szolgáltatás létezéséről. Az internetes banki szolgáltatások a legfogékonyabbak a diplomás, 39 éven aluli, nagyvárosi felnőttek.

A *Netsurvey* idei első negyedévi felmérése szerint egyelőre 151 ezren használják ki az elektronikus bankolás előnyeit kisebb-nagyobb gyakorisággal. Az online szolgáltatások közül a legtöbben (86 százalék) a számlaegyenleg lekérdezést veszik igénybe. Ezután a forint-átutalási megbízások következnek (67), majd ezt követi az információgyűjtés-kondíciók összehasonlítása (45). További sorrend: betétlekötés vagy felmondás (23), árfolyam lekérdezés (19) és egyéb (10).

420 millió eDirectory

A *Novell* bejelentette, hogy a *Novell eDirectory* licenck száma elérte a 420 milliót. Egy negyedéven belüli 39 százalékos növekedéssel az *eDirectory* a leggyorsabban növekvő és legszélesebb körben elterjedt címtárszolgáltatás a piacon. Skálázhatósága és sokoldalúsága, valamint a versenytársakhoz képest több operációs rendszer támogatása miatt ez ma az egyetlen címtárszolgáltatás, amely egyetlen hálózatként képes kezelni a belső hálózatot és az internetet.

CVO Group Q1

A budapesti székhelyű, integrált munkaerő-közvetítési szolgáltatásokat nyújtó *CVO Group* 2002. év első negyedévében rekord nagyságú, 524 ezer eurós árbevételért el, ami 30%-os növekedést jelent az előző negyedévhez képest. A korábbi dinamikus növekedés folytatásaként a bevétel pontosan 100%-kal haladja meg a 2001. év első negyedévéét. A *Deloitte & Touche Central Europe* 2001. novemberi közleményében a *CVO Group* a 7. helyen rangsorolta a leggyorsabban növekvő közép-európai technológiai cégek „Fast 50” listáján.

Tízzedik Shark

Az *IBM* legyártotta 10 ezredik *TotalStorage Enterprise Storage Server* (ESS, kódnevén *Shark*) rendszerét, amelyet a *Commerzbank* vásárolt meg. Az *IBM* ESS adattároló-rendszerét kizárólag Magyarországról exportálják a világ minden tájára.

Az *IBM* tárolórendszere méltán kapta a cápa (*Shark*) elnevezést

A gépek összeszerelése 1999 óta teljes egészében Vácot zajlik, a *Zollner Elektronik Kft.* üzemében. A gyár az elvelt nem egészen három év alatt érte el a tízezres mennyiséget.

Az év biztosítója

Az *Allianz Hungária Biztosító Rt.* nyerte Az év internetes biztosítója Magyarországon 2002 pályázat fődíját. A szakértőkből álló zsűri több kategóriában is osztott különdíjakat. A legjobb internetes üzleti kommunikációért a *Generali-Providencia Biztosító Rt.* kapott elismerést, míg a legjobb internetes biztosítási termékért járó díjat a *Credit Suisse Life & Pensions Biztosító Rt.* nyerte.

FAX MEGRENDELŐLAP

Computer Panoráma

1091 Budapest, Üllői út 25. ● Terjesztési osztály: tel.: 456-69-64, fax: 456-69-70

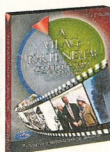
- Igen, megrendelem a **CD-melléklettel** megjelenő **Computer Panorámát** egy évre mindössze: 10 990 Ft-ért és választok egyet az alábbi öt ajándék közül

Könyvek:

- Olaszország
 Görögország
 Franciaország

CD-k:

- English in Action nyelv-
oktató program
 A világtörténelem
kronológiája

A lapot 2002.havi
számtól kérem.
További információk a választható útikönyvekről a
www.computerpanorama.hu/elfozetes címen.

- Igen, megrendelem a következő **DVD-melléklettel** megjelenő **Computer Panorámát** 2390 Ft-ért.

- Igen, megrendelem az **MP3 Mánia** című kiadványt (990 Ft)
- Igen, megrendelem a **Nyomatok** című kiadványt (595 Ft)
- Igen, megrendelem az **Internet** című kiadványt (595 Ft)
- Igen, megrendelem a **Monitorok** című kiadványt (495 Ft)
- Igen, megrendelem a **Mobil Világ** című kiadványt (495 Ft)
- Igen, megrendelem a **Digit Foto** című kiadványt (695 Ft)
- Igen, megrendelem az **Notebook** című kiadványt (695 Ft)

Számlázási cím:

Cégnév (név):

Kapcsolattartó neve/beosztása:

Telefon:

Fax:

E-mail:

Cím: [] [] [] [] helység:

út/utca/tér:.....

h.sz.:..... em./ajtó:

Postacím:

Név:

Cím: [] [] [] [] helység:.....

út/utca/tér:.....

h.sz.:..... em./ajtó:

Telefon:

- Az előfizetést csekken
 átutalással rendezem.

..... dátum

..... aláírás

A fenti áraink a postaköltséget nem tartalmazzák. A küldeményeket utánvéttel postázzuk.

FAX: 456-69-70

Első „nyármelegi” boltkóstolónk rendhagyó a sorozat előző epizódjaihoz képest. A meleg és szottyos időjárásból kifolyólag mindenkin eluralkodik a kellemes (kellemetlen?) bágyadság. Nincsen ezzel másként a mániákus számítógép-buheráló sem, adja magát tehát a megoldás: rendeljünk online! Ki sem kell mozdulnunk, az NDK légkondi (értsd: nyitott ablak atlétatrikóval) kellemes hűvöséből tesztelhetjük a hazai PC-s boltokat. Vajon mennyire sikerült felzárkóznunk az európa színvonalú elektronikus vásárláshoz?

BOLTKÓSTOLÓ EXTRA

Online vásárlás – gyorsjelentés

A Boltkóstoló rovat idő előtti unalomba fulladását kikerülendő, ebben a hónapban egy témára fókuszálunk a rendelkezésünkre álló (csekély...) három oldalon. Nevezetesen a következőket próbáljuk meg beszerezni *kizárólag online rendelés* segítségével: 128 Mb-át SDRAM, egy teljes verziós grafikai szoftver (lehetőleg ne a Core! legyen), egy Norton Antivírus, valamint egy Logitech vezeték nélküli billentyűzet. Lássuk, sikerül-e!

Ahol biztos nem sikerül...

Egy vásárló, ha az interneten keresztül óhajt számítástechnikai termékekhez jutni, valószínűleg valamelyik portálon kezdti a kutakodást. A tapasztalt vásárló viszont biztosan ismer jó pár PC-s üzletet (és azok

webcímeit) – így inkább ezekkel kezdi. Jelen esetben bátorkodtunk a tapasztalt vásárló szerepében tetszelegni – azaz kikerültük a hírportálok (Origo, Index, Stop stb.) témába vágó linkjeit. Nagy merészen el is kezdtük az egyik legismertebb számítástechnikai kisker/nagyker, a *Pixel Kft.* oldalán. Miután megállapítottuk, hogy nem egy temetkezési vállalat honlapjáról van szó (kissé fekete a design), hanem ez igenis a *pixel.hu*, elkezdtük a keresést. „E-bolt” vagy „vásárlás” névre hallgató link nem szerepelt a menüben, így ez a kaland gyorsan véget is ért. Itt bizony nem lehet online rendelni! Történet elszántággal folytattuk a missziót: következzen a *Rufusz Computer!* Egy fokkal kellemesebb megjelenésű a honlap, egy sokat sejtető „rendelés” feliratú nyomógombbal. Kiklik! A rendelési szabályzat jelenik meg, ezt elolvastva azután jön a meglepi: *nincsen tovább!* Sem „elfogadom”, sem „tovább” gombok, sememi! Csekély tíz perc után észrevesszük (mondjuk nem árt hozzá a biofokális szemüveg), hogy egy 3 milliméter magas, 8 milliméter hosszú *Megrendelés* felirat ücsörög eme oldalon. Kiklik! Végre el is jutottunk a világ legprimitívebb online boltjába: egy legördülő menüben kiválasztjuk mit szeretnénk, majd kitöltjük

Aki észreveszi a Megrendelés gombot nyer egy hangszórót – a „mákszemnyimenuipont készítése” kategória nyertese

az adatainkat, bepipáljuk a házhoz szállítást (halvány gőzünk sincsen, hogy ez mennyi pluszköltséget jelent majd) és kész. Kapunk egy e-mailt, amit visszaiga-

A „garantáltan spórolós webáruház” kategória nyertese

A „Legrokonszenvesebb akció” díj

„A Bartók Béla út átépítése miatt nehezebbé vált fő üzletünk megközelíthetősége. Hogy Önnek ne legyen emiatt kellemetlensége, az átépítés végéig INGYEN házhoz szállítjuk a vásárolt árukat. (Budapest területén, 50 000 Ft feletti vásárlás esetében). – Qwerty Computer”

zolva megtörténik a megrendelés, de persze hogy mennyi időn belül érkezik és mibe kerül a kiszállítás, azt sosem fogjuk meg tudni...

Némileg elkecsereve folytatjuk kalandozásunkat: 3 *Testőr Computers*, *A20 Kft.*, *Albacomp*, *FEFO*, *Zone Computer* és még sorolhatnánk. Megközelítőleg tizenöt webhelyen és kettő könnyebb infarktuson túljutva végre felcsillan a reménységár: a *Kventa Computers* weboldalán ott a link: *Online áruház!*. Rávetjük magunkat, mint hazatérő légiós a menyasszonyára...: *Fejlesztés alatt* – közli velünk a Kventa. Puff neki!

Megnézzük gyorsan a *Miklandot* is: *fejlesztés alatt*. *Extrem Computer* – hamarosan elkészül... Már-már az a veszély fenyeget, hogy aktuális boltköstölőnk fókusztemája alól kihúzzák a virtuális szék, ám ekkor felcsillan a reménységár!

Ahol sikerült, de azért lehetne jobb...

A végső elkecserezés pillanataiban valamelyik kollága hátulról fardatban benyögi: *Obelion*. Hogy honnan veszi ezt, azt homály fedi, mi mindenesetre bepötyögjük a www.obelion.hu címet. Báraké a cseresznye: ezúttal sikerült beleszaladnunk egy *működő online vásárlásba*. Rövid regisztráció után egy aránylag kezelhető oldalra jutunk: termékcsoportok alapján vá-

logathatunk, és egy kis *kosárka* ikonra klikkelve rendelhetünk. A kosárkára kattintás után rögtön láthatjuk is rendelési tételleinket, bruttóban. Sikerül megrendelnünk a RAM-ot és a Logitech Cordless-t, szoftverekből (az egyéb kategóriában) pedig a Norton Antivírust (sajnos grafikus program elég kevés van). A megrendelés végén választhatunk a *Boltban személyesen veszem át* (hogy ez minek?), a *Kiszállítás futtárral Bp-en belül* (gondosan nem odaírva, hogy ez mibe kerül), illetve a *Postai utánvét* opciók közül. E-mail visszaigazolást – habár az oldal ígért egyet – nem kaptunk. A termékek viszonylag szűkös palettája és a nehézkes kommunikáció miatt, az *Obelion* online áruházát a „kicsit még fargicsálnak rajta és nagyon jó lesz” kategóriába soroltuk. Ebben a kategóriában végezt az *LS-Computer* web-

áruháza is: itt szintén kosárkás-klikkeléssel rendelhetünk. Itt is megtalálunk (RAM, Logitech, Norton) mindent, sőt a szoftverek palettája sokkal bővebb, mint az előző cégnél. Persze grafikus szoftverből itt is gyér a választék (mindenki csak Corel-t forgalmaz), úgy látszik ezzel a rajon mellétrafáltunk. A kiszállási díjai ezen az oldalon már szerepelnek, ráadásul ők az egész ország területére szállítanak. Szintén ebben a kategóriában végez a *Bluefish* e-boltja is: könnyen kezelhető, átlátható, csak éppen nem tartalmaz információkat a termékről. Viszont náluk lehet bankkártyával is fizetni, ami roppant kényelmes. Alakul, alakul...

Az igazán profik – sajnos kevesen vannak

A *Kronos Kft.* webáruháza végre olyan, amilyennek lennie kell. Rövid regisztráció után, kategorizált termékcsoportok alapján vásárolhatunk. Közben látjuk a szállítási határidőt (!), illetve hogy az adott termék ratárról érkezik-e avagy sem. A kis *kosárka* ikon itt is jelen van (ezt úgy látszik ellátmányba kapták) – erre kattintva máris a virtuális „kosárba” kerül a termék. Akciók-

kal is szolgálnak az oldalakon, mégpedig napi akciókka! Az e-bolt egyetlen (nem túl vézes) negatívuma, hogy az *Opera* böngészőből nem hajlandó elfogadni a megrendelést. Nagyon rokon-szenves opció a *termékinfó* (ez valamilyen okból a termék neve melletti piros sötét táblára kattelve jön elő): itt részletes technikai adatokat és fényképet láthatunk az adott eszközről. Maga az oldal egyébként nem csak „bolt”-ként üzemel: olvashatunk híreket és sok érdekesség is helyet kapott.

Az egyik legjobb internetes bolt azonban a *Qwerty* honlapján található, sőt az egész site tulajdonképpen erre a szolgáltatóra épül. A regisztráció után kereshetünk fajta szerint (modemek, memóriák stb.) vagy gyártó szerint (*Genius*, *Intel* stb.) az adatbázisban. Az egyes termékek típusára kattintva részletes in-

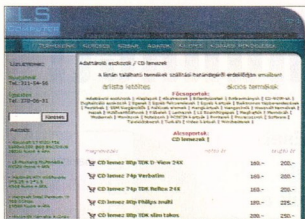
A cikkben szereplő állapotok és árak a 2002.06.26-i állapotokat tükrözik! Jelen árak tájékoztató jellegűek és nem minősünek ajánlatnak! A webhelyek címe és állapota a cikk megjelenése óta változhatott!

Észlítő az akciós termékekből:	Nettó ár:
GeForce4 Ti4200 (Obelion)	38.000
Visioneer PrimaScan 6100 (Qwerty)	13.120
Epson EPL5900L - lézernyomtató (Qwerty)	67.400
Kouwell 910U Ultra SCSI kártya (LSComp)	10.340
HP DeskJet 845c A4 (Kronos)	16.000
Nikon CoolPix 885 digit. fényk. (Kronos)	140.000

Online rendelhető szoftverek	Nettó ár:
Kronos Online:	
Corel WordPerfect Office for LINUX	49.500
Symantec Norton Utilities 2001 CD	14.400
Micrografx Picture Publisher 8 CD	38.200
Symantec Norton AntiVirus 2001 HUN CD	12.800
McAfee VirusScan 5.0 1 user	9.600
Panda Antivirus Platinum	12.400
MS AutoRoute Express 2001 Europe	30.000
NeoPaint for Windows	25.900
MS FrontPage 2000 Win32 CE-Ángol CD	45.000
Borland C++Builder 5 Standard CD	42.100
Qwerty Online:	
Archidata archiváló rendszer	6.700
Adobe Photoshop 7.0 Win	284.000
Novell Small Business Suite 6.5 Con.	18.700
Revolution számlaVarázsló Deluxe 3.0	49.920
Delphi 6 Personal Full System	34.300
Micr.Publisher 2002 Win32 Hungarian CD	36.800

A következőket próbáltuk megvenni:	
128 MB SDRAM	
Logitech Cordless billentyűzet	
Norton Antivirus (szoftver)	
Valamilyen grafikai program (PaintShop, stb.)	
Ahol maradéktalanul sikerült:	
Obelion Bt.	
LS Computer	
Qwerty	
Kronos Online	

A cikkben szereplő webhelyek:
Pixel Kft. www.pixel.hu
Rufusz Computer www.rufusz.hu
Kventa Computers www.kventa.hu
MikLand Kft. www.mikland.hu
Extrem Computer www.extremcomputer.hu
Obelion Bt. www.obelion.hu
LS Computer www.lscmputer.hu
Kronos Online www.kronos.hu
Qwerty Computer www.qwerty.hu

Egyszerű és puritán – viszont működik! A „spártai megoldások” kategória küldődjása

formációt kapunk, ha pedig a termék gyártójára klikkelünk, azonmód a termék „hivatalos” honlapján találjuk magunkat. Szintén tájékoztatnak hogy egy adott termék csak megrendelésre vagy raktárról is beszerezhető. A *Pénztár* linkre kattintva pedig véglegesíthetjük a vásárlást. A kiválasztott terméket postai utánvét segítségével kapjuk meg. Elismerésre méltó az adatbázis nagysága: rengeteg alkatrész és meglepő módon sok szoftver közül választhatunk – itt végre a próbavásárlás összes ter-

mékét megtaláljuk (csak Microsoft szoftverből 139 féle van...). Természetesen itt is kényeztetik a vásárlót akciókkal (lásd táblázatunkat).

Irány a pénztár – de melyik?

E havi e-üzlet versenyünk összes résztvevője elismerést érdemel azért a komoly online munkáért (nem egyszerű ám egy

Na ilyen egy igazi webáruház! Információ helyeg és könnyű kezelhetőség. A „szép is, jó is, meg minden” kategória egyik győztese.

ilyen e-boltot összedobni!), amelyet a vásárlók minél jobb kiszolgálása érdekében tesznek. Van, akinek még nem sikerült (fejlesztés alatt...), vannak, akik nagyon dicséretesen próbálkoznak (csak így tovább!) és végül: vannak, akik teljes körű professzionális szolgáltatást nyújtanak. Utóbbiak vannak a legkevesebben, „gyorskóstolásunk” alatt csak a *Kronos* és a *Qwerty* webáruhúza találtatott hibamentesnek és igazán használhatónak.

Futottak még...

Igazágtalanság lenne kihagyni azokat a nem számítástechnikai site-okat, akik szintén foglalkoznak hardverértékesítéssel, jeles képviselőjükkal a *Fotexnet*-tel az élen. Ezek az oldalakon az égvilágon mindent vehetünk, természetesen EU-konform, teljesen profi felületen. Hardvereszközök tekintetében azonban érdemesebb egy erre hivatott „speciális” webhelyről vásárolni, márcsak a garanciális/szerviz háttér és a bőségesebb kínálat miatt is.

Hogyan takaríthat meg 33%-ot?

Rendelje meg
a CD-melléklettel megjelenő
Computer Panorámát
a következő három hónapra,
kéthavi áron
2390 Ft-ért!

Megrendelem a Computer Panorámát a következő 3 hónapra 2390 Ft-ért.

Név:

Cím:

út / utca / tér

hsz.

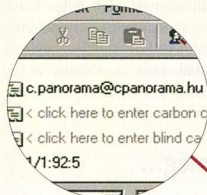
Telefon, Fax:

E-mail:

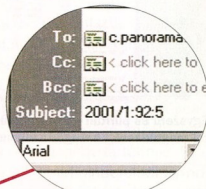
* Az akcióban kizárólag olyan kedves vásárlóink vehetnek részt, akik még nem voltak előfizetőink.

Osztályozzon bennünket!

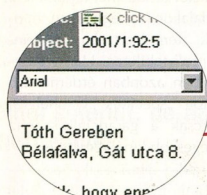
Elyerte a tetszését valamelyik cikkünk? Esetleg bosszankodott valamelyik miatt? Szeretnénk ismerni a véleményét, ezért elkészítjük a **Computer Panoráma olvasói bizonyítványát, amelyet önök állítanak ki, ha e-mailt küldenek nekünk.**

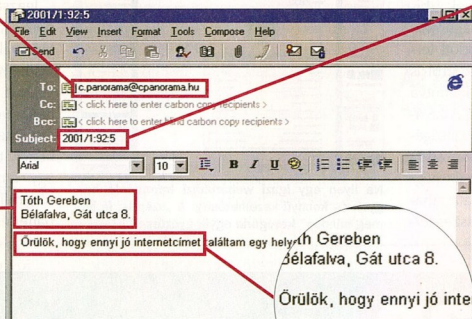
A CP olvasói osztályzat e-mail címé

Értékelés a Tárgy mezőben: az első az évszám, majd az újság száma. Ezt egy kettőspont után az értékelni kívánt cikk első oldalának a száma, majd egy újabb kettőspont után az osztályzat követi

Kérjük, ne feleddenek meg a postai címről sem

Dicséret vagy kritika, legyen bármelyik, ide kerüljön, amit az értékelni kívánt cikk kapcsolatban közölni szeretne

Igy nyerhet!

A sorsoláson minden hónapban minden feladó automatikusan részt vesz (az azonos feladóval többszörösen elküldött e-mailek nem növelik a nyerési esélyt). A szerencsés nyertesek a következő hónapban a *Nyitott szemmel – Franciaország* című könyvet kapják.

Igy küldhetnek osztályozó e-mailt a Computer Panorámának:

1. Nyissák meg a levelezőprogramjukat, és készítsenek egy új üzenetet.
2. Címnek a következőt adják meg: **c.panorama@cp panorama.hu**
3. A „Tárgy” (Subject) mezőbe három adatot írjanak, kettősponttal elválasztva:
 - Annak a Computer Panorámának a számát, amely az érintett cikket tartalmazza. Például: 2002/8 (kérjük a példában megadottak szerint írni, vagyis először az évszám, majd a perjel és a lapszám.
 - Az osztályozni kívánt cikk oldalszáma, például: 75.
 - A cikknek adott osztályzat (vagyis egy

1 és 5 közötti szám). Kérjük a számjegyek használatát, a + vagy - jel mellőzését. Példánkban a tárgy sor: 2002/2:75:5, és a jelentése: a Computer Panoráma 2002. februári szá-

mának 75. oldalán lévő cikkére 5-öst adok. Kérjük a cikk értékelésénél mindhárom adatot megadni.

4. Ha több cikket is értékel, akkor az egyes értékeléseket ne szóközzökkel, hanem pontos vesszővel válassza el egymástól.

5. Az *Üzenet* mezőben adja meg a postai címét, mert ha nyert, akkor csak így tudjuk postán értesíteni és elküldeni a nyereményét. Ugyancsak ide írhatja le szavakba öntött véleményét.

Franciaország

A Nyitott szemmel sorozat, amely a világ legszórakoztatóbb útikalauzait kínálja, ezzel a kötettel Franciaországba kalauzolja el olvasóit. A könyvben közelebről megismerhetik e gyönyörű országot, izgalmas háttér-információkat kaphatnak róla. Szakemberek mutatják be az ország történelmét, kultúráját, növény- és állatvilágát, de persze mindenekelőtt a lakóit. Mindenről szót ejtenek: Bretagne szélfűtött partjairól, Provence illatos, napsütötte dombjairól és a Loire-völgy nyugalmaról. Minden látnivaló pontos helye is megtalálható, s a szövegben szereplő számozás segítségével lehet visszakeresni ezeket.

Júniusi „bizonyítványosztóink” közül alábbi olvasóinknak kedvezett a szerencse:
 Juhász József (Mezőkövesd)
 Lakatos Miklós (Mosonmagyaróvár)
 Szikori Richárd (Pásztó)
 A *CD-írás A-tól Z-ig* című könyvet postán küldjük meg számukra.

Amennyiben személyesen is megosztaná velünk a véleményét, küldje el telefonszámát is, további egyeztetésre.

E számunk hirdetői		
Ability Office Kft.	1054 Bp., Zoltán u. 11.	107
Ablemen Személyzeti Tanácsadó Iroda	1114 Bp., Hengermalom u.2/C IV/7.	33
Acomp	1141 Bp., Álmos vezér park 20.	16-17
ATComp Kft	1107 Bp., Ceglédi út 1-3.	25
BRG Szervezési Kft.	1033 Bp., Polgár u.8-10.	88
Buda Kft.	1141 Bp., Németpróna u.35.	behúzás
Case Hungary Kft.	1135 Bp., Tahí út 69.	55
Crito	1137 Bp., Szent István krt. 18.	9
Digitáltechnika/DIT	1149 Bp., Egressy út 5.	64
DigitCam Kft.	1072 Bp., Klauzál tér 3.	38
Dynamic	1131 Bp., Reitter Ferenc u.132.	75
FotonSoft Kft.	1098 Bp., Pöttös u.4.	113
Kossuth Kiadó Rt.	1043 Bp., Csányi u. 34.	behúzás
LG	1097 Bp., Könyves Kálmán krt.3/A	BIV
Mediker	1013 Bp., Attila u. 47.	14
Mercury M.o. Kft.	1141 Bp., Miskolci út 51.	55
OK Nyelviskola	1067 Bp., Teréz krt.13.	CD; 111
OKI	1051 Bp., Bajcsy-Zsilinszky út 12.	45
Pak Rt.	1143 Bp., Cserei u.8.	33
Procomp Hungary Kft.	1107 Bp., Szállás u.21.	11
Profi Média Kft.	6500 Baja, Zombor u.1.	CD; 113
Pulsar Hungary Kft.	1095 Bp., Soroksári út 42.	BIII
Qwerty	1111 Bp., Bartók Béla út 14.	58
SCH-Computing	1088 Bp., Bródy S. u. 38.	CD
Scriptum	6771 Szeged, Mályva u.34.	25
Sony Hungária Kft.	1135 Bp., Szegedi út 35-39.	57
User's Számítástechnikai Szaküzlet	1092 Bp., Ferenc krt.36.	47
VirusBuster	1031 Bp., Vegyész u.17-25.	74
Vodafone	West End City Center	BII

Itt keresse!	
ActiveX	91
alaplapp	59, 61
apróNet	28
billentyűzet	60
CD-megsemmítő	60
Compact Flash	48
Compiler	91
CV-Online	28
digitális fényképezőgép	34, 60
Direct Connect	86
Disk Manager	63
DPOF opció	40
drájer-aktualizálás	104
DVD	108
eEurópa	26
Egér	59
EMS	91
Excel	100
Fájlcseré	86
Fejlesztőrendszer	91
flash-memória	48
fényképezőgép	40
fotópapír	40
HCL	104
hot-swap	48
HVG Jobline	28
IBM Microdrive	48
Intel	39
Internet	84
Kártyaolvasó	48
Kiadványserkesztés	76
Linux	65
Másolásvédelem	68
Memóriakártya	48
Memory Stick	48
merevelemelés-menedzselés	63
MIMC	48
MMS	91
Mobiletelefon	91
Napster	86
Netpublisher	76
online álláskeresés	28
Paint Shop Pro	98
PC-konfiguráció	61
projektor	59, 61
SecureDigital	48
SFC	104
SmartMedia	48
SFDC kártya	48
SUSE eMail Server	65
sűtő	84
szoftveres DVD-lejátszó	68
T68i	91
Tuning	78
tweaker	78
USB Drive	48
űrnyomtatás	81
vezérlőkapu	48
Visual Basic	81
WHQL	104
Windows XP	104
YaST 2	65

Computer PANORÁMA

2002/9

megjelenik augusztus 22.

DVD

DVD-melléklettel is!

A földi lányok csábítók

Szeptemberi számunk vásárlói is dönthetnek, hogy 3 CD-vel vagy inkább egy DVD-vel veszik meg a lapot. Ez utóbbi korongon – a CD-n is szereplő programok mellett – a *Földi Lányok csábítók* című amerikai filmvígjáték is helyet kap.

„Valery a filmgyártás fellegvárában, Hollywoodban él, és egy műkörom stúdióban dolgozik. Az egyik délután, miközben a lány békésen pihen a pázsiton, egy óriási hajszárítóra emlékeztető UFO landol az úszomedencéjében. Az űrhajóból három színes szőrnök mászik elő, akik rendkívül barátságosnak tűnnek. A rémült lány összebarátkozik az idegenekkel, és megpróbálja elrejteni őket a világ és főleg vőlegénye szeme elől. Mestermunkájának köszönhetően három elképesztően jóképű srác kerül ki a kezei közül...”

Az 5.1-es eredeti hang és a magyar szinkron mellett még számos extra is található a korongon.

hardver

Lézersnyomatók otthonra

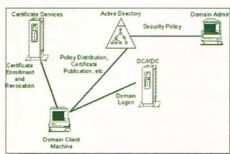
Bár a fekete-fehér nyomtatásnak egyértelműen leáldozó van a napja, az olcsó, gyors és jó minőségű nyomtatokat igénylő, ám korlátozott költségvetésű irodák, esetleg az otthoni felhasználók számára még csak a fekete-fehér lézersnyomatók jöhetnek szóba. Ennek oka, hogy az ilyen technológiát használó, ám színes printerek ára még mindig a többszázeges nagyságrendben mozog, míg a tintasugaras nyomtatók – bár olcsóbb – sem terhelhetőségben, sem pedig a szöveg minőségében nem képesek felvenni a versenyt lézeres társaikkal. A legnagyobb gyártók éppen a már említett kisebb irodák és egyszemélyes otthoni munkahelyek piacának megszerzése érdekében tartanak termékpaletájukon viszonylag olcsó (70-170 ezer forint körüli bruttó áru) lézersnyomatókat.

hálózat

A háló élelmes őrel

Elektronikus aláírás, PKI, RSA, CA. Mivel a hétköznapjainkba is egyre inkább belopkodnak ezek a kriptográfiai kapcsolatos fogalmak, érdemes egy kis informatív körutat tennünk a hálózatbiztonság világába. A digitális aláírásról talán már hallottunk, de vajon mit takar a titokzatos PKI, RSA vagy épp a CA rövidítés? Nos, erre (is) választ kaphatnak „fogalommagyarázó” cikkünkben.

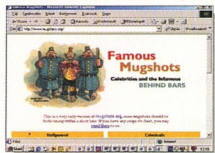

internet

Online kuriózumok

Hírek, homebanking és online vásárlás – mindez csupán szerény ízelítő azon érdekességek közül, amelyeket a web kínál. Csak egy kattintásnyi távolságban például a lehető legvadabb és legfigyelemreméltóbb honlapok várnak ránk, és még csak nem is mindet szánták

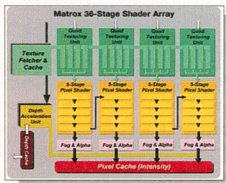
fenntartóik olyan humorosnak, mint ahogyan azok elképedt látogatóikra hatnak. A jövő hónapban az online kuriózumok gyűjteményében tesszünk kiirándulást.

hardver

Matrox Parhelia

A professzionális felhasználók, grafika-megszállottak és gépjátékosok piacát mintegy két éve már az nVidia és az ATI uralja. A Parhelia nevű szenczációs chippel azonban meglepő módon a grafikai szaktekinély Matrox is visszatér erre a területre.

Segíthetünk?

GOND VAN A SZÁMÍTÓGÉPÉVEL?

Bizonyára Önnel is előfordult már, hogy nem úgy működött a gépe, ahogy szeretne volna. Ha a hardverével kapcsolatban lennének kérdései, forduljon tesztlaboratóriumunk munkatársaihoz, akik készséggel segítenek.

Köhler Zsolt, ☎ 4566-976

A következő témákban tud segíteni: alaplap, processzor, memória, hang- és videokártya, merevlemez, CD-olvasó és -író, valamint DVD-olvasó, hálózatok

Gyarmati László, ☎ 4566-977

A következő témákban tud segíteni: projektor, DVD-film, mobiltelefon

Nákovics László

A következő témákban tud segíteni: programok telepítése

laszlo.nakovics@cpanorama.hu

KÉRDÉSEI VOLNÁNK

AZ AKTUÁLIS SZÁMMAL KAPCSOLATBAN?

Ha a megjelenő cikkekkel kapcsolatban érdeklék további információk, esetleg kíváncsi az újságunkba szereplő cégekre, keresse meg szerkesztőinket!

Gyarmati László: 456-6960

Bányai Ferenc: 456-6962

laszlo.gyarmati@cpanorama.hu

ferenc.banyai@cpanorama.hu

A CP CD- ÉS DVD-LEMEZEIVEL KAPCSOLATBAN ÉRDEKLŐDNE?

Né haibozzon megkeresni szerkesztőségünket, ha lemezmellékleteink tartalmáról, a programok telepítéséről, futtatásukról szeretne informálódni.

laszlo.nakovics@cpanorama.hu

RÉGEBBI KIADVÁNYAINKAT, KÜLÖNSZÁMAINKAT, KÖNYVEINKET SZERETNÉ MEGRENDELNI, ELŐFIZETNE A CP-RE?

Ha Önnek hiányzik valamelyik régebbi Computer Panoráma, szeretne különszáminkból, könyveinkből rendelni, akkor forduljon terjesztési osztályunkhoz. Ugyancsak itt rendelheti meg a Computer Panorámát, akár két évre előre.

Jancsó Emőke 456-6964

emoke.jancso@cpanorama.hu

CP AZ INTERNETEN IS!

Ha Ön felkeresi weblapunkat a www.computerpanorama.hu címen, akkor tájékozódhat kiadványainkról, belelaphozhat aktuális számunkba, érdekesesebből olvashatja a számítástechnikai világ legfrissebb híreit, s megrendelheti ingyenes hírlevelünket.

SZÁMÍTÁSTECHNIKAI ESZKÖZT SZERETNE VÁSÁROLNI?

Ha új számítástechnikai eszközt szeretne venni, nézze meg ComPass rovatunkat a CD-mellékleten, illetve honlapunkon. Itt nemcsak árak és termékek szerint csoportosítva találhatja meg a legaktuálisabb piaci kínálatot, hanem a mindenkorai akciók termékeiről is értesülhet.

Computer PANORÁMA

Számítástechnikai havi szaklap

XIII. évfolyam 8. szám

Főszerkesztő: Horváth Annamária

Főszerkesztő-helyettes: Bányai Ferenc

Művészeti vezető: Iszakra Ildikó

Főmunkatárs: Gyarmati László

Tervezőszerkesztő: Dancs Katalin

Tesztlaborvezető: Köhler Zsolt

Szerkesztők: Fülöp Norbert, Nákovics László,

Szincsiák László

Titkárságvezető: Szőke Erika

CP Online felületős szerkesztő: Kazári Csaba

Szerkesztőség:

1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.

Telefon: 456-6888, fax: 456-6970

E-mail: c.panorama@cpanorama.hu

Internet: <http://www.computerpanorama.hu>

Címlap: STÉG Stúdió

Kiadó: A HVG Kiadó és a WEKA

Computerzeitschriften-Verlag GmbH

közös vállalat,

a Computer Panoráma Kiadói Kft.

Felülső kiadó: Dely Tamás ügyvezető igazgató

1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.

Telefon: 456-6888

Terjesztés:

Mosolygó Kitti marketing- és terjesztési vezető

1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.

Telefon: 456-6964, fax: 456-6970, e-mail:

terjesztes@cpanorama.hu

Ügyfélszolgálat hétfő-péntek: 9–17 óráig

Terjeszti: a Hírker Rt., az NH Rt. és alternatív

terjesztők

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt.

Hirdetésfelvétel:

hirdetési vezető: Tasnádi Rózsa

hirdetésszervező: Kuba Ilona, Háder Judit

1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.,

Telefon/fax: 456-6974, fax: 456-6970

E-mail: c.panorama@cpanorama.hu

Hirdetésfelvétel Németországban:

Telefon: 0049-8121-95-1182

Telefax: 0049-8121-95-1627

E-mail: Arieger@wekanet.de

Előfizetés: a kiadónál személyesen, levélben, e-

mailben, weboldalunkon vagy a

postahivatalokban, a hírlap-Előfizetési és a

Hírlap-Előfizetési és Elektronikus Posta

Igazgatóságon (HELP)

1900 Bp. XIII., Lehel út 10/A, a Postabank Rt.

219-98636/021-12799 pénzforgalmi jelzőszám.

Előfizethető OTP bankkártyával a 266-0000 tele-

fonszámon (H-Szo, 9–20 óráig).

A régebbi számokat keresse a kiadóban, telefon:

456-6964, 1091 Budapest, Üllői út 25. I. em.

A Computer Panorámát készítette:

Levélígazítás: HVG Press

Nyomtatás: Révai Nyomda Kft.

1037 Budapest, Kunigunda útja 68.

Felülső vezető: Lázár László ügyvezető igazgató

A Computer Panorámában megjelenő valamennyi

cikket és listát szerző jog védi. Másolásuk

bármilyen formájában – fotokópia, mikrofilm

készítése, adatrendszerekben való tárolása stb. –

kizárólag a kiadó előzetes írásbeli

engedélyével történhet.

A Hírek és a ComPass rovatban közvetlenül a

gyártótól, illetve a forgalmazótól származó

információkat közölünk.

Tájékoztattuk olvasóinkat, hogy a különböző

akcióknál, játékokon résztvevők által megadott

adatok nyilvántartásunkba kerülnek. Az adatok

megadásával hozzájárulnak ahhoz, hogy a ki-

adónk akcióira, kiadványaira, szolgáltatásaira

felhívjuk a figyelmüket. Szerkesztőségünk a lap-

ban megjelenő hirdetésekkel a lehető legnagyobb

alaposággal foglalkozik, tartalmukért viszont

nem vállal felelősséget.

ISSN 0865-5243

HÍR

Önállósuló UPC

A UPC immár nem veszi igénybe nemzetközi internet gerinchálózati szolgáltatások céljára a bizonytalan jövőjű KPNQwest hálózatát. Hogy továbbra is a megszokott minőségű szolgáltatásokat kínálhassa ügyfeleinek, a UPC maradéktalanul végrehajtotta a KPNQwest hálózatának kiváltására, a tartalékkapcsolatok kialakítására vonatkozó sürgősségi kielégítést, és az adatforgalmat az alternatív szolgáltatók hálózatára terelte.

– A KPNQwest csődjé kis híján magával rántotta a UPC-t is. Hogyan tudnak így helytállni a versenyben?

– Magyarországon 700 alkalmazott szolgálja ki a 600 ezer kábeltévé előfizetőt, akiknek körülbelül 50%-a férhet hozzá az internethez. Jelenleg közel 20 ezren fizetnek elő a szélessávú internetre, s ez több, mint az összes ADSL előfizető, így elmondhatjuk, hogy előfizetőszám szerint mi vagyunk a legnagyobb kábeltévé és szélessávú internet-szolgáltató Magyarországon.

Személyes sikeremnek is érzem, hogy a komoly befektetéseket követően a 2000. évre a UPC Magyarország Kft. már elérte az eredményes üzemeléshez szükséges üzemméretet. Ezzel megteremtült az alapját annak, hogy új, interaktív távközlési és médiaszolgáltatásokat is bevezethessünk.

Szeretném, ha vége lenne ennek a „viharnak”, amelyen az utóbbi időben keresztülment a cégünk. Két okból van ennek a gazdaságilag nehéz időszaknak: egyfelől a távközlési piac általános helyzete,

Beszélgetés Szalay Dorottyával, a UPC Magyarország Kft. vezérigazgató-helyettesével

A kábeltévé-től az internetig

másfelől a UPC bátor menedzsmentjének a kockázatos terjeszkedése szerte Európában. Az akvizíciókra felvett jelentős hitelek törlesztéséről úgy kell gondoskodni, hogy közben a részvényesek bizalma minél kevésbé ingonjon meg a cégben. A szélessávú távközlési cégeket is sajnos beleveték ugyanabba a kalapba, amelybe az IT- és internetes cégek is kerültek. A UPC-nek 17 országban megközelítőleg 10 millió ügyfele rendszeresen fizeti az előfizetési díjakat. Az adósságok újratárgyalásával reméljük, stabilizálódik az anyacég helyzete, és folytathatjuk a terjeszkedést, ugyanis óriási az igény: naponta több száz telefonáló szeretne előfizetni a szolgáltatásainkra. Sajnos nem mindenkit, vagy nem azonnal tudunk szolgáltatással ellátni.

– Milyen hálózatokra terelték a KPNQwest hálózatáról az adatforgalmukat?

– Több kisebb társasággal egyeztünk meg, de a konkrét neveket egyelőre nem szeretném nyilvánosságra hozni az amsterdami székhelyű anyavállalatunk. A KPNQwest 18 ország 60 városát kötötte össze 25 ezer kilométeres ivergésű hálózatával. A Chellót már nem fenyegeti veszély, más kérdés viszont, hogy ha leállna a KPNQwest, akkor a nemzetközi internet-forgalmat hirtelen át kellene irányítani más hálózatokra, s ezt egy ideig tartóadás követné.

– Az elhangzottak alapján a UPC Magyarország sikeres cég, mégis mintha ódzkodnának a nyilvánosságtól?

– A UPC tőzsdei cég, amelynek a pénzügyi helyzete – hasonlóan a többi nagy távközlési cégéhez – jelenleg az elemzők érdeklődésének a homlokterében áll. Egy tévesen értelmezett hír érzékenyen érintheti a tőzsdei szereplésünket, ezért az

anyavállalat szeretné kézben tartani a kommunikációt. Egyébként a UPC Magyarország „köszöni szépen, jól van”, már a tavalyi évben is komolyabb nyereséget termeltünk, s a legtöbb országban is hasonló a helyzet. A probléma a felhalmozott adósság. A stabilizáció valószínűleg a jövő évre toldódik. Nagy változások várhatók a távközlésben, a kis cégek konzolidálódnak, de hosszabb távon csak néhány nagy cég maradhat talpon egy ilyen kis piacon, mint Magyarország. Az esélyesek erre a Matáv, néhány mobil cég és egy-két kábeles társaság.

VAJDA R. PÉTER

NÉVJEGY

Szalay Dorottya 1980-ban, a *Buda-pesti Külkereskedelmi Főiskolán* szerzett diplomát. 1991-ig idegvezetőként és szabadúszó tolmácsként tevékenykedett, majd elvégezte a *United States Information Service* által szervezett *Conducting Business in English* szemináriumát, 1995-1996-ban pedig MBA-kurzusra járt a *University of Humber*side egyetemen.

A rendszerváltás után az amerikai tulajdonú *Kábelkom Kft. PR*, majd marketing és értékesítési vezetőként dolgozott. 1996-tól a szintén kiterjedt kábelhálózatokat működtető *Kábeltel Kft.* marketing igazgatójaként, később ügyvezető igazgatójaként tevékenykedett.

A Kábeltel és a Kábelkom egyesítésekor, 1998-ban lett az új cégcsoport, a *UPC Magyarország* ügyvezető igazgatója és vezérigazgató-helyettese: a cég stratégiai, lobbis, akvizíciós és kommunikációs tevékenységét irányítja.

Van egy 13 éves lánya és egy 17 éves fia, szeret sportolni.

RADEON 8500

Club 3D Radeon 8500 PRO/LE/VE VIVO

ATI RADEON™ 8500 GPU (PRO: 275 MHz, LE: 250 MHz), 64 MB DDR memória
 CRT/S-Video/Composite Video/DVI kimenet
 S-Video/Composite Video bemenet (LE VIVO)
 Hardveres MPEG dekódolás (Rage Theater™ chip)
 TRUFORM™, SMARTSHADER™, PIXEL TAPESTRY™ II, SMOOTHVISION™, HYPER Z™ II, CHARISMA ENGINE™ II technológia

További típusok

ATI RADEON™ 7500/7500LE 64 MB DDR
 ATI RADEON™ VE (7000) 32 MB DDR
 ATI Rage™ 128 ULTRA TV out 32 MB
 ATI Rage™ 128 Pro 32 MB
 nVidia GeForce™ 4 Ti4600 128 MB DDR
 nVidia GeForce™ 4 MX440 64 MB DDR
 nVidia GeForce™ 3 Ti200 64 MB DDR
 nVidia GeForce™ 2 MX400 64 MB

Hivatalos magyarországi forgalmazó.

www.pulsar.hu

sales@pulsar.hu

Számítástechnikai disztribúció

1095 Budapest, Soroksári út 42.

Tel.: 219-0395, Fax: 219-0394

Riō

DIGITAL AUDIO

"Akinek van kedve, olvassa el a teszt további részét is. Eh inkább azt javaslom mindenkinek, hogy keressen egy megfelelő boltot és vegyen egy Rio Volt lejátszót, amelyen gyorsan csak lehet!"

IGN.com

Rio Volt™ SP90

CD audio lejátszás (CDR és CDRW lemezeiről is)

MP3/WMA lejátszás

120 másodperces rázkódásvédelem

15 óra lejátszási idő két ceruzaelemmel

Szabályozható EQ, repeat/shuffle, prog-

ramozható lejátszási sorrend

Nagyméretű LCD kijelző

ID3 kijelzés

Ajánlott fogyasztói ár:

netto **29 900 Ft**

Rio Volt™ SP250

- CD Audio/MP3/WMA lejátszás
- Integrált FM tuner
- 8 perces rázkódásvédelem

Ajánlott fogy. ár: nettó **57 900 Ft**

Rio Volt™ SP50

- CD Audio/MP3 lejátszás
- 120 másodperces rázkódásvédelem
- ID3 kijelzés

Ajánlott fogy. ár: nettó **25 900 Ft**

Rio 600™ 32MB

- MP3/WMA lejátszás
- Hangszínszabályzás (EQ)
- USB csatlakozás

Ajánlott fogy. ár: nettó **29 900 Ft**

psalplay 60™

- MP3/WMA lejátszás
- Súly: 77 gram
- 7EQ beállítás
- USB csatlakozás

Ajánlott fogy. ár: nettó **31 900 Ft**

SONICblue

netto

Mennyi időt tölt Ön monitor előtt?
Szemének kímélése mellett
a **FLATRON™**
monitorral ez több is lehet.

A Magyar Optikus Ipartestület
ajánlásával, **FLATRON™**

A Magyar Optikus Ipartestület
ajánlásával, 2000. november 14.

A **FLATRON™** monitor előnyei:

- Szemkímélő képernyő
- Torzításmentes képalkotás
- Feszültségkiegyenlítő vonaltól mentes kép

2001. legjobb terméke

FLATRON™

LG Electronics Magyar Kft.
<http://www.flatron.com>

Eco Label